

นักศึกษาที่การตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม
คณะอาชญวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2567

THE STUDENT VICTIMS OF CYBER BULLYING ON TWITTER

BY

NITHIWAN SRIWICHIAN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT

OF THE REQUIREMENTS FOR

THE MASTER OF ARTS IN CRIMINOLOGY

AND CRIMINAL JUSTICE

FACULTY OF CRIMINOLOGY AND JUSTICE ADMINISTRATION

GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2024

วิทยานิพนธ์เรื่อง

นักศึกษากับการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

โดย

นิธิวรรณ ศรีวิเชียร

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2567

รศ.พ.ต.ดร.เสกสัน เครือคำ

ประธานกรรมการสอบ

รศ.ดร.ธรรมวิทย์ เทอดอุดมธรรม

กรรมการ

ผศ.ดร.นวกัทร ณรงค์ศักดิ์

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผศ.ดร.อารณีย์ วิวัฒนาภรณ์

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ศ.ดร.สือจิตต์ เพ็ชรประสาน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

20 สิงหาคม 2567

Thesis entitled

THE STUDENT VICTIMS OF CYBER BULLYING ON TWITTER

by

NITHIWAN SRIWICHIAN

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Arts in Criminology and Criminal Justice

Rangsit University
Academic Year 2024

Pol.Lt.Col. Seksan Khruakham, Ph.D.
Examination Committee Chairperson

Assoc.Prof. Thamavit Terdudomtham, Ph.D.
Member

Asst.Prof. Navapat Narongsak, Ph.D.
Member and Co-Advisor

Asst.Prof. Aranee Vivatthanaporn, Ph.D.
Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Prof. Suejit Pechprasarn, Ph.D.)

Dean of Graduate School

August 20, 2024

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง นักศึกษากับการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความช่วยเหลือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารณีย์ วิวัฒนาภรณ์ และ ดร.นวกัทร ฌรงค์ศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้งสองทั้งท่าน ที่ได้ให้ความรู้และคำแนะนำรวมถึงได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยนี้เป็นอย่างดี ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ พันตำรวจโท ดร.กฤษณพงศ์ พุฒระกุล ที่เป็นแรงผลักดันในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ รวมถึงได้ให้ข้อมูลที่สำคัญต่อการศึกษาวิจัยแก่ข้าพเจ้านกระทั่งข้าพเจ้าได้สำเร็จการศึกษา ขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลงไม่ได้หากขาดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญทั้งสิบท่านที่ได้ให้ข้อมูลและ เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีประโยชน์ต่อข้าพเจ้าและอาจสร้างประโยชน์ให้ผู้อื่นได้อีกมากมาย ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ในคณะอาชีวศึกษาและการบริหารงานยุติธรรมที่ได้ให้ความช่วยเหลือ รวมถึงเป็นกำลังใจให้แก่ข้าพเจ้า

ขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่ได้ให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนครั้งนี้ แม้ไม่อาจเอ่ยชื่อได้ทั้งหมด แต่เพื่อนๆ เหล่านี้ได้ทำให้ระหว่างการศึกษาวิจัยผ่านไปได้อย่างดีจนกระทั่งเสร็จสิ้น ขอขอบคุณศิลปิน นักแสดง นักร้องทุกคนที่เป็นผู้จุดประกายแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ และข้าพเจ้ามีความหวังเป็นอย่างยิ่งว่าในอนาคตจะไม่มีอาชญากรรมทางไซเบอร์ทุกรูปแบบเกิดขึ้น และแม้จะไม่สามารถแก้ไขได้ทั้งหมด แต่ก็มีความหวังว่าการศึกษาวิจัยเรื่องนี้จะช่วยยับยั้ง หรือสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบทางจิตใจเนื่องจากถูกกลั่นแกล้งทางไซเบอร์

ขอกราบขอบพระคุณครอบครัวของข้าพเจ้า ได้แก่ คุณพ่อ คุณแม่ พี่สาว สำหรับความรักและความอดทน ขอขอบคุณทุกกำลังใจ ทุกความช่วยเหลือที่มอบให้ในระยะเวลาที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาวิจัย ขอขอบคุณทุกความสนับสนุนที่ทำให้ข้าพเจ้าได้ศึกษาเล่าเรียนในสาขาวิชาที่ข้าพเจ้ามีความสนใจ จนกระทั่งข้าพเจ้าสำเร็จการศึกษาในวันนี้

นิธิวรรณ ศรีวิเชียร

ผู้วิจัย

6206014 : นิธิวรรณ ศรีวิเชียร
 ชื่อวิทยานิพนธ์ : นักศึกษากับการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชัน
 ทวิตเตอร์
 หลักสูตร : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญวิทยาและการบริหารงาน
 ยุติธรรม
 อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.อารณีย์ วิวัฒนาภรณ์
 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผศ.ดร.นวกัทร ณรงค์ศักดิ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบ สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในกรณีของนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยกระบวนการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 13 ราย ได้แก่ (1) นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ จำนวน 10 ราย (2) นักจิตวิทยาที่มีประสบการณ์และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา จำนวน 1 ท่าน (3) ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีประสบการณ์และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรุนแรงในเด็กและเยาวชน จำนวน 2 ท่าน รวมทั้งสิ้น 13 ราย ทั้งนี้ศึกษาเฉพาะนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ได้แก่ การโจมตีด้วยคำพูด การคุกคามทางเพศแบบออนไลน์ การแอบอ้างตัวตนเป็นบุคคลอื่น และการนำความลับของบุคคลอื่นมาเปิดเผย โดยสาเหตุที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ได้แก่ การขาดความรู้ในเรื่องการกลั่นแกล้งกันบนพื้นที่ออนไลน์ หรือโลกไซเบอร์ การมีปัญหาขัดแย้งกันมาก่อนในชีวิตจริง การมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน และแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ขาดความปลอดภัย ผลกระทบที่นักศึกษาได้รับจากการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ได้แก่ ผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัว ผลกระทบทางอารมณ์ และผลกระทบต่อสภาพจิตใจ หรือตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า และแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ (1) สำหรับสถานศึกษา (2) สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านกฎหมาย หรือผู้บังคับใช้กฎหมาย (3) สำหรับสังคม/ชุมชน และ (4) สำหรับสถาบันครอบครัวและตนเอง
 (วิทยานิพนธ์มีจำนวนทั้งสิ้น 164 หน้า)

คำสำคัญ: นักศึกษา, การกลั่นแกล้ง, แอปพลิเคชันทวิตเตอร์

ลายมือชื่อนักศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

6206014 : Nithiwan Sriwichian
 Thesis Title : The Student Victims of Cyber Bullying on Twitter
 Program : Master of Art in Criminology and Justice Administration
 Thesis Advisor : Asst.Prof. Aranee Vivatthanaporn, Ph.D.
 Thesis Co-Advisor : Asst.Prof. Navapat Narongsak, Ph.D.

Abstract

The purpose of this research was to study the forms, causes, impacts, and guidelines for preventing and solving problems from students becoming victims of cyberbullying on Twitter. The research used the qualitative research methodology by studying related documents and conducting in-depth interviews with 13 key data providers comprising (1) 10 students who were victims of cyberbullying on Twitter; (2) 1 psychologist with experience, knowledge, and understanding about consulting; and (3) 2 experts with experience, knowledge, and understanding about violence in children and youths, or 13 people total. The study was conducted only with students studying in Bangkok. The research found that the forms of cyberbullying included verbal assault, online sexual harassment, identity impersonation, and disclosing others' secrets, while the causes of students falling victim to cyberbullying on Twitter included a lack of knowledge about online or cyberbullying, prior conflict in real life, discord of opinions, and a lack of safety features in the Twitter application. The impacts on students who have become victims of cyberbullying on Twitter included privacy impacts, emotional impacts, psychological impacts, or falling into depression. Meanwhile, the guideline for preventing and solving problems for students to prevent them from falling victim to cyberbullying on Twitter can be divided into 4 areas, namely, (1) for schools; (2) for related legal agencies or law enforcers; (3) for society/communities; and (4) for family institutions and the self.

(Total 164 pages)

Keywords: Students, Bullying, Twitter.

Student's Signature Thesis Advisor's Signature
 Thesis Co-Advisor's Signature

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูป	ช
บทที่ 1	
บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
1.3 คำถามการวิจัย	7
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	7
1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย	9
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	10
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งกัน	13
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์	33
2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับเหยื่อวิทยา	38
2.4 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้ง	46
2.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	55
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	58
2.7 บทสรุป	64

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย
	66
	3.1 รูปแบบการวิจัย
	66
	3.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
	67
	3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
	68
	3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
	69
	3.5 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
	70
	3.6 จริยธรรมการวิจัยในคน
	71
บทที่ 4	ผลการวิจัย
	72
	4.1 ส่วนที่ 1 การกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
	72
	4.2 ส่วนที่ 2 การอภิปรายผลการศึกษา
	116
บทที่ 5	สรุปผล และ ข้อเสนอแนะ
	136
	5.1 สรุปผลการวิจัย
	136
	5.2 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย
	141
บรรณานุกรม	145
ภาคผนวก	152
ภาคผนวก ก	แบบสัมภาษณ์เชิงลึก
	153
ภาคผนวก ข	คำถามผู้เชี่ยวชาญ
	159
ภาคผนวก ค	หนังสือรับรองจริยธรรม
	162
ประวัติผู้วิจัย	164

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	จำนวนและร้อยละของประชาชนอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้อินเทอร์เน็ต จำแนกตามภาค และเขตการปกครอง	5
1.2	สรุปรูปแบบการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของ นักศึกษามหาวิทยาลัย	3

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1.1	ร้อยละของประชาชนอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้อินเทอร์เน็ต จำแนกตามกลุ่มอายุ	5
1.2	กรอบแนวคิดการวิจัย	9
2.1	ประเด็นของการกลั่นแกล้งกันในโลกออนไลน์	19

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในศตวรรษที่ 21 กลุ่ม GenZ หรือกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 10-25 ปี นั้นเป็นกลุ่มที่เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย จึงทำให้สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้อย่างมีความชำนาญกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ แต่อย่างไรก็ตาม GenZ เป็นกลุ่มที่มักเข้าถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา หรือเพื่อสืบค้นข้อมูล รวมถึงการติดตามข่าวสารเพื่อความบันเทิง หรืออื่น ๆ และเพราะสังคมโลกรวมถึงสังคมไทยเผชิญกับปัญหาโรคระบาดจากไวรัสโควิด (Covid-19) จึงทำให้ผู้คนหันมาใช้อินเทอร์เน็ตมากขึ้นกว่าปกติ โดยเป็นการใช้เพื่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การเรียน หรือใช้ในการติดต่อสื่อสารกันแทนการติดต่อกันโดยตรง เพื่อหลีกเลี่ยงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสดังกล่าว ซึ่งเป็นข้อมูลจากผลสำรวจสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (สพธอ.) หรือ ETDA ดังนั้นจะเห็นได้ว่าช่วงสถานการณ์ดังกล่าวมีผู้เข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะวัยรุ่นนักเรียน และนักศึกษา นอกจากนี้อินเทอร์เน็ตในปัจจุบันสามารถเข้าถึงได้ง่าย เนื่องจากมีเครือข่ายที่ครอบคลุมในทุกพื้นที่ทั่วโลก รวมถึงแพลตฟอร์มบนโลกออนไลน์ที่มีผู้ใช้งานจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็น Facebook, Line, Tiktok, Instagram หรือ Twitter ซึ่งอาศัยเพียงเครื่องมือสื่อสาร หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก โทรศัพท์มือถือ หรือแท็บเล็ต ก็เพียงพอสำหรับการเข้าถึงการสื่อสารดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้วัยรุ่นเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ จึงควรมีการปลูกฝังความรู้ สร้างค่านิยม จริยธรรม รวมถึงการเป็นผู้ที่เคารพในสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น โดยยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ก็มีเป้าหมายที่สำคัญในการพัฒนาคนทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนที่ดี เป็นคนเก่ง และมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.)

การกลั่นแกล้งกันในปัจจุบันไม่ถือว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่ในสังคมไทย แต่ยังคงเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ตลอด และถูกพบได้ง่ายในทุกที่ ทุกเวลา ซึ่งถือว่าเด็ก วัยรุ่น หรือเยาวชนมักจะมีประสบการณ์ในการเป็นผู้กลั่นแกล้ง และเคยถูกกลั่นแกล้ง ซึ่งปัญหาการกลั่นแกล้งกันในโรงเรียน หรือสถานศึกษาในประเทศไทยนั้นมีความจำเป็นที่ต้องเร่งแก้ไข โดยเฉพาะปัญหาการใช้ความ

รุนแรงในโรงเรียน ซึ่งจากการสำรวจพบว่ามีจำนวนการตกเป็นเหยื่อสูงถึง ร้อยละ 15.70 จากการสำรวจข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ จำนวน 21,627 คน โดยพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในโรงเรียน ได้แก่ การทำร้ายร่างกาย จิตใจ การล่วงละเมิดทางเพศ (การบูลลี่และความรุนแรงต่อเด็ก ปัญหาใหญ่ในโรงเรียนที่ร้ายกาจกว่า ระบบการศึกษา, 2567) การกลั่นแกล้งรังแกกันในเด็กหรือวัยรุ่นนั้น กลายเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นบ่อยจนคนในสังคมเกิดความเคยชิน และมองว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ทั่วไป จนกลายเป็นปัญหาที่ถูกละเลยไปในที่สุด ทั้งนี้การกลั่นแกล้งกันทั่วไป คือ การที่บุคคลหนึ่งข่มเหง รังแก ทำร้ายร่างกายอีกฝ่าย หรือกลั่นแกล้งกันด้วยคำพูด เพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับความเจ็บปวด โดยมักจะเกิดขึ้นกับคนที่มีความอ่อนกว่ากระทำต่อฝ่ายที่อ่อนแอกว่า และสามารถเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้ซ้ำ ๆ โดยจะส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของผู้ที่ถูกกลั่นแกล้ง ดังนั้นจึงควรมีแนวทางป้องกัน แก้ไขให้ปัญหาเหล่านี้ให้หมดไปจากสังคมไทย และตระหนักถึงความสำคัญของการขจัดปัญหาดังกล่าวให้หมดไปอย่างเร่งด่วน

ในสังคมยุคใหม่ที่มีเทคโนโลยีในการขับเคลื่อนนี้ ได้เกิดการกลั่นแกล้งกันรูปแบบใหม่ขึ้น ซึ่งคือการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ การกลั่นแกล้งรูปแบบใหม่นี้เน้นว่ามีความอันตรายและมีความรุนแรงมากกว่าการกลั่นแกล้งกันในรูปแบบทั่วไป งานวิจัยของ ปองกมล สุรัตน์ (2561) กล่าวว่า การกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์นั้นสามารถกระทำได้ง่าย โดยไม่ต้องมีการออกแรงในการกระทำ ความผิด สามารถกระทำกับผู้ใดก็ได้ ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา สถานที่ และไม่ต้องคำนึงว่าตนเองรู้จักกับอีกฝ่ายมาก่อนหรือไม่ ทุกคนที่สามารถเข้าถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์ล้วนมีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งได้ตลอดเวลา ดังนั้นการกลั่นแกล้งกันที่เกิดขึ้นบนโลกไซเบอร์นั้นเป็นการใช้เทคโนโลยี และอุปกรณ์สื่อสารเป็นอาวุธในการกลั่นแกล้งกันแทนการกลั่นแกล้งกันโดยทั่วไป และรูปแบบการกลั่นแกล้งที่มักจะเกิดขึ้นบนโลกไซเบอร์นั้น ได้แก่ การแบล็คเมล์ การสวมรอยเป็นบุคคลคนอื่น เป็นการสร้างความเดือดร้อน ความเสียหายให้ผู้อื่น เป็นต้น (นันทยา สวัสดิวิชัย โสภิตรัตน์, 2563) อย่างไรก็ตามผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการถูกกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์นั้นสามารถเกิดขึ้นได้หลากหลายด้าน ซึ่งสิ่งที่ร้ายแรงที่สุดคือผลกระทบทางด้านจิตใจ เมื่อเกิดขึ้นแล้วมักจะกลายเป็นบาดแผลที่ฝังลึกยากที่จะรักษาให้หายขาด และใช้เวลาที่การเยียวยาที่ยาวนาน และอาจทำให้ผู้ถูกกลั่นแกล้งตกอยู่ในภาวะซึมเศร้าจนเป็นเหตุให้ทำร้ายตนเอง หรือฆ่าตัวตายได้ นอกจากนี้เมื่อนักเรียนหรือนักศึกษากลายเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อการเรียน ได้แก่ อาจทำให้ผลการเรียนตกต่ำ การไม่สามารถเข้าเรียนได้ตามปกติ การขาดเรียน หรือกรณีที่เลวร้ายที่สุดคือการต้องลาออกจากมหาวิทยาลัย หรือ โรงเรียน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า

ผลกระทบที่สามารถเกิดขึ้นจากการถูกกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์นั้นส่งผลกระทบหลากหลายด้าน ซึ่งได้แก่ ผลกระทบทางด้านร่างกาย จิตใจ และ สังคม (สุภาวดี เจริญวานิช, 2560)

แอปพลิเคชันทวิตเตอร์เป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ช่องทางหนึ่งที่ผู้ใช้สามารถโพสต์เพื่อติดต่อสื่อสาร หรือติดตามข่าวสารได้ตลอดเวลา ซึ่งมีความรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ นอกจากนี้ยังสามารถสร้างพื้นที่ในการแสดงผลงานของตัวเอง การแสดงออกทางความคิดในรูปแบบต่างๆ รวมถึงเป็นพื้นที่เพื่อการค้าขาย อย่างไรก็ตามทวิตเตอร์มีการให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ซึ่งแอปพลิเคชันทวิตเตอร์เป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ในประเภทไมโครบล็อกที่สามารถโพสต์ข้อความสั้น ๆ หรือแม้แต่สามารถโพสต์รูปภาพ วิดีโอต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน โดยในวันเปิดตัวพบว่าทวิตเตอร์ติดอันดับ 1 ใน 10 เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันที่มีผู้เข้าใช้งานมากที่สุด และพบว่ากลุ่มวัยรุ่น อายุ 18-24 ปี ใช้งานแอปพลิเคชันอยู่ที่ร้อยละ 17.1 ซึ่งเป็นรองกลุ่มอายุ 35-49 อยู่ที่ร้อยละ 20.7 และกลุ่มวัยที่มีการใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์มากที่สุดคือกลุ่มอายุ 25-34 ปี อยู่ที่ร้อยละ 38.5 แต่อย่างไรก็ตาม สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้มีการสำรวจการมี หรือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2566 (ไตรมาสที่ 1) โดยผลสำรวจกล่าวเอาไว้ว่า ในไตรมาสที่ 1 พบว่ามีผู้เข้าถึงอินเทอร์เน็ตในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานครสูงสุดถึงร้อยละ 95.3 ซึ่งสูงกว่าเขตภาคกลางอยู่ที่ร้อยละ 89.9 และภาคเหนืออยู่ที่ร้อยละ 80.6 นอกจากนี้ยังพบว่าคนในพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีผู้ใช้โทรศัพท์มือถือสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 97.6 และพบอีกว่าประชาชนกลุ่มอายุ 15 - 24 ปี ใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ที่ร้อยละ 99.1 และมีการใช้โทรศัพท์มือถือร้อยละ 99.3 และมีโทรศัพท์มือถือร้อยละ 98.6 มากที่สุด ซึ่งเป็นข้อมูลจากร้อยละของประชาชนอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้โทรศัพท์มือถือ จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นมีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ปัจจุบันคนไทยสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้มากยิ่งขึ้น อาจทำให้เกิดความเสียหายบางอย่างซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้จากการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ ด้วยเหตุที่เครือข่ายสังคมออนไลน์นั้นไร้ขีดจำกัด และยากต่อการควบคุมการกระทำบางอย่างได้ (พิสิฐ ระฆังวงษ์, 2561)

กรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นจากการถูกกลั่นแกล้งซึ่งเกิดขึ้นบนโลกไซเบอร์ คือกรณีของเด็กหญิงวัย 12 ปี ตัดสินใจจบชีวิตของตนเองลงเนื่องจากถูก “ไซเบอร์บูลลี่” ซึ่งเธอถูกกลุ่มเพื่อนส่งข้อความทางสแนปแชตด้วยถ้อยคำที่รุนแรง และเมื่อเธอได้แจ้งครูประจำชั้นแล้วกลับถูกเพิกเฉย เมื่อเด็กหญิงไม่สามารถหาทางออกให้กับปัญหาดังกล่าวได้นั้น จึงตัดสินใจที่จะจบชีวิตของตนเอง โดยการกลั่นแกล้งกันของเด็กหญิงวัย 12 ปีที่เกิดขึ้นทำให้เห็นว่าสถาบันการศึกษาไม่ควรเพิกเฉยต่อการ

กลั่นแกล้งที่เกิดขึ้นของเด็ก เพราะอาจมีผลกระทบที่รุนแรงตามมาได้ แม้เป็นเพียงการกลั่นแกล้งที่เกิดขึ้นกับเด็กก็ถือว่าเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าว และอีกกรณีคือ “น้องมาร์ค” เด็กชายคนหนึ่งถูกเพื่อนบูลลี่จนทำให้ตัดสินใจที่จะจบชีวิตของตนเองลง ซึ่งเด็กชายถูกเพื่อนในห้องกลั่นแกล้งจนทนไม่ไหว ก่อนตัดสินใจจบชีวิตของตัวเองลงนั้น ได้มีการเขียนจดหมายทิ้งเอาไว้ ซึ่งจะทำให้เห็นว่าปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากการกลั่นแกล้งในรูปแบบต่าง ๆ ทุกหน่วยงานควรต้องหันมาให้ความสนใจและตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวมากขึ้น พร้อมทั้งปลูกฝังความรู้ และสร้างทัศนคติที่ดีต่อการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งจะทำให้เกิดการใช้งานอย่างสร้างสรรค์ และอยู่ห่างไกลจากปัญหาการกลั่นแกล้งกันที่จะเกิดขึ้นบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ หรือบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ (นวกัทร ฌรงค์ศักดิ์ และอารณีย์ วิวัฒนาภรณ์, 2565)

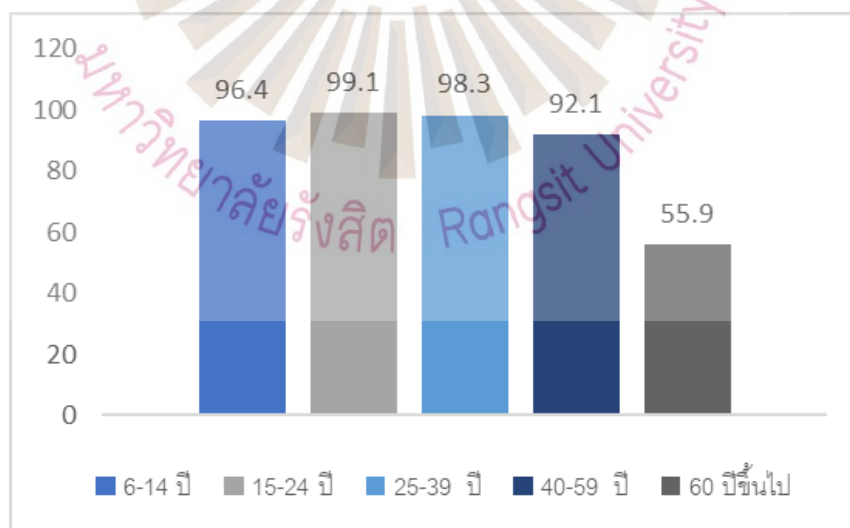
ดังนั้นจากการศึกษาสถานการณ์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจึงสังเกตเห็นถึงความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสถาบันการศึกษาและครอบครัว ต้องตระหนักและให้ความสำคัญ รวมถึงใส่ใจในปัญหา และให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาที่ถูกกลั่นแกล้ง เพราะกลุ่มวัยรุ่น เป็นกลุ่มที่มีการใช้งานอินเทอร์เน็ตมากที่สุดถึง 99.1% และเข้าใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์มากถึง 17.1% นอกจากนี้ยังพบว่าวัยรุ่นตอนปลายที่มีอายุอยู่ในช่วง 18-21 ปี นั้นอยู่ในระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งวัยรุ่นมักจะมีความต้องการ หรือมีทัศนคติที่แตกต่างกัน และอาจมีสภาพจิตใจและอารมณ์ที่ไม่แน่นอน (ผู้ใหญ่วัยเริ่ม, 2566) จึงอาจเป็นกลุ่มที่ถูกคุกคามจากสังคมนี้ได้ไม่ยาก ผลกระทบที่ได้รับจากถูกกลั่นแกล้งนั้นมีมากมายหลายด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และสังคม นอกจากนี้การตกเป็นเหยื่อยังทำให้เกิดความรู้สึก อับอาย มีความเครียด วิตกกังวล ทุกข์ใจ และทางด้านสังคม มีความรู้สึกด้อยค่า ความภาคภูมิใจในตนเอง ลดลง อยากอยู่คนเดียวไม่เข้ากิจกรรมกลุ่ม อาจส่งผลต่อสุขภาพในระยะยาว เช่น นอนไม่หลับ คิดมาก และในกรณีที่ร้ายแรงที่สุดคือ การคิดสั้น และส่งผลให้ฆ่าตัวตายในที่สุด อย่างไรก็ตาม สถานศึกษา สังคม และชุมชนต้องช่วยกันการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรม จริยธรรมที่ดีงามให้แก่เยาวชนได้รับรู้และมีทัศนคติที่ดี มีการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ตามบรรทัดฐานของสังคมนั้น ๆ ซึ่งจะสอดคล้องกับตัวชี้วัดของการพัฒนาทรัพยากรของมนุษย์ที่ต้องการให้มนุษย์มีทั้งทางด้าน สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเป็นอยู่ในสังคมที่ปลอดภัยและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ตารางที่ 1.1 จำนวนและร้อยละของประชาชนอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้อินเทอร์เน็ต จำแนกตามภาค และเขตการปกครอง

ภาค และเขตการปกครอง	ประชาชนอายุ 6 ปีขึ้นไป (พันคน)	การใช้อินเทอร์เน็ต	
		จำนวน (พันคน)	ร้อยละ
ทั่วราชอาณาจักร	65,679.4	57,538.5	87.6
ในเขตเทศบาล	29,981.1	27,326.1	91.1
นอกเขตเทศบาล	35,698.3	30,212.4	84.6
กรุงเทพมหานคร	8,582.9	8,179.8	95.3
กลาง	20,508.2	18,444.4	89.9
เหนือ	10,571.6	8,520.4	80.6
ตะวันออกเฉียงเหนือ	17,025.0	14,408.2	84.6
ใต้	8,991.8	7,985.7	88.8

หมายเหตุ จากการสำรวจการมีหรือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2566 (ไตรมาสที่ 1) (น. 9)

ที่มา: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2566

รูปที่ 1.1 ร้อยละของประชาชนอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้อินเทอร์เน็ต จำแนกตามกลุ่มอายุ
หมายเหตุ จากการสำรวจการมีหรือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร
ในครัวเรือน พ.ศ. 2566 (ไตรมาสที่ 1) (น. 10),

ที่มา: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2566

ดังนั้นผู้วิจัยสนใจการศึกษาเรื่องนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ โดยศึกษากับนักศึกษาที่เรียนอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตสูงที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 95.3 และพบว่าคนในพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีผู้ใช้โทรศัพท์มือถือสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 97.6 และพบอีกว่าประชาชนกลุ่มอายุ 15 - 24 ปี ใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ที่ร้อยละ 99.1 มีการใช้โทรศัพท์มือถือร้อยละ 99.3 และมีโทรศัพท์มือถือมากที่สุดร้อยละ 98.6 ซึ่งประชาชนกลุ่มอายุดังกล่าวครอบคลุมไปถึงกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 19-21 ปี โดยมีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสูงที่สุด ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมีแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งกันที่เกิดขึ้นบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์สำหรับนักศึกษา สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสังคมและชุมชน ซึ่งแนวทางที่ได้จากการศึกษานั้น หน่วยงานต่างๆอาจนำไปปรับใช้เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งกันที่เกิดขึ้นจากการใช้แอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ลดผลกระทบด้านต่างๆ รวมถึงสร้างความตระหนักรู้ให้แก่นักศึกษา เพื่อให้มีการใช้งานอย่างสร้างสรรค์อยู่ห่างไกลจากปัญหาการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษารูปแบบที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

1.2.2 เพื่อศึกษาถึงสาเหตุที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

1.2.3 เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นของนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

1.2.4 เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

1.3 คำถามวิจัย

1.3.1 นักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ มีรูปแบบใดบ้าง

1.3.2 นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ เพราะสาเหตุใด

1.3.3 นักศึกษาได้รับผลกระทบอย่างไรจากการตกเป็นเหยื่อในการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

1.3.4 แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ มีวิธีใดบ้าง

1.4 ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษารูปแบบการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ศึกษาสาเหตุของการตกเป็นเหยื่อการกลั่นแกล้งกันบนโลกโซเชียล ศึกษาผลกระทบจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย และ ศึกษาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

1.4.2 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ ได้แก่

1.4.2.1 นักศึกษาที่เคยตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ จำนวน 10 ราย ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกโดยวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสโนว์บอลล์ (Snowball Sampling)

1.4.2.2 นักจิตวิทยา ที่มีประสบการณ์หรือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา จำนวน 1 ราย ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยวิธีการการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.4.2.3 ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีประสบการณ์หรือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ จำนวน 2 ราย ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยวิธีการการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

จำนวนรวมทั้งสิ้น 13 ราย

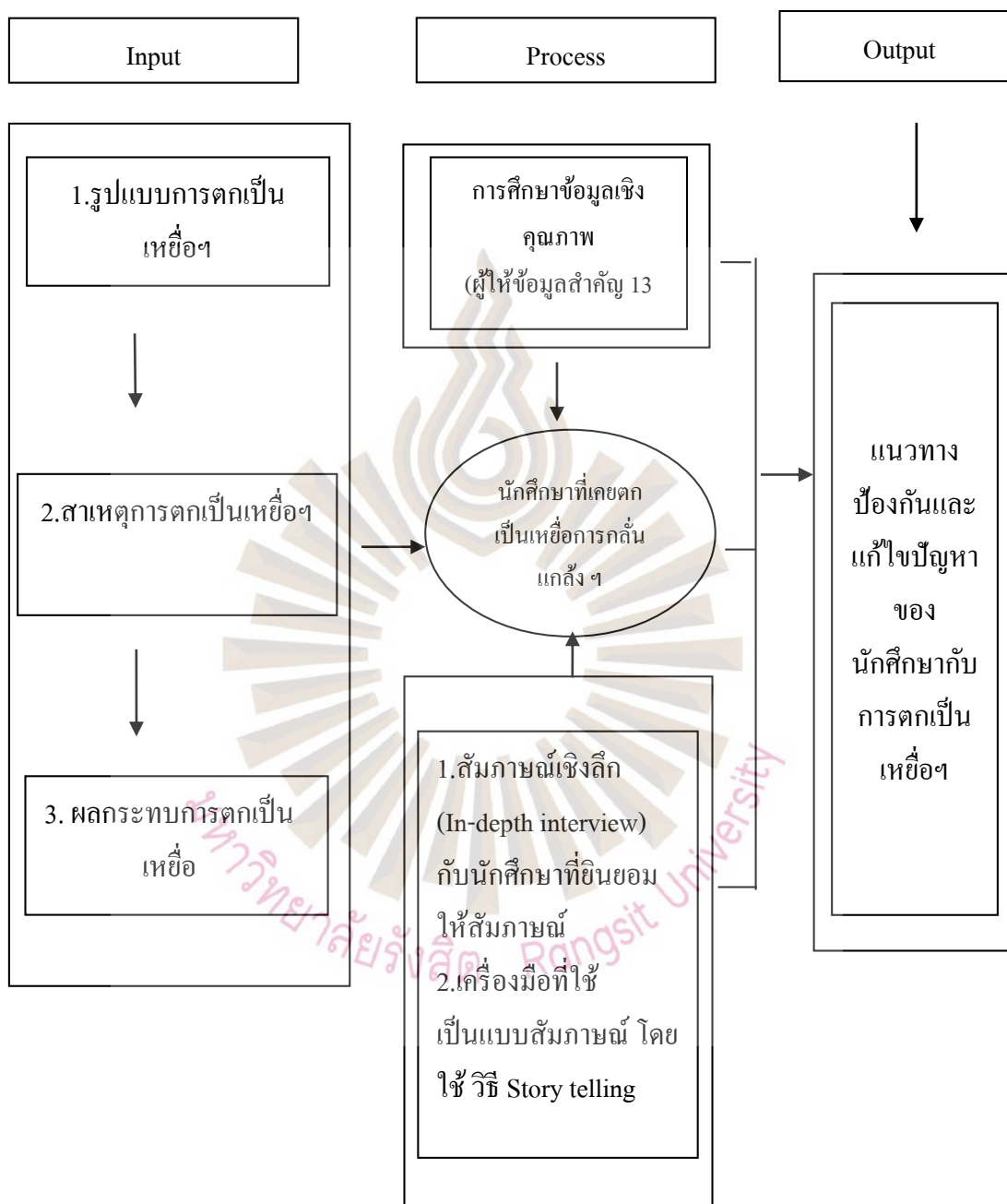
1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยระดับชั้นปริญญาตรี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตสูงที่สุด

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดระยะเวลาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2566 ถึง เดือนธันวาคม 2566

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปที่ 1.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้กลั่นแกล้ง หมายถึง ผู้ที่ชอบใช้ความรุนแรงและความก้าวร้าวต่อผู้อื่น หรือผู้ที่ชอบควบคุมผู้อื่นให้อยู่ภายใต้อำนาจของตนเองอย่างไม่ยุติธรรม ชอบบิบบังคับ หรือกดขี่ข่มเหงให้ผู้อื่นเกิดความกลัว เกิดความทุกข์ใจ หรือได้รับบาดเจ็บทางกายและทางจิตใจ โดยกล่าวร้ายป้ายสีให้เขาได้เสียใจ

ผู้ที่ถูกกลั่นแกล้ง หมายถึง ผู้ที่ถูกผู้อื่นทำร้ายจิตใจหรือร่างกาย จนเกิดความรู้สึกเสียใจ อับอาย ไม่มั่นใจในตัวเอง วิตกกังวล เครียด และได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย มีร่องรอยและบาดแผลบนร่างกาย

การกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ หมายถึง การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือการคุกคามผ่านแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ โดยกระทำซ้ำแล้วซ้ำเล่าและไตร่ตรองไว้แล้วมีการคุกคามเหยื่อโดยเผยแพร่เนื้อหาที่เป็นทางการทำลายชื่อเสียงหรือทำให้เกิดความขายหน้า โดยการประกาศข่าวลือ คำนินทาซึ่งเป็นการทำร้ายจิตใจต่อผู้อื่น

แอปพลิเคชันทวิตเตอร์ หมายถึง การบริการเครือข่ายสังคมออนไลน์จำพวกไมโครบล็อก โดยผู้ใช้สามารถส่งข้อความยาวไม่เกิน 280 ตัวอักษร เป็นการบอกกล่าวทางโลกออนไลน์ว่าตนเองกำลังทำอะไรอยู่ หรือการแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระไม่ว่าทางบวกหรือทางลบ

เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง สังคมดิจิทัลที่เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการทางสังคมเพื่อใช้สื่อสารระหว่างกันบนเครือข่ายทางสังคม ผ่านแอปพลิเคชันหรือโปรแกรมประยุกต์อื่นที่มีการเชื่อมโยงกับอินเทอร์เน็ต

พฤติกรรมกรรมการใช้สื่อ หมายถึง พฤติกรรมของผู้กลั่นแกล้งชอบการใช้เครื่องมือสื่อสารในการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ (Cyber Bullying) เช่น การใช้แอปพลิเคชันทวิตเตอร์ในการโจมตี ขู่ทำร้าย หรือใช้ถ้อยหยาบคาย ดูหมิ่นเหยียดหยาม การใส่ร้ายป้ายสีการคุกคามทางเพศแบบออนไลน์ หรือนำความลับของอีกฝ่ายมาเปิดเผย

การโจมตี หมายถึง การขู่ทำร้ายหรือใช้ถ้อยคำหยาบคายการโพสต์คำทอ พุดจาต่อเสียดให้ร้าย การขู่ทำร้ายผ่านช่องทางการสนทนา หรือโพสต์อย่างโจ่งแจ้งที่หน้าโซเชียลมีเดียของผู้ถูกระทำ

การคุกคามทางเพศแบบออนไลน์ หมายถึง การใช้คำพูดโจมตีในลักษณะคุกคามทางเพศผ่านโซเชียลมีเดีย

การแอบอ้างตัวตนของผู้อื่น หมายถึง การใช้ข้อมูลประจำตัวปลอมเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดหรือตนได้รับประโยชน์โดยมิชอบ

การนำความลับของบุคคลอื่นมาเปิดเผย หมายถึง การขู่แจ้งหรือข่มขู่ผู้อื่นให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยการขู่ว่าจะเปิดเผยความลับ หรือนำข้อมูลต่างๆ ซึ่งเป็นความลับออกมาเปิดเผยให้ผู้อื่นพบเห็น ซึ่งอาจจะทำให้ผู้ถูกข่มขู่หรือบุคคลอื่นได้รับความเสียหายอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายหายแก่ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สิน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ได้ทราบรูปแบบที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

1.7.2 ได้ทราบถึงสาเหตุที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

1.7.3 ได้ทราบผลกระทบที่เกิดขึ้นของนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

1.7.4 ได้ทราบแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

บทที่ 2

ทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “นักศึกษากับการตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชัน ทวิตเตอร์” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เพื่อเป็นแนวทางการประกอบการศึกษา ดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งกัน

2.1.1 ความหมายของการกลั่นแกล้ง

2.1.2 พฤติกรรมการกลั่นแกล้ง

2.1.3 ประเภทของการกลั่นแกล้ง

2.1.4 การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ (Cyber Bullying)

2.1.5 สาเหตุของการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์

2.1.6 ช่องทางการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์

2.1.7 ผลกระทบจากการถูกลั่นแกล้งทางไซเบอร์

2.1.8 แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อการกลั่นแกล้ง

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์

2.2.1 ความหมายเครือข่ายสังคมออนไลน์

2.2.2 องค์ประกอบของเครือข่ายสังคมออนไลน์

2.2.3 ประเภทของเครือข่ายสังคมออนไลน์

2.2.4 ผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับเหยื่อวิทยา

2.3.1 ความหมายเหยื่ออาชญากรรมตามกฎหมายสากล

2.3.2 ความหมายเหยื่ออาชญากรรมตามกฎหมายไทย

2.3.3 ทฤษฎีการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

2.4 แนวทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้ง

2.4.1 แนวคิดวัฒนธรรมไซเบอร์ (Cyber Culture)

2.4.2 ทฤษฎีปกตินิสัย (Routine Activity Theory)

2.4.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

2.4.4. ทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Self-Control Theory)

2.4.5 ทฤษฎีความกดดันทั่วไป (General Strain Theory)

2.4.6 ทฤษฎีขัดแย้ง (Conflict Theory)

2.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7 บทสรุป

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งกัน

2.1.1 ความหมายของการกลั่นแกล้ง

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้คำว่า การกลั่นแกล้ง หรือ การข่มเหงรังแก ซึ่งในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Bully” ได้รับการบัญญัติเป็นภาษาอังกฤษครั้งแรกในนวนิยายที่มีชื่อว่า “Oliver Twist” โดยผู้เขียนชื่อ Charles Dickens ในปี ค.ศ.1838 และต่อมาจนกระทั่งในปี ค.ศ.1973 Professor Dr.Dan Olweus ศาสตราจารย์ทางด้านจิตวิทยา University of Bergen ประเทศนอร์เวย์ ชาวสแกนดิเนเวีย เป็นคนแรกที่ศึกษาเชิงวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการข่มเหงรังแกโดยมีการสร้างแบบวัดเกี่ยวกับพฤติกรรมข่มเหงรังแกของเด็กในโรงเรียน และต่อมาผลงานของเขาได้ถูกเผยแพร่และตีพิมพ์ในประเทศสหรัฐอเมริกาภายใต้ชื่อว่า Aggression in the Schools: Bullies and Whipping boys ในปี ค.ศ.1978 (Ferguson, 2014) ต่อมาได้มีนักวิชาการ ได้ให้ความหมายของคำว่า การกลั่นแกล้ง ไว้ดังต่อไปนี้

โกวิทช์ นพพร (2563) ระบุว่า พฤติกรรมการกลั่นแกล้ง (Bully) หมายถึง พฤติกรรมรุนแรง กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทั้งทางวาจาและร่างกาย หากเกิดในชีวิตจริงมักเป็นการล้อเลียนรูปร่างหน้าตา สถานะทางสังคม รวมถึงการทำร้ายร่างกาย ส่วนโลกออนไลน์ส่วนใหญ่เกิดจากการประจานกันทางโซเชียลมีเดีย ซึ่งหลายครั้งการบูลลี่สร้างผลกระทบทางด้านความรู้สึกมากมายจนอาจเกิดเป็นแผลทางใจฝังลึกจนยากเยียวยา หรืออาจลุกลามไปจนเกิดการปะทะและสร้างบาดแผลทางกายได้

Rigby (2001) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมการกลั่นแกล้ง หมายถึง การแสดงออกของพฤติกรรมที่มีความต้องการทำร้ายบุคคลอื่นให้อยู่ภายใต้ความกดดัน และมีแนวโน้มของการกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก

Master (2002) ให้ความหมายว่า การกลั่นแกล้ง เป็นการแสดงหรือการกระทำที่ได้คิดไตร่ตรอง อันส่งผลกระทบต่อผู้อื่นให้ได้รับความเจ็บปวด และมีการเกิดพฤติกรรมดังกล่าวซ้ำ ๆ โดยบุคคลที่ข่มเหงจะใช้พลังที่เหนือกว่า

Sanders and Phye (2004) กล่าวว่า การกลั่นแกล้ง หมายถึง การแสดงพฤติกรรมทางลบ ก้าวร้าว การพูดทำร้ายความรู้สึก การทำร้ายร่างกายการแสดงถึงอันธพาล การบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่เต็มใจการข่มขู่และการคุกคามผู้อื่น

Robert (2006) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมข่มเหงรังแก มีความใกล้เคียงกับพฤติกรรมการข่มขู่ การเยาะเย้ย การเสียดสี การกลั่นแกล้ง การคุกคาม แต่การแสดงพฤติกรรมต้องกระทำซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาานาน

Rivers, Duncan, and Besag, (2007) ให้ความหมายว่าพฤติกรรมต่าง ๆ รวมถึงการข่มขู่ การคุกคาม การทำให้เกิดความหวาดกลัว การใช้คำพูดเหยียดหยัน เสียดสี ถากถาง ทั้งนี้อาจเกิดจากแรงกระตุ้นโดยความเกลียด หรือความอคติความไม่สนใจความกลัว

Stuckey (2013) ให้ความหมายว่าการกระทำใด ๆ ที่เกิดจากความตั้งใจและทำให้ผู้อื่นเจ็บปวด ส่งผลให้ตนเองรู้สึกถึงการมีพลังอำนาจเหนือคนอื่น

Hunter (2013) ได้ให้ความหมายว่า กิจกรรมใด ๆ ที่ใช้การบังคับ หรือการคุกคามในการก่อกวน กลั่นแกล้งบุคคลอื่น ๆ และทำให้บุคคลนั้นรู้สึกแย่

จากข้อมูลสรุปได้ว่า การกลั่นแกล้ง เป็นพฤติกรรมที่มีรูปแบบของการใช้อำนาจ ข่มขู่ หรือละเมิดคนอื่น โดยความตั้งใจที่จะกระทำให้ผู้อื่นได้รับความทุกข์ ความเจ็บปวด ผู้ข่มเหงรังแกมักจะแสดงพฤติกรรมแสดงออกด้วยคำพูดที่ก้าวร้าวต่อผู้อื่น และจะมีการกระทำซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่อง จนนำไปสู่ปัญหาสุขภาพทางจิตที่ร้ายแรงในอนาคตได้ ซึ่งบางครั้งการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์อาจเกิดจากการกลั่นแกล้งกันในชีวิตจริงมาก่อน ไม่ว่าจะเป็นการกลั่นแกล้งกันด้วยการใช้อำนาจในการข่มขู่ ข่มเหงรังแกรูปแบบต่างๆ และเกิดบานปลายไปจนถึงขั้นกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ หรือแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ตามมา

2.1.2 พฤติกรรมการกลั่นแกล้ง

พฤติกรรมที่เข้าข่ายการกลั่นแกล้ง พบว่า พฤติกรรมข่มขู่กับการกลั่นแกล้งอาจแยกกันไม่ได้เด็ดขาด ด้วยส่วนใหญ่มักเกิดจากการกระทำของผู้ที่คิดว่าตนมีอำนาจมากกว่ารังแกผู้ที่ด้อยกว่า หรือคนตัวใหญ่ข่มขู่รังแกคนตัวเล็ก พฤติกรรมเหล่านั้นอาจเกิดขึ้นซ้ำ ๆ ซึ่งหากต้องเผชิญการทำร้ายครั้งแรก ผู้ถูกกระทำอาจให้อภัยได้ แต่ถ้าเกิดขึ้นบ่อย ๆ ซ้ำ ๆ อาจกลายเป็นความเครียดหรือความแค้นในที่สุด นอกจากนี้ผู้กระทำส่วนใหญ่มีเป้าหมายชัดเจนว่าต้องการให้ผู้อื่นอับอายเจ็บตัว เสื่อมเสีย หรือด้อยค่าลง โดยสามารถจำแนกลักษณะการกลั่นแกล้งหรือบูลลี่ ประกอบด้วย 2 เงื่อนไขต่อไปนี้

2.1.2.1 การใช้กำลังกลั่นแกล้งด้วยการแสดงออกจากรูปร่างที่มีอำนาจหรือมีพลังกำลังที่แข็งแรง ด้วยการใช้กำลังทำให้ผู้อื่นเกิดความรู้สึกอับอายในที่สาธารณะด้วยการกลั่นแกล้งที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ได้ตลอดเวลา

2.1.2.2 เกิดขึ้นซ้ำด้วยพฤติกรรมกลั่นแกล้งที่มีโอกาสเกิดขึ้นมากกว่า 1 ครั้ง ซึ่งการกลั่นแกล้งที่เกิดขึ้นรวมการกระทำทางร่างกาย และการข่มขู่รวมถึงการปล่อยข่าวลือทางวาจาและใน Social Media

จากข้อมูลสรุปได้ว่า พฤติกรรมการกลั่นแกล้ง ประกอบด้วย 2 เงื่อนไข ได้แก่ 1) การใช้กำลังกลั่นแกล้งทำให้ผู้อื่นเกิดความรู้สึกอับอายในที่สาธารณะ 2) การข่มขู่ การปล่อยข่าวลือทางวาจา อย่างไรก็ตามสาเหตุที่ทำให้เกิดการกลั่นแกล้งกันบนโลกโซเชียลหรือแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้นอาจเกิดจากพฤติกรรมกลั่นแกล้งกันด้วยการใช้กำลัง หรือการกลั่นแกล้งกันทางวาจากันมาก่อนในชีวิตจริง ซึ่งต่อมาได้เกิดปัญหาบานปลายให้มีการทะเลาะกันบนโลกโซเชียลตามมาได้

2.1.3 ประเภทของการกลั่นแกล้ง (Bullying)

สกอล วรเจริญศรี (2559 อ้างถึงใน Langan, 2011) ได้กล่าว ประเภทของการกลั่นแกล้งมี 4 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 การข่มขู่รังแกด้านร่างกาย (Physical Bullying) เป็นลักษณะของการทำร้ายร่างกาย การกลั่นแกล้งที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย และสวัสดิภาพของผู้ถูกกลั่นแกล้ง เช่น การชก การต่อย การผลัก การตบ การทุบตี เป็นต้น

ประเภทที่ 2 การข่มเหงรังแกด้านสังคมหรือด้านอารมณ์ (Social or Emotional Bullying) เป็นลักษณะของการใช้กลุ่มเพื่อนหรือสังคมกดดัน (Peer Pressure) และทำให้บุคคลแยกออกจากกลุ่มอันเป็นผลทำให้เกิดความรู้สึกเจ็บปวด หรือเสียใจจากการกระทำดังกล่าว ตัวอย่างการโน้มน้าวให้กลุ่มไม่สนใจบุคคลที่ถูกรังแก การกลั่นแกล้งไม่ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือการหลบไม่ให้บุคคลเข้ามาสัมพันธ์กับกลุ่มอันเป็นผลทำให้บุคคลที่ถูกรังแกรู้สึกไร้ตัวตน ไม่มีเพื่อน ไม่มีคนคุย และไม่มีวิถีทางที่จะหลบหนีสถานการณ์ดังกล่าว

ประเภทที่ 3 การข่มเหงรังแกด้านคำพูด (Verbal Bullying) เป็นลักษณะการพูดใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกหรือทำให้เจ็บปวด จะเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่มีการขู่เข้าเหย้าเหยียด ข่มขู่ การพูดจาดูถูก เสียดสีกันในกลุ่มเพื่อน ทั้งนี้อาจหมายถึงรวมถึงการวิจารณ์ด้วยคำพูดในลักษณะการประโคมข่าว ข่าวลือ คำนิทา และการพูดจาโกหกบิดเบือนข้อมูลที่ไม่เป็นจริง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความเจ็บปวดและจะมุ่งต่อสิ่งทีนอกเหนือการควบคุมของบุคคลที่ถูกข่มเหงรังแก เช่น รูปร่างหน้าตา เชื้อชาติ ครอบครัวยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจ เป็นต้น นอกจากนี้ยังหมายถึงรวมถึงการพูดจาที่รุนแรง โห่ร้าย ทำให้เจ็บปวด อับอาย และรู้สึกเงินประหม่า

ประเภทที่ 4 การข่มเหงรังแกบนโลกออนไลน์ (Cyber Bullying) เป็นประเภทหนึ่งของการข่มเหงรังแกที่เกิดขึ้นใหม่และเป็นประเด็นปัญหาสำคัญในสังคม โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ได้แก่ การใช้โทรศัพท์ อีเมล ข้อความสำเร็จรูป ข้อความที่เขียนขึ้นเอง และภาพ ทั้งนี้เป็นการใช้อุปกรณ์การสื่อสารในการเข้าถึงประกอบด้วยโทรศัพท์ (Mobile Phone) คอมพิวเตอร์ (Computer) เว็บไซต์ (Website) บล็อก (Blogs) ห้องสนทนา (Chat Room) เฟซบุ๊ก (Face Book) เครือข่ายทางสังคมออนไลน์อื่น ๆ การถ่ายคลิปที่มีการชกต่อย ตบตีกัน การถูกทารุณกรรม หรือการคุกคาม

จากข้อมูลสรุปได้ว่าการกลั่นแกล้ง (Bullying) แบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ 1) การข่มเหงรังแกด้านร่างกาย 2) การข่มเหงรังแกด้านสังคมหรือด้านอารมณ์ 3) การข่มเหงรังแกด้านคำพูด และ 4) การข่มเหงรังแกบนโลกออนไลน์ จะเห็นได้ว่าสังคมไทยนั้นพบการกลั่นแกล้งรังแกหลากหลายประเภท และรูปแบบการข่มเหงรังแกกันบนโลกออนไลน์นี้ถือเป็นการกลั่นแกล้งที่เกิดขึ้นใหม่เนื่องจากสังคมมีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งทำให้ง่ายต่อการทำความผิดเพียงแค่มือถือสื่อสารก็สามารถทำความผิด โดยช่องทางในการทำความผิดนั้นคือเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น แอปพลิเคชันทวิตเตอร์

ตามแนวคิดของการกลั่นแกล้งกันผ่านโลกไซเบอร์นั้นพบว่า ประกอบไปด้วยการทะเลาะกันการทำลายความสัมพันธ์การกีดกันการเผยแพร่ข้อมูลเท็จเชิงลบประมาท การส่งต่อเรื่องลับ

เฉพาะ การใช้อุบายหลอกล่อการข่มขู่ การก่อความรุนแรงหรือล้วงละเมิด การคุกคามทางเพศและการเมือง การเสแสร้งหรือสวมรอย การสร้างบัญชีใช้งานปลอม และการคัดลอก หรือขโมยอัตลักษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ตามรูปแบบหรือลักษณะของการกลั่นแกล้งดังนี้ (สุภาวดี เจริญวานิช, 2560; Faris & Mishna, 2017)

1) กลุ่มที่เป็นการกลั่นแกล้งกันทั่วไป (General) ได้แก่

1.1) การทะเลาะกัน (Brawling) คือ พฤติการณ์การกลั่นแกล้งระหว่างบุคคล หรือพฤติกรรมระหว่างกลุ่มคนที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาอย่างหยาบคายรุนแรงหรือไม่สุภาพ ในการสื่อสารตอบโต้กันผ่านทางสื่อสารสังคมหรือสื่อออนไลน์

1.2) การทำลายความสัมพันธ์ (Attacking Relatives) คือ การกระทำของบุคคลที่สามอันเป็นการยุยงปลุกปั่นให้เกิดความบาดหมาง หรือผิดใจกันระหว่างบุคคลที่หนึ่งกับบุคคลที่สองโดยสร้างข้อความ หรือข้อมูลเชิงสัญลักษณ์ให้ปรากฏบนสื่อสังคมออนไลน์เพื่อให้เข้าใจผิดและขัดแย้งกัน

1.3) การกีดกัน (Deprivation) คือ พฤติการณ์กลั่นแกล้งผ่านข้อความหรือกิจกรรมอันสร้างความเกลียดชังอคติหรือทัศนคติเชิงลบต่อสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งส่งผลกระทบต่อให้บุคคลหนึ่งถูกกีดกันจากสมาชิกคนอื่น ๆ ด้วยการถูกล้อหรือถูกลบออกจากกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์

2) กลุ่มที่สร้างความเสียหาย (Damage) ได้แก่

2.1) การเผยแพร่ข้อมูลเท็จเชิงลบประมาท (Defamation) คือ พฤติการณ์อันส่งผลให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายเกิดการเสื่อมเสียชื่อเสียง หรือมีการหมิ่นเหยียดเกิดเป็นความอับอายขายหน้า และอีกฝ่ายตกอยู่ในสถานะตัวตกในทรนสนะของคนรอบข้าง

2.2) การส่งต่อเรื่องลับเฉพาะ (Blackmail) คือ การกระทำการที่สร้างความเสียหายโดยนำความลับหรือข้อมูลส่วนตัวของอีกฝ่ายไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของความลับ หรือมีเจตนาทำให้เจ้าของข้อมูลเกิดความเสียหายเพื่อเรียกผลประโยชน์

2.3) การใช้อุบายหลอกล่อ (Trickery) คือ การสร้างความน่าเชื่อถือให้กับตนเพื่อให้ผู้อื่นไว้ใจ แล้วโน้มน้าวให้ผู้อื่นเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางทุจริตหรือนำไปแพร่กระจายต่อสู่บุคคลที่สามหรือสาธารณะจนเกิดความเสียหาย

3) กลุ่มที่สร้างความเดือดร้อนรำคาญ (Nuisance) ได้แก่

3.1) การข่มขู่ (Intimidate) คือ พฤติการณ์อันส่งไปในทางมาดหมายจริงจัง ด้วยวาจา หรือสัญลักษณ์ที่สื่อว่าจะทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน จะกระทำรุนแรง หรือจะทำให้เสียชื่อเสียงจนอีกฝ่ายเกรงกลัวว่าจะมีเหตุให้เดือดร้อน

3.2) การก่อกวน หรือล่วงละเมิด (Harassment) คือ การกระทำอันมีเจตนา ก่อกวนเนื่องจากมีการทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนซ้ำหลายครั้งเป็นการก้าวล้ำสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น ให้เดือดร้อนรำคาญอย่างต่อเนื่อง

3.3) การคุกคามทางเพศและการเมือง (Sexual and Political Threats) คือ ลักษณะพฤติกรรมเชิงโจมตีทางความคิด สำหรับมุมมองหรือความเห็นที่แตกต่างในด้านความเป็น มนุษย์และความหลากหลายของสังคม ยังรวมถึงการลวนลามทางเพศด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้เพศหนึ่ง เดือดร้อนรำคาญ

4) กลุ่มอาชญากรหรือมิจฉาชีพ (Criminal) ได้แก่

4.1) การเสแสร้งหรือสวมรอย (Hypocrisy) คือ การกระทำการอันเข้าข่าย มิจฉาชีพและอาจส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่นให้เสียผลประโยชน์สูง หรือสูญเสียเงินทอง ทรัพย์สินโดย วิธีการแอบอ้างชื่อและนามสกุล หรือตัวตนของบุคคลอื่น

4.2) การสร้างบัญชีใช้งานปลอม (Fake Profiles) คือ พฤติกรรมล่องหนโดย วิธีลงทะเบียนใช้งานบัญชีสื่อสังคมออนไลน์ แล้วนำรูปอื่นที่ไม่ใช่รูปผู้ลงทะเบียนใช้งานบัญชีมา เป็นรูปประจำตัว สร้างข้อมูลและคำอธิบายตัวตน โดยแต่งขึ้นใหม่เพื่อใช้ในทางทุจริตต่อผู้อื่นหรือใช้ ในทางอาชญากรรมบุคคลในรูปแบบอื่นอาจถูกจัดเป็นมิจฉาชีพได้

4.3) การคัดลอกหรือขโมยอัตลักษณ์ (Cat-Fishing) คือ การกระทำที่เพิ่ม ความรุนแรงกว่าการเสแสร้งหรือสวมรอย เนื่องจากจะมีการนำเอาข้อมูลเฉพาะหรือข้อมูลเชิงอัต ลักษณ์ออนไลน์ของบุคคลอื่น มาสร้างบัญชีใช้งานสื่อสังคมอีกบัญชีและนำบัญชีดังกล่าวไปใช้ หลอกลวงหรือสร้างความเสียหายรุนแรงกับบุคคลที่ถูกขโมยข้อมูล

ประเด็นของการกลั่นแกล้งกันในโลกออนไลน์

จากเอกสารทบทวนเชิงนโยบายด้านความมั่นคง หรือ NDC Security Review ได้กล่าวถึง ประเด็นหลักของการกลั่นแกล้งกันในโลกออนไลน์ (จิราพร ชั้นประดับ, 2563) ซึ่งสามารถแตก ประเด็นหลัก ๆ ออกไปได้ 6 รูปแบบ ดังนี้ ได้แก่

1) การโจมตี ขู่ทำร้ายหรือใช้ถ้อยคำหยาบคายการโพสต์คำทอ พุดจาต่อเสียดให้ร้าย หรือขู่ทำร้าย ผ่านช่องทางการสนทนา หรือโพสต์อย่างโจ่งแจ้งที่หน้าโซเชียลมีเดียของผู้ถูกระทำ เช่น แชตเฟซบุ๊กหรือไลน์มาว่าจะดักทำร้ายเมื่อเจอหน้ากันที่โรงเรียนหรือที่ไหนก็ตาม เป็นต้น

2) การคุกคามทางเพศแบบออนไลน์โดยการพุดจาคุกคามทางเพศผ่านโซเชียลมีเดีย

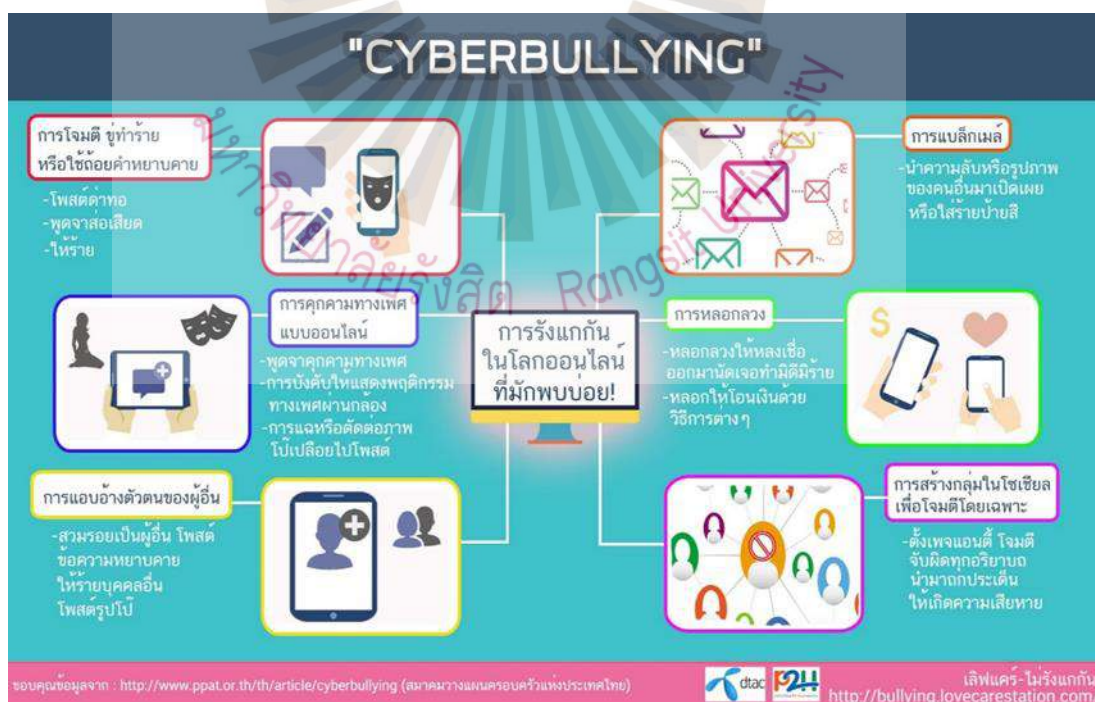
การบังคับให้แสดงกิจกรรมทางเพศผ่านกล้องการส่งภาพหรือวิดีโอไปเปลือยมาให้โดยที่ผู้รับไม่ได้ต้องการ การแฉหรือตัดต่อภาพไปโพสต์ในโซเชียลเพื่อให้ได้รับความอับอาย เป็นต้น

3) การแอบอ้างตัวตนของผู้อื่น โดยเฉพาะกรณีเปิดเผยรหัสผ่านของโซเชียลให้ผู้อื่น รู้ ยกตัวอย่าง เช่น ให้เพื่อนสมัครเฟซบุ๊กหรือไลน์ให้กรณีนี้ก็อาจโดนรังแกด้วยการถูกสวมรอย เฟซบุ๊กของตัวเองโพสต์ข้อความหยาบคาย ให้ร้ายบุคคลอื่น โพสต์รูปไปคลิป์วิดีโอลามก หรือสร้างความเสียหายในรูปแบบต่าง ๆ

4) การแกล้งแกล้มกัน โดยนำความลับหรือภาพลับของเพื่อนมาเปิดเผยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ มีการแชร์ต่อกันไปอย่างกว้างขวาง หรือการใส่ร้ายป้ายสีเช่น ตัดต่อรูปภาพน่าเกลียด ๆ หรือการแอบถ่ายภาพหลุดที่น่าเข้ามาโพสต์ประจาน และแสดงความคิดเห็นอย่างสนุกสนาน เกินเลย

5) การหลอกลวงมีทั้งการหลอกลวงให้หลงเชื่อ ให้ออกมานัดเจอเพื่อทำมิดีมิร้าย หรือการหลอกลวงให้ผู้เสียหายโอนเงินไปให้ด้วยวิธีการต่าง ๆ

6) การสร้างกลุ่มในโซเชียลเพื่อโจมตีโดยเฉพาะการตั้งเพจแอนตี้ โจมตีบุคคลหนึ่งขึ้นมา มีการจับผิดทุกอริยาบถแล้วนำมาถกประเด็นให้เกิดความเสียหายต่อคนที่ตัวเองไม่ชอบหรือ อาจมีการโน้มน้าวให้คนอื่นรู้สึกรังเกียจและกีดกันให้ออกจากกลุ่มจากสังคมที่อยู่ ดังรูปที่ 2.1

รูปที่ 2.1 ประเด็นของการกลั่นแกล้งกันในโลกออนไลน์

ที่มา : มุลินธิญาพัฒน์, 2562

รูปแบบ Langos (2012) เป็นรูปแบบของการกลั่นแกล้งกันในพื้นที่ไซเบอร์สามารถสรุปแบ่งตามความรุนแรงของการกระทำได้ 7 รูปแบบ ได้แก่

- 1) การคุกคามด้วยการเขียนข้อความ หรือส่งอีเมลที่แสดงถึงการคุกคาม ข่มขู่ (Harassment) ต่ออีกฝ่ายโดยใช้ช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- 2) การคุกคามทางเพศหรือการข่มขู่ (Framing)
- 3) การปลอมตัวเป็นบุคคลอื่นเพื่อสร้างความเสียหายให้เจ้าของชื่อนั้น (Impersonation)
- 4) การสร้างข่าวลือ หรือการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นความลับเพื่อหรือคลิป์วิดีโอเชิงอนาจารหรือที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียชื่อเสียงของผู้ถูกระทำ (Outing)
- 5) การตัดมุ้งหวังให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย/อับอาย/ถูกดูหมิ่นเกลียดชัง (Denigration)
- 6) การเผยแพร่ หรือส่งต่อ ข้อมูล รูปภาพขาดออกจากกลุ่ม (Exclusion/ Gossip Group) โดยการลบ/บล็อก/ตัดขวางผู้อื่นจากกลุ่มสังคมออนไลน์เพื่อจะได้ไม่นินทาบุคคลนั้นให้เกิดความเสียหาย
- 7) การล่อลวงหรือการใช้อุบาย (Trickery) ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยเป้าหมายเพื่อทำลายชื่อเสียง หรือทำร้ายจิตใจ หรือหวังในทรัพย์สินของผู้ถูกระทำ

จากการศึกษาการพัฒนาแบบวัดความรู้การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อภิขญา ทศานานุตรียะ (2565, น.16-17) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรม การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ ซึ่งการศึกษานี้ผู้วิจัยได้จำแนกรูปแบบการกลั่นแกล้งบนพื้นที่สาธารณะออนไลน์ไว้ด้วยกัน 8 รูปแบบ อันได้แก่

- 1) การกีดกัน (Exclusion) คือ การตั้งใจกีดกัน (Block, Unfriend) หรือไล่ออกจากกลุ่มออนไลน์ เช่น LINE Facebook
- 2) การเกาะติดชีวิตออนไลน์ของผู้อื่น (Cyber Stalking) คือ พฤติกรรมหมกมุ่นตามติดชีวิตผู้อื่นด้วยการคุกคามในลักษณะการส่งอีเมลล์ซ้ำ ๆ รวมถึงการส่งข้อความส่วนตัว การส่งรูปภาพ วิดีโอหรือแท็กเหยื่อลงในโพสต์ที่ผู้ถูกระทำไม่ต้องการ
- 3) การนินทา (Gossip) คือ การโพสต์หรือส่งข้อความเพื่อทำลายชื่อเสียงของผู้อื่น ทำลายความสัมพันธ์ หรือทำลายความมั่นใจของผู้ถูกระทำ
- 4) การล่อลวง หรือ การหยอกล้อ (Outing and Trickery) คือ การล่อลวง หยอกล้อ หรือยั่วโมโหให้ผู้ถูกระทำเปิดเผยข้อมูลบางอย่าง เพื่อที่จะนำข้อมูลของผู้ถูกระทำ มาเผยแพร่ต่อ

พื้นที่สาธารณะออนไลน์ เช่น การนำเนื้อหาที่คุกกันออกมาจากห้องสนทนาแล้วนำไปกระจายข้อมูลต่อโดยใช้คำพูดที่หยาบคายก่อให้เกิดการดูหมิ่นผู้ถูกระทำ

5) การละเมิดทางเพศ (Sexual Harassment) คือ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อละเมิดศักดิ์ศรีและสิทธิความเป็นส่วนตัวโดยการโพสต์ หรือส่งข้อความอนาจาร (Sexting) เช่น การพุดจาสองแง่สองง่ามหรือวิพากษ์วิจารณ์รูปร่างหน้าตา การแต่งกาย เป็นต้น

6) การปลอมตัวเป็นผู้อื่น (Impersonation) คือ การสร้างบัญชีปลอมเพื่อวัตถุประสงค์ในการกลั่นแกล้ง หรือส่งข้อความเพื่อทำลายชื่อเสียง หรือความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง รวมถึงไปถึงหลอกลวงให้ผู้ถูกระทำบริจาคเงินให้ตนเอง เป็นต้น

7) การคุกคามบนโลกออนไลน์ (Cyber Threats) คือ พฤติกรรมก้าวร้าวในลักษณะของการเข้าไปมีส่วนร่วมหรือร่วมวงในการกลั่นแกล้ง ในรูปแบบของการใช้ข้อความหรือรูปภาพ เช่น การโพสต์คำ การพุดจาต่อเสียด ให้ร้ายหรือดูถูก เป็นต้น

8) การต่อสู้อันโลกออนไลน์ (Flaming) คือ การต่อสู้อันบนโลกออนไลน์ด้วยข้อความที่สร้างความจงเกลียดจงชังด้วยการโพสต์ลงในหลายๆ เว็บไซต์ เว็บบอร์ด

จากข้อมูลสรุปได้ว่าการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์นั้นแบ่งออกเป็น 4 ประเภทด้วยกัน คือ 1) การกลั่นแกล้งกันทั่วไป 2) กลุ่มที่สร้างความเสียหาย 3) กลุ่มสร้างความเดือดร้อนรำคาญ 4) กลุ่มอาชญากรหรือมิชชันนารี การกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์นั้นสามารถเกิดได้ในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งการกลั่นแกล้งกันทั่วไปมักจะเป็นการทะเลาะกันด้วยการใช้คำพูดโจมตี ทำให้ผู้ที่ถูกโจมตีรู้สึกกลัว อับอาย หรือเจ็บปวด หรืออาจเป็นการกลั่นแกล้งกันเพื่อทำลายความสัมพันธ์โดยการสร้างข้อความเท็จบางอย่างเพื่อให้ทั้งสองฝ่ายเกิดความบาดหมาง และการกีดกัน ซึ่งการกีดกันนั้นกระทำโดยสร้างความเกลียดชังอคติหรือทัศนคติเชิงลบให้กับบุคคลหนึ่ง ทำให้บุคคลนั้นถูกกีดกันออกจากสังคมออนไลน์นั้นๆ

นอกจากนี้กลุ่มที่สร้างความเสียหายกล่าวคือ การโพสต์ข้อความที่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย ถูกดูหมิ่นเกลียดชัง การส่งข้อมูลลับเฉพาะให้ผู้ใช้งานอื่นๆ เข้าถึงซึ่งสร้างความอับอายแก่ผู้ถูกระทำได้ โดยการโพสต์ข้อมูลในการหลอกลวงเกิดขึ้นในช่องทางออนไลน์ได้มาก ไม่ว่าจะเป็นการหลอกให้ซื้อสินค้า หรือหลอกให้ออกمانด์พบแล้วทำร้ายร่างกาย หรือล่วงละเมิด ถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อผู้ถูกระทำมาก อย่างไรก็ตามกลุ่มของการสร้างความเดือดร้อนรำคาญมักเกิดขึ้นบ่อยและง่ายเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็น การข่มขู่ การก่อกวน หรือล่วงละเมิด การคุกคามทางเพศ

และการเมือง ในประเด็นของคุกคามทางเพศนั้นกล่าวคือการคุกคามทางเพศบนพื้นที่ออนไลน์ ซึ่งจะเป็นการแสดงความคิดเห็นในเชิงลามกอนาจาร หรือบางครั้งหากผู้ใช้งานมีการ

โพสต์รูปภาพของตนเอง ก็อาจจะทำให้มีบุคคลจำนวนมากแสดงความคิดเห็นในเชิงคุกคามทางเพศได้เช่นกัน ในประเด็นทางการเมืองนั้น เนื่องจากบนพื้นที่ออนไลน์มีผู้ใช้งานจำนวนมากและผู้ใช้งานแต่ละคนย่อมมีทัศนคติและความเห็นที่ไม่ตรงกันอาจก่อให้เกิดการทะเลาะกันได้ เนื่องจากประเด็นทางการเมืองถือว่าเป็นประเด็นเนื้อหาที่มีความอ่อนไหว และเปราะบางเป็นอย่างมาก

ในกลุ่มสุดท้าย คือ กลุ่มอาชญากรหรือมิจฉาชีพ จะเห็นได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีความอันตรายและสามารถก่อให้เกิดความสูญเสียชีวิตได้ การเสแสร้งหรือสวมรอย การสร้างบัญชีใช้งานปลอม การคัดลอกหรือขโมยอัตลักษณ์ นั้นจะเห็นได้ว่าเมื่อช่องทางออนไลน์ใครก็สามารถกระทำความคิดได้ และการเสแสร้งสวมรอย หรือการสร้างบัญชีปลอม หรือขโมยอัตลักษณ์ของบุคคลอื่นมากระทำความผิดถือเป็นช่องทางหนึ่งที่อาชญากรสามารถกระทำได้ง่าย ซึ่งเหยื่อผู้ถูกระทำอาจสูญเสียชื่อเสียง อับอาย และสูญเสียเงินทอง ทั้งนี้ยังทำให้บุคคลอื่นสูญเสียทรัพย์สินได้ ซึ่งจะทำให้ผู้ถูกระทำถูกเข้าใจผิดว่าเป็นอาชญากรได้

ดังนั้นจะพบได้ว่าการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้นอาจเกิดจากสาเหตุและพฤติกรรมการกลั่นแกล้งหลากหลายประเภท บางครั้งอาจเกิดจากการถูกข่มเหงรังแกจากการที่บุคคลนั้นมีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา ชาติกำเนิดหรือเพศ ซึ่งต่อมาอาจส่งผลกระทบให้เกิดการข่มเหงกันบนโลกออนไลน์ได้ เมื่อเกิดพฤติกรรมลักษณะนี้สิ่งที่ตามมาคือ ผู้ถูกกลั่นแกล้งอาจถูกกลั่นแกล้งบนโลกแห่งความเป็นจริงได้เช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการถูกทำร้ายทางกายภาพ หรือถูกกดดันหรือกีดกันทางสังคม พฤติกรรมเหล่านี้ถือเป็นวงจรที่สามารถเกิดขึ้นวนเวียนไปอย่างไม่รู้จบ ดังนั้นหากพฤติกรรมดังกล่าวยังคงอยู่ในสังคมไทยต่อไปในระยะยาวโดยไม่มีมาตรการแก้ไขเยียวยา ก็อาจส่งผลกระทบเป็นวงกว้างได้ จำเป็นจะต้องมีแนวทางในการแก้ไข ยุติ และยับยั้งต่อไป

สรุปได้ว่าประเภทของการกลั่นแกล้ง (Bullying) มีหลายประเภทซึ่งมีลักษณะคล้าย ๆ กัน ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ Langan (2011, pp. 12 – 13) มี 4 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 การข่มเหงรังแกด้านร่างกาย ประเภทที่ 2 การข่มเหงรังแกด้านสังคมหรือด้านอารมณ์ประเภทที่ 3 การข่มเหงรังแกด้านคำพูด ประเภทที่ 4 การข่มเหงรังแกบนโลกออนไลน์ ผู้วิจัยได้นำแนวทางทั้ง 4 ประเภท

มาใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ด้านสาเหตุ คือ 1) ด้านการทำร้ายร่างกายการ ข่มเหงรังแก 2) ด้านสังคมหรือด้านอารมณ์ 3) ด้านคำพูด และ 4) ด้านการข่มเหงรังแกบนโลกออนไลน์

2.1.4 การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ (Cyber Bullying)

การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ (Cyber Bullying) เป็นประเภทหนึ่งของการกลั่นแกล้งที่เกิดขึ้นใหม่และเป็นประเด็นปัญหาสำคัญในสังคม โดยใช้เครื่องมือสื่อสารเป็นเครื่องมือหลัก เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์เชื่อมต่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม แชต หรือเครือข่ายทางสังคมออนไลน์อื่น ๆ ในการโจมตี ขู่ทำร้าย หรือใช้ถ้อยหยาบคาย การคุกคามทางเพศแบบออนไลน์ การแอบอ้างตัวตนของผู้อื่น การนำความลับของอีกฝ่ายมาเปิดเผย การหลอกลวง การสร้างกลุ่มในโซเชียลเพื่อโจมตีโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นการโจมตีกันระหว่างบุคคล หรือกลุ่มบุคคลรูปแบบหนึ่ง เพื่อให้อีกฝ่ายขายหน้าหรือทนไม่ได้จนกลายเป็นปัญหาบานปลาย โดย Nick (2013) ให้นิยามไว้ว่าการรังแกออนไลน์ เป็นพฤติกรรมเชิงลบที่บุคคล หรือกลุ่มบุคคลรายหนึ่งกระทำต่ออีกรายหนึ่งในพื้นที่การสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ (Cyberspace) โดยรูปแบบการกลั่นแกล้งกันนั้นมีทั้งการทะเลาะเบาะแว้ง การใช้คำพูดหยาบคาย การดูหมิ่นเหยียดหยาม การใส่ร้ายป้ายสีหรือกระทำการส่งต่อข้อมูลที่เป็นความลับ เพื่อให้ผู้อื่นเกิดความเสียหายด้วยช่องทางการสื่อสารออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ต (Online Media)

จากข้อมูลสรุปได้ว่า การกลั่นแกล้งกันบนโลกออนไลน์นั้นถือว่าเป็นการกลั่นแกล้งรูปแบบใหม่ ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากเทคโนโลยีที่มีความพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกระทำต่อผู้คนไม่ว่าเพศใด อายุเท่าไร ประกอบอาชีพใด ก็สามารถเป็นผู้กระทำความผิดหรือตกเป็นเหยื่อได้ เพียงแค่มีเครื่องมือสื่อสาร แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก หรือคอมพิวเตอร์ ก็สามารถกระทำความผิดได้ ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ซึ่งถือว่าเป็นภัยร้ายรูปแบบใหม่ที่มีความอันตรายเป็นอย่างยิ่ง และสามารถเกิดการกลั่นแกล้งได้ในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการใส่ร้ายป้ายสี โจมตีด้วยคำหยาบคาย หรือทำให้ผู้อื่นอับอายขายหน้าด้วยการโพสต์ข้อมูลลับไม่ว่าจะเป็นข้อความหรือรูปถ่ายของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งถือว่ามีความสอดคล้องกับกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยเรื่อง “นักศึกษากับการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์”

2.1.5 สาเหตุของการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์

ปองกมล สุรัตน์ (2561) ได้อธิบายว่า การรังแกผ่านโลกไซเบอร์เกิดขึ้นได้หลากหลายช่องทาง ไม่ว่าจะเป็นในโลกอินเทอร์เน็ตหรืออุปกรณ์การสื่อสารต่างๆ เช่น เว็บไซต์ อีเมล การแชต เว็บบล็อก ข้อความตอบโต้แบบทันที การส่งรูป ข้อความและวีโอจากมือถือ ฯลฯ ทำให้มีสาเหตุสำคัญที่แตกต่างจากการรังแกโดยทั่วไปดังนี้

1) การไร้ตัวตน หรือ ตัวตนปลอม

ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารในโลกไซเบอร์สามารถหลบซ่อน ปลอมแปลงตัวตนได้ง่าย จึงถูกใช้เป็นเครื่องมือในการรังแกผู้อื่น ผู้รังแกอาจรู้สึกเป็นอิสระจากแรงกดดันจากสังคมจริง จิตสำนึกทางจริยธรรมที่สังคมคาดหวัง และไม่ถูกตรวจสอบพบอัตลักษณ์ได้ง่ายเหมือนการกระทำในโลกจริง อย่างไรก็ตาม การไร้ตัวตนในโลกไซเบอร์นั้นไม่อาจปราศจากตัวตนได้โดยสมบูรณ์ เนื่องจากยังมีร่องรอยและหลักฐานส่วนหนึ่งที่สามารถแกะรอยได้ เช่น Internet Protocol Address (IP Address) หรือ Digital Footprint (การทิ้งรอยเท้าทางดิจิทัล) ไว้ในโลกอินเทอร์เน็ต ซึ่งก็ต้องการตรวจสอบอย่างละเอียดต่อไป

2) การขาดความยับยั้งชั่งใจ

เมื่อในโลกไซเบอร์นั้นง่ายต่อการหลบซ่อนตัวตน ประกอบกับการไม่เห็นผลกระทบต่อที่รุนแรง ผู้ถูกกระทำได้อย่างชัดเจนในทันทีทันใดเหมือนการกระทำในโลกจริง จึงทำให้ผู้รังแกขาดความยับยั้งชั่งใจและความอดกลั้นต่อการควบคุมความต้องการหรือความวุ่นวายของตนเอง

3) การขาดผู้ควบคุมดูแล

ผู้ควบคุมดูแลในโลกออนไลน์ เช่น ผู้ดูแลเว็บไซต์ หรือบอร์ดออนไลน์สาธารณะไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึงและมีโอกาสน้อยที่จะพบเห็นการรังแกผ่านโลกไซเบอร์โดยตรง หลายครั้งการรังแกผ่านโลกไซเบอร์เกิดขึ้นผ่านช่องทางการสื่อสารส่วนตัว เช่น อีเมล ข้อความในมือถือ โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันแชตออนไลน์ ที่ครอบครัวหรือคนนอกยากที่จะเข้าถึง

4) การแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว

ประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้การรังแกผ่านโลกไซเบอร์เป็นปัญหาอย่างมากคือการก่อให้เกิดความเจ็บปวด อับอายต่อผู้ที่ถูกรังแกจากการแพร่กระจายหลักฐานในวงกว้างให้ลุกลามอย่างรวดเร็ว เช่น การส่งต่อกันไปเรื่อยๆ การเผยแพร่ให้ผู้คนมากมายได้เห็นทันทีจากการโพสต์เพียงครั้งเดียว เป็นต้น

5) ความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่อที่ไร้ขีดจำกัด

ในยุคที่เยาวชนส่วนใหญ่ใช้มือถือและเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเช่นนี้ ทุกคนก็ต่างมีความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่อการกลั่นแกล้งผ่านโลกไซเบอร์ ซึ่งเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ไร้ข้อจำกัดด้านสถานที่และระยะห่างทางกายภาพ ต่างจากการรังแกแบบเดิม

สรุปได้ว่า สาเหตุของการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์หรือบนช่องทางออนไลน์นั้นเกิดจากหลากหลายปัจจัย ซึ่งบางครั้งเทคโนโลยีที่ทันสมัยอาจมีข้อบกพร่องบางอย่างที่ทำให้ผู้กระทำสามารถอาศัยช่องว่างเหล่านั้นในการกระทำความคิด กล่าวคือการใช้ช่องทางออนไลน์บางครั้งไม่จำเป็นต้องใช้รูปของตนเองในการเข้าใช้งาน จะเห็นได้ว่าผู้ใช้งานสามารถใช้รูปใครก็ได้ ถือว่าเป็นการกระทำที่ไร้ตัวตน เพราะไม่สามารถมีผู้ใดสามารถตรวจสอบหรือยืนยันได้ว่าผู้ใช้งานเป็นใคร เป็นตัวจริงหรือไม่ การขาดความยับยั้งชั่งใจนี้เกิดจากการที่ผู้ใช้งานเห็นว่าช่องทางออนไลน์อย่างแอปพลิเคชันทวิตเตอร์เป็นช่องทางที่สามารถกระทำความคิดได้โดยไม่มีผู้ใดสามารถยืนยันตัวตนได้ จึงทำให้เกิดความวู่วาม ให้ลงมือกระทำความคิดอย่างผู้ที่ขาดความยับยั้งชั่งใจได้ อย่างไรก็ตามการขาดการดูแลที่ดีจากเจ้าของแพลตฟอร์มหรือผู้ให้บริการบนพื้นที่ออนไลน์ก็สามารถทำให้ผู้กระทำความคิดนำช่องว่างนั้นมากระทำความคิดได้อย่างไม่เกรงกลัวกฎหมาย อย่างไรก็ตามข้อความใดๆก็ตามที่มีการโพสต์ลงสู่แอปพลิเคชันหรือโลกไซเบอร์แล้วนั้นย่อมสามารถทำให้ผู้อื่นเข้าถึงได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งบางครั้งการแพร่กระจายอย่างรวดเร็วนี้เองก็อาจก่อให้เกิดความอับอาย หรือเกิดผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของผู้ที่โพสต์ข้อความได้ หรือบางครั้งข้อความที่ทำการโพสต์ลงบนช่องทางออนไลน์นั้นอาจมีการชักจูงดึงดูดให้มีผู้อื่นเข้ามาแสดงความคิดเห็น ทั้งดีและไม่ดีได้เช่นกัน ทั้งนี้การใช้เทคโนโลยีอย่างเช่นการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตนั้นย่อมมีความเสี่ยงตามมาในทุกรูปแบบ ดังนั้นผู้ใช้งานทุกคนย่อมสามารถกระทำความคิดหรือตกเป็นเหยื่อได้อยู่ตลอดเวลา

2.1.6 ช่องทางการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์

สื่อสังคมออนไลน์ที่มีผู้เข้าใช้มากที่สุดมีด้วยกัน 6 ช่องทางหลักและเป็นช่องทางที่มีนักศึกษา นักเรียน หรือบุคคลอื่นๆ ใช้ในการกลั่นแกล้งกันบ่อยและเห็นได้ชัดที่สุด มีดังนี้ (Sordev-Marti & Flecha, 2018; พัชรภา เอื้ออมรวณิช, 2561)

1) เฟซบุ๊ก (Facebook)

การกลั่นแกล้งกันในแอปพลิเคชันเฟซบุ๊กหลัก ๆ เป็นลักษณะของพฤติกรรมการนินทาการด่าทอผู้อื่นการเหยียดหยามหรือแบ่งแยกกลุ่มการหมิ่นประมาท, การประจานผู้อื่น และการแอบอ้างชื่อหรือตัวตน

2) ยูทูบ (YouTube)

ช่องทางยูทูบมีการกลั่นแกล้งกันในหลายลักษณะ โดยเฉพาะการทะเลาะกันของผู้ที่เข้าไปรับชมคลิปและมีความเห็นไม่ตรงกันการสบประมาทอีกฝ่ายการเผยแพร่ข้อมูลวิดีโอ ผิดลิขสิทธิ์หรือมีความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง และการสวมรอยใช้ชื่อและรูปภาพของผู้อื่น

3) อินสตาแกรม (Instagram)

รูปแบบของการกลั่นแกล้งบนอินสตาแกรม มักเป็นลักษณะของการก่อกวนหรือการระรานผู้อื่นการคุกคามผู้อื่นในทางเพศ ทางเชื้อชาติและศาสนา, การกีดกันผู้อื่นด้วยการนำเสนอเนื้อหาหรือสินค้าของตนซึ่งไม่เกี่ยวกับต้นโพสท์ และการข่มขู่หาเรื่อง หรือชวนทะเลาะ

4) ทวิตเตอร์ (Twitter)

ส่วนใหญ่ในทวิตเตอร์จะพบลักษณะของการกลั่นแกล้งที่เป็นการโจมตีกันในประเด็นการเมืองเชื้อชาติศาสนาการคุกคามทางเพศสนิยมความชอบการเผยแพร่ข้อมูลลิขสิทธิ์ ข้อมูลส่วนตัวหรือลับเฉพาะ, การสร้างบัญชีปลอมเพื่อการใช้งานที่ผิด, การคัดลอกข้อมูล และการใช้อุบายหรือข้อความหลอกล่อเพื่อสร้างผลประโยชน์แก่ตน

5) ไลน์ (Line)

ในแอปพลิเคชันไลน์มักพบการกลั่นแกล้งกันในลักษณะของการเสแสร้งหรือการสวมรอย การสร้างบัญชีใช้งานปลอมในนามผู้อื่นการทำลายความสัมพันธ์ การคุกคามทางเพศและสังคม การคัดลอกและขโมยอัตลักษณ์การปิดกั้นการเข้าใช้งานการนินทา และการด่าทอผู้อื่น

6) จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

สำหรับการกลั่นแกล้งกันที่พบในช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรืออีเมลโดยส่วนมาก เป็นลักษณะของการสวมรอยเป็นบุคคลอื่น, การสร้างบัญชีใช้งานปลอม, การส่งต่อข้อมูล ผิดกฎหมายหรือละเมิดสิทธิบุคคลอื่น, การคุกคามหรือแทรกแซงความเป็นส่วนตัว และการใช้อุบายหลอกล่อ

7) ช่องทางอื่น (Other)

สำหรับช่องทางอื่น ๆ ของการสื่อสารสังคม เช่น ห้องสนทนาออนไลน์, เว็บไซต์ราชการ กระดานสนทนาหน้าเผยแพร่ภาพสดจดหมายลูกโซ่ เป็นต้น เหล่านี้ เป็นอีกช่องทางที่ถูกใช้

กระทำการกลั่นแกล้งกัน โดยลักษณะของการกลั่นแกล้งนั้นจะไม่ค่อยแตกต่างจาก 6 ช่องทางหลักดังกล่าวไปก่อนหน้า (สิโรตม มณีแสด และปรัชญนันท์ นิลสุข, 2562)

แอปพลิเคชันที่มีการใช้งานสูงสุดในประเทศไทยอันดับหนึ่งคือ ไลน์ (Line) อันดับที่สองคือ เฟซบุ๊ก (Facebook) ยังมีอินสตาแกรม (Instagram) และทวิตเตอร์ (Twitter) ดังที่ยกตัวอย่างมานี้ เนื่องจากแอปพลิเคชันเหล่านี้มียอดใช้งานสูงสุดในประเทศไทย และยังเป็นสื่อโซเชียลที่มีการใช้ในการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์มากที่สุดอีกด้วย กลุ่มผู้ใช้ “Facebook” นั้นมีมากที่สุดในประเทศไทย คือ คนกลุ่มอายุระหว่าง 18 – 34 ปี ซึ่งเป็นวัยที่อยู่ระหว่างนักศึกษา กับผู้ที่ทำงานแล้วเป็นส่วนใหญ่ โดยประเทศไทยเป็นประเทศที่มีผู้ใช้เฟซบุ๊กมากที่สุดในโลกอันดับที่ 1 ซึ่งมีผู้ใช้งานถึง 22,000,000 คน แอปพลิเคชันอินสตาแกรมนั้นปัจจุบันคนไทยใช้งาน Instagram ถึง 13 ล้านคนโดยแบ่งเป็นผู้หญิงร้อยละ 60 และ ผู้ชายร้อยละ 40 ทวิตเตอร์ (Twitter) นั้นช่วงวัยที่ใช้งานมากที่สุด ได้แก่ อายุ 16-24 ปี (40%), อายุ 25-34 ปี (26%), อายุ 35-44 ปี (19%), อายุ 45-54 ปี (11%) และอายุ 55-64 ปี (4%) ในปีที่ผ่านมา สัดส่วนผู้ใช้งาน Twitter ของไทยแบ่งเป็นเพศหญิงร้อยละ 51 เพศชายร้อยละ 49 การใช้ทวิตเตอร์ (Twitter) ของคนไทยเติบโตสูงมาก โดยเฉพาะช่วง 2 ปีที่ผ่านมาซึ่งอัตราการใช้งานเติบโตราวร้อยละ 35 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า ถือว่าเติบโตที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ว่าได้ จะเห็นได้ว่าผู้ใช้งานอายุ 16-24 ปี มีมากถึงร้อยละ 40 (ช่องทางการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์, 2562)

จากข้อมูลสรุปได้ว่าช่องทางการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ มีหลายช่องทาง ดังนี้ ได้แก่ 1) เฟซบุ๊ก (Facebook) 2) ยูทูบ (YouTube) 3) อินสตาแกรม (Instagram) 4) ทวิตเตอร์ (Twitter) 5) ไลน์ (Line) 6) จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) 7) ช่องทางอื่น (Other) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาช่องทางหนึ่ง คือ แอปพลิเคชันทวิตเตอร์ และได้ทำการศึกษากับนักศึกษามหาวิทยาลัย ที่มีอายุระหว่าง 19-21 ปี ซึ่งจากข้อมูลพบว่าผู้ใช้งาน ทวิตเตอร์ (Twitter) ช่วงวัยที่ใช้งานมากที่สุด ได้แก่ อายุ 16-24 ปี มีมากถึง 40% และช่องทางทวิตเตอร์นั้น เป็นหนึ่งในแอปพลิเคชันเหล่านี้มียอดใช้งานสูงสุดในประเทศไทย และยังเป็นสื่อโซเชียลที่มีการใช้ในการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์มากที่สุดอีกด้วย

2.1.7 ผลกระทบจากการถูกลั่นแกล้งทางไซเบอร์

พฤติกรรมการกลั่นแกล้งกันจากอดีตถึงปัจจุบันยังคงเป็นประเด็นปัญหาที่ถูกละเลยและหากเป็นในกลุ่มนักเรียนหรือวัยรุ่นจะถูกมองว่าเป็นเรื่องสนุกสนานผ่านการหยอกล้อกัน ทั้งนี้ ความจริงแล้ว การกลั่นแกล้งซ้ำ ๆ เป็นภัยเงียบใกล้ตัวที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อหากไม่ได้รับการแก้ไขหรือรับมือด้วยวิธีการที่ถูกต้อง (เกษตรชัย และหิม, 2557) การถูกลั่นแกล้งรังแกในโลกไซเบอร์ปัจจุบันเกิดขึ้นสูงตามยุคสมัยที่มีการติดต่อสื่อสารอย่างรวดเร็ว โดยพบว่าวัยเด็กและเยาวชนใช้อินเทอร์เน็ตมาก เนื่องจากสามารถเรียนรู้เทคโนโลยีได้ไวกว่าผู้ใหญ่และพบว่าบุคคลมีประสบการณ์และได้รับผลกระทบจากการถูกลั่นแกล้งรังแกบนสังคมเครือข่ายออนไลน์โลกไซเบอร์โดยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งพบได้ในคนทุกช่วงอายุโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กและเยาวชน วรณัน คาราพงษ์ (2563)

ได้กล่าวไว้ว่า ผลกระทบต่อผู้ถูกลั่นแกล้งรังแกบนโลกไซเบอร์มีหลายประการ อาทิ

- 1) ผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัว ในการกลั่นแกล้งรังแกที่ทำให้สร้างความอับอายต่อสาธารณะ (Public Humiliation) เช่น เมื่อมีการเผยแพร่ภาพข้อความที่ผู้ถูกข่มเหงไม่ประสงค์จะเผยแพร่เป็นการละเมิดสิทธิในความเป็นส่วนตัว ซึ่งมีการส่งต่อไปยังประชาชนจำนวนมากมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของบุคคลจึงอาจกระทบต่อชีวิตการทำงาน ครอบครัว การเรียน ตามมา
- 2) ผลกระทบทางจิตใจ การกลั่นแกล้งรังแกทำให้ผู้ถูกลั่นแกล้งมีสุขภาพจิตแย่ลง อาจรู้สึกโกรธ โศกเศร้า เสียใจกลัวนำไปสู่ปัญหาสุขภาพจิตเรื้อรังซึ่งอาจนำไปสู่โรคซึมเศร้าได้ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมาอีกด้วย เช่น ยาเสพติด ความรุนแรงในครอบครัว การเรียนเป็นต้น
- 3) ผลกระทบต่อชีวิตและร่างกาย เป็นผลกระทบที่มีความร้ายแรงที่สุด เนื่องจากเมื่อบุคคลมีปัญหาสุขภาพจิตจากการถูกลั่นแกล้ง บางคนยังเป็นเด็กหรือเยาวชนมีการควบคุมสภาพจิตใจไม่ดี ไม่สามารถทนรับแรงกดดันจากภายนอกได้จึงเห็นได้ว่าหลายรายคิดหาทางออกด้วยการทำร้ายตนเอง หรือร้ายแรงกว่านั้นถึงขนาดฆ่าตัวตาย อันเป็นความสูญเสียเป็นอย่างมาก ที่ไม่น่าจะเกิดขึ้นในปัจจุบัน

นอกจากนี้พบว่าการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์มีผลทางสภาพทางอารมณ์และจิตใจมากกว่าที่หลายคนคาดคิด อันเนื่องมาจากคุณลักษณะที่แตกต่างของการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ที่ไม่ได้จบลงแค่ครั้งเดียว แต่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ กันในลักษณะที่ต่อเนื่องและเป็นวงกว้าง ข่าวสารแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วคนอื่น ๆ สามารถทำการแชร์ซ้ำ ๆ หรือเซฟข้อความหรือรูปภาพจาก

หน้าจอนำไปโพสต์ใหม่ได้อีกเรื่อย ๆ ถึงแม้ถึงกัณฑ์ทางจะได้ลบไปแล้วก็ตาม นอกจากนั้นคนอื่น ๆ ยังโพสต์ความเห็นในแง่ลบลงในช่องทางสาธารณะที่คนอื่นจะมาอ่านหรือตอบกลับได้เรื่อย ๆ ซึ่งทำให้ได้รับความอับอาย และความเจ็บปวดเกิดขึ้นกับผู้ถูกกลั่นแกล้งเข้าไปซ้ำมา การกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์จึงมีความเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ซึ่งหากปล่อยให้ปัญหาดังกล่าวลุกลาม อาจก่อให้เกิดผลกระทบในแง่ต่าง ๆ ผลกระทบจากการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ มี 2 ด้านหลัก คือ (สรานนท์ อินทนนท์, 2563)

1) ผลกระทบในระดับบุคคลจะส่งผลกระทบต่อด้านอารมณ์และจิตใจ ทำให้รู้สึกแสบ เกิดความเครียดและอาจหาทางออกโดยการฆ่าตัวตาย โดยอาจทำให้อับอายและรู้สึกถูกล่วงล้ำ เกิดจากถูกกระทำซ้ำแล้วซ้ำเล่าผ่านการแชร์ยังข้อความหรือรูปภาพที่นำมากลั่นแกล้งถูกทำให้เห็นมากเท่าไร ยิ่งเพิ่มความรู้สึกเจ็บปวดและอับอาย หรืออาจทำให้โกรธและอยากแก้แค้น อาจจะเริ่มจินตนาการถึงการแก้แค้นคนที่มากลั่นแกล้ง และนั่นเป็นสัญญาณอันตรายของวงจร การกลั่นแกล้ง หรืออาจทำให้รู้สึกไม่ปลอดภัย การกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์สามารถลุกล้ำเข้ามาในที่ปลอดภัยที่สุดผ่านคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์ที่ได้ตลอดเวลา ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ยังไม่สามารถระบุตัวคนผู้กระทำได้ ยังเพิ่มความหวาดกลัว หรืออาจทำให้กังวลและซึมเศร้าตกอยู่ในภาวะเครียดกังวลและซึมเศร้า เพราะว่า การกลั่นแกล้งนั้น ได้กัดกร่อนความเชื่อมั่นและการนับถือตัวเอง และอาจทำให้เกิดภาวะเจ็บป่วยทางกายตามมา

2) ระดับปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ทำให้เหยื่อคู่มิได้ในสายตาคนอื่น และอาจทำให้พวกเขาไม่กล้าออกไปเจอผู้คน โดยอาจทำให้บุคคลโดดเดี่ยวและแยกตัวออกห่างจากการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์อาจส่งผลทำให้เด็กแยกตัวออกจากเพื่อนและคนที่รู้จักซึ่งส่งผลเสียต่อพัฒนาการในวัยนี้ เนื่องจากเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อเด็กวัยรุ่นตอนต้น โดยเฉพาะเด็กนักเรียนชั้น ม.ต้น ที่ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน และเริ่มออกห่างจากพ่อแม่เมื่อขาดเพื่อนเสียแล้ว เด็กก็มีโอกาสมากขึ้นที่จะโดนคนอื่นกลั่นแกล้งขึ้นอีก หรืออาจทำให้ไม่อยากไปโรงเรียน เด็กที่ถูกกลั่นแกล้งมีแนวโน้มที่จะหยุดเรียนมากกว่า เด็กปกติ การที่เด็กไม่อยากไปโรงเรียนอาจมีสาเหตุมาจากพวกเขาไม่อยากเจอหน้าคนที่แกล้งพวกเขาในโลกไซเบอร์หรือเด็กรู้สึกอับอายเพราะข้อความและรูปภาพที่ถูกส่งต่อในโลกออนไลน์ หรืออาจทำให้อายฆ่าตัวตาย การถูกกระทำซ้ำ ๆ และต่อเนื่องจากการโพสต์ และแชร์ข้อความหรือรูปภาพในสังคมออนไลน์ทำให้เด็กรู้สึกสิ้นหวัง หากไม่สามารถจัดการกับความรู้สึกได้ เด็กจะรู้สึกว่าหนทางเดียวที่จะหลุดพ้นจากความเจ็บปวดนี้คือการฆ่าตัวตาย

จากสถิติพฤติกรรมกรรมการกลั่นแกล้งกันในประเทศไทยเป็นปัญหาสำคัญพบได้ในนักเรียน และมีแนวโน้มที่จะรุนแรงเพิ่มสูงขึ้น ดิฉันค้นคว้า 2 ของโลกรองจากญี่ปุ่น (กรมส่งเสริมสุขภาพจิต, 2563) โดยยังพบอีกว่านักเรียนกว่า 6 แสนคน เคยมีประสบการณ์ตกเป็นเหยื่อของการถูกลั่นแกล้ง การกลั่นแกล้งกันเป็นรูปแบบหนึ่งของความรุนแรงในเยาวชนที่ส่งผลกระทบต่อทั้งร่างกายและจิตใจ ทั้งนี้จากการศึกษาของ พวงชมพู ประเสริฐ (2563) พบว่านักเรียนเพศหญิงถูกกลั่นแกล้งมากกว่าเพศชาย โดยช่วงอายุประมาณ 13-18 ปี เป็นช่วงวัยที่มีพฤติกรรมกรรมการกลั่นแกล้งกันมากที่สุด โดยร้อยละ 91.79 เคยมีประสบการณ์ถูกลั่นแกล้ง ด้วยการตบหัว การล้อนุกาญ์ การพุดจาเหยียดหยามการล้อปมด้อยและนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลตามมา ซึ่งผลกระทบต่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการกลั่นแกล้งจะเกิดภาวะความเครียดส่งผลให้ขาดสมาธิในการเรียน ขาดความมั่นใจ ไม่อยากไปโรงเรียนและเกิดความวิตกกังวล จนกระทั่งถูกกระทำซ้ำ ๆ อาจนำนักเรียนสู่ภาวะซึมเศร้าและในบางรายเล็ดลอดคิดสั้นเป็นทางออกในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ เกษตรชัย และหิม (2557) ที่ได้ให้ความเห็นถึงความชุกของพฤติกรรมกรรมการรังแกผู้อื่นของนักเรียนในประเทศไทยพบว่านักเรียนในประเทศไทยมีพฤติกรรมกรรมการรังแกผู้อื่นร้อยละ 42 เยาวชนไทยมุสลิมมีพฤติกรรมก้าวร้าวร้อยละ 22.3 มีพฤติกรรมรุนแรงร้อยละ 20.7 และผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้มากกว่าร้อยละ 90 เป็นวัยรุ่น มุสลิมที่มีอายุระหว่าง 18-21 และเมื่อจำแนกตามภูมิภาคไทยปรากฏว่าพบร้อยละ 44 ในภาคเหนือพบร้อยละ 40 ในภาคกลางพบร้อยละ 39 ในภาคตะวันตกพบร้อยละ 35 ในตะวันออกเฉียงเหนือและพบร้อยละ 27 ในภาคใต้ นักเรียนในจังหวัดปัตตานี มีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 นักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลามีพฤติกรรมกรรมการรังแกอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 และมีพฤติกรรมกรรมการรังแก ร้อยละ 37.9

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมกรรมการรังแกกันเป็นปัญหาที่ต้องให้ความสำคัญให้ความสนใจ และให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อให้ความช่วยเหลือและแก้ไขให้เป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมและป้องกันไม่ให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่รุนแรงมากขึ้นต่อไป พื้นที่ชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่แห่งการถูกนิยามไว้ถึงสถานการณ์ความไม่สงบที่มีความหลากหลายในมิติต่าง ๆ ซึ่งเชื่อมโยงถึงที่มาสาเหตุของความซับซ้อนละเอียดอ่อน อาจเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมรุนแรงต่าง ๆ ผ่านการรับรู้ของนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมจนทำให้เกิดเป็นความเคยชินและมีการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมด้านลบต่อผู้อื่นทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว (เกษตรชัย และหิม, 2557) ซึ่งผลกระทบต่อผู้ที่ถูกลั่นแกล้งและผู้ที่มีมักจะกลั่นแกล้งผู้อื่น มีดังนี้

ผลกระทบต่อผู้ที่ถูกกลั่นแกล้ง คือ ผู้ที่ถูกกลั่นแกล้งจะมีภาวะซึมเศร้าและความวิตกกังวลส่งผลกระทบต่อความรู้สึกโดดเดี่ยว มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการนอนหลับ การรับประทานอาหาร และการสูญเสียความสนใจในกิจกรรมที่พวกเขาเคยสนุก ภาวะซึมเศร้านี้อาจส่งผลไปถึงวัยผู้ใหญ่ มีปัญหาด้านสุขภาพ รวมถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลงและมีแนวโน้มที่จะออกจากโรงเรียนกลางคันมากขึ้น

ผลกระทบต่อผู้ที่มักจะกลั่นแกล้งผู้อื่น อาจจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่เสพติดแอลกอฮอล์ หรือสารเสพติดอื่น ๆ มีพฤติกรรมลักขโมยและเรียนไม่จบ มีพฤติกรรมทางเพศก่อนวัยอันควร อาจจะเป็นอาชญากรในอนาคต และมีพฤติกรรมใช้ความรุนแรงกับคู่สมรสหรือลูก และคนใกล้ชิด

สรุปได้ว่าการมีพฤติกรรมรังแกกันเป็นปัญหาที่ต้องให้ความสำคัญและให้ความสนใจ ควรให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษ หน่วยงาน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงต้องร่วมมือกันในการให้ความช่วยเหลือ และแก้ไข ไม่ให้นักศึกษาตกเป็นเหยื่อ เพราะการตกเป็นเหยื่อของการกลั่นแกล้งนั้นจะได้รับผลกระทบที่เกิดขึ้นในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย ได้รับบาดเจ็บ หรือรับประทานอาหารไม่ได้ ด้านจิตใจ คือ อาจมีความเครียด วิตกกังวล อับอาย และมีอาการซึมเศร้า ด้านสติปัญญา คืออาจทำให้ผลการเรียนตกต่ำ สำหรับด้านสังคมนั้น อาจเป็นการไม่ร่วมกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน ๆ เก็บตัวอยู่เงียบ ๆ คนเดียว ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นต้น

อย่างไรก็ตามการกลั่นแกล้งกันผ่านโลกโซเชียลนั้นมีความอันตรายมากกว่าการกลั่นแกล้งกันในโลกแห่งความเป็นจริง เนื่องจากไม่มีข้อจำกัดที่จะกระทำความผิด กล่าวคือ ไม่ว่าจะที่ไหน อยู่ที่ใด เวลาไหนก็สามารถกระทำความผิดได้ตลอดเวลา เมื่อตกเป็นเหยื่อแล้วบางครั้งไม่ทราบว่าจะไปดำเนินคดีกับใคร เพราะไม่อาจยืนยันตัวตนได้ว่าบุคคลนั้นเป็นใคร ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจเนื่องจากการไม่ได้รับการเยียวยาจากผู้กระทำความผิด และไม่จำเป็นต้องมีการตกเป็นเหยื่อซ้ำๆก็อาจทำให้เหยื่อตกอยู่ในภาวะซึมเศร้าได้ เพราะเมื่อตกเป็นเหยื่อแล้วมักหาทางออกไม่ได้ เกิดความเครียด กังวล อับอายไม่กล้าบอกใคร จนกระทั่งได้รับผลกระทบในด้านอื่นๆตามมา ไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียน การใช้ชีวิต หรือส่งผลกระทบต่อสุขภาพและร่างกาย

2.1.8 แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาคกรตกเป็นเหยื่อการกลั่นแกล้ง

กรมวิชาการ (2546) ได้มีการอธิบายแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคกรตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งสำหรับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษา ชุมชน สังคม ครอบครัว หรือหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายไว้ดังต่อไปนี้

แนวทางที่ 1 การให้คำปรึกษา (Counseling) การให้คำปรึกษาเป็นวิธีการหนึ่งในการช่วยเหลือบุคคลที่ได้รับความทุกข์หรือความไม่สบายใจในเรื่องต่าง ๆ อาจใช้การให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล (Individual Counseling) หรือการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม (กลุ่มผู้ชมเหงรังแก หรือกลุ่มที่ถูกชมเหงรังแก หรือกลุ่มผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์การชมเหงรังแก) ตลอดจนการให้คำปรึกษาคครอบครัว (Family Counseling) หากจำเป็นที่จะต้องมีพ่อแม่หรือผู้ปกครองเข้ามาเกี่ยวข้องกับการชมเหงรังแก

แนวทางที่ 2 การจัดตั้งทีมช่วยเหลือ (Team Helper) รูปแบบการป้องกันและแก้ไขนั้นเป็นที่นิยมมากในต่างประเทศสำหรับระบบการป้องกันแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ในสถานศึกษาเพราะการได้รับความร่วมมือจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสู่การช่วยเหลือและป้องกันจะทำให้เกิดประสิทธิภาพอย่างมาก กลุ่มบุคคลที่ควรเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกัปัญหาคกรชมเหงรังแก ได้แก่ ครูแนะแนว นักให้คำปรึกษาจิตแพทย์ นักกฎหมาย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปกครองพ่อแม่ และชุมชน เป็นต้น ซึ่งกลุ่มเหล่านี้จัดตั้งขึ้นเพื่อกอช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาคกรชมเหงรังแกในสถานศึกษา

แนวทางที่ 3 การจัดระบบการให้บริการ (Service System) การจัดระบบและให้บริการ อาจหมายถึงการได้รับการสนับสนุนจากระดับผู้บริหารในสถานศึกษาทั้งในระดับนโยบาย (School Policies) ได้แก่ มีการดำเนินการจัดตั้งนโยบายขึ้นในสถานศึกษาถึงการชมเหงรังแกในโรงเรียน การจัดหลักสูตรที่มีการสอดแทรกการป้องกันการชมเหงรังแกในชั้นเรียน การรณรงค์จัดทำป้ายบริการสนเทศ (Information Service) ในสถานศึกษา การปลอดการชมเหงรังแกในโรงเรียน (Bully-Free School) หรือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการไม่ชมเหงรังแกในสถานศึกษา ทั้งนี้ควรมีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวัฒนธรรมของโรงเรียน เป็นต้น

แนวทางที่ 4 การวิจัย (Research) การวิจัยเป็นวิธีการหนึ่งสำหรับการเข้าใจปัญหาและสาเหตุปัญหาอันเป็นแนวทางที่นำไปสู่การนำข้อมูลต่าง ๆ จากการวิจัยไปประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินการช่วยเหลือการชมเหงรังแก ทั้งนี้อาจใช้วิธีการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ (Quantitative and Qualitative Research) ดังตัวอย่างงานวิจัยของ Kraft and Wang (2009, p. 529) ได้ศึกษาประสิทธิผลของกลยุทธ์การป้องกันการชมเหงรังแกบนโลกออนไลน์มุมมองของนักเรียน

พบว่า 5 อันดับของกลยุทธ์การป้องกันการข่มเหงรังแกบนโลกออนไลน์ คือ อันดับ 1) ห้ามผู้กระทำการข่มเหงรังแกผู้อื่นเข้าถึงเครือข่ายทางสังคม (Social Networking) อันดับ 2) ผู้ปกครองของผู้ข่มเหงรังแก ห้ามไม่ให้ใช้โทรศัพท์และคอมพิวเตอร์ในเรื่องส่วนตัว อันดับ 3) กำหนดกฎระเบียบและบทลงโทษอย่างชัดเจนในสถานศึกษา อันดับ 4) ผู้ข่มเหงรังแกจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของชุมชนเป็นเวลา 20 ชั่วโมง และอันดับสุดท้ายห้ามผู้ข่มเหงรังแกใช้คอมพิวเตอร์ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ผลดังกล่าวเป็นเพียงข้อมูลส่วนหนึ่งที่ได้จากการวิจัยและสามารถนำไปเป็นแนวทางการใช้ป้องกัน และแก้ไขปัญหาการข่มเหงรังแกในสถานศึกษาได้ สรุปได้ว่า แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งในสถานศึกษามีแนวทางที่ต้องร่วมมือกันอย่างจริงจังเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้ง ซึ่งในการศึกษาที่กล่าวมาแล้วนั้น มีแนวทางดังต่อไปนี้ 1) การให้คำปรึกษา 2) การจัดตั้งทีมช่วยเหลือ 3) การจัดระบบการให้บริการ 4) การวิจัย

การแก้ไขและป้องกันปัญหาการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้นจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นทางสถานศึกษา ผู้บังคับใช้กฎหมาย ครอบครัว ชุมชนหรือสังคม การมีความรู้ความเข้าใจในปัญหาต่างๆทำให้มีการรับมือได้อย่างทันที่ทันที่ สถานศึกษามีความตระหนักรู้เข้าใจ เสริมสร้างความรู้เป็นเกราะป้องกันให้กับนักศึกษา สร้างหน่วยงานภายใน ในการช่วยเหลือนักศึกษา สร้างระบบการจัดการปัญหาให้กับนักศึกษาโดยเฉพาะ เพื่อให้คำแนะนำหรือหาทางออกให้กับนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อ และการทำการศึกษาวิจัยนี้เองทำให้ทุกหน่วยงานเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น โดยสามารถนำความรู้ที่ได้ทำการศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขและป้องกันปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันต่อไปได้ในอนาคต

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์

2.2.1 ความหมายเครือข่ายสังคมออนไลน์

เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ (2552) กล่าวว่า Social Network คือ เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเทคโนโลยีของ Web 2.0 ยุคที่อินเทอร์เน็ตมีศักยภาพต่อการใช้งานมากยิ่งขึ้น ยุคของการสื่อสารสองทาง (Two-Way Communication) ก่อให้เกิดการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2558) สรุปความหมาย เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking Services: SNS) ว่าเป็นแพลตฟอร์มที่ให้บริการออนไลน์ที่เน้นการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นความสนใจร่วมกันเกี่ยวกับกิจกรรม เหตุการณ์ เรื่องราว ภาพ เพื่อสร้างเครือข่ายสังคม หรือความสัมพันธ์ในสังคม (Social Relation) ระหว่างกลุ่มบุคคล แหล่งบริการ เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นบริการสารสนเทศบนเว็บไซต์ที่อนุญาตให้แต่ละคนสร้างโปรไฟล์ของตนเอง สร้างรายชื่อของสมาชิกในกลุ่มเพื่อสร้างชุมชนออนไลน์ที่เชื่อมโยงกันแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันภายในระบบตัวอย่างบริการ เครือข่ายสังคมออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ต เช่น อีเมล, ภูเก็ต, เฟซบุ๊ก, เว็บบล็อก, ทวิตเตอร์, ลิงค์อิน, อินสตาแกรม และอื่น ๆ จากการศึกษาความหมายเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เชื่อมโยง โดยมีบริการเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือทางเทคโนโลยี สามารถสรุปได้ว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ คือ เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นรูปแบบของเว็บไซต์ ที่มีเครือข่ายความสัมพันธ์เสมือนที่โยงโยให้บุคคลที่มีเรื่องที่สนใจเหมือนกันมาพูดคุยกัน สามารถเชื่อมโยงระหว่างบุคคลอีกบุคคลหนึ่งได้ เป็นการสร้างเครือข่ายสังคมสำหรับผู้ใช้งานในอินเทอร์เน็ต เขียนและอธิบายความสนใจกิจกรรมที่ได้ทำ และเชื่อมโยงกับความสนใจและกิจกรรมของผู้อื่น ในบริการเครือข่ายสังคมมักจะประกอบไปด้วย การแชต ส่งข้อความ ส่งอีเมล วิดีโอ เพลง อัปโหลดรูป บล็อก โดยแอปพลิเคชันที่ได้รับความนิยม ได้แก่ เฟซบุ๊ก, ไลน์, ทวิตเตอร์ และ อินสตาแกรม และยังสามารถเชื่อมโยงการสื่อสารภายในองค์กร และภายนอกองค์กรเข้าด้วยกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ต้องประสบปัญหาการบิดเบือนข้อความและยังรวดเร็ว วิดีโอ เพลงอัปโหลดรูป บล็อก โดยแอปพลิเคชันที่ได้รับความนิยม ได้แก่ เฟซบุ๊ก, ไลน์, ทวิตเตอร์ และ อินสตาแกรม เป็นต้น

สรุปได้ว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์นั้นเกิดขึ้นมาจากเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องซึ่งมีประโยชน์และมีศักยภาพต่อการใช้งานเป็นอย่างมาก ซึ่งจะเป็นการสื่อสารสองทางเพื่อให้ผู้ใช้งานมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ซึ่งเครือข่ายสังคมออนไลน์นั้นมีหลากหลายช่องทาง ซึ่งทวิตเตอร์เองก็ถือเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์รูปแบบหนึ่งที่ผู้ใช้งานสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูล สื่อสาร และสามารถตอบโต้กันผ่านทางข้อความ รูปภาพ หรือวิดีโอได้ เป็นการเชื่อมโยงบุคคลเข้าด้วยกันเป็นเครือข่ายที่ทำให้ผู้คนทั่วโลกสามารถพูดคุยติดต่อสื่อสารกันได้

2.2.2 องค์ประกอบของเครือข่ายสังคมออนไลน์

กรกมล แจ่มเจริญยิ่ง (2565, น.34) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของเครือข่ายสังคมออนไลน์ ประกอบด้วย ดังนี้

- 1) การมีสมาชิกของเครือข่าย
- 2) การมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน
- 3) การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกในเครือข่าย
- 4) การสื่อสารภายในเครือข่าย
- 5) การมีปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน
- 6) การให้บริการสมาชิก เครือข่ายสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของเครือข่ายสังคมออนไลน์มีด้วยกัน 6 ประการ ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 6 ประการนั้นมีความสอดคล้องกับเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ เนื่องจากแอปพลิเคชันดังกล่าวนี้มีสมาชิกหรือผู้ใช้งานที่มีจุดมุ่งหมายร่วมกันไม่ว่าจะเป็นการใช้งานเพื่อเปิดรับข่าวสารด้านต่างๆ หรือแลกเปลี่ยนข้อมูล สนทนาตอบโต้กัน โดยแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้นมีการให้บริการผู้ใช้งานในรูปแบบต่างๆ มากมาย

2.2.3 ประเภทของเครือข่ายสังคมออนไลน์

ศุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2562, น.8) กล่าวว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ยังได้มีการแบ่งตามวัตถุประสงค์เป้าหมายการใช้งาน คุณลักษณะของการให้บริการตามเว็บไซต์ ได้เป็น 7 ประเภท ซึ่งผู้วิจัยได้หยิบยกมา 1 ประเภทดังนี้

- 1) สร้างและประกาศตัวตน (Identity Network) เป็นการที่ให้ผู้ใช้งานได้มีพื้นที่ในการสร้างตัวตนขึ้นมาบนเว็บไซต์ เป็นการเผยแพร่เรื่องราวของผู้ใช้งานผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยลักษณะของการเผยแพร่มีทั้งรูปภาพ วิดีโอ การเขียนข้อความลงในบล็อก และยังสามารถที่จะหาเพื่อนใหม่ หรือหาเพื่อนเก่า คนรู้จักที่ห่างหายไป มีการเขียนบทความได้อิสระ โดยมี 2 รูปแบบได้แก่

- 1.1) Blog บล็อก เป็นชื่อเรียกสั้น ๆ ของ Weblog ซึ่งมาจากคำว่า “Web” ร่วมกับคำว่า “Log” ที่เป็นเสมือนบันทึกหรือรายละเอียดข้อมูลที่เก็บไว้ ดังนั้นบล็อกจึงเป็นโปรแกรมประยุกต์บนเว็บไซต์ที่ใส่เก็บบันทึกเรื่องราว หรือเนื้อหาที่เขียนไว้โดยเจ้าของเขียนแสดงความรู้สึกนึกคิดต่างๆ โดยทั่วไปจะมีผู้ที่ทำหน้าที่หลักที่เรียกว่า “Blogger” เขียนบันทึกหรือเล่าเหตุการณ์ที่อยากให้คนอื่นได้รับรู้ หรือเป็นการเสนอมุมมองและแนวความคิดของตนเองใส่เข้าไปในบล็อกนั้น

1.2) ไมโครบล็อก (Micro Blog) มีลักษณะเด่น โดยการให้ผู้ใช้โพสต์ข้อความจำนวนสั้น ๆ ผ่านเว็บไซต์ผู้ให้บริการ และสามารถกำหนดให้ส่งข้อความนั้นๆ ไปยังโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้เช่น ทวิตเตอร์, เฟซบุ๊ก

สรุปได้ว่า แอปพลิเคชันทวิตเตอร์ถือเป็น ไมโครบล็อก (Micro Blog) มีลักษณะเด่นโดยการให้ผู้ใช้โพสต์ข้อความจำนวนสั้น ๆ ได้ โดยใช้เครื่องมือสื่อสารในการส่งข้อความต่างๆลง ไปบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ อย่างไรก็ตามแอปพลิเคชันดังกล่าวนี้ก็สามารถสร้างตัวตนของตนเองขึ้นมาใหม่โดยสามารถเผยแพร่ รูปภาพ วิดีโอ การเขียนข้อความลงในบล็อก และยังสามารถที่จะหาเพื่อนใหม่ หรือหาเพื่อนเก่า คนรู้จักที่ห่างหายไป มีการเขียนบทความได้

2.2.4 ผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

ชัยมาศ ทองมูลเล็ก (2560) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) เป็นปรากฏการณ์ของการเชื่อมต่อระหว่างบุคคลในโลกอินเทอร์เน็ต และเป็นการเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยมีหลักการที่สำคัญประกอบด้วย บุคคลที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ตามบทบาทความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในเครือข่ายสังคม หรือตามบรรทัดฐานที่ได้รับถ่ายทอดเท่านั้น แต่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลยังอยู่บนพื้นฐานของการรับรู้และการตัดสินใจในการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน

ผลกระทบของเครือข่ายสังคมออนไลน์ มีผลกระทบทั้งในเชิงบวก และเชิงลบซึ่งผลกระทบเชิงบวกมีดังนี้

- 1) เป็นสื่อในการนำเสนอผลงานของตน เช่น งานเขียน รูปภาพ วิดีโอต่างๆ เพื่อให้ผู้อื่นได้เข้ามารับชมและแสดงความคิดเห็น
- 2) เป็นสื่อที่ใช้ในการแบ่งปันข้อมูล รูปภาพ ความรู้ให้กับผู้อื่น สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ในสิ่งที่สนใจร่วมกันได้ เป็นคลังข้อมูลความรู้ขนาดย่อม
- 3) เป็นเวทีแสดงความคิดเห็นต่างๆ
- 4) เป็นเครือข่ายกระชับมิตรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีจากเพื่อนคู่เพื่อนได้
- 5) เป็นเครื่องมือช่วยในการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถสื่อสารได้หลายรูปแบบ

6) เป็นเครื่องมือช่วยในการพัฒนาชุมชน โดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเชื่อมต่อประชาชนในชุมชนกับกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

7) เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์

8) ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นด้วยช่องทางที่สะดวกและรวดเร็วสำหรับผลกระทบเชิงลบ มีดังนี้

8.1) เป็นช่องทางที่ถูกละเมิดลิขสิทธิ์ ขโมยผลงาน หรือถูกแอบอ้างได้ง่าย หากผู้ใช้รู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือขาดวิจารณญาณในการใช้งาน

8.2) หากใช้ในลักษณะหมกมุ่นกับการเข้าร่วมเครือข่ายสังคมออนไลน์มากเกินไป อาจส่งผลเสียต่อสุขภาพ และอาจทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนลดลง อีกทั้งจะทำให้เสียเวลาถ้าผู้ใช้ใช้อย่างไม่รู้คุณค่า

8.3) เป็นช่องทางที่สามารถวิพากษ์วิจารณ์กระแสสังคมในเชิงลบ และอาจทำให้เกิดกรณีพิพาทที่บ้านปลาย

8.4) ภัยคุกคามจากเครือข่ายสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสื่อสังคมออนไลน์คือสิ่งที่เชื่อมโยงบุคคลมากมายเอาไว้ด้วยกัน ซึ่งทุกคนจะติดตามไปในสิ่งที่ตนเองให้ความสนใจ หรือติดตามในกิจกรรมที่ตนเองชื่นชอบ นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่สำหรับการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันของกลุ่มคนจำนวนมาก มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน และเมื่อเป็นสมาชิกในเครือข่าย หรือกลุ่มคนที่มีความสนใจร่วมกันก็มักจะมีจุดมุ่งหมายไปในเรื่องเดียวกัน ซึ่งแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นี้เองก็ถือว่าเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่มีผู้ใช้งานจำนวนมาก มีการเชื่อมโยงบุคคลไว้ด้วยกัน และผู้ใช้งานสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลให้แก่กันมากมายหลายเรื่อง ซึ่งผู้ใช้งานสามารถเลือกติดตามในเนื้อหาหรือกิจกรรมที่ตนเองให้ความสนใจ นอกจากนี้สื่อสังคมออนไลน์อย่างทวิตเตอร์นี้ก็ถือว่ามีทั้งข้อดีและข้อเสีย เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการเชื่อมโยงของบุคคลมากมายเอาไว้ด้วยกันย่อมมีผลกระทบตามมามากมาย ในกรณีนี้จะขออธิบายในส่วนของข้อเสียที่อาจเกิดขึ้น กล่าวคือ ทวิตเตอร์เป็นแอปพลิเคชันที่ผู้ใช้งานสามารถแบ่งปันข้อมูล เช่น รูปภาพ คลิปวิดีโอ หรือแม้แต่การเขียนบทความสั้นๆ ดังนั้นอาจเกิดกรณีของการขโมยข้อมูล หรือแอบอ้างว่าเป็นข้อมูลของตนเองได้ นอกจากนี้ทวิตเตอร์ยังเป็นแอปพลิเคชันที่ผู้ใช้งานสามารถใช้ส่งข้อความถึงกันได้ ดังนั้นจึงหนีไม่พ้นการถูกโจมตีด้วยถ้อยคำรุนแรง หรืออาจเกิดการทะเลาะวิวาทกันได้ ซึ่งในแนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ (กรกมล แจ่มเจริญยิ่ง, 2564) ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาในประเด็นของสาเหตุของการถูกกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษา

2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับเหยื่อวิทยา

2.3.1 ความหมายเหยื่ออาชญากรรมตามกฎหมายสากล

การให้คำนิยามของเหยื่ออาชญากรรมตามหมายสากลนั้นขึ้นอยู่กับฐานความผิดที่ระบุในสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศ คำว่า “เหยื่อหรือผู้เสียหาย” นั้นยังไม่ได้มีปรากฏอย่างชัดเจนนักในบริบทของกฎหมายระหว่างประเทศ แต่เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยพิจารณาจากผลกระทบของการละเมิด กล่าวคือ การตกเป็นเป้าหมายของการกระทำความผิด “The Group of Persons Directly Targeted by The Con-Corned Criminal Act” ดังนั้นการแบ่งประเภทตามหลักของสากลจึงแบ่งเหยื่อหรือผู้เสียหายออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) เหยื่อทางตรง คือ เหยื่อที่ได้รับความเสียหายทางกายและบอบช้ำทางจิตใจ (Suffered Physical or Mental Harm) มีความทุกข์ทรมานทางอารมณ์ (Emotional Suffered) ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ (Economic Loss) หรือสิทธิมนุษยชนถูกละเมิด (Substantial Impairment of Their Fundamental Rights) อันเป็นผลมาจากการกระทำหรือการละเว้นอันเป็นการละเมิดทางอาญาตามกฎหมายของรัฐที่เกี่ยวข้อง

2) เหยื่อทางอ้อม คือ ผู้ที่ไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการละเมิดหรือการกระทำความผิดทางอาญา กล่าวคือ สามี ภรรยา ญาติพี่น้อง โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์กับเหยื่อทางตรงเป็นหลัก

นอกเหนือจากการพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเหยื่อแล้ว ภายใต้หลักจารีตประเพณีระหว่างประเทศได้มีการจำแนกประเภทของเหยื่อซึ่งขึ้นอยู่กับเจตนารมณ์ของสนธิสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศที่มุ่งลงโทษการกระทำความผิดประเภทใด หรือเยียวยาผู้เสียหายในลักษณะใด โดยมีการแบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม

- 1) เหยื่ออาชญากรรมทั่วไป (Victims of Crime)
- 2) เหยื่อการใช้อำนาจโดยมิชอบ (Victims of Abuse of Power)
- 3) เหยื่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นรุนแรง (Victims of Gross Violations of International Human Rights Law)
- 4) เหยื่อการเป็นผู้ถูกบังคับสาบสูญ (Victims of Violations of Enforced Disappearance)

5)เหยื่ออาชญากรรมระหว่างประเทศ (Victims of Violations of International Criminal Law)

6)เหยื่อการค้ามนุษย์และก่อการร้าย (Victims of Trafficking and Victims of Terrorism)

ตามปฏิญญาว่าด้วยหลักยุติธรรมพื้นฐานสำหรับเหยื่ออาชญากรรมและการกระทำโดยมิชอบ หรือ Declaration of Basic Principles of Justice for Victims of Crime and Abuse of Power แห่งองค์การสหประชาชาติ ซึ่งนับว่าเป็นกฎแมกนาคาร์ตาสำหรับเหยื่ออาชญากรรม (Magna Carta for Victims of Crimes) สำหรับบทผนวกของปฏิญญา ได้กล่าวรายละเอียดเกี่ยวกับเหยื่ออาชญากรรม (Victims of Crime) ไว้ในส่วนแรก แบ่งเป็นสามกลุ่มไว้ ดังนี้

1)เหยื่อ หมายถึง บุคคลซึ่งอาจเป็นปัจเจกบุคคลหรือหมู่คณะ ที่ได้รับความทุกข์ทรมานทั้งร่างกาย จิตใจ ทางอารมณ์ การสูญเสียทางเศรษฐกิจ หรือการทำให้เสื่อมเสียสิทธิ ซึ่งสิทธิขั้นพื้นฐานโดยการกระทำ การลงเว้นกระทำการที่ละเมิดต่อกฎหมาย หรือด้วยการร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงการละเมิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดต่อสิทธิที่มีตามกฎหมายโดยเจ้าหน้าที่รัฐตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายอื่น ๆ

2) บุคคลซึ่งอาจจะได้รับการพิจารณาเป็นเหยื่อภายใต้ปฏิญญานี้ ไม่ว่าจะทราบตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ จะถูกจับกุม ฟ้องร้อง หรือพิจารณาพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ และโดยไม่ต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำความผิดกับเหยื่อ คำว่าเหยื่อยังคงรวมถึงญาติใกล้ชิดกับผู้ได้รับอันตราย หรือผู้ที่ต้องพึ่งพาผู้ได้รับอันตรายจากการเข้าช่วยเหลือเหยื่อ ในการป้องกันบุคคลที่อาจจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมด้วย

3) บทบัญญัติต่อไปนี้อาจบังคับใช้ได้ทุกกรณี โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเชื้อชาติ สีผิว เพศ อายุ ภาษา หรือศาสนา รวมถึงชาติกำเนิด เผ่าพันธุ์ แหล่งกำเนิดและความพิการและ Council of Europe Committee of Ministers (2006) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่าเหยื่ออาชญากรรมเอาไว้ ดังนี้

เหยื่ออาชญากรรม (Victims) ให้หมายถึง บุคคลธรรมดาที่ได้รับความเสียหายทางร่างกายและสภาพจิตใจ การสูญเสียทางการเงินซึ่งเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำซึ่งเป็นการละเมิดกฎหมายอาญาของประเทศสมาชิก ซึ่งหมายรวมถึงสมาชิกครอบครัว หรือผู้อยู่ในความพึ่งพิง ของเหยื่ออาชญากรรม

การตกเป็นเหยื่อซ้ำ (Repeat victimization) ให้หมายถึง เหยื่ออาชญากรรมที่ได้รับผลกระทบทางอ้อมของการกระทำผิด อาจเกิดจากปฏิกิริยาตอบสนองของสถาบันหรือองค์กรหรือบุคคลต่อเหยื่ออาชญากรรม

สรุปทฤษฎีด้านเหยื่อวิทยา อธิบายได้ดังนี้คือผู้ที่เป็เหยื่ออาชญากรรมนั้นไม่ได้มีแต่เพียงเหยื่อที่ได้รับผลกระทบทางร่างกายหรือสูญเสียทรัพย์สินแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ซึ่งในกรณีของการกลั่นแกล้งกันทางไซเบอร์นี้เองก็เป็นการกระทำความคิดที่ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจ ผู้ที่ถูกกลั่นแกล้งทางไซเบอร์แม้ไม่ทราบว่าผู้กระทำความผิดเป็นใครก็ตามย่อมถือว่า บุคคลนั้นเป็นเหยื่ออาชญากรรมเช่นเดียวกัน ซึ่งหากยกตัวอย่างกรณีการกลั่นแกล้งกันทางไซเบอร์นั้น จะเป็นกรณีของการใช้แอ็กเคาน์ทวิตเตอร์ในการ โจมตีทางคำพูด ไม่ว่าจะเป็ความคิดในลักษณะใด และแม้จะไม่ได้รู้จักสนิทสนมกันก็ตาม เราไม่สามารถรู้ได้เลยว่าตัวตนของผู้กระทำความผิดคือใคร แต่ผลของการกระทำดังกล่าวนี้ได้ส่งผลกระทบต่อผู้เสียหายหรือเหยื่อแล้ว

2.3.2 ความหมายเหยื่ออาชญากรรมตามกฎหมายไทย

ความหมายของเหยื่ออาชญากรรมตามกฎหมายไทยนั้นมีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499 มาตรา 333 และมีปรากฏในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2477 ซึ่งยังคงใช้มาจวบจนกระทั่งปัจจุบัน และโดยล่าสุดได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องของผู้เสียหาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(4) บัญญัตินิยามศัพท์ “ผู้เสียหาย” โดยให้หมายความว่า บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดฐานใดฐานหนึ่งรวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทนได้” กล่าวโดยสรุปว่า เหยื่อหรือผู้เสียหายไม่ได้มีแต่เพียงผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการทำความผิดทางอาญาหรือการละเว้นการกระทำ แต่ให้หมายความรวมถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม กล่าวคือ บิดามารดา บุตร หรือผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้เสียหายด้วย ซึ่งตามกฎหมายบัญญัติความหมายของผู้เสียหายกลุ่มนี้ว่า “บุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทน” ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4,5 และ 6 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ดังนั้น เหยื่ออาชญากรรมตามกฎหมายไทย คือ บุคคลใดที่ได้รับบาดเจ็บจากการถูกทำร้าย ถูกฆ่า เนื่องจากการกระทำละเมิดต่อกฎหมายอาญา หากพิจารณาจากการบัญญัติเกี่ยวกับผู้เสียหายในคดีตามกฎหมายของประเทศไทยมาพิจารณา หากวิเคราะห์ในเชิงกฎหมายโดยยึดตามประมวล

กฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่าย
แก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544

สรุปได้ว่าความแตกต่างของความหมายเหยื่ออาชญากรรมหรือผู้เสียหายตามความหมาย
ไทยและความหมายสากล กล่าวคือ ผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมในความหมายของสากลนั้นมีความ
หมายกว้างกว่า โดยมีความหมายรวมไปถึงผู้เสียหายจากความเหลื่อมล้ำทางสังคม เศรษฐกิจ
การศึกษา เหยื่อจากความสูญเสียในสงคราม การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ และเหยื่อจากภัยธรรมชาติ ในขณะที่
ที่ตามความหมายของกฎหมายไทยนั้นจำกัดไว้เพียงผู้เสียหายจากการกระทำความผิดตามกฎหมาย
อาญาเท่านั้น

ผู้วิจัยได้นำแนวทางดังกล่าวมาใช้เพื่อเสนอแนะ ในการแก้ไข หรือเพิ่มเติมตัวบทกฎหมาย
ใหม่เพื่อให้สามารถคุ้มครองเหยื่อให้สามารถครอบคลุมเหยื่อที่กว้างมากขึ้น ไม่เพียงแต่เหยื่อที่เป็นผู้
ได้รับผลกระทบตามกฎหมายอาญาเท่านั้น นอกจากนี้ก็เพื่อแสดงให้เห็นว่าความหมายของเหยื่อทาง
อาชญากรรมในไทยนั้นไม่ได้ครอบคลุมไปถึงเหยื่อที่ได้รับผลกระทบทางจิตใจ จนเป็นเหตุให้ผู้นั้น
ทำร้ายตนเอง หรือฆ่าตัวตาย ซึ่งเป็นผลมาจากการกลั่นแกล้งกันที่เกิดขึ้นบนโลกไซเบอร์ซึ่งควรมี
การปรับแก้ไขกฎหมายในประเทศไทยให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งกันบนโลก
ไซเบอร์รูปแบบใหม่นี้ และมีการคุ้มครองเหยื่อผู้ที่ถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์หรือบน
โลกไซเบอร์ต่อไปในอนาคต

2.3.3 ทฤษฎีการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ทฤษฎีด้านเหยื่อวิทยาแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ แนวคิดทฤษฎียุคแรก (Early
Victimization Theory) และ แนวคิดทฤษฎีใหม่ด้านเหยื่อวิทยา (Modern Victimization Theory)

แนวคิดทฤษฎีด้านเหยื่อวิทยายุคแรก (Early Victimization Theory) ในการอธิบายทฤษฎี
การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมนั้น ในยุคแรกมีนักวิชาการด้านอาชญาวิทยากลุ่มที่ถือว่าได้เข้ามา
ศึกษาศาสตร์ด้านเหยื่อวิทยาอย่างเป็นระบบ เช่น Hans von Hentig, Benjamin Mendelsohn, Stephen
Schafer, Marvin E. Wolfgang ซึ่งนับว่าผลงานของบุคคลเหล่านี้ในยุคแรกนั้นเป็นการพยายามศึกษา
ถึงความสัมพันธ์ระหว่างเหยื่อและอาชญากร ต่อไปนี้จะได้นำเสนอทฤษฎีสำคัญที่นักวิชาการมัก
นำมาอ้างอิงทฤษฎีการจำแนกประเภทของเหยื่ออาชญากรรม (Theory of Victim Classification) มี

นักคิดที่แบ่งแยกประเภทของเหยื่ออยู่หลายท่านซึ่งผู้วิจัยได้เลือกนำเสนอแนวคิดที่จำแนกโดย Hentig (1948 อ้างถึงใน กชพรรณ มณีภาค, 2561, น.26) มีดังต่อไปนี้

Hentig's Victim Classification (การจำแนกประเภทของเหยื่อ โดย Hentig) Hentig (1948) ได้แยกประเภทของเหยื่ออาชญากรรมไว้ก่อนข้างสมบูรณ์ครบถ้วนและครอบคลุมมากโดยใช้ “ปัจจัยส่วนบุคคล” (Personal Factors) สัมพันธ์กับปัจจัยการตกเป็นเหยื่อ ซึ่งปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ทางจิต และทางกายภาพของเหยื่ออาชญากรรมเป็นหลักสำคัญ ในการกำหนดประเภทเขาได้ชี้ให้เห็นถึงเหยื่อโดยกำเนิดกับเหยื่อที่เกิดขึ้นจากสังคมเป็นเหตุ โดยแยกเหยื่อออกเป็น 13 ประเภทด้วยกันคือ

(1) ผู้เยาว์ เนื่องจากผู้เยาว์มีความเปราะบางซึ่งง่ายต่อการถูกทำร้าย และมีแนวโน้มว่าจะประสบอันตรายได้ง่าย โดยผู้เยาว์มักจะประสบกับอันตรายในลักษณะของอาชญากรรมรุนแรงและความผิดทางเพศมากกว่าความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

(2) ผู้หญิงหรือสตรี สถานภาพของผู้หญิงนั้นมักถูกมองว่าเป็นเพศที่มีความอ่อนแอ ดังนั้นจึงมีความเปราะบางง่ายต่อการเป็นเหยื่อของการฆาตกรรม ความผิดที่เกี่ยวกับเพศและหากเป็นสตรีสูงอายุ ก็จะเป็นเป้าหมายที่มักจะเจอกับอาชญากรรมประเภททรัพย์ ส่วนใหญ่เหยื่อกับผู้กระทำความผิดจะเป็นคนที่รู้จักกันมาก่อน หรือว่าเป็นอดีตคู่ชีวิต หรือมีความสัมพันธ์เป็นคนรักกัน เป็นต้น

(3) ผู้สูงอายุ ในกรณีของผู้สูงอายุมักจะเป็นเหยื่อจากอาชญากรรมประเภทถูกหลอกลวง ต้มตุ๋น หรืออาชญากรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์

(4) ผู้บกพร่องทางจิตหรือวิกลจริต ถือว่าเป็นกลุ่มที่เปราะบางเป็นอย่างมาก และมีความเสี่ยงที่สุดที่จะตกเป็นเหยื่อของการกระทำความผิด โดยผู้ที่มีความบกพร่องทางจิตอาจจะเกิดจากการติดยาเสพติด มีโรคทางประสาท ไม่ว่าจะเป็นอาชญากรรมชนิดไหนมักเป็นไปได้ทั้งสิ้น บางครั้งบุคคลกลุ่มนี้ก็ไม่สามารถตัดสินใจ หรือรับรู้ว่าคุณกำลังจะประสบภัยอันตราย

(5) ผู้ที่อพยพมาจากที่อื่น บุคคลกลุ่มนี้เองก็มีความเปราะบางเช่นเดียวกัน กล่าวคือเมื่อเข้ามาอยู่ในต่างถิ่น พวกเขาอาจจะขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของสังคมความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมของท้องถิ่น หรือบางครั้งอาจจะถูกต่อต้าน กีดกันเนื่องจากมีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม หรือจากปัจจัยอื่น เมื่อถูกกีดกันมักจะส่งผลกระทบต่อมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการตกงาน ปัญหาความยากจน และปัญหาการถูกลิดรอนทางเศรษฐกิจ

(6) ชนกลุ่มน้อย เป็นกลุ่มที่มีความด้อยกว่าทางเชื้อชาติ การมีอคติทางเชื้อชาติ มักจะถูกผลักไสให้พักอาศัยอยู่ในชุมชนหรือแหล่งของอาชญากรรม พวกเขาเหล่านี้มักจะขาดโอกาสและถูกปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียม

(7) ผู้ที่โง่โดยกำเนิด กลุ่มนี้เห็นทัก มองว่าเป็นกลุ่มที่เกิดมาเป็นเหยื่อของ อาชญากรรม โดยแท้จริง เนื่องจากผู้ที่โง่โดยกำเนิดนั้นมีสติปัญญาที่ด้อย ทำให้ไม่สามารถคิดหรือ ตัดสินใจได้คั่นักจึงทำให้ถูกหลอกลวงจากอาชญากรได้ง่าย

(8) ผู้ที่มีจิตใจหดหู่ กลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่เป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ง่าย เช่นเดียวกันเพราะผู้ที่มีจิตใจหดหู่มักจะวิ่งเข้าหาอาชญากรรมด้วยตนเอง เพราะมีความรู้สึกเฉยเมย สิ้นหวัง อารมณ์ไม่คงที่ ดังนั้นจะไม่มีการใช้หลักเหตุผลในการตัดสินใจเท่าใดนัก

(9) ผู้ที่โลก การเป็นผู้เห็นแก่ได้นี้เองก็เป็นอีกหนึ่งกลุ่มที่มักจะเป็นเหยื่อของ อาชญากรรม เมื่อมีการหวังผลประโยชน์ที่มากจนเกินไป อาจทำให้หลงเชื่อต่อการหลอกล่อของ เหล่าอาชญากร และผู้ที่โลกนั้นไม่ได้มีแต่เพียงคนยากจนเท่านั้น แต่ยังหมายความรวมไปถึงผู้ที่ ร่ำรวยแต่ยังอยากมีอยากได้ ยกตัวอย่างเช่น การติดการพนัน เป็นต้น ในส่วนของผู้ที่มีความยากจน นั้นจะต้องมีการดิ้นรนเอาชีวิตรอดไปจากสภาพเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ จึงทำให้อยากมีอยากได้ เมื่อมี อาชญากรหลอกลวงต้มตุ๋นอาจจะทำให้พวกเขาเหล่านั้นหลงเชื่อ

(10) ผู้เสเพล หมายถึงผู้ที่มีพฤติกรรมสำส่อนในเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ กับคนจำนวนมาก กลุ่มนี้อาจจะกลายเป็นเหยื่อจากการติด โรคเรื้อรัง หรือทำให้เกิดอาชญากรรม ประเภทหลอกลวง ลักทรัพย์ หรือการทำร้ายร่างกายเพราะหึงหวง

(11) ผู้ที่โศกเศร้าหรืออกหัก กลุ่มนี้การตกเป็นเหยื่ออาจจะไม่ใช่เป็นไปได้เพื่อ ทรัพย์สินเงินทอง แต่อาจจะเป็นผู้ที่ต้องการความใกล้ชิดทางกาย ไม่อยากเป็นผู้ทอดทิ้งให้อยู่คน เดียว กลุ่มนี้อาจจะตกเป็นเหยื่อของอาชญากรที่เข้าหา ทำให้หลงรัก และหลอกเอาทรัพย์สิน หรือในกรณีอื่นๆ ในปัจจุบันมีอาชญากรรมในลักษณะนี้มากมาย เช่น Romance Scam เป็นต้น

(12) ผู้ที่ตกอยู่ในความทุกข์ทรมาน ในกลุ่มนี้อาจเกิดจากครอบครัวมี โครงสร้างที่ไม่แข็งแรง เช่น มีพ่อที่ติดสุรา แม่ติดการพนัน มีการทำร้ายร่างกาย ใช้ความรุนแรงใน ครอบครัวเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน อาจจะทำให้ผู้ถูกกระทำเกิดความเครียด กอดตัน และเสียใจจนทำให้ ตนเองเสียชีวิต

(13) ผู้ที่ถูกตัดโอกาส ถูกละเลย และต่อสู หมายถึงเหยื่อที่ถูกแบล็กเมลล์ ถูก กรรโชก เหยื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เปิดตนเองไปสู่การสูญเสียทรัพย์สินหรือถูกทำร้าย อย่างเช่นผู้ที่ถูก แบล็กเมลล์ เนื่องจากเพราะว่าเขาเคยเข้าไปเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมมาก่อน จึงกลายเป็นเหยื่อของ การถูกกรรโชกและไม่กล้าไปแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพราะตนเองอาจมีประวัติอาชญากรมา ก่อน หากให้ยกตัวอย่างอีกกรณีหนึ่ง คือนักโทษที่พ้นโทษออกมาใช้ชีวิต แต่เขาถูกตัดโอกาสในการ มีอาชีพ หรือถูกสั่งคุมละเลย และอาจถูกผู้คนที่ทำร้ายเพราะอดีตเขาเคยเป็นคนที่เกี่ยวข้องกับ อาชญากรรม ในกรณีนี้ก็ทำให้เขาไม่กล้าไปแจ้งความเช่นเดียวกันเพราะตนเองก็เคยเป็นคนที่มี

ประวัติก่อนอาชญากรรมมาก่อน บุคคลในกลุ่มนี้จึงเป็นเหยื่อจากการที่ตนเองถูกตัดโอกาสและอาจ
หวนกลับไปกระทำความผิดอีก

จากข้อมูลสรุปได้ว่าการจำแนกประเภทของเหยื่อโดย Hentig (1948) ได้แบ่งเอาไว้ 13
ประเภทด้วยกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีกลุ่มวัยรุ่นนั้น ถือว่าเป็นเหยื่อที่มีความเปราะบางต่อการตกเป็น
เหยื่อ โดยการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีอายุระหว่าง 19-21 ปี ซึ่ง
บางกลุ่มยังถือว่าเป็นวัยรุ่นตอนปลาย บางครั้งเมื่อตนเองตกเป็นเหยื่อแล้วมักไม่สามารถเผชิญหน้า
กับปัญหา หรือแก้ไขปัญหานั้นได้ เนื่องจากความเปราะบางทางด้านความคิด อารมณ์ และยังไม่สามารถ
การจัดการต่อปัญหาต่างๆได้ด้วยตัวเอง

แนวคิดทฤษฎีด้านเหยื่อวิทยายุคใหม่ (Modern Victimization Theory) สำหรับแนวคิดด้าน
เหยื่อวิทยายุคใหม่จะมองเหยื่อในมิติของความสัมพันธ์ พฤติกรรม วัฒนธรรม พื้นที่ วิธีการดำเนิน
ชีวิตของเหยื่อและสถานการณ์ โดยมีทฤษฎีอธิบายการตกเป็นเหยื่อโดยสังเขป ดังนี้

ทฤษฎีกับดักทางวัฒนธรรม (Culture Trappings Theory)

กับดักทางวัฒนธรรมและการตกเป็นเหยื่อมีความสัมพันธ์กัน วัฒนธรรมธรรมคือสิ่งที่
รวมถึง ค่านิยม บรรทัดฐาน ทศนคติ ความเชื่อ ความสัมพันธ์ทางเพศ และทางเชื้อชาติ การเลี้ยงดูเด็ก
การจัดการที่ดี ตลอดจนการปฏิบัติในลักษณะอื่น ๆ ที่ปรากฏอยู่ในสังคม ความสัมพันธ์ทางสังคม
สื่อมวลชน กิจกรรมบันเทิง และธุรกิจการค้า ล้วนส่งเสริมให้เกิดกับดักทางสังคม กับดักทาง
วัฒนธรรมจะเกิดขึ้นเมื่อข้อมูลทางวัฒนธรรมเกิดความบกพร่องขึ้นอยู่กับวิสัยที่เป็นไปได้ที่ทำให้
เกิดความรุนแรง และการตกเป็นเหยื่อ เมื่อวัฒนธรรมใด ๆ ปลดปล่อยให้เกิดการกระทำที่ขาดมนุษยธรรม
แก่บุคคล เด็ก ๆ สามารถเข้าถึงความรุนแรงทั้งที่บ้าน โรงเรียน สังคม เช่น วิดีโอเกมที่มีความรุนแรง
หรือภาพยนตร์ที่แสดงถึงความรุนแรง ข่มขืนเปิดโอกาสไปสู่อิทธิพลทางลบ นำไปสู่ความรุนแรงและ
อาชญากรรม และเหยื่อของความรุนแรง เหยื่อของการถูกข่มเหงรังแก เป็นต้น (Meadows, 2007, pp.
23-24)

ดังนั้นทฤษฎีกับดักทางวัฒนธรรมนี้จึงมีความเกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งกันทางไซเบอร์
เพราะเหตุว่า เมื่อเด็กขาดการเลี้ยงดูหรือการจัดการที่ดี ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางบ้าน โรงเรียน
มหาวิทยาลัย หรือสังคมอาจทำให้เด็กเข้าถึงความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ได้ กล่าวคือ เด็กอาจอยู่กับ

สังคมที่ใช้ความรุนแรงโดยปราศจากการให้คำแนะนำ หรือรับชมสื่อที่มีความรุนแรงจนทำให้เด็กมีการจดจำและเลียนแบบ ในที่สุดเด็กอาจมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและส่งผลให้เด็กใช้ความรุนแรงกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งหากเป็นกรณีการใช้ความรุนแรงในโลกไซเบอร์นั้น ยกตัวอย่างเช่น การโพสต์ข้อความที่ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่นซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้อาจส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้ที่ได้รับข้อความ เป็นต้น หรืออีกกรณีหนึ่งคือ เด็กเมื่อตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ หรือแอปพลิเคชันทวิตเตอร์แล้ว ไม่อาจหาทางออกให้กับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ เนื่องจากขาดความรู้และความเข้าใจในปัญหาต่างๆ ซึ่งหากครอบครัวมีการเลี้ยงดูที่ดี มีการให้คำแนะนำ และคอยสอดส่องดูแลบุตรหลานของตนเองแล้ว เมื่อเด็กประสบปัญหา ครอบครัวหรือผู้ปกครองจะสามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาให้กับบุตรหลานของตนเองได้อย่างทันท่วงที ซึ่งจะสามารถลดปัญหาการตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า หรือการฆ่าตัวตายได้

ทฤษฎีการจูดชนวนของเหยื่อ (Victim Precipitation Theory)

Wolfgang (1958) ได้อธิบายว่าเป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงการตกเป็นเหยื่อเป็นผลจากตัวแปรการจูดชนวนของเหยื่อหรือตัวแปรกำหนดการตกเป็นเหยื่อเสียเอง และแบบแผนการดำเนินชีวิตของเหยื่อถือว่าเหยื่อเป็นผู้จูดชนวนให้เกิดอาชญากรรมขึ้น ทฤษฎีนี้จึงอธิบายว่า บุคคลที่ประกอบกิจที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในพฤติกรรมเบี่ยงเบน แม้ว่าจะเป็นการชั่วคราว ก็จะเปิดช่องโอกาสให้กลายเป็นเหยื่อ หรือเป็นผู้กระทำความผิดได้ การจูดชนวนให้เกิดอาชญากรรม อาจพิจารณาได้เป็น 2 ลักษณะ คือ เป็นตัวกระทำ (Active) หรือเป็นตัวถูกกระทำ (Passive) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบทบาท หรือพฤติกรรมของเหยื่อนั้นเอง

สรุปได้ดังนี้คือ ทฤษฎีการจูดชนวนของเหยื่อ นั้นคือการที่เหยื่ออาจเคยเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมกับพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม หรือเคยเข้าไปมีส่วนร่วมกับพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ซึ่งการเข้าไปมีส่วนร่วมดังกล่าวอาจเป็นตัวกระตุ้น หรือเป็นการจูดชนวนให้ตนเองตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งรูปแบบต่างๆ ได้ อธิบายกรณีการกลั่นแกล้งกันที่เกิดขึ้นแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ได้ว่า บางครั้งเหยื่อและผู้กระทำความผิดอาจเคยมีปัญหาขัดแย้ง หรือมีการทะเลาะกันมาก่อนในชีวิตจริง ซึ่งต่อมาทำให้เกิดการทะเลาะกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ตามมา หรือเป็นกรณีที่เหยื่อ อาจเข้าไปมีส่วนร่วมกับการแสดงความคิดเห็นในเรื่องประเด็นทางการเมือง หรือเข้าไปตอบโต้ด้วยคำพูดหยาบคายรุนแรงในประเด็นต่างๆ ซึ่งอาจเป็นการเปิดช่องว่างหรือจูดชนวนให้ผู้กระทำความผิดเลือกที่จะลงมือกลั่นแกล้งเหยื่อได้

2.4 แนวทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้ง

2.4.1 แนวคิดวัฒนธรรมไซเบอร์ (Cyber Culture)

ปองกมล สุรัตน์ (2561) ได้อธิบายถึงแนวคิดวัฒนธรรมไซเบอร์ของ มาคีก (Macek, 2014) เอาไว้ว่าในยุคแรกวัฒนธรรมไซเบอร์กำเนิดมาจากวัฒนธรรมกลุ่มย่อยในกลุ่มแฮกเกอร์ชาวอเมริกันที่ประกอบไปด้วย นักศึกษา โปรแกรมเมอร์ นักวิจัย นักวิชาการกลุ่มที่ศึกษาวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ และมีจุดเริ่มต้นที่สำคัญเกิดขึ้นในปี 1959 ในสถาบันเทคโนโลยีแมสซาชูเซตส์ และในปี 1960 มีแนวคิดในการสร้างจักรกลถึงสิ่งมีชีวิตกึ่งหุ่นยนต์ และในปี 1963 เป็นยุคเริ่มต้นของเครือข่ายคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ในช่วงปี 1970-1978 เป็นช่วงที่วัฒนธรรมการพัฒนาโลกไซเบอร์ขึ้น โดยมีการพัฒนาขึ้นอย่างไม่มียุคสิ้นสุดที่แท้จริง เนื่องจากเทคโนโลยีนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอย่างมีนัยสำคัญ

การกำเนิดขึ้นของเทคโนโลยีดังกล่าวเป็นที่มาของแนวคิดการศึกษาวัฒนธรรมไซเบอร์ ซึ่งเป็นการนำแนวคิดทางมนุษยวิทยาที่นำมาประยุกต์เพื่อสังคมในโลกยุคดิจิทัล และถูกนำมาใช้ในแวดวงนักวิชาการที่สนใจศึกษาอิทธิพลของอินเทอร์เน็ตต่อสังคม เป็นการบูรณาการศาสตร์ใหม่ที่มีการวิเคราะห์ทางวัฒนธรรมในการสื่อสารและข้อมูลข่าวสารผ่านเทคโนโลยีที่ใดก็ตามที่มนุษย์สร้างชุมชนขึ้นมา ก็ย่อมสร้างวัฒนธรรมขึ้นมาด้วย ดังเช่น วัฒนธรรมไซเบอร์อันหลากหลายที่ถูกพัฒนาขึ้นในพื้นที่โลกไซเบอร์ที่ประกอบไปด้วยพฤติกรรมของบุคคลที่เข้ามาในฐานะสมาชิกของสังคมโลกเสมือนจริง เช่น การแชท เครือข่ายสังคมออนไลน์ การส่งข้อความถึงกัน หรือชุมชนโลกเสมือนจริง (Henderson, 2009) ดังนั้นวัฒนธรรมโลกไซเบอร์จึงหมายถึง แนวคิดที่ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกันระหว่างผู้คนและเทคโนโลยีทางดิจิทัล วิถีชีวิตของคนในโลกไซเบอร์ อิทธิพลของชีวิตในโลกจริงที่มีผลต่อโลกไซเบอร์ และศึกษาการจำลองและซ่อนทับของตัวตนของคนในพื้นที่โลกไซเบอร์ (Bell, 2007)

ถึงแม้ว่าวัฒนธรรมไซเบอร์จะมีลักษณะร่วมเหมือนกับวัฒนธรรมอื่นๆของมนุษย์ แต่ก็มีลักษณะเฉพาะบางประการที่แตกต่างออกไป เนื่องจากธรรมชาติของพื้นที่ในโลกไซเบอร์หรือสื่อกลางทางเทคโนโลยี เช่น ความลื่นไหลอย่างอิสระของการเปิดเผยตัวตนที่อาจจะสร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการ เพื่อความบันเทิง หรือเพื่อหลอกลวง แม้ว่าบุคคลจะปลอดภัยต่อความเสี่ยง

อันตรายทางร่างกาย แต่ก็มีความเสี่ยงต่อภัยทางจิตใจได้ ประเด็นของการปกป้องความเป็นส่วนตัวจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะข้อมูลส่วนบุคคลกลายเป็นความประมาทของคนในโลกไซเบอร์

ดังนั้นจึงสามารถนำมาอธิบายต่อการกลั่นแกล้งรังแกกันที่เกิดขึ้นบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ได้ว่า อาจเกิดจากการที่เทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างไม่มีการสิ้นสุด แอปพลิเคชันทวิตเตอร์เป็นเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ช่องทางหนึ่งในปัจจุบันมีการอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารหรือการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันของผู้ใช้งานทั่วโลก สามารถมีการแสดงความคิดเห็นตอบโต้กันได้ โดยสามารถแชร์รูปภาพ ข้อความ วิดีโอ หรือข้อมูลอื่นๆให้กันได้อย่างอิสระเสรี ดังนั้นการที่ผู้คนที่มีการเข้าใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์เป็นจำนวนมาก ทวิตเตอร์จึงถือเป็นสังคมเสมือนจริงรูปแบบหนึ่งที่ทำให้เป็นการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในรูปแบบต่างๆ และอาจทำให้มีความเสี่ยงที่จะถูกกลั่นแกล้งรังแกได้ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความล้นไหลของความอิสระที่แอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้นทำขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการผู้ใช้งาน ไม่ว่าจะเป็นการสร้างตัวตนขึ้นมาใหม่ ซึ่งบางครั้งการสร้างตัวตนนี้ไม่จำเป็นต้องมีการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลในการสร้างขึ้นมาก็ได้ ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาว่าผู้ใช้งานดังกล่าวกระทำเพื่อความบันเทิง หรือกระทำเพื่อนำไปใช้เพื่อหลอกลวงบุคคลอื่น อย่างไรก็ตามตามสังคมบนโลกไซเบอร์นั้นคือโลกเสมือนจริง ที่สามารถเกิดรูปแบบการกลั่นแกล้งได้ทุกรูปแบบ แม้ไม่อาจสร้างผลกระทบต่อร่างกาย แต่ไม่อาจหลีกเลี่ยงต่อความเสี่ยงที่จะเจ็บปวดทางจิตใจได้

2.4.2 ทฤษฎีปกตินิสัย (Routine Activity Theory)

ทฤษฎีปกตินิสัย (Routine Activity Theory) ถูกเสนอครั้งแรกโดย Felson and Cohen (1979, pp.588–608) ในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงของอัตราการเกิดอาชญากรรม ในสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 1947 และ 1974 ทฤษฎีนี้ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวาง และกลายเป็นหนึ่งในทฤษฎีที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุดในอาชญาวิทยา ทฤษฎีปกตินิสัยศึกษาความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างอาชญากรรมกับสิ่งแวดล้อมและเน้นกระบวนการทางนิเวศวิทยาการเปลี่ยนแปลงในสังคมสมัยใหม่ ผู้คนให้ความสำคัญกับกิจกรรมนอกบ้านมากขึ้น ตัวอย่างเช่น การมีส่วนร่วมของสตรีในกำลังแรงงาน และการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา การเดินทางออกนอกเมือง หรือการย้ายถิ่นฐานถาวร กิจกรรมนอกบ้านเหล่านี้ ทั้งบ้านให้ว่างเปล่าและไม่มีการป้องกันที่ดีส่งผลให้เกิดโอกาสในการก่ออาชญากรรม นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในช่วงเวลานี้ ทำให้มีเครื่องใช้ไฟฟ้าขนาดเล็กในบ้านเพิ่มขึ้น (เช่น โทรทัศน์) สิ่งมีค่าเหล่านี้ทำให้บ้านน่าดึงดูดมากขึ้น และง่ายต่อการเคลื่อนย้าย

ทฤษฎีปกติวิสัย อธิบายเหตุการณ์อาชญากรรมผ่านองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ที่บรรจบกันในโอกาสและเวลาในชีวิตประจำวัน

- 1) A Potential Offender ผู้ที่อาจกระทำความผิดซึ่งมีความสามารถในการก่ออาชญากรรม
- 2) A Suitable Target เป้าหมายหรือเหยื่อที่เหมาะสม
- 3) The absence of guardians capable การไม่มีผู้ปกครองที่สามารถปกป้องเป้าหมายและเหยื่อได้

องค์ประกอบที่หนึ่ง คือ ผู้กระทำความผิดอาจเป็นใครก็ได้ที่มีแรงจูงใจที่จะก่ออาชญากรรมและมีความสามารถที่จะทำเช่นนั้น Cohen and Felson (1979) ใช้คำว่า “ผู้กระทำความผิดที่มีแรงจูงใจ” แต่ในงานต่อมาพวกเขาหลีกเลี่ยงคำว่า “แรงจูงใจ” เนื่องจากพวกเขาพบว่า สิ่งเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงไม่ใช่พฤติกรรมหรือแรงจูงใจในการก่ออาชญากรรม แต่เป็นปัจจัยทางกายภาพที่ทำให้บุคคลสามารถมีส่วนร่วมในอาชญากรรมได้ แนวทางนี้มีส่วนทำให้เกิดการเบี่ยงเบนความสนใจจากตัวผู้กระทำความผิดเพื่อให้อำนาจถึงอาชญากรรมมากขึ้น

องค์ประกอบที่สอง คือ เป้าหมายที่เหมาะสม บุคคลหรือทรัพย์สินที่อาจถูกคุกคามโดยผู้กระทำความผิด Felson เลือกใช้คำว่า “เป้าหมาย” มากกว่า “เหยื่อ” เนื่องจากในอดีตเคยให้ความสำคัญกับข้อเท็จจริงที่ว่า อาชญากรรมส่วนใหญ่มุ่งเป้าไปที่การได้มาซึ่งทรัพย์สิน ดังนั้น “เหยื่อ” ที่หมายถึงตัวบุคคลอาจจะไม่ได้อยู่ในที่เกิดเหตุ (Felson & Clarke, 1998) ความน่าจะเป็นที่เป้าหมายจะเหมาะสมมากหรือน้อยนั้น ได้รับอิทธิพลจากคุณลักษณะ 4 ประการ อธิบายจากมุมมองของผู้กระทำความผิดโดยใช้ตัวย่อ VIVA (Value, Inertia, Visibility, and Access)

- 1) Value หมายถึง คุณค่าของเป้าหมายจากมุมมองของผู้กระทำความผิด
- 2) Inertia ความเฉื่อย หมายถึง ขนาด น้ำหนัก และรูปร่าง หรือลักษณะทางกายภาพของบุคคลหรือสิ่งของ ที่ทำหน้าที่เป็นอุปสรรคหรือขัดขวางผู้กระทำความผิด
- 3) Visibility การมองเห็น หรือการเปิดเผยของเป้าหมายต่อผู้กระทำความผิด
- 4) Access การเข้าถึง หมายถึง การเข้าถึงตำแหน่งของวัตถุที่เพิ่มความเสี่ยงของการก่ออาชญากรรม หรือทำให้ง่ายต่อการดำเนินการ

องค์ประกอบที่สาม คือ การขาดผู้ปกครองหรือผู้ดูแลที่มีความสามารถ หมายถึงใครบางคนที่สามารถแทรกแซงเพื่อหยุดหรือขัดขวางอาชญากรรม (Cohen & Felson, 1979) ผู้ปกครองที่

สามารถป้องกันอาชญากรรมได้ คือ ผู้ที่ไม่ได้ก่ออาชญากรรม และผู้ที่ไม่ทำให้มีโอกาสเกิดอาชญากรรมมากขึ้น (Felson, 1995) จากเหตุการณ์อาชญากรรมสังเกตได้ว่า ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลจะไม่อยู่เมื่อมีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น (Felson & Boba, 2010) ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลอาจหมายถึง ผู้ครอบครองบ้าน ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง หรือผู้สัญจรไปมา โดยทั่วไปแล้ว พวกเขาเหล่านี้สามารถปกป้องตนเอง ปกป้องผู้อื่น หรือปกป้องทรัพย์สินของตนเองหรือของผู้อื่นผ่านการปรากฏตัวได้บนพื้นฐานขององค์ประกอบ 3 ประการที่นำเสนอโดย Cohen and Felson (1979) ในช่วงต้น ได้แก่ ผู้กระทำความผิด เป้าหมาย และผู้พิทักษ์ และผู้จัดการสถานที่ได้เพิ่มมาในภายหลัง โดย Eck (1994) ได้พัฒนาสิ่งที่เรียกว่า สามเหลี่ยมอาชญากรรมซึ่งแยกแยะองค์ประกอบที่จำเป็นสำหรับอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นจากองค์ประกอบที่เรียกว่าผู้ควบคุม ที่มีศักยภาพที่จะป้องกันได้ อธิบายได้ว่า ผู้กระทำความผิด เป้าหมาย และสถานที่ ซึ่งอยู่ในสามเหลี่ยมด้านใน ถูกควบคุมโดยผู้ควบคุม ซึ่งอยู่ในสามเหลี่ยมด้านนอกซึ่งสามารถลดความน่าจะเป็นของเหตุการณ์อาชญากรรมโดยการควบคุมแต่ละองค์ประกอบทั้งสามนี้

สรุปได้ว่าทฤษฎีปกตินิสัยสามารถนำมาอธิบายสาเหตุของการตกเป็นเหยื่อบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้ กล่าวคือ การตกเป็นเหยื่อของนักศึกษาอาจมีสาเหตุมาจากที่ แอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้นขาดการดูแลที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบที่สามของทฤษฎีปกตินิสัย คือ การขาดผู้ปกครองหรือผู้ดูแลที่มีความสามารถ เมื่อแอปพลิเคชันดังกล่าวขาดการดูแลที่ดี ย่อมมีเป้าหมายหรือเหยื่อที่เหมาะสมมากขึ้น กล่าวคือผู้ใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ล้วนสามารถตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันดังกล่าวได้ทุกคน เนื่องจากอาชญากรได้คำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับไว้แล้วว่า เมื่อขาดผู้ดูแลหรือมาตรการในการป้องกันต่างๆแล้ว ย่อมสามารถกระทำความผิดได้โดยไม่จำเป็นต้องเกรงกลัวกฎหมาย หรือไม่ต้องรับผิดชอบในผลของการกระทำนั้น ๆ และทฤษฎีปกตินิสัยนี้เองก็สามารถนำมาอธิบายถึงแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตได้ได้เช่นเดียวกัน นั่นคือการปิดช่องว่างในการกระทำความผิดด้วยการสร้างมาตรการหรือมีการควบคุมดูแลที่ดีของผู้ดูแลเว็บไซต์หรือมีกฎหมายรองรับ

2.4.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

Akers (1998) ได้พัฒนาทฤษฎีการเรียนรู้มาจากหลักการสำคัญในทฤษฎีของ Sutherland (1939) ซึ่งได้มีการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาสาระสำคัญหลายครั้งด้วยกัน จนกระทั่งได้นำเสนอเป็นทฤษฎีในหนังสือ Deviant Behavior : A Social Learning Approach ซึ่ง Akers ก็ตั้งชื่อทฤษฎีนี้ว่า

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และยืนยันว่าไม่ได้เป็นทฤษฎีที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขสาระสำคัญในทฤษฎี การคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน (Differential Association Theory) ของ Sutherland (1939) มีแนวคิด สำคัญว่า พฤติกรรมทางอาชญากรรมเรียนรู้กันได้โดยการติดต่อกันอย่างใกล้ชิดภายในกลุ่ม และ พฤติกรรมที่แสดงออกมาในลักษณะที่จะเป็นอาชญากรนั้น ขึ้นอยู่กับความแตกต่างในช่วงระยะเวลา และความสม่ำเสมอในการติดต่อสัมพันธ์ (อันณพ ชูบำรุง, 2527) เพียงแต่นำมาผสมผสานร่วมกับ หลักการของทฤษฎีการเรียนรู้พฤติกรรมซึ่งส่งผลให้ทฤษฎีใหม่นี้สามารถอธิบายพฤติกรรม อาชญากรรมและผิดกฎหมายได้มากกว่าทฤษฎีเดิมเอเคอร์ได้แสดงให้เห็นว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ทาง สังคมสามารถอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมต่าง ๆ ได้ครอบคลุมเกือบทุกประเภท โดยครอบคลุม ถึง การติดยาเสพติด การติดสุรา พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ อาชญากรรมประเภท White Collar Crime องค์การอาชญากรรม อาชญากรมืออาชีพ อาชญากรรมรุนแรง การกระทำอัตวินิบาตกรรม และความบกพร่องทางจิต ซึ่งเอเคอร์ได้อ้างว่าหลักการของทฤษฎีนี้ครอบคลุมถึงตัวแปรที่ทำหน้าที่ กระตุ้นหรือควบคุมพฤติกรรมอาชญากรรม และทำหน้าที่จูงใจหรือทำให้น้อยลงซึ่งการปฏิบัติตาม กฎหมาย เอเคอร์ได้นำเสนอหลักการที่สำคัญของทฤษฎีพอสรุปได้ดังนี้ (พรชัย ขันดี, รัชชัย ปิตะนิละบุตร, และอัศวิน วัฒนวิบูลย์, 2543, น.116-118)

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมนั้น สามารถนำมาอธิบายในสาเหตุของการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษาามหาวิทยาลัยได้ ซึ่งอธิบายได้ว่าการกระทำความคิดที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลมาจากการเรียนรู้พฤติกรรมที่เสี่ยงของผู้ใช้งาน เมื่อมีผู้หนึ่งผู้ใดเริ่มที่จะกระทำความผิด และเล็งเห็นว่าเมื่อกระทำความผิดลงไปแล้วไม่มีผู้ใดยืนยันตัวตน หรือบุคคลนั้นไม่ได้รับโทษจากการกระทำความผิดดังกล่าว ผู้พบเห็นย่อมมีความคิดว่า ในเมื่อบุคคลอื่นกระทำความผิดได้ เราก็สามารถกระทำความผิดได้เช่นกัน ดังนั้นการเรียนรู้นี้ ทำให้มีผู้กระทำความผิดบนแอปพลิเคชันเพิ่มมากขึ้นจากสิ่งที่เรียนรู้มาแบบผิดๆ ซึ่งการเข้าถึงเนื้อหาที่มีความเสี่ยงหรือพบเห็นพฤติกรรมการกลั่นแกล้งบ่อยๆก็สามารถทำให้มีการเรียนรู้และเริ่มที่จะจดจำกระบวนการกระทำความผิดดังกล่าวได้ ซึ่งอาจทำให้เกิดการตอบโต้กลับในลักษณะเดียวกันกับที่บุคคลอื่นลงมือกระทำความผิดกับตนเองได้เช่นกัน

การเลียนแบบ (Imitation) หมายถึง การเข้าไปยุ่งเกี่ยวในพฤติกรรมหลังจากที่ได้มีการสังเกตพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกันของบุคคลอื่น การเลียนแบบจะเกิดขึ้นนั้นขึ้นอยู่กับคุณลักษณะและรูปแบบของพฤติกรรมที่ถูกสังเกต ตลอดจนผลที่ได้รับจากพฤติกรรมนั้น การสังเกตรูปแบบที่เด่นชัดในกลุ่มบุคคลที่สำคัญและจากสื่อมวลชนนั้น มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่ถูกกฎหมายและผิด

กฎหมาย และการสังเกตดังกล่าวนี้ มีความสำคัญต่อการสร้างพฤติกรรมใหม่มากกว่าที่จะลงไว้ หรือหยุดพฤติกรรมที่ได้สร้างขึ้นมาแล้ว และมีความสำคัญต่อการรักษาพฤติกรรมที่ได้เกิดขึ้นแล้ว

สรุปได้ว่า การเลียนแบบนั้นเกิดขึ้นจากการที่พบเห็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอยู่บ่อยครั้ง และเกิดขึ้นในลักษณะที่บุคคลผู้กระทำความผิดไม่ได้รับโทษตามกฎหมายหรือได้รับผลกระทบอื่นใด กล่าวคือ การกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้นสามารถเกิดขึ้นได้ง่าย และเมื่อเกิดขึ้นแล้วผู้กระทำความผิดมักไม่ได้รับโทษ และช่องว่างดังกล่าวนี้อาจทำให้ผู้ใช้งานคนอื่นๆ เห็นว่า หากกระทำความผิดแล้วไม่ได้รับโทษ ดังนั้นไม่ว่าใครก็สามารถกระทำความผิดได้เช่นกัน ซึ่งมักจะเกิดขึ้นในลักษณะของการกลั่นแกล้งกันที่เกิดขึ้นไปแล้ว และมีการตอบโต้กันไปกลับมา ซึ่งการตอบโต้ นั้นอาจเกิดขึ้นจากการเลียนแบบพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด ด้วยมีความคิดว่าในเมื่อบุคคลนั้นสามารถกระทำความผิดได้ ตนเองก็สามารถตอบโต้กลับในลักษณะเดียวกันกับผู้กระทำความผิดได้ ซึ่งการกระทำเช่นนี้มักทำให้เกิดปัญหาบานปลายไม่จบสิ้น และอาจทำให้ผู้ใช้งานอื่นพบเห็น และเริ่มที่จะเลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าวได้เช่นกัน

2.4.4 ทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Self-Control Theory)

Self-Control Theory หรือ ทฤษฎีการควบคุมตนเอง เสนอโดย Gottfredson and Herschi (1990) ในหนังสือ A General Theory of Crime (1990) เป็นทฤษฎีทางอาชญวิทยา ที่อธิบายเกี่ยวกับการขาดการควบคุมตนเองของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยหลักของพฤติกรรมอาชญากร ทฤษฎีการควบคุมตนเองแสดงให้เห็นว่าบุคคลที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่มีประสิทธิภาพก่อนอายุสิบขวบจะพัฒนาการควบคุมตนเองได้น้อยกว่าบุคคลที่อายุใกล้เคียงกัน ซึ่งได้รับการเลี้ยงดูมาด้วยการเลี้ยงดูที่ดีว่าการวิจัยยังพบว่า การควบคุมตนเองในระดับต่ำมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอาชญากรและเป็นคนที่มิมีนิสัยหุนหันพลันแล่น ส่วนผู้ที่พัฒนาการควบคุมตนเองในระดับสูงในวัยเด็กจะมีโอกาสน้อยที่จะถูกกระทำความผิดในฐานะวัยรุ่นและมีโอกาสประสบความสำเร็จมากขึ้นในการควบคุมตนเอง หมายถึงความสามารถในการละทิ้งความสุขในระยะสั้นซึ่งมีผลเสียบางประการและความสามารถในการดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ระยะยาว ซึ่งเกี่ยวข้องกับแนวคิด เช่น การควบคุมตนเองและแรงกระตุ้น ในทางจิตวิทยา บุคคลที่ขาดการควบคุมตนเองจะกระทำการที่ทำให้พอใจในทันที เช่น การใช้สารเสพติด การสูบบุหรี่ การพนัน การขับรถยนต์เร็ว และการประพฤติดังกล่าวอย่างไม่ระมัดระวัง บุคคลเหล่านี้จะไม่ประสบความสำเร็จในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ต้องการความพอใจ การวางแผน และความพยายามอย่างต่อเนื่องซึ่งต้องใช้เวลาในการประสบความสำเร็จ เช่น การแต่งงาน

การจ้างงาน หรือการสำเร็จการศึกษา บุคคลที่มีการควบคุมตนเองสูงมักไม่ค่อยมีส่วนร่วมในอาชญากรรม รับผิดชอบต่อความผิดตลอดช่วงชีวิตและจะประสบความสำเร็จมากขึ้นในมิติทางสังคมเหล่านี้ ดังนั้น หลักการสำคัญของทฤษฎีนี้คือปัจเจกบุคคลที่ไม่สามารถชะลอความพอใจและทำตามเป้าหมายระยะสั้น โดยไม่ได้คิดถึงผลระยะยาวจะถือได้ว่าเป็นขาดการควบคุมตนเอง

ตามทฤษฎีการควบคุมตนเอง ผู้คนไม่ใช่อาชญากรโดยเนื้อแท้ และไม่ได้เข้าสังคมจนกลายเป็นอาชญากร แต่มุ่งอธิบายถึงขอบเขตบุคคลที่ได้รับพัฒนาการควบคุมตนเองและปฏิบัติตามการควบคุมในสังคมซึ่งยับยั้งอาชญากรรมและการกระทำผิด ทฤษฎีการควบคุมตนเองและการควบคุมทางสังคมถือเป็นทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม เนื่องจากเน้นที่ปัจจัยที่สอนการยึดมั่นในบรรทัดฐานและกฎเกณฑ์ทางสังคม โดยถือว่าเด็กต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อให้สอดคล้องกับความคาดหวังเหล่านี้ กล่าวคือ ผู้คนได้รับการสั่งสอนในวัยเด็กแตกต่างกัน Gottfredson and Hirschi (1990) สันนิษฐานว่าความแตกต่างในการขัดเกลาทางสังคม ในวัยเด็กทำให้เกิดความแตกต่างกัน ผู้ที่มีการควบคุมตนเองน้อยกว่า มีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในพฤติกรรมที่กระทำผิดและความผิดทางอาญามากกว่าผู้ที่มีการควบคุมตนเองที่สูงกว่า เมื่อเติบโตแล้ว ความแตกต่างของแต่ละบุคคลในการควบคุมตนเองค่อนข้างจะคงที่ตลอดชีวิตต่างจากวัยเด็กที่สามารถปลูกฝังได้ อย่างไรก็ตาม ไม่มีการโต้แย้งว่าการควบคุมตนเองของบุคคลนั้นไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการควบคุมตนเองนั้นหมายความถึงการที่บุคคลหนึ่งมีความสามารถในการควบคุมตนเองต่ำ ต่อการเลือกที่จะกระทำหรือละเว้นการกระทำ ความผิด กล่าวได้ว่าการที่บุคคลหนึ่งขาดการควบคุมดูแลที่ดีจากทางด้านสถาบันครอบครัว การศึกษา สังคมหรือชุมชนทำให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดรูปแบบหนึ่งรูปแบบใด ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ได้ กล่าวคือครอบครัวและสถานศึกษาควรให้ความดูแลเอาใจใส่บุตรหลานของท่าน รวมถึงเมื่อเกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้นแล้วนั้นสามารถที่จะร่วมแก้ไขปัญหาไปด้วยกันกับบุตรหลานของตนเองได้ อย่างไรก็ตาม สังคมและชุมชนควรมีการควบคุมดูแลและสร้างมาตรฐานการใช้งานแอปพลิเคชันดังกล่าวให้มีความรัดกุมมากขึ้น เพื่อลดปัญหาการเกิดอาชญากรรมบนพื้นที่ออนไลน์ หรือลดอัตราการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษาได้ การที่ทุกหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว สถานศึกษา สังคมและชุมชนให้ความสนใจและดูแลเอาใจใส่ที่ดีจะทำ

ให้บุคลากรของตนเองมีความสามารถในการควบคุมตนเองที่เพิ่มมากขึ้น มีภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์การกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ได้ดีขึ้น

2.4.5 ทฤษฎีความกดดันทั่วไป (General Strain Theory)

ทฤษฎีความกดดันทั่วไป (General Strain Theory) ถูกพัฒนาขึ้นจากทฤษฎีความกดดันทางสังคมของเมอร์ตัน แต่จะเน้นการอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมจากระบบการทางสังคมมากกว่าโครงสร้างทางสังคม เพื่อให้สามารถครอบคลุมที่มาของความกดดันที่มากขึ้น โดยผู้ที่เสนอทฤษฎีนี้คือ Robert Agnew ในบทความของเขาชื่อว่า Foundation for General Strain Theory of Crime and Delinquency ในปี 1992 (Agnew, 1992) ซึ่งมีหลักการทั่วไปว่า พฤติกรรมอาชญากรรมนั้นเป็นรูปแบบหนึ่งของการปรับตัวจากแรงกดดันที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตในสังคม โดยทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึงที่มาของความกดดันซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

- 1) ความผิดหวังจากเป้าหมายที่ตั้งไว้
- 2) การดูพรากจากสิ่งที่รัก
- 3) การเผชิญหน้ากับสิ่งที่ไม่ชอบ

โดยผู้วิจัยได้หยิบยกในประเด็นของ การเผชิญหน้ากับสิ่งที่ไม่ชอบมาอธิบายในสาเหตุของการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ซึ่งมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

การเผชิญหน้ากับสิ่งที่ไม่ชอบ (Confrontation of Negative Stimuli)

สำหรับที่มาของความกดดันนี้ เป็นอีกหนึ่งในเหตุการณ์ร้ายในชีวิตของบุคคล ซึ่งเป็นเหตุที่ต้องเผชิญกับสิ่งที่เลวร้ายและไม่พึงประสงค์ เช่น การถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ การถูกรังแก การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เป็นต้น เมื่อบุคคลประสบกับเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเจ็บปวดหรือต้องทนทุกข์ทรมานจากสิ่งต่างๆ ที่ไม่ชอบ เมื่อถึงจุดหนึ่งอาจจะเปลี่ยนจากการอดทนอดกลั้นเป็นการแก้แค้น หรือการระบายความคับแค้น ตัวอย่างของกรณีนี้อาจจะพบในกรณีคนที่ในวัยเด็กถูกทำร้ายโดยคนในครอบครัว พอเด็กเติบโตขึ้นมาอาจจะกลายเป็นคนที่มีปัญหาด้านสุขภาพจิตหรือกลายเป็นฆาตกรต่อเนื่อง นอกจากนี้ก็ยังมีคดีที่เกี่ยวกับการที่ภรรยาถูกสามีทำร้ายร่างกาย และเมื่อภรรยาทนไม่ไหวก็อาจจะมีการตอบโต้จนทำให้เกิดการบาดเจ็บหรือเสียชีวิตได้

เมื่อเกิดความกดดันขึ้นอันเนื่องมาจากแหล่งที่มาของความกดดันประเภทต่างๆ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จะนำไปสู่การเกิดสภาวะทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่จะเป็นอารมณ์ โกรธ เสียใจ รำคาญ ขุ่นเคืองใจ หรือหดหู่ผิดหวัง ซึ่งอารมณ์เหล่านี้จะนำไปสู่พฤติกรรมที่แตกต่างกัน สำหรับบางคนอาจจะมีการแสดงออกในเชิงของพฤติกรรมอาชญากรรม เช่น การใช้ความรุนแรง การทำร้ายคนอื่น การทำลายสิ่งของ การเสพยาเสพติด เป็นต้น โดยทฤษฎีของแอกนิวนี้จะเน้นเรื่องของเหตุการณ์เลวร้ายและความผิดหวังที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันซึ่งเป็นเรื่องทั่วไปของประชาชนทุกกลุ่มและทุกประเภทในสังคม และการนำแนวคิดเกี่ยวกับอารมณ์มาใช้ในการอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนของบุคคลในสังคม

ดังนั้น ทฤษฎีความกดดันทั่วไป ในประเด็นของการเผชิญหน้ากับสิ่งที่ไม่ชอบนั้น สามารถนำมาอธิบายกับการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ได้ กล่าวคือ หนึ่งในสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาตกเป็นเหยื่อได้นั้นอาจเกิดจากการที่นักศึกษาหรือผู้ใช้งานอาจมีปัญหาเกิดขึ้นมาก่อนในชีวิตจริง ซึ่งอาจจะเกิดจากการทำร้ายกันทางคำพูด หรือทำร้ายร่างกาย ซึ่งต่อมาอาจทำให้ปัญหาเกิดบานปลายและเกิดเป็นการตอบโต้กันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ที่ตามมา โดยการตอบโต้กันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์นี้อาจเป็นการแก้แค้น หรือการระบายความคับข้องใจที่นักศึกษา หรือเหยื่อเลือกกระทำลงไปหลังจากที่มีปัญหาขัดแย้งกันในชีวิตจริงมาก่อน

2.4.6 ทฤษฎีขัดแย้ง (Conflict Theory)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง (Conflict Perspective) เริ่มต้นขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 1930 – 1940 จากการมองสังคมสมัยใหม่เป็นแบบพหุสังคมที่มีความแตกต่างหลากหลายโดยธรรมชาติ ซึ่งแตกต่างจากสังคมแบบดั้งเดิมที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวในด้านของความเชื่อ ค่านิยม และวัฒนธรรม นักอาชญาวิทยาด้านความขัดแย้งเสนอว่า ความขัดแย้งทางสังคมเกิดจากความสนใจ และความต้องการที่ไม่เหมือนกัน และความขัดแย้งทางวัฒนธรรมเกิดจากการมีความเชื่อ ค่านิยม และการให้ความหมายความถูกผิดแตกต่างกัน ซึ่งความขัดแย้งเหล่านี้นำไปสู่การเกิดของอาชญากรรมขึ้นในสังคม โดยมีนักอาชญาวิทยาที่มีแนวคิดความขัดแย้งหลายท่าน โดยแนวคิดที่สามารถนำมาอธิบายสาเหตุการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ได้แก่

Sellin (1938) เสนอว่า อาชญากรรมนั้นเป็นผลมาจากความขัดแย้งทางวัฒนธรรม โดยในสังคมที่มีวัฒนธรรมเดียว ค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคมที่ประชาชนในสังคมยึดถือมักจะเป็น

อย่างเดียวกัน แต่ในสังคมสมัยใหม่นั้นมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากขึ้น ซึ่งทำให้เกิดวัฒนธรรมรองหลายกลุ่มขึ้นในสังคม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีแนวทางการปฏิบัติที่แตกต่างกัน อันจะส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มเหล่านี้โดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยกลุ่มที่มีอำนาจมากกว่าจะเป็นวัฒนธรรมหลัก ซึ่งมักจะเป็นวัฒนธรรมของคนกลุ่มมากหรือส่วนใหญ่ ส่วนกลุ่มอื่นๆจะกลายเป็นวัฒนธรรมรอง ซึ่งเมื่อมีความขัดแย้ง การกระทำของกลุ่มวัฒนธรรมรองจะถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ผิดหรืออาชญากรรมผ่านการบัพัญญติของกฎหมายจากแนวคิดนี้ยิ่งสังคมมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้นทำให้อาชญากรรมมากขึ้นตามไปด้วย

โดยแนวคิดของ Sellin (1938) นั้นสามารถนำมาอธิบายสาเหตุของการตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษาได้ว่า เมื่อมีการใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์และเข้าถึงเนื้อหาต่างๆ ซึ่งเนื้อหาบางประการนั้นมีความประหลาดทางทัศนคติ ย่อมทำให้เกิดความคิดเห็นที่ขัดแย้งหรือแตกต่างกัน มีความง่ายที่จะก่อให้เกิดการปลุกปั่นให้มีการปะทะกันทางความคิด โดยมนุษย์เรานั้นมีความแตกต่างกันหลากหลายด้าน เช่น ด้านวัฒนธรรม สังคม หรือแม้แต่อายุ เพศ วัย และเนื้อหาที่เข้าถึง เช่น เนื้อหาที่เกี่ยวกับการเมือง ซึ่งอาจมีผู้ใช้งานอื่นที่มีอุดมการณ์ที่แตกต่าง เมื่อมีการตอบโต้กันอาจทำให้มีการโต้เถียงกันที่รุนแรงตามมาได้ เช่นเดียวกับกับเนื้อหาของความชื่นชอบส่วนบุคคล เมื่อมีคนชอบ ก็ย่อมต้องมีคนที่เกลียด ดังนั้นการตกเป็นเหยื่อของนักศึกษาอาจเกิดจากประเด็นความขัดแย้งตามทฤษฎีดังกล่าวได้

2.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ชนกร สுகหอม และภักฎิญา สิริบรรพิตพัฒน์ (2565) ได้อธิบายถึงความรับผิดชอบทางอาญาและการลงโทษตามกฎหมายไทยไว้ในข้อมูลดังต่อไปนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติหลักในเรื่องเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นไว้ในหมวดที่ 3 สิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 34 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือ

เสรีภาพของบุคคลอื่นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน ”อาจพิจารณาได้ว่ารัฐมีอำนาจจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น โดยการออกกฎหมายใช้บังคับ เพื่อวัตถุประสงค์ใดอย่างหนึ่งดังนี้ 1) เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ 2) เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น 3) เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน 4) เพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ประกอบพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

ในพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้มีการบัญญัติความรับผิดของการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ไว้อย่างชัดเจน แต่ได้มีการกำหนดความรับผิดทางอาญาและการลงโทษที่สำคัญ ดังนี้

1) การส่งข้อมูล โดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มา หรือการส่งข้อมูลอันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ มีองค์ประกอบความผิด คือ ส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่น โดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลอันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข หรือส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่น อันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับโดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย

2) การนำเข้าข้อมูลที่บิดเบือนหรือปลอมหรือเป็นเท็จ หรือนำเข้าข้อมูลอันลามก มีองค์ประกอบความผิด คือ โดยทุจริตหรือโดยหลอกลวง นำเข้าข้อมูลที่บิดเบือนหรือปลอม หรือข้อมูลอนเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชนหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือนำเข้าข้อมูลที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลนั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

3) การนำเข้าข้อมูลภาพตัดต่อของผู้อื่นมีองค์ประกอบความผิด คือ นำเข้าข้อมูลที่ปรากฏ เป็นภาพของผู้อื่นและภาพนั้นเกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เดิม หรือตัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย

ประมวลกฎหมายอาญา

เมื่อประเทศไทยไม่ได้มีการบัญญัติความรับผิดทางอาญาของการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ไว้อย่างชัดเจน การที่จะพิจารณาความรับผิดทางอาญาของการกระทำความผิดดังกล่าวจึงต้องพิจารณาว่าข้อบังคับประกอบความผิดตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าวจึงต้องทั่วไปในการกำหนดความรับผิดทางอาญาไว้หรือไม่ แต่เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าการใช้บทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญามีข้อจำกัดในการปรับใช้ทำให้ไม่สามารถปรับใช้กฎหมายกับการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ให้ครอบคลุมทุกรูปแบบ อันเป็นการกระทำความผิดที่มีลักษณะการกระทำเป็นการเฉพาะ ทำให้การปรับใช้กฎหมายจะมีความไม่เหมาะสมกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และมีการกำหนดโทษไม่เหมาะสมกับการกระทำความเสียหายที่เกิดขึ้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าข้อมูลของ ชนกร สุกหอม และภักฐิญา สิริบรรพิต (2565) ที่ได้มีการอธิบายถึงกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในประเทศไทย เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ประกอบพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และประมวลกฎหมายอาญา แสดงให้เห็นว่ากฎหมายของประเทศไทยนั้นยังคงมีช่องว่างบางประการที่ทำให้ผู้ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์สามารถนำมาใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการดำเนินคดีทางกฎหมายหรือการกระทำความผิดบางประการยังคงไม่มีกฎหมายรองรับ เช่น การแสดงความคิดเห็นตอบโต้กันในประเด็นบางอย่าง เช่น ประเด็นทางการเมือง หรือเรื่องของความชื่นชอบส่วนตัว ซึ่งประเด็นเนื้อหาเหล่านี้ถือเป็นประเด็นที่ผู้ใช้งานสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระเสรี ทว่าปัจจุบันการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์หรือกฎหมายไทยนั้นยังไม่ได้มีการจำกัดการแสดงความคิดเห็นตอบโต้ที่รุนแรงหยาบคาย ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้วมักไม่สามารถดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตามการกลั่นแกล้งที่เกิดขึ้นใหม่ในประเทศไทยนั้นมีมากมายหลายรูปแบบ ซึ่งบทบัญญัติกฎหมายนั้นไม่อาจนำมาปรับใช้เพื่อให้เข้ากับบริบทได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าควรมีการปรับแก้ไขหรือมีการเพิ่มเติมกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ให้เพิ่มเติมนิยาม หรือบัญญัติรูปแบบการกลั่นแกล้งในทุกรูปแบบเพื่อให้กฎหมายเข้าไปรองรับ หรือเป็นการปิดช่องว่างที่ผู้ใช้งานอื่นๆไม่สามารถนำมาใช้ในการกระทำความผิดได้

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

วาสนา คำดี (2564) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการรังแกกันผ่านโลกไซเบอร์กับภาวะซึมเศร้าและพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นในจังหวัดหนึ่ง เขตพื้นที่ภาคกลางเป็นการวิจัยแบบบรรยายเชิงความสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการรังแกกันผ่านโลกไซเบอร์กับภาวะซึมเศร้าและพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นในจังหวัดหนึ่ง เขตพื้นที่ภาคกลาง กลุ่มตัวอย่าง เป็นวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2561 จำนวน 258 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีทั้งหมด 4 ส่วน คือ 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต 2) แบบประเมินพฤติกรรมการรังแกกันผ่านโลกไซเบอร์ 3) แบบประเมินภาวะซึมเศร้า และ 4) แบบประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย และสถิติสหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน ผลการศึกษา พฤติกรรมถูกรังแกผ่านโลกไซเบอร์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะซึมเศร้า ($r = .298, p < .001$) และพฤติกรรมก้าวร้าว ($r = .326, p < .001$) นอกจากนี้ยังพบว่า พฤติกรรมรังแกผู้อื่นผ่านโลกไซเบอร์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะซึมเศร้า ($r = .174, p < .01$) และพฤติกรรมก้าวร้าว ($r = .352, p < .001$) ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาโปรแกรมในการป้องกันและลดภาวะซึมเศร้าและพฤติกรรมก้าวร้าวในวัยรุ่นที่มีประสบการณ์การรังแกกัน ผ่านโลกไซเบอร์ ทั้งในกลุ่มผู้ถูกรังแกและกลุ่มผู้รังแกผู้อื่น

อัสรี อนุตธ โธ (2563) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 452 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อและแบบวัดพฤติกรรมการข่มเหงรังแก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยวิธีการแบบนำเข้าทั้งหมด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 มี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ความคับข้องใจ การควบคุมตนเอง

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว และการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งปัจจัยสามารถร่วมกันอธิบายพฤติกรรมการชมเชยรางวัลแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ร้อยละ 23.00 โดยสมการพยากรณ์พฤติกรรมการชมเชยรางวัลแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีดังนี้ สมการถดถอยคะแนนดิบ $Y = 2.48 (\text{Constant}) - 0.20 (X1) - 0.21 (X2) + 0.28 (X3) - 0.03 (X4) - 0.22 (X5) - 0.02 (X6)$ สมการถดถอยคะแนนมาตรฐาน $ZY = -0.15 (X1) - 0.23 (X2) + 0.31 (X3) - 0.03 (X4) - 0.19 (X5) - 0.02 (X6)$

วรรณ ดาราพงษ์ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลการกลั่นแกล้งรังแกทางไซเบอร์ในกรณีเด็กและเยาวชน” ทำการศึกษาและวิเคราะห์ผ่านเอกสารทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี รูปแบบ ผลกระทบของการกลั่นแกล้งรังแกทางไซเบอร์ ซึ่งเน้นศึกษาในประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน เพื่อวิเคราะห์และค้นหาแนวทางการคุ้มครองเด็กและเยาวชนตามหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ปัจจุบันการติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงกันอย่างเป็นเครือข่ายจึงเป็นเหตุให้การกลั่นแกล้งรังแกเปลี่ยนแปลงจากแบบดั้งเดิม พัฒนาการเกิดเป็นปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกทางไซเบอร์ อันทวีความรุนแรงและเกิดผลกระทบต่อสภาวะอารมณ์จิตใจ และร่างกายต่อผู้เสียหายโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนที่นำไปสู่ผลกระทบต่อการเรียนและพัฒนาการทางสังคม จากการศึกษาพบว่าประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายสำหรับป้องกันและปราบปรามปัญหาดังกล่าวเป็นการเฉพาะ ทำให้ไม่อาจค้นหาคำพิพากษาฎีกา ความผิด และหน่วยงานที่รับผิดชอบช่วยเหลือได้โดยตรง แต่ต้องค้นหาจากบทบัญญัติกฎหมายใกล้เคียงอื่น เช่นประมวลกฎหมายอาญาพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ซึ่งไม่อาจปรับใช้ได้อย่างครอบคลุม ชัดเจนเพียงพอ แต่เมื่อเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศที่มีการตรารับรองไว้เป็นการเฉพาะ เช่น Intimate Images and Cyber-protection Act 2017 กฎหมายของรัฐ Nova Scotia ประเทศแคนาดา หรือ Enhancing Online Safety Act 2015 กฎหมายของประเทศออสเตรเลียที่มีการกำหนดบทนิยามศัพท์ ฐานความผิด และหน่วยงานไว้เป็นการเฉพาะที่ดำเนินการคุ้มครอง ตรวจสอบเนื้อหาที่อาจมีลักษณะเป็นการกลั่นแกล้งรังแกทางไซเบอร์ มีมาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงเสนอให้มีการตรากฎหมายในเรื่องการกลั่นแกล้งรังแกทางไซเบอร์ไว้เป็นการเฉพาะ และได้เสนอแนวทางในการบัญญัติกฎหมายเฉพาะของประเทศไทยในเรื่องการกลั่นแกล้งรังแกทางไซเบอร์เป็นเพียงตัวอย่างผ่านกรอบของบทนิยามศัพท์ เกณฑ์อายุของเด็กและเยาวชนที่พึงได้รับความคุ้มครอง ฐานความผิด และหน่วยงานที่รับผิดชอบ เป็นสำคัญ

สรุปได้ว่ากฎหมายในประเทศไทยนั้นยังคงไม่สามารถแก้ไขปัญหาการถูกไซเบอร์บูลลี่ได้ เนื่องจากตัวบทกฎหมายนั้นยังขาดความเฉพาะเจาะจงลงไปปัญหาของการกลั่นแกล้งรังแกที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน หรือการกระทำความผิดบนโลกไซเบอร์นั้นยังไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดที่เมื่อกระทำผิดลงไปแล้วส่งผลกระทบต่อเหยื่อในรูปแบบของ สภาวะทางอารมณ์ จิตใจ ร่างกาย หรือกระทบในด้านการใช้ชีวิต เช่น ด้านการเรียน ทำงาน และอื่นๆ อย่างไรก็ตามงานวิจัยดังกล่าวได้มีการเสนอแนะให้มีการแก้ไขตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความครอบคลุมในความผิดทุกรูปแบบที่เกิดขึ้นบนโลกไซเบอร์ กล่าวคือ การตราหรือบัญญัติกฎหมายเฉพาะ คือเรื่องของการกลั่นแกล้งรังแกกันทางไซเบอร์ ซึ่งถือว่าเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งที่เกิดขึ้นบนโลกไซเบอร์ หรือบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา

กชพรรณ มณีภาค และอุษิษา เลิศโตมรสกุล (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดใน โลกอินเทอร์เน็ต: กรณีศึกษาการรังแกกันใน โลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศในเขตกรุงเทพมหานคร” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันใน โลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ 2) เพื่อศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันใน โลกไซเบอร์ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ และ 3) เพื่อศึกษาถึงแนวทางที่สามารถป้องกันหรือลดโอกาสการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมการรังแกกันใน โลกไซเบอร์ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ราย นั้นมี 9 รายที่มีพฤติกรรม บุคลิกภาพ และลักษณะทางชีวภาพที่เหมาะสมในการตกเป็นเหยื่อ เช่น พฤติกรรมการไม่ระมัดระวังการเข้าสู่โลกไซเบอร์ การเสพติดการเข้าสู่โลกไซเบอร์ การควบคุมตนเองต่ำ บุคลิกภาพที่ขาดความมั่นใจในตนเอง อ่อนแอ ไร้ใจคนง่ายต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม การเป็นเด็กและเยาวชนซึ่งมีความไร้เดียงสา รวมทั้งเป็นเพศหญิงซึ่งมีความอ่อนไหวและบอบบางจึงถูกรังแกได้ง่ายกว่าเพศชาย และกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 รายได้รับผลกระทบด้านจิตใจ เช่น รู้สึกอับอาย เครียด หวาดระแวง กลัวจนทำให้ต้องพบจิตแพทย์ และด้านสังคม เช่น ขาดเรียน ขาดงาน ทำให้สูญเสียรายได้และทรัพย์สิน เสียชื่อเสียง และบุคคลใกล้ชิดถูกคุกคาม และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 ราย ได้รับผลกระทบด้านร่างกาย เช่น มีผลกระทบต่อบุตรในครรภ์ ใช้ยานอนหลับ และความรุนแรงถึงชีวิตนั่นคือ การคิดฆ่าตัวตาย นอกจากนี้ ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 ราย ที่มีภาวะขาดการป้องกันการตกเป็นเหยื่อ เนื่องจากไม่มีการควบคุมดูแลจากคนในครอบครัว หรือผู้ปกครอง ประกอบกับความสัมพันธ์ในครอบครัวมีลักษณะห่างเหินกัน ส่งผลให้เมื่อเกิดปัญหาจึงไม่แจ้งผู้ปกครองปกครองหรือบุคคลในครอบครัว

สุภาวดี เจริญวานิช (2560) ศึกษาเรื่อง การรังแกกันผ่านพื้นที่ไซเบอร์ : ผลกระทบและการป้องกันในวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่า การรังแกกันผ่านพื้นที่ไซเบอร์เป็นรูปแบบความรุนแรงรูปแบบหนึ่งที่กำลังเกิดขึ้นแพร่หลายในสังคมไทยและสังคมโลก และถือเป็นอาวุธที่ร้ายแรงรูปแบบหนึ่งที่สามารถทำลายความสุขและทำลายชีวิตของผู้อื่นได้ โดยผู้ที่กระทำไม่ต้องออกแรง ซึ่งรูปแบบความรุนแรงรูปแบบนี้สามารถเกิดขึ้นได้กับคนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัยในสังคม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งการรังแกกันผ่านพื้นที่ไซเบอร์ถือเป็นอาวุธที่ร้ายแรงรูปแบบหนึ่ง ดังนั้นวัยรุ่นในฐานะกลุ่มคนที่สำคัญกลุ่มหนึ่งที่เป็นทั้งผู้รังแกและเป็นเหยื่อของการรังแกกันผ่านพื้นที่ไซเบอร์ ที่ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมายต่อวัยรุ่น ทั้งต่อตัวผู้ที่รังแกผู้อื่นหรือผู้ที่ถูกผู้อื่นรังแก และแต่ละปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความเครียด ภาวะซึมเศร้า หรือการฆ่าตัวตาย เมื่อเกิดขึ้นแล้วถือว่าเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยาก ดังนั้นการป้องกันจึงเป็นวิธีที่สำคัญที่สุดที่จะช่วยไม่ให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นกับวัยรุ่นได้ และนอกจากนี้กลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดที่จะช่วยป้องกันปัญหาดังกล่าวได้คือตัววัยรุ่นเอง และพ่อแม่ ดังนั้นการที่วัยรุ่นและพ่อแม่ทราบถึงวิธีการที่จะช่วยป้องกันและลดอัตราการเกิดพฤติกรรมมารังแกกันผ่านพื้นที่ไซเบอร์ของตนเองได้ก็จะเป็นการช่วยลดปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้อีกระดับหนึ่ง

ภัททชญา คำพวง (2559) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตอบโต้จากการถูกรังแกบนพื้นที่ไซเบอร์ ของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมตอบโต้จากการถูกรังแกบนพื้นที่ไซเบอร์โดยผ่านช่องทางการสื่อสารออนไลน์ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจตอบโต้จากการถูกรังแก บนพื้นที่ไซเบอร์ของวัยรุ่นใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งการวิจัยครั้งนี้การศึกษาเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน นักศึกษาสังกัด อาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 544 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ภูมิตามขนาดของสถานศึกษา ทำการสำรวจโดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ Chi-Square, T-test (Independent Sample T-test) และการถดถอยลอจิสติก (Binary Logistic Regression) นักเรียน นักศึกษาสังกัด อาชีวศึกษาของการศึกษานี้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อาศัยอยู่กับบิดา มารดา ลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นหมู่บ้าน/บ้านเดี่ยวกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ปวช. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม/ บริหารธุรกิจ ส่วนใหญ่เคยถูกรังแกบนพื้นที่ไซเบอร์ในรูปแบบการนิทาสื่อเลียน ด้วยวิธีการส่งข้อความโดยพฤติกรรมตอบโต้กลับผ่านช่องทาง Facebook ผลของการศึกษานี้พบว่า ร้อยละ 52.21 มีการตอบโต้กลับ แบบแผนที่สำคัญคือ มักจะใช้อินเทอร์เน็ต

ที่บ้านตอบโต้กลับ ซึ่งจะใช้เวลาหลังเลิกเรียน การตอบโต้กลับมีสาเหตุหลักในการตอบโต้มาจากการถูกรังแกก่อน โดยมีลักษณะ การตอบโต้อยู่ในรูปแบบการนิทา ล้อเลียน ด้วยการส่งข้อความ และใช้ช่องทาง Facebook จากพฤติกรรมการตอบโต้ ดังกล่าวนี้นี้ชี้ให้เห็นว่า ได้มีการพิจารณาไตร่ตรองก่อนการตอบโต้และจากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในตอบโต้จากการถูกรังแกบนพื้นที่โซเชียล พบว่าปัจจัยด้านลักษณะของเพื่อน โดยเฉพาะความรุนแรงของเพื่อน และกลุ่มเพื่อนอ้างอิงซึ่งสะท้อนอยู่ในตัวแปรระดับชั้น และประเภทของอาชีพศึกษา ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในตอบโต้จากการถูกรังแกมากกว่า ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว อันได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว อันได้แก่ เพศ ลักษณะการอยู่อาศัย บุคลิกภาพ รูปแบบของการได้รับการอบรมเลี้ยงดู และความรู้เกี่ยวกับด้านกฎหมายคอมพิวเตอร์

ณัฐรัชต์ สามะ และพิมพ์วัลย์ บุญมงคล (2557) ศึกษาเรื่อง การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่โซเชียล เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่โซเชียลในแง่ของความหมายรูปแบบ สาเหตุผลกระทบ และวิธีการจัดการกับปัญหาการรังแกในพื้นที่โซเชียลเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเยาวชนที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15-24 ปีในภาคกลาง โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน จำนวน 22 กลุ่ม และสัมภาษณ์เชิงลึกเชิงลึก จำนวน 26 คน รวมทั้งสิ้น 136 คน ผลการศึกษาพบว่า เยาวชนให้ความหมายต่อการรังแกในพื้นที่โซเชียล ว่าหมายถึง การใช้โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ตในการทำร้ายกัน ซึ่งการรังแกในพื้นที่โซเชียลมีมิติที่สำคัญ คือ ต้องสร้างความเสียหายและสร้างความรำคาญต่อผู้ถูกรังทำ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้กระทำ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำและผู้ถูกรังทำ รูปแบบของการรังแกที่รับรู้ ประกอบด้วย การโจมตีหรือใช้วาจาหยาบคายผ่านอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือ การคุกคามทางเพศออนไลน์ การแอบอ้างชื่อหรือตัวตนของผู้อื่นเพื่อให้ร้าย รวมไปถึงการสร้างกลุ่มขึ้นมาเพื่อโจมตีบุคคลอื่น ส่วนสาเหตุของการรังแกในพื้นที่โซเชียลนั้นเยาวชนรับรู้ว่าจะเกิดจากความเป็นนิรนามของพื้นที่โซเชียล ความง่ายและความสะดวกในการรังแกกัน และเป็นผลที่ต่อเนื่องมาจากการเกิดความรุนแรงในพื้นที่จริง ผลกระทบจากการรังแกในพื้นที่โซเชียลก็จะกระทบทั้งในระดับบุคคล และระดับปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ในแง่ของการจัดการปัญหาดังกล่าว พบว่าเยาวชนมีการรับรู้ว่าจะจัดการปัญหานี้ด้วยตัวเองหรืออาจมีการปรึกษาเพื่อน ๆ บ้าง แต่จะไม่ปรึกษาผู้ปกครอง และประเด็นที่ต้องตระหนัก คือปัญหาเกี่ยวกับการรังแกในพื้นที่โซเชียลไม่ควรถูกมองว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาในสายตาของเยาวชน

จากงานของวิจัยรัฐศาสตร์ สามเษ และพิมพัลย์ บุญมงคล (2557) แสดงให้เห็นว่า การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ตนั้นสามารถป้องกัน และลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ ดังนี้ 1) บทบาทของปัจเจกบุคคล นั้นหมายถึง บุคคลต้องระมัดระวังการเข้าสู่โลกไซเบอร์ รวมทั้งต้องตระหนักถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเผยแพร่ข้อความและรูปภาพส่วนตัวของตนเอง หรือการแชร์รูปภาพและข้อความของบุคคลอื่น รวมทั้งไม่เผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวให้บุคคลอื่นทราบแม้กระทั่งบุคคลใกล้ชิด 2) บทบาทของครอบครัว บิดามารดาตลอดจนบุคคลในครอบครัวต้องสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน เพื่อให้เกิดความไว้วางใจ เชื่อใจ เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งในครอบครัวก็จะสามารถเล่าสู่กันฟังและร่วมกันแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ ผู้ปกครองต้องแนะนำบุตรหลานของตนให้เกิดความตระหนักให้เห็นทั้งประโยชน์ และโทษการใช้สื่อออนไลน์ ตลอดจนสอดส่องพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ของบุตรหลานอย่างใกล้ชิด และ 3) บทบาทของรัฐ รัฐบาลต้องรณรงค์การใช้สื่อออนไลน์อย่างถูกวิธี และสร้างสรรค์แก่เด็กและเยาวชน ตลอดจนให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องความรุนแรงของอาชญากรรมการรังแกกันบนโลกไซเบอร์ เพื่อให้ทุกคนเกิดความตระหนักถึงสาเหตุ และรูปแบบการคุกคามทางเพศ ซึ่งอาจออกกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งมีมาตรการเยียวยาเหยื่ออาชญากรรมบนโลกไซเบอร์

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Mansour AL-Ali and Shattnawi (2018) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “Bullying in School” ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการกลั่นแกล้งลักษณะของผู้กระทำและผู้ตกเป็นเหยื่อซึ่งจะมีผลกระทบต่อสภาพกาย สภาพจิตใจ สังคม และการเรียน นอกจากนี้ การกลั่นแกล้งในโรงเรียนเป็นปัญหาที่พบได้ทั่วโลกเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างช่วงวัยเด็กและวัยรุ่น ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงเสนอกกลยุทธ์ที่จะช่วยป้องกันและลดการกลั่นแกล้งในโรงเรียนโดยใช้โปรแกรมซึ่งต้องให้คำจำกัดความการกลั่นแกล้งให้ชัดเจน โดยสร้างสถานการณ์และให้นักเรียนใช้ทักษะในการแก้ปัญหากรณีถูกกลั่นแกล้งจะต้องรับมืออย่างไร และได้รับความร่วมมือระหว่างคุณครู ผู้ปกครอง นักเรียนเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ โปรแกรมดังกล่าวควรบรรจุเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอนของนักเรียน เพื่อให้นักเรียน ได้ศึกษาและเรียนรู้ซึ่งเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการลดปัญหาการกลั่นแกล้งในโรงเรียน

ChihLee and Wu (2018) ได้ศึกษาเรื่อง “Factors in Cyber Bullying: The Attitude Social Influence-Efficacy Model” พบว่า ทักษะคิด สังคม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นให้มีพฤติกรรม

เป็นผู้กระทำบนโลกไซเบอร์ หรือตกเป็นเหยื่อบนโลกไซเบอร์ ดังนั้น ควรมีการกำหนดระยะเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งให้ข้อมูลว่าอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์และมีความเสี่ยงอย่างไรบ้างแก่วัยรุ่น นั่นหมายถึงให้ระมัดระวังการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว และการตกเป็นเหยื่อบนโลกไซเบอร์ พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกในการใช้โซเชียลมีเดียในเชิงสร้างสรรค์มากกว่าเป็นอาวุธในการทำลายคู่ขัดแย้ง ตลอดจนควรยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมในการใช้โซเชียล หากใครไม่ปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง จะต้องถูกลงโทษ

Farrington (n.d.) ได้ศึกษา “Understanding and Preventing Bullying” พบว่า การกลั่นแกล้งคือการถูกกดขี่ข่มเหงด้านร่างกาย สภาพจิตใจ ของคนที่มีอำนาจมากกว่า และมีการแพร่ระบาดไปยังโรงเรียนซึ่งเด็กนักเรียนได้รับผลกระทบเป็นจำนวนมาก นักเรียนกว่าครึ่งที่เป็นทั้งผู้กลั่นแกล้งและผู้ถูกกลั่นแกล้งซึ่งเป็นเด็กผู้ชายมากกว่าเด็กผู้หญิง แต่ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงตกเป็นเหยื่อจำนวนเท่าๆ กัน โดยปกติผู้กลั่นแกล้งจะมีพฤติกรรมดุน ก้าวร้าว ผู้ที่ถูกกลั่นแกล้งจะมีบุคลิกภาพโดดเดี่ยว กระวนกระวาย หดหู่ ไม่ตอบโต้ และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง การกลั่นแกล้งสามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา หากผู้ใหญ่ขาดความระมัดระวัง และขาดการดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด ดังนั้นแนวทางที่จะป้องกันการกลั่นแกล้งกัน ควรสร้างความตระหนักให้เด็กรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้เกียติกัน สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ปัจจุบันทั้งในประเทศ นอร์เวย์และทั่วโลกมีองค์กรต่อต้านการกลั่นแกล้งกันของเด็กเป็นอย่างมาก

2.7 บทสรุป

การศึกษาเรื่อง “นักศึกษากับการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมแนวคิดทฤษฎีต่างๆ จากตำรา เอกสาร วารสาร รายงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ กล่าวคือ การกลั่นแกล้งกันที่เกิดขึ้นในสังคมไทยนั้นมีด้วยกันหลากหลายรูปแบบ โดยการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์นั้นเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่กำลังเป็นประเด็นและเกิดขึ้นในสังคมไทยอย่างกว้างขวาง และมีความอันตรายต่อผู้ถูกกลั่นแกล้งเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งกัน เพื่อที่จะสามารถอธิบายได้ว่าการกลั่นแกล้งกันมีความหมายอย่างไร มีรูปแบบ สาเหตุ และผลกระทบอย่างไรบ้าง ทั้งนี้แอปพลิเคชันทวิตเตอร์ถือเป็นสังคมออนไลน์ช่องทางหนึ่ง ซึ่งต้องนำแนวคิดเกี่ยวกับสังคมออนไลน์มาใช้เพื่ออธิบายรูปแบบ องค์ประกอบ และผลกระทบจากการใช้งานสังคมออนไลน์ในการอธิบายพฤติกรรมการใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษา โดยสาเหตุในการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งกัน

บนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับเชื้อวิทยา คือ แนวคิดทฤษฎีด้านเชื้อวิทยายุคแรก แนวคิดทฤษฎีด้านเชื้อวิทยายุคใหม่ ได้แก่ ทฤษฎีกับดักทางวัฒนธรรม ทฤษฎีการจุดชนวนของเชื้อ และผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้ง ได้แก่ แนวคิดวัฒนธรรมไซเบอร์ ทฤษฎีปกตินิสัย ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ทฤษฎีการควบคุมตนเอง ทฤษฎีความกดดันทั่วไป ทฤษฎีขัดแย้ง มาเพื่อใช้อธิบายรูปแบบการกลั่นแกล้งกันที่เกิดขึ้นบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษา และได้นำทฤษฎีต่างๆมาเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้ง ประกอบกับการศึกษาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ประกอบพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ประมวลกฎหมายอาญา มาเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์สำหรับหน่วยงานต่างๆ ต่อไปในอนาคต

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “นักศึกษากับการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการศึกษาและการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

- 3.1 รูปแบบการวิจัย
- 3.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
- 3.6 จริยธรรมการวิจัยในคน

3.1 รูปแบบการวิจัย

การศึกษานี้ใช้เป็นวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยระเบียบวิธีการวิจัยแบบบรรยาย (Descriptive Research) มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

3.1.1 รูปแบบการวิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยมีขอบเขต มีดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้าทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) จากเอกสารทั้งชั้นต้นและชั้นรองที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เอกสารชั้นต้นได้จากบทสัมภาษณ์และการเล่าเรื่อง (Story telling) เกี่ยวกับ รูปแบบ สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ นอกจากนี้ยังศึกษาผ่านเอกสารชั้นรองที่เป็นในรูปแบบเอกสารงานวิชาการ ข่าว หนังสือพิมพ์ วารสารต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการกลั่นแกล้ง ข่มเหง รังแกกันบนเครือข่ายสังคมออนไลน์หรือแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ รวมทั้งเอกสารและรายงานของหน่วยงานราชการที่

เกี่ยวข้อง และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ของไทยและของต่างประเทศ

2) การวิจัยจะดำเนินงานเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์ถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกแบบสโนว์บอลล์ (Snowball Sampling) จำนวน 10 คน และยินยอมให้สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ซึ่งเป็นการสื่อสารทางดิจิทัลที่เป็นความลับ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และใช้วิธีการ Story Telling และผู้วิจัยได้พิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา โดยได้รับความยินยอมและให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจจากผู้ให้ข้อมูลทุกคน อีกทั้งได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาอย่างชัดเจนและให้สิทธิในการไม่ตอบคำถามกรณีไม่พร้อมหรือไม่อยากตอบ

3) ในการสัมภาษณ์ มีการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะแจ้งและขออนุญาตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนทุกครั้ง รวมทั้งมีการขออนุญาตจากผู้ปกครองของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างด้วยและจะมีการอธิบายถึงการรักษาความลับ โดยจะไม่มีการเปิดเผยชื่อ นามสกุล ของนักศึกษา และจะมีการทำลายข้อมูลการสัมภาษณ์หลังจากผู้วิจัยทำการวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว เป็นต้น

3.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3.2.1 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 13 คน คือ นักศึกษาที่เคยตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์และนักจิตวิทยาที่มีประสบการณ์หรือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กและความรุนแรงในเด็กและเยาวชน มาทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสโนว์บอลล์ (Snowball Sampling) โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) นักศึกษาที่เคยตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ จำนวน 10 ราย
- 2) นักจิตวิทยา ที่มีประสบการณ์หรือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา จำนวน 1 ราย
- 3) ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีประสบการณ์หรือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรุนแรงในเด็กและเยาวชน จำนวน 2 ราย

จำนวน รวมทั้งสิ้น 13 คน

3.2.2 วิธีการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คัดเลือกด้วยวิธีการคัดเลือกแบบสโนว์บอลล์ หรือการแนะนำต่อ ๆ กัน (Snowball Sampling) ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษามหาวิทยาลัยที่เคยตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ และเลือกศึกษาในพื้นที่ภาคกลาง เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตสูงที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 95.3 และพบว่าคนในพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีผู้ใช้โทรศัพท์มือถือสูงที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 97.6 และผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งได้แก่ นักจิตวิทยาที่มีประสบการณ์ความรู้เกี่ยวกับการให้คำแนะนำและผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ความรู้เกี่ยวกับความรุนแรงในเด็กและเยาวชน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการเล่าเรื่อง (Story Telling) โดยข้อคำถามที่จะใช้สัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะเพื่อความสมบูรณ์แล้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ คือ

3.1.1 แบบสัมภาษณ์

1) แบบสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด สัมภาษณ์นักศึกษาที่เคยตกเป็นเหยื่อของการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองจากการค้นคว้า เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีประเด็นคำถามและเนื้อหาที่มีความครอบคลุมตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัย สำหรับรายละเอียดในแต่ละส่วนจะมีประเด็นที่ศึกษาอธิบายไว้ (ภาคผนวก) เนื้อหาในแบบสัมภาษณ์อยู่ 2 ส่วน ประกอบด้วย ดังนี้

ข้อประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ มีทั้งหมด 4 ประเด็นหลัก ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

ประเด็นที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ ที่ศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

ประเด็นที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์ ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นของนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

ประเด็นที่ 4 เป็นแบบสัมภาษณ์ ที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

2) โทรศัพท์มือถือ ใช้สำหรับติดต่อ และสัมภาษณ์ สมุด ปากกาเพื่อจดบันทึกข้อมูลที่สำคัญเช่น เรื่องวันเวลาดนัดหมาย และจุดประเด็นที่สำคัญ ๆ ที่ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

3) เครื่องบันทึกเสียง ใช้สำหรับบันทึกการสนทนาต่าง ๆ เพื่อมิให้ข้อความสำคัญขาดหายไป ข้อความสำคัญคือข้อความที่นักศึกษาเล่าเรื่อง และตอบคำถามจากบทสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ เป็นการตอบคำถามตามประเด็นต่าง ๆ ในขณะที่ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ

4) นักวิจัยในฐานะเป็นเครื่องมือในการวิจัย (Researcher as a Research Instrument) โดยในการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้ทำวิจัยได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการสัมภาษณ์ การตั้งคำถาม การใช้น้ำเสียงที่เหมาะสมในการพูดคุยกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง และวิธีการรับมือกับผู้ให้ข้อมูล และให้ความเห็นใจกับผู้ให้ข้อมูล เมื่อเกิดกรณีที่นักศึกษากลุ่มตัวอย่างไม่เต็มใจจะตอบคำถามหรือไม่เต็มใจจะเล่าเรื่องที่เกิดขึ้น

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

3.4.1 การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) แบบวิเคราะห์เนื้อหาระบบ (อตุมพร จามรمان, 2531; สุภางค์ จันทวานิช, 2543) เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้วยการจำแนกประเด็นและจัดหมวดหมู่ข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลจากการวิเคราะห์มาตีความและเชื่อมโยงความหมายของข้อมูล

3.4.2 นำข้อมูลมาทำการเรียบเรียงหาข้อสรุปให้งานวิจัยเกิดความสมบูรณ์ด้านการตอบคำถามตามประเด็นตัวแปรที่ศึกษา ผ่านการอธิบายเชิงพรรณนา

3.4.3 นำเสนอผลการสรุปที่ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งในแต่ละประเด็นของการศึกษา ดังนี้ได้แก่ประเด็น 1) ด้านรูปแบบ 2) สาเหตุ 3) ผลกระทบ 4) แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษากับการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ อ้างอิงตามหลักการศึกษทำให้เกิดความถูกต้องสมบูรณ์

3.5 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจะดำเนินการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ โดยมีวิธีการตรวจสอบ ดังนี้

3.5.1 การตรวจสอบข้อมูลแหล่งบุคคลของข้อมูลสามฝ่าย คือ นักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ นักจิตวิทยาและผู้เชี่ยวชาญ

3.5.2 การตรวจโดยวิธีการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย ดังนี้คือ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และศึกษาจากนักศึกษากลุ่มเป้าหมายเป็นรายบุคคลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกว่าข้อมูลมีความเหมือนกันหรือแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

3.5.3 การตรวจสอบเชิงทฤษฎี ในการศึกษาวิจัยแนวทางในการป้องกันปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสาเหตุของการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งของนักศึกษา เพื่อใช้อธิบายถึงสาเหตุและปัจจัยของการตกเป็นเหยื่อของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ทฤษฎีการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม แนวคิดทฤษฎีด้านเหยื่อวิทยายุคแรก (Early Victimization Theory) แนวคิดทฤษฎีด้านเหยื่อวิทยายุคใหม่ ทฤษฎีกับดักทางวัฒนธรรม (Culture Trappings Theory) ทฤษฎีเทคโนโลยีสมัยใหม่ (The New Technology) ทฤษฎีการจุดชนวนของเหยื่อ (Victim Precipitation Theory) แนวคิดวัฒนธรรมไซเบอร์ (Cyber culture) ทฤษฎีปกตินิสัย (Routine Activity Theory) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Self-Control Theory)

3.6 จริยธรรมการวิจัยในคน

งานวิจัยนี้ได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยเกี่ยวกับมนุษย์ สำนักงานจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต : COA.No. RSUERB2023-143 วันที่รับรอง 26 กันยายน 2566 โดยผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คือหลักความเคารพในบุคคล หลักผลประโยชน์ และหลักความยุติธรรม

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 13 ราย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการศึกษา ได้แก่ 1) นักศึกษามหาวิทยาลัยที่เคยตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ซึ่งเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 ราย 2) นักจิตวิทยาหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษา จำนวน 1 ราย 3) ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความรุนแรงในเด็กและเยาวชน จำนวน 2 ราย ทั้งยังมีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เช่น บทความ งานวิจัย และเทปบันทึกบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 13 ราย

สำหรับผลการศึกษาประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 การกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ศึกษาอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครฯ

- 1) รูปแบบที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์
- 2) สาเหตุที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์
- 3) ผลกระทบที่เกิดขึ้นของนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์
- 4) แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

ส่วนที่ 2 การอภิปรายผลการศึกษา

โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

4.1 ส่วนที่ 1 การกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ศึกษาอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครฯ

4.1.1 รูปแบบที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

ปัจจุบันการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์นั้นถือเป็นประเด็นใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยบนโลกไซเบอร์นั้นเป็นช่องทางที่มีประโยชน์ต่อการสื่อสารที่ไร้พรมแดน เนื่องจากมีการเชื่อมต่อผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ทั่วโลกซึ่งผู้ใช้งานสามารถพูดคุยสื่อสารกับผู้อื่นซึ่งไม่ได้จำกัดเพียงแค่ผู้ใช้งานภายในประเทศเท่านั้น แต่สามารถสร้างขอบข่ายการสื่อสารกับผู้คนได้ทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันการเข้าถึงโลกไซเบอร์นั้น สามารถเข้าถึงได้ง่ายเนื่องจากมีเครือข่ายที่ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยเพียงมีอุปกรณ์สื่อสาร เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือโทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น ซึ่งแอปพลิเคชันทวิตเตอร์เป็นโซเชียลมีเดียที่มีผู้ใช้งานเป็นจำนวนมาก และจากสถิติการเข้าใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์พบว่า กลุ่มวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่มีการเข้าใช้งานมากที่สุด เพราะเทคโนโลยีมีความสอดคล้องกับช่วงวัยของวัยรุ่นกลุ่มดังกล่าว จึงทำให้มีการเข้าถึงโซเชียลมีเดียเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามแอปพลิเคชันทวิตเตอร์สามารถเข้าถึงข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์สังคมปัจจุบัน จึงเป็นอีกหนึ่งสาเหตุหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่น หรือนักศึกษาเลือกใช้งานแอปพลิเคชันดังกล่าว นอกจากนี้แอปพลิเคชันทวิตเตอร์ยังสามารถเลือกเข้าถึงเนื้อหาที่มีความหลากหลาย โดยผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงเนื้อหาดังกล่าวได้อย่างอิสระเสรี ซึ่งเป็นทวิตเตอร์จะมีฟีเจอร์ในแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นเพื่อผู้ใช้งาน โดยเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเมือง หรือเรื่องของความชื่นชมส่วนบุคคล เช่น ศิลปิน ดารา นักร้อง หรือไลฟ์สไตล์ เรื่องในชีวิตประจำวัน แฟชั่น เป็นต้น จากการศึกษาพบว่ารูปแบบการกลั่นแกล้งที่นักศึกษาเคยพบเห็นบ่อยครั้ง และเคยตกเป็นเหยื่อขณะใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์มีหลากหลายรูปแบบ เช่น การโจมตีด้วยคำพูด การถูกคุกคามทางเพศแบบออนไลน์ การแอบอ้างตัวตน และการถูกแบล็กเมลล์ด้วยการนำความลับมาเปิดเผยต่อสาธารณะชน ซึ่งจะสามารถจำแนกประเภทการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ที่นักศึกษาเคยพบและเคยตกเป็นเหยื่อดังข้อมูลต่อไปนี้

1) การโจมตีด้วยคำพูด ได้แก่ การโจมตีด้วยคำพูดหยาบคายรุนแรง เช่น การใส่ร้ายป้ายสี เหน็บแนม นินทา ล้อเลียนรูปลักษณะภายนอก เป็นต้น ซึ่งการโจมตีด้วยคำพูดนั้นมักจะเป็นการใช้คำพูดทำร้ายกัน โดยมักเกิดขึ้นเมื่อมีการโต้เถียงกัน หรือมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันและมีอคติต่อกัน ซึ่งการโจมตีนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ง่าย ไม่ว่าจะเป็นการโต้เถียงกันในเรื่องที่มีความอ่อนไหวหรือแม้แต่ประเด็นที่กำลังเป็นกระแสอยู่ในสังคมขณะนั้น เช่น ประเด็นทางการเมือง หรือเรื่องของความชื่นชมส่วนบุคคล ซึ่งกล่าวโดยภาพรวมคือ การโจมตีด้วยคำพูดรุนแรงนี้มักเกิดจากการมีความคิดเห็นที่ต่างกัน ซึ่งการโจมตีด้วยคำพูดนั้นเป็นรูปแบบที่เกิดขึ้นง่าย สามารถเกิดขึ้นได้กับทุกเพศ ทุกวัย โดยไม่จำกัดพื้นที่ และการโจมตีผ่านช่องทางออนไลน์นั้นยังมีความสะดวกมากขึ้น เพราะอาศัยเพียงเครื่องมือสื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต ก็สามารถกระทำความผิดได้อย่างง่ายดาย และยังรุนแรงกว่าการโจมตีซึ่งหน้า อย่างไรก็ตามการโจมตีด้วยคำพูด

สามารถเกิดได้ทั้ง คู่กรณีเพียงหนึ่งคน หรือ คู่กรณีที่มากกว่าหนึ่งคนขึ้นไป ซึ่งกรณีหลังจะถูกเรียกว่า “รุมด่า” หรือ “แขวนแอ็กเคานต์” โดยการแขวนแอ็กเคานต์ คือการนำข้อมูล เช่น หน้าแอ็กเคานต์ของเหยื่อมาประจาน โดยมีลักษณะเป็นการปลุกกระดมความคิด หรือปลุกปั่นให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์เป็นวงกว้าง ซึ่งทำให้เหยื่อเกิดความเสียหาย อับอาย หรือถูกกดทอนคุณค่า

โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลอธิบายไว้ตรงกันว่า ขณะใช้งานเคยพบเห็นและเคยถูกผู้ใช้งานคนอื่น โจมตีด้วยถ้อยคำหยาบคายในประเด็นทางการเมือง มีการปลุกปั่นสร้างกระแสเพื่อให้ผู้ใช้งานคนอื่นเข้ามาแสดงความคิดเห็นขัดแย้งอยู่บ่อยครั้ง รวมทั้งเรื่องของความชื่นชอบส่วนตัวด้วย นอกจากนี้การโจมตีด้วยคำพูดยังเป็นการกลั่นแกล้งที่เกิดขึ้นได้ง่าย ไม่ว่าจะใครที่ใช้งานแอปพลิเคชัน ทวิตเตอร์ก็สามารถตกเป็นเหยื่อได้ ตลอดเวลา ดังข้อมูลต่อไปนี้

“แวดวงสังคมที่หนูสนใจหรือติดตามอยู่ จะเป็นกลุ่มที่แสดงความชื่นชอบในตัวศิลปิน เพราะฉะนั้นรูปแบบการกลั่นแกล้งที่เจอบ่อย ๆ คือการใช้คำหยาบคาย หรือด่าทอแอ็กเคานต์ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกับตนเองค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ตัวผมเองมีความสนใจในเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองเป็นหลักครับ เพราะฉะนั้นรูปแบบการกลั่นแกล้งที่ผมเห็นจะมีทั้งการถูกแบล็กเมต การ โจมตีกันด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย รวมไปถึงการถูกแอบอ้างตัวตนครับ แต่ผลประโยชน์ที่ผมมักจะเห็นก็เพื่อเป็นการโจมตีฝ่ายตรงข้าม หรือปลุกปั่นความไม่มั่นคงเกี่ยวกับเรื่องการเมืองเป็นส่วนใหญ่ครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“เจอบ่อยที่สุดจนเหมือนเป็นเหตุการณ์ปกติในทวิตเตอร์เลยคือการด่ากันด้วยคำหยาบคาย หรือที่พี่เรียกว่า การ โจมตีด้วยถ้อยคำหยาบคาย ไม่ว่าจะเนื้อหารูปแบบไหนก็เจอได้ การกลั่นแกล้งแบบนี้ได้ค่ะ เหยื่อก็เริ่มตั้งแต่ คนธรรมดา ทั้งมีความรู้ ไม่มีความรู้ เด็กหรือผู้ใหญ่ หรือจะบุคคลสาธารณะหนูเชื่อเลยคะว่า เกิน 50% ต้องเคยตกเป็นเหยื่อของการถูกกลั่นแกล้งบนโลกทวิตเตอร์ในรูปแบบการ โจมตีด้วยถ้อยคำหยาบคายค่ะ อันนี้ถ้าใครไม่ได้เล่นทวิตเตอร์ ถ้าลองสมัครเข้าไปเป็น New User ก็สามารเจอได้เช่นเดียวกันค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

ที่ผ่านมาก็ค่อนข้างจะเห็นในรูปแบบการโจมตีกันด้วยคำพูด หรือคำคำหยาบ โพสต์ ประจาน รวมถึงรูปแบบการคุกคามทางเพศผ่านทวิตเตอร์ในปัจจุบันก็เห็นได้เยอะกว่าในอดีตมากเลยล่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ที่บ่อยครั้งและเห็นจนชินตาก็คือการรุมด่า แฉจนแฉ็กแค้นตบประจานล่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

“เคยเห็นแน่นอนอยู่แล้วล่ะ บางเหตุการณ์ก็เกิดขึ้นจากเรื่องเล็กๆ ไปจนถึงเหตุการณ์ระดับประเทศเลยก็มีล่ะ เช่นการประจานกัน ด่ากันด้วยถ้อยคำหยาบคาย คุกคามทางเพศ และก็ยังมีเบิ้ลก็เมตกันด้วยล่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

“รูปแบบที่ง่ายที่สุดจากการวิเคราะห์ของหนูล่ะ คือการโจมตีกันด้วยคำพูด ยิ่งในทวิตเตอร์แล้วด้วย กระแสความรุนแรงยิ่งทำให้เรื่องราวหรือตัวเราได้รับผลกระทบที่ยาวนานและรุนแรงมากกว่าเดิม” (ผู้ให้ข้อมูล 10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 ตุลาคม 2566)

“ซึ่งถ้าถามว่ารูปแบบการกลั่นแกล้งที่อาจารย์พบบ่อยในทวิตเตอร์คือการโจมตีด้วยถ้อยคำหยาบคาย การใช้ Hate Speech ทำร้ายบุคคล แต่มักจะเจอกับบุคคลสาธารณะ และเนื้อหาที่เป็นประเด็นทางสังคม กระแสสังคมในเวลานั้น ความรุนแรงนั้นแม้จะมาก แต่ก็หายไปอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกับกระแสสังคมด้วย แม้จะมีการดำเนินคดีตามกฎหมายไปแล้ว แต่เหตุการณ์ในลักษณะนี้ก็ยังไม่หมดไปจากทวิตเตอร์อยู่ดี” (นักจิตวิทยา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 มกราคม 2567)

จากข้อมูลพบว่าเนื้อหาที่กำลังเป็นกระแสสังคมในขณะนั้น มักมีสาธารณชนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงทำให้มีผู้เข้าถึงเนื้อหาต่าง ๆ เหล่านั้นมากขึ้นเช่นเดียวกัน โดยแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้น เมื่อสาธารณชนให้ความสนใจในสิ่งเดียวกัน มีการแสดงความคิดเห็น และมีการถกเถียงในเรื่องเดียวกันมักจะมีการติดแฮชแท็ก ซึ่งเมื่อมีจำนวนแท็กเยอะขึ้น ก็จะกลายเป็นเทรนด์ ซึ่งเป็นเหตุให้มีการเข้าถึงเนื้อหานั้นได้ง่ายมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามผู้ใช้งานเหล่านั้นมีความแตกต่างกันทางความคิด ซึ่งเมื่อมีการแสดงความคิดเห็นอาจทำให้เกิดความขัดแย้งกันได้ โดยความเห็นของนักจิตวิทยาอธิบายว่า ผู้ที่มักจะถูกโจมตีด้วยคำพูดที่รุนแรงนั้น คือบุคคลสาธารณะ หรือผู้ใช้งานที่มียอดผู้ติดตามเป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักเคยตกเป็นเหยื่อจากการถูกโจมตีด้วยคำพูดจากบุคคลอื่นจำนวนมาก โดยเกิดจากประเด็นปัญหาเรื่องส่วนตัว เรื่องความชอบ และเรื่องประเด็นทางการเมือง เป็นต้น

“การถูกโจมตีด้วยถ้อยคำหยาบคาย และการถูกบุคคลอื่นแอบอ้างตัวตน เรื่องเกิดจากการถูกแฉ็ก ทวิตเตอร์และใช้แอ็กเคานต์ของเราไปโพสต์กล่าวอ้างว่าเราคิดเห็นคนอื่นเป็นจำนวนมาก และมีการแสดงความคิดเห็น เช่น “หน้าตาก็ดี ก็ดูมีฐานะ แต่ทำไมถึงชอบไปโก่งคนอื่น” คาดว่าเป็นการโจมตีจากกลุ่มคนหลาย ๆ คน และสร้างแอ็กเคานต์หลาย ๆ แอ็กเคานต์มาเพื่อโจมตีเราโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นเรื่องราวที่รุนแรงและใช้เวลายาวนานหลายปีกว่าจะหาข้อสรุปในปัญหานี้ได้” (ผู้ให้ข้อมูล 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“หนูตกเป็นเหยื่อจากการ Quote แสดงความคิดเห็นบนทวิตเตอร์ค่ะ ซึ่งแสดงความคิดเห็นชื่นชมศิลปินที่เราชื่นชอบ แต่มีกระทบหรือเหน็บแนมศิลปินอีกกลุ่มซึ่งไม่ได้เอ่ยชื่อค่ะ ซึ่งคาดว่าเป็นการแสดงความคิดเห็นแบบคลุมเครือ อาจทำให้คนอื่นตีความกันไปต่าง ๆ นานาและคาดเดาว่าเป็นศิลปินกลุ่มใดกันแน่ สุดท้ายหนูก็เลยกลายเป็นเป้าหมายที่มีหลาย ๆ แอ็กเคานต์เข้ามาโจมตีคำทอหนูว่าหนูพาดพิงศิลปินทำให้ทำให้เกิดความแตกแยก โดยมีมากกว่า 100 แอ็กเคานต์ที่เข้ามาโจมตี” (ผู้ให้ข้อมูล 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ตัวหนูเองก็ทำงานใกล้ชิดกับนักการเมืองค่ะ สนใจในเรื่องของการเมืองมาก ๆ และมีนักการเมืองท่านหนึ่งที่เป็นแบบอย่างให้กับหนู ซึ่งหนูรักและเคารพท่านมาก ถ้าเปรียบเทียบก็คงจะลักษณะมีไอดอลในดวงใจค่ะ ซึ่งการทำงานก็มักจะใช้ทวิตเตอร์เป็นหลักอยู่แล้วในการสรุปเรื่องราวต่างๆเกี่ยวกับการเมืองค่ะ เป็นการประชาสัมพันธ์นโยบาย หรือสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับพรรคการเมืองนั้น ๆ และหนูเองก็มีแวดวงที่เราทำงานในลักษณะนี้ร่วมกันค่ะ ซึ่งหมายความว่าเรารู้จักหน้าค่าตากันด้วยในชีวิตจริง แต่ความสัมพันธ์ระหว่างหนูกับเพื่อนร่วมงานกลุ่มนี้ก็คือ เราแข่งขันกันเพื่อเป็นที่ 1 ให้ได้รับความสนใจจากนักการเมืองท่านนี้ ให้ท่านมีปฏิริยาที่ดีหรือให้ความสำคัญกับเราค่ะ ซึ่งเพื่อนร่วมงานคนนี้นี้แหละที่ใช้ทวิตเตอร์โจมตีเราในรูปแบบที่โพสต์เหน็บแนมเราค่ะ หรือแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับแนวความคิดของเรา ซึ่งเค้าก็จะมีทีมหรือมีคนที่มาสนับสนุนเค้าแล้วก็

ร่วมแสดงความคิดเห็น โจมตี โปสของเรา เพื่อแย่งความสนใจของเราจากนักการเมืองท่าน
นั้นที่เราให้ความเคารพค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

“เหตุการณ์ของหนูเป็นเรื่องที่เกิดจากความสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์ค่ะ คือหนูมีแฟน
และแฟนค่อนข้างที่จะเป็นคนมีชื่อเสียงในโลกออนไลน์ค่ะ เราคบกันมาไม่กี่เดือนก็มี
ผู้หญิงอีกคนนึงทักหนูมาทาง DM ทวิตเตอร์กล่าวหาว่าหนูเป็นมือที่สามที่ทำลาย
ความสัมพันธ์ของเขา ซึ่งเขาอ้างว่าไม่เคยเลิกกันกับแฟนคนนี้เลย ทำไมหนูถึงลงรูปไป
เที่ยวหรือกล้าเปิดเผยความสัมพันธ์แบบไม่ละอายแก่ใจได้ ซึ่งหนูก็งงมาก และเกิดความ
สับสนไปหมด แฟนหนูก็บอกว่าเขาเลิกกันไปแล้ว แต่อีกฝ่ายนึงก็ยืนยันว่ายังไม่เลิกรา
แน่นอน ยังไปมาหาสู่กันอยู่ตลอด จากนั้นเหตุการณ์ก็บานปลายค่ะ เขาขุดภาพหนูประวัติ
การศึกษาเอามาโปสประจานหนูบนทวิตเตอร์ว่าหนูแย่งแฟนเขา และมันก็ถูกรีวิวอย่าง
รวดเร็ว และมีคนเข้ามาถ่มคำหยาบ ไม่ต่ำกว่าหลักร้อย เหตุการณ์ลุกลามไวจนคำอธิบายของ
หนูไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป หนูกลายเป็นเหยื่อแบบไม่ทันตั้งตัวเลยค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 9,
การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

จะเห็นได้ว่าเมื่อเคยตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งในรูปแบบของการถูกโจมตีด้วย
คำพูดแล้ว จะสามารถทำให้เกิดการกลั่นแกล้งในรูปแบบอื่นตามมาได้ เนื่องจากการโจมตีด้วยคำพูด
เป็นการทำร้ายเพื่อกระตุ้นให้ผู้ที่ถูกเป็นเหยื่อมีความรู้สึกโกรธแค้น และมีการตอบโต้กลับที่รุนแรง
มากขึ้น อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลเคยมีปัญหาลักษณะนี้ หรือทะเลาะกันมาก่อนในชีวิตจริง จึงมีการตอบ
โต้กันทางแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ตามมา

2) การคุกคามทางเพศแบบออนไลน์ ได้แก่ การนำรูปภาพของบุคคลอื่นมาแสดง
ความคิดเห็นหรือให้บุคคลอื่นแสดงความคิดเห็นในเชิงลามกอนาจาร มีการคุกคามทางเพศ วิจารณ์
รูปลักษณ์ หรือการแสดงความคิดเห็นอย่างหยาบ โลงนเพื่อทำให้บุคคลนั้นรู้สึกอับอาย เสื่อมเสีย
ชื่อเสียง เป็นต้น

“รูปแบบอื่น ๆ ที่ผมเคยเห็นผ่าน เทรนด์ หรือแฮชแท็กคือการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบ
Sex Creator ครึ่งค่อนข้างเป็นที่นิยมในประเทศที่อาชีพนี้ถูกกฎหมายนะครับ แต่ผมก็ยัง
เห็นคนไทยบางคนก็นำเสนอเนื้อหาแบบนี้ และมีแฟนคลับหรือมีบุคคลอื่นเข้าไปคอม
เมนต์ในเชิงคุกคามทางเพศเป็นจำนวนมากซึ่งเจ้าของแอ็กเคานต์ก็คงหลีกเลี่ยงไม่ได้อยู่
แล้วเพราะเขาต้องเข้าใจเจตนาเนื้อหาที่ตัวเองนำเสนอครับ หรือเรียกง่าย ๆ ว่าเขา

จำเป็นต้อง “เคยชิน” กับการแสดงความคิดเห็นในลักษณะนี้เพราะมันเป็น “อาชีพ” ครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ที่ผ่านมาก็ค่อนข้างจะเห็นในรูปแบบการโจมตีกันด้วยคำพูด หรือคำคำหยาบ โปสต์ ประจาน รวมถึงรูปแบบการคุกคามทางเพศผ่านทวิตเตอร์ในปัจจุบันก็เห็นได้เยอะกว่าในอดีตมากเลยล่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“เคยเห็นแน่นอนอยู่แล้วล่ะ บางเหตุการณ์ก็เกิดขึ้นจากเรื่องเล็ก ๆ ไปจนถึงเหตุการณ์ระดับประเทศเลยก็มีล่ะ เช่นการประจานกัน คำก่นด้วยถ้อยคำหยาบคาย คุกคามทางเพศ และก็ยังมีเบลีคเมตกันด้วยล่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลพบว่า นักศึกษาเคยพบเห็นและรู้จักการคุกคามทางเพศแบบออนไลน์ และเชื่อที่มักจะถูกรู้อักขระทางเพศแบบออนไลน์มักเป็นผู้ใช้งานที่มีนำเสนอเนื้อหาบนแอ็กเคานต์ส่วนตัวในรูปแบบ Sex Creator หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็นผู้ใช้งานที่มีความชอบหรือรสนิยมลักษณะดังกล่าว มักจะตกเป็นเหยื่อจากการถูกรู้อักขระทางเพศแบบออนไลน์ได้ง่ายกว่าการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบอื่น ๆ

“มีการสืบทอดตัวตนของหนูว่าหน้าตา การศึกษาเป็นอย่างไร และเอามาโปสต์ประจาน และเกิดเป็นการกลั่นแกล้งอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งก็คือการคุกคามทางเพศ” (ผู้ให้ข้อมูล 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“และอีกเคสหนึ่งคือเอารูปผมไปใช้คุกคามทางเพศ หรือเอาไปตอบโต้ในแชทเกี่ยวกับการเมืองครับซึ่งผมได้รับผลกระทบจากการกระทำของคนๆนี้มากทีเดียวครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลพบว่าเมื่อตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งรูปแบบอื่นมาก่อน ก็สามารถตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งในลักษณะของการถูกรู้อักขระทางเพศแบบออนไลน์หรือรูปแบบอื่นๆตามมาได้ ซึ่งอาจเกิดขึ้นเพราะต้องการตอบโต้ฝ่ายตรงข้าม และต้องการให้เหยื่อเกิดความรู้สึกอับอาย สูญเสียความมั่นใจ เสื่อมเสียชื่อเสียง หรือทำให้เหยื่อความรู้สึกหวาดกลัว เป็นต้น

3) การแอบอ้างตัวตนเป็นบุคคลอื่น ได้แก่ การนำรูปภาพของบุคคลอื่นไปใช้แอบอ้างโดยไม่ได้รับอนุญาต เพื่อนำไปใช้กระทำความผิดทางกฎหมาย หรือนำไปใช้กลั่นแกล้งบุคคลอื่น โดยประสงค์ให้ผู้ที่ถูกเป็นเหยื่อได้รับความอับอาย เสื่อมเสียชื่อเสียง โดยการกลั่นแกล้งลักษณะนี้สร้างความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของเหยื่อเป็นอย่างมาก ซึ่งจะปรากฏตามข้อมูลดังต่อไปนี้

“เพราะฉะนั้นรูปแบบการกลั่นแกล้งที่ผมเห็นจะมีทั้งการถูกแบล็คเมลล์ การ โจมตีกันด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย รวมไปถึงการถูกแอบอ้างตัวตนครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลพบว่านักศึกษาเคยเห็นการกลั่นแกล้งกันในรูปแบบการแอบอ้างตัวตนของบุคคลอื่น และมีความรู้ความเข้าใจว่าการถูกแอบอ้างตัวตนมีรูปแบบเป็นอย่างไร นอกจากนี้ยังพบกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเคยตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งในลักษณะนี้ ได้แก่

“เคยถูกโจมตีด้วยถ้อยคำหยาบคาย และการถูกบุคคลอื่นแอบอ้างตัวตน ด้วยการเอาแอ็กเคานต์ทวิตเตอร์ไปใช้โพสต์ข้อความกล่าวอ้างว่าเราคิดหนักคนอื่นเป็นจำนวนมาก” (ผู้ให้ข้อมูล 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ผมจะเจอหลายครั้งมากครับในการขโมยรูปของผมและนำไปแอบอ้างและเอาไปกระทำผิดที่หลากหลายรูปแบบมากเลยครับ ซึ่งผมก็ไม่แน่ใจว่าเป็นคนๆเดียวกันหรือมาจากหลายๆคน ซึ่งถ้าเรียกตามชื่อทฤษฎีของพีก็คือการปลอมแปลงอัตลักษณ์ หรือการแอบอ้างตัวตนไปใช้ในทางที่ไม่ดีครับ ผมถูกนำรูปของผมไปใช้ในทวิตเตอร์เพื่อขอยืมเงินเพื่อนและผู้ติดตามบนทวิตเตอร์ครับ เคสนี้ผู้เสียหายก็ถือว่าสูญเสียทรัพย์สินไม่น้อยเหมือนกันครับและใช้เวลาดำเนินคดียาวนานเหมือนกันครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“จนมาเกิดเหตุการณ์อีกรูปแบบหนึ่งก็คือการเอาผลงานของหนูไปนำเสนอในแอ็กเคานต์ของตัวเองโดยไม่ให้เครดิตทำให้คนอื่นเข้าใจว่าแอ็กเคานต์นั้นเป็นเจ้าของคอนเทนต์และเขาเองก็ไม่ได้คิดจะอธิบายหรือชี้แจงอะไรเลยคะ ก็เป็นอีกเหตุการณ์ที่หนูเจอ จริงๆมันก็เกิดขึ้นในระยะเวลาไล่เลี่ยกันคะ จากคนกลุ่มเดิมที่เคยมีปัญหากับเรานี้แหละคะ และก็ยังมี

อีกหลาย ๆ รูปแบบที่หนูเจอ ไม่ว่าจะแวนแเอ็กเคานต์ประธานให้คนอื่นมารุมด่าหนู หรือ แอบอ้างตัวตน” (ผู้ให้ข้อมูล 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลพบว่านักศึกษาที่เคยตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งลักษณะดังกล่าว ถูกนำรูปภาพไปใช้แอบอ้างในการกระทำความผิดต่อบุคคลอื่นเพื่อใส่ร้าย หรือนำไปขอยืมเงิน ผู้ใช้งานหรือคนรู้จักอื่นเป็นจำนวนมาก และเมื่อเกิดเป็นคดีความขึ้นมาแล้วทำให้ใช้เวลาในการ พิสูจน์ที่ยาวนานมาก และนักจิตวิทยาได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการแอบอ้างตัวตนเอาไว้ดังต่อไปนี้

“การระบุตัวตนอย่างชัดเจนบนโลก Social แม้เป็นสิ่งที่แพลตฟอร์มนี้ให้เราไม่ได้ การที่เราแสดงตัวตนของเราในช่องทางนี้ก็กลับทำร้ายเราได้เช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะการถูกโจมตีด้วย คำพูด หรือการปลอมแปลงอัตลักษณ์ส่วนทำได้ง่ายดาย เพราะฉะนั้น ให้ระวังเรื่องของการ โพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลลงบนช่องทางทวิตเตอร์ด้วยค่ะ” (นักจิตวิทยา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 มกราคม 2567)

จากข้อมูลของนักจิตวิทยาพบว่า การแอบอ้างตัวตนของบุคคลอื่นนั้นเป็นการกลั่นแกล้งรังแกที่เกิดขึ้นได้ง่ายบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ เนื่องจากแอปพลิเคชันดังกล่าวเป็นช่องทางที่ ผู้ใช้งานไม่จำเป็นต้องมีการยืนยันตัวตน หรือกล่าวได้ว่าการยืนยันตัวตนนั้นขาดความเคร่งครัด และการตรวจสอบที่เข้มงวด ดังนั้นหากผู้ใช้งานมีการนำข้อมูลส่วนตัว หรือภาพถ่ายของตนเอง โพสต์ลงบนช่องทางดังกล่าว ก็มีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อจากการถูกแอบอ้างตัวตนได้

4) การนำความลับของบุคคลอื่นมาเปิดเผย ได้แก่ การนำความลับของบุคคลอื่นมาเปิดเผยต่อสาธารณะ ซึ่งเป็นการกลั่นแกล้งกันที่มีความประสงค์จะทำให้เหยื่อได้รับความอับอาย และสูญเสียความมั่นใจ จากการศึกษาพบว่าความลับที่มีถูกนำมาเปิดเผยหรือประจานกันคือ ภาพถ่ายหน้าตาที่แท้จริงของเหยื่อ หน้าทีการทำงาน การศึกษา เป็นต้น โดยจะมีปรากฏในข้อมูล ดังต่อไปนี้

“ที่ผ่านมาก็ค่อนข้างจะเห็นรูปแบบการ โจมตีกันด้วยคำพูด หรือคำคำหยาบ โพสต์ ประจาน” (ผู้ให้ข้อมูล 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“เคยเห็นแน่นอนอยู่แล้วค่ะ บางเหตุการณ์ก็เกิดขึ้นจากเรื่องเล็ก ๆ ไปจนถึงเหตุการณ์ระดับประเทศเลยก็มีค่ะ เช่นการประจันกัน” (ผู้ให้ข้อมูล 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลพบว่านักศึกษาผู้จักและเคยเห็นการก่อกวนในรูปแบบของการนำความลับของบุคคลอื่นมาเปิดเผย ว่าเป็นการกระทำความผิดที่เหยื่อไม่ได้ยินยอม และจากข้อมูลพบนักศึกษาเคยตกเป็นเหยื่อจากการถูกนำความลับมาเปิดเผย ได้แก่

“จนถึงขั้นแฉรายชื่อแอดมินคานต์ของหนูประจันบนช่องทางทวิตเตอร์ให้คนเข้ามาแสดงความคิดเห็นเชิงเกลียดชังเป็นจำนวนมาก มีการสืบทัดตัวตนของหนูว่าหน้าตา การศึกษา เป็นอย่างไร และเอามาโพสต์ประจัน” (ผู้ให้ข้อมูล 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“เขาขุดภาพหนูประวัติการศึกษาเอามาโพสต์ประจันหนูบนทวิตเตอร์ว่าหนูแย่งแฟนเขา และมันก็ถูกรีวิวอย่างรวดเร็ว และมีคนเข้ามาถ่มคำหยาบไม่ต่ำกว่าหลักร้อย” (ผู้ให้ข้อมูล 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

จะเห็นได้ว่านักศึกษาผู้ให้ข้อมูลถูกผู้ใช้งานอื่นสืบทัดตัวตนและการศึกษา รวมถึงเรื่องความสัมพันธ์ส่วนตัว รูปถ่ายหน้าตา ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลส่วนตัวมาโพสต์ประจัน โดยผู้กระทำประสงค์จะให้เหยื่อได้รับความอับอาย และเมื่อความลับถูกนำไปเปิดเผยในพื้นที่สาธารณะแล้ว มักจะกลายเป็นประเด็นที่ผู้คนให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก

4.1.2 สาเหตุที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกก่อกวนบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

จากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกก่อกวนบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้นสามารถเกิดขึ้นได้จากหลากหลายปัจจัยด้วยกัน เช่น การขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการก่อกวนกันบนโลกโซเชียลหรือแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ นักศึกษามีความตระหนักรู้ต่อปัญหาการก่อกวนกันน้อย จึงทำให้นักศึกษาไม่อาจป้องกัน หรือไม่ทราบแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงทำให้นักศึกษารู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดความระมัดระวังขณะใช้งาน จึงทำให้ตกเป็นเหยื่อในที่สุด และในอีกกรณีหนึ่ง กล่าวคือ นักศึกษาเคยมีปัญหในเรื่องส่วนตัวกันมา

ก่อน หรือมีความขัดแย้งกันในชีวิตจริง จึงทำให้ภายหลังปัญหาบานปลายก่อให้เกิดการก่อกวนแก่งบนโลกโซเชียล หรือแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ตามมาได้ นอกจากนี้การก่อกวนแก่งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์เกิดจากการที่ผู้ใช้งานมีความคิดเห็นขัดแย้งกัน จึงทำให้มีการโต้ตอบหรือปะทะกันทางอารมณ์ได้ ซึ่งจะมีข้อมูลดังต่อไปนี้

1) ขาดความรู้ในเรื่องการก่อกวนแก่งบนโลกโซเชียล หรือแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาขาดความรู้ และความเข้าใจในเรื่องของการก่อกวนแก่งบนโลกโซเชียล หรือบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ มีความตระหนักรู้ต่อปัญหาการก่อกวนแก่งน้อย ดังนั้นนักศึกษาจึงตกเป็นเหยื่อเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดประสบการณ์การใช้งานโซเชียลมีเดีย มีการใช้งานอย่างไม่สร้างสรรค์ จึงทำให้ตนเองตกอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่มีความปลอดภัย เมื่อตกเป็นเหยื่อจากการก่อกวนแก่งๆ มักไม่สามารถเยียวยาความรู้สึกของตนเอง หรือไม่สามารถป้องกันหรือแก้ไขเหตุการณ์ดังกล่าวได้ทันทั่วทั้งที่ ดังข้อมูลต่อไปนี้

“ข้อนี้หนูก็ตอบไม่ได้เลยคะ หนูเองไม่เคยมีประสบการณ์นี้มาก่อนเลย อีกอย่างหนูมั่นใจว่าหนูประกอบอาชีพสุจริตให้ข้อมูลครบถ้วน ไม่เคยมีปัญหาเกี่ยวกับลูกค้าท่านอื่นมาก่อน เพราะฉะนั้นหนูเองก็ไม่แน่ใจเหมือนกันว่าเป็นมิชชันชีพแอบแฝงหรือไม่ หรือว่าเป็นการรีดไถ ความไม่พอใจอะไร ไม่ทราบเหตุผลจริง ๆ ค่ะในจุดนี้” (ผู้ให้ข้อมูล 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“เหตุผลที่ตกเป็นเหยื่อคือขาดความรู้ค่ะ เราไม่รู้และไม่เคยมีประสบการณ์การโดนก่อกวนแก่งในรูปแบบนี้มาก่อนมันเลยทำให้เราไม่รู้วิธีรับมือ นั่นคือเหตุผลหลักที่ใหญ่ที่สุดที่หนูหาคำตอบให้กับตัวเองได้ค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลพบว่านักศึกษาขาดความรู้และความเข้าใจต่อปัญหาการก่อกวนแก่งๆ เนื่องจากไม่เคยมีประสบการณ์ถูกก่อกวนแก่งบนแอปพลิเคชันมาก่อน เมื่อตกเป็นเหยื่อมักไม่ทราบสาเหตุและไม่ทราบแนวทางในการรับมือ ดังนั้นนักศึกษาจึงไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

“ซึ่งก็เป็นความผิดของผมเองที่ไม่ระแวงระวัง และไม่รอบคอบมากพอ ไม่ได้ถามคนที่มีความรู้และไม่ได้ปรึกษาใคร” (ผู้ให้ข้อมูล 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ผมว่าปัจจัยหลักก็คือการที่ผมมักจะชอบอัปเดต หรือโพสต์รูปตัวเองลงบนทวิตเตอร์บ่อย ๆ ครับ โดยปกติแล้วผู้ใช้งานคนอื่น ๆ ก็ไม่ค่อยใช้งานในการลงรูปมากเท่าไร ส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบข้อความมากกว่า แต่ผมเป็นคนคิดคอนเทนต์ประเภทข้อความไม่ค่อยเก่งครับอย่างมากที่สุดก็ใช้เฉพาะตอนระบายอารมณ์ลงไปเท่านั้น ส่วนใหญ่ผมจะลงรูป และใช้โพสไฟล์เป็นรูปผมเอง อาจจะเป็นการเปิดช่องว่างที่ถูกขโมยเอารูปไปใช้ได้ครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“หลัก ๆ ก็คงเป็นความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของตัวเองค่ะ ไม่รู้ว่าวิธีการกลั่นแกล้งมันจะล้าหน้าไปไวขนาดนี้ ยากจะรับมือจริงๆค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 ตุลาคม 2566)

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาไม่ทราบถึงรูปแบบการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และ ไม่คาดคิดว่าการที่นักศึกษามักจะโพสต์ภาพของตนเองลงบนช่องทางดังกล่าวอยู่บ่อยครั้ง เป็นพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งฯ ดังนั้นการขาดความรู้และความเข้าใจต่อปัญหาดังกล่าว ทำให้นักศึกษารู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดความระมัดระวัง จึงทำให้นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

2) มีปัญหาขัดแย้งกันมาก่อนในชีวิตจริง

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งในรูปแบบต่างๆ อาจเกิดจากการที่ตนเองมีปัญหาคัดแย้งกันมาก่อนในชีวิตจริง ซึ่งทำให้ปัญหาเกิดบานปลายจนมีการตอบโต้ด้วยการการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ตามมาได้ ดังข้อมูลต่อไปนี้

“เป็นปัญหาเรื้อรังจากเรื่องส่วนตัว การขัดกันทางผลประโยชน์ในพื้นที่ทำกิน หรือธุรกิจส่วนตัว” (ผู้ให้ข้อมูล 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“จริง ๆ ก็เป็นเรื่องที่ส่งผลมาจากเหตุผลส่วนตัวค่ะ การแข่งขันการไม่ลงรอบกันในที่ฝึกงาน หรือการเอาชนะกันค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

“เหตุการณ์ของหนูเป็นเรื่องที่เกิดจากความสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์ค่ะ คือหนูมีแฟน และแฟนค่อนข้างที่จะเป็นคนมีชื่อเสียงในโลกออนไลน์ค่ะ เราคบกันมาไม่กี่เดือนก็มี

ผู้หญิงอีกคนหนึ่งที่ทักหามาทาง DM ทวิตเตอร์กล่าวหาว่าหนูเป็นมือที่สามที่ทำลายความสัมพันธ์ของเขา” (ผู้ให้ข้อมูล 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลพบว่านักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนทวิตเตอร์เพราะปัญหาส่วนตัว เช่น ความไม่ลงรอยกันจากการทำงาน รวมถึงปัญหาความสัมพันธ์จึงทำให้ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งดังกล่าวได้

3) ความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน

จากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อนั้นเกิดจากการเข้าถึงเนื้อหาที่มีความเปราะบางทางความคิด เช่น ประเด็นทางการเมือง และความชื่นชอบส่วนตัว รวมถึงประเด็นปัญหาที่กำลังเป็นกระแสอยู่ในสังคมขณะนั้น ซึ่งมีความง่ายต่อการปลุกปั่นสร้างความแตกแยกทางความคิด เมื่อมีการเข้าถึงเนื้อหาลักษณะดังกล่าว ทำให้เกิดการโต้แย้งที่อาจกระทบต่อทัศนคติของผู้ใช้งานอื่นๆ ทำให้นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันได้ ดังข้อมูลต่อไปนี้

“แอดวอซังคมที่หนูสนใจหรือติดตามอยู่ จะเป็นกลุ่มที่แสดงความชื่นชอบในตัวศิลปิน เพราะฉะนั้นรูปแบบการกลั่นแกล้งที่เจอบ่อย ๆ คือการใช้คำหยาบคาย หรือคำทอแฉก แคนด้าที่มีความคิดเห็นแตกต่างกับตนเองค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ตัวผมเองมีความสนใจในเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองเป็นหลักครับ เพราะฉะนั้นรูปแบบการกลั่นแกล้งที่ผมเห็นจะมีทั้งการถูกแบล็กเมล์ การโจมตีกันด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย รวมไปถึงการถูกแอบอ้างตัวตนครับ แต่ผลประโยชน์ที่ผมมักจะเห็นก็เพื่อเป็นการโจมตีฝ่ายตรงข้าม หรือปลุกปั่นความไม่มั่นคงเกี่ยวกับเรื่องการเมืองเป็นส่วนใหญ่ครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ผมจะเคยเห็นลักษณะของการโจมตีด้วยถ้อยคำหยาบคายเยอะที่สุดในทวิตเตอร์ของผม เช่น การขู่จะทำร้ายร่างกายกัน หรือตอบโต้กันระหว่างบุคคลที่มีความคิดเห็นต่างกันในเรื่องการเมืองครับ เป็นแอดวอซังที่ค่อนข้างตอบโต้กันอย่างรุนแรง แบบไม่มีใครยอมใครเลยครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลจะพบว่าปัญหาความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันจากการเข้าถึงเนื้อหาทางการเมือง เนื้อหาความชื่นชอบส่วนบุคคล หรือเนื้อหาอื่นในที่มีความอ่อนไหวนั้น เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้ง

“น่าจะเพราะนิสัยส่วนตัวเราด้วยค่ะ ที่เราไม่ยอมใคร ซึ่งก็ถือว่าไม่ถูกแหละ ตอนที่เรารู้จักโจมดีเราก็เข้าไปโต้ตอบด้วยอารมณ์และคำพูดหยาบคายทุกครั้ง หรือเรียกว่าบางความคิดเห็นที่เราเห็นด้วยเราก็ไปผสมโรงกับเขา ไม่ว่าจะเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปิน หรือเรื่องการเมืองก็ตามค่ะ เรารู้ว่าถ้าเราแสดงความคิดเห็นออกไปจะมีความเสี่ยงที่จะเกิดเหตุการณ์การถูกกลั่นแกล้ง แต่เราก็ยังอยากแสดงความคิดเห็นอยู่ดีค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“หนูตกเป็นเหยื่อจากการ Quote แสดงความคิดเห็นบนทวิตเตอร์ค่ะ ซึ่งแสดงความคิดเห็นชมศิลปินที่เราชื่นชอบ แต่มีกระทบหรือเหน็บแนมศิลปินอีกกลุ่มซึ่งไม่ได้เอ่ยชื่อค่ะ ซึ่งคาดว่าเป็นการแสดงความคิดเห็นแบบคลุมเครือ อาจทำให้คนอื่นตีความกันไปต่าง ๆ นานาและคาดเดาว่าเป็นศิลปินกลุ่มใดกันแน่ สุดท้ายหนูก็เลยกลายเป็นเป้าหมายที่มีหลาย ๆ แอ็กเคานต์เข้ามาโจมตีค่าทอหนูว่าหนูพาดพิงศิลปินทำให้เกิดความแตกแยก โดยมีมากกว่า 100 แอ็กเคานต์ที่เข้ามาโจมตี” (ผู้ให้ข้อมูล 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“และอีกเคสหนึ่งคือเราไปชมไปใช้คุกคามทางเพศ หรือเอาไปตอบโต้ในแท็กเกี่ยวกับการเมืองครับซึ่งผมได้รับผลกระทบจากการกระทำของคน ๆ นี้มากทีเดียวครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลพบว่า นักศึกษาทราบว่าเมื่อมีการเข้าถึงเนื้อหาที่มีความอ่อนไหว เช่น ประเด็นทางการเมือง หรือเรื่องของความชื่นชอบส่วนบุคคลนั้น เป็นเนื้อหาที่มีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งๆ แต่ก็ยังอยากที่จะตอบโต้ในประเด็นดังกล่าว เพราะการกลั่นแกล้งของบุคคลอื่นนั้นกระทบต่อทัศนคติของนักศึกษา มีความรู้สึกไม่เห็นด้วย เพราะความคิดเห็นของบุคคลอื่นขัดแย้งกับความคิดของตนเอง

4) แอปพลิเคชันทวีตเตอร์ขาดความปลอดภัย

จากข้อมูลพบว่าแอปพลิเคชันทวีตเตอร์นั้นขาดมาตรการการควบคุมดูแลผู้ใช้งานที่ดี และไม่มีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวีตเตอร์ มีอิสระในการแสดงความคิดเห็นหรือโพสต์ข้อความต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้คนที่สามารถใช้คำพูดที่รุนแรงทำร้ายใครก็ได้ และไม่จำเป็นต้องมีการใช้รูปของตนเองในการสมัครเข้าใช้งาน ดังนั้นจึงมีความยากในการระบุตัวตนที่แท้จริงของผู้ใช้งาน เมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งฯ จึงยากที่จะหาตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษหรือดำเนินคดีทางกฎหมายได้ จึงทำให้การกลั่นแกล้งฯ กระทำได้ง่ายและเกิดขึ้นซ้ำอย่างไม่จบสิ้น นอกจากนี้ยังพบว่าข่าวสารที่ถูกเผยแพร่ลงบนแอปพลิเคชันทวีตเตอร์นั้นเป็นข่าวที่ไม่ได้รับการคัดกรองว่าเป็นข่าวจริงหรือเท็จ ซึ่งอาจทำให้ผู้ใช้งานเกิดความเข้าใจผิดได้

“เป็นช่องทางที่มีความอิสระในการแสดงความคิดเห็นมากเกินไป ทั้งคำพูดหยาบคาย หรือการกระทำที่ผิดกฎหมายก็สามารถทำได้โดยไม่มีข้อจำกัด” (ผู้ให้ข้อมูล 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“เนื่องจากว่าทวีตเตอร์ไม่ได้จำกัดให้ต้องใช้รูปจริง และต้องเปิดเผยใบหน้าของตนเอง หรือเรียกง่าย ๆ ว่า ไม่สามารถระบุตัวตนของผู้ใช้งานได้ ถือว่าเป็นการส่งเสริมให้มีผู้กระทำความผิดมากขึ้น ซึ่งคนที่ไม่ได้ใช้รูปโปรไฟล์เป็นรูปตนเองนั้นจะมีความกล้า เข้มเกริมในการกระทำความผิดทั้งผิดเล็กน้อยหรือกระทั่งผิดกฎหมาย อีกทั้งยังมีอิสระเสรีในการโพสต์แสดงความคิดเห็น หรือนำเสนอเนื้อหาใดก็ตาม แม้จะผิดลิขสิทธิ์ หรือละเมิดลิขสิทธิ์ส่วนบุคคลก็สามารถทำได้ง่าย ๆ และยากที่จะเอาผิดบุคคลนั้น ๆ ด้วยค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ผมขอใช้คำว่าด้านมืดของ โซเชียลมีเดียเลยแล้วกันครับ ทวิตเตอร์แม้ข่าวจะไวมาก แต่ก็ไม่ได้มีการกรองข้อเท็จจริงเลยครับ มี Fake News เผยแพร่ไปทั่วเพราะฉะนั้นผู้ใช้งานต้องมีวิจารณญาณและตรวจสอบข้อมูลอย่างเข้มงวดเลยครับ อีกเรื่องหนึ่งคือทวีตเตอร์เป็นช่องทางที่ใครก็ตามสามารถกระทำสิ่งไม่ดี ผิดกฎหมายได้อย่างโจ่งแจ้งเลยครับ และคนเหล่านี้ก็ไม่ได้รับโทษหรือดำเนินคดีครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“เป็นช่องทางที่ขาดความปลอดภัยนะครับ หลายคนเอาไปใช้ในทางที่ไม่ถูกไม่ควร เช่น เป็นช่องทางให้มีวิชาชีพไหลลอดวงในหลากหลายรูปแบบ การปลอมแปลงตัวตนเพื่อเอามาโจมตีคนอื่น สร้างความแตกแยก และความไม่สงบสุขครับ ทวิตเตอร์ไม่มีการจำกัดการใช้งานแม้แต่คำหยาบ หรือรูปภาพอนาจาร ใครจะทำอะไรก็ได้ พิสูจน์ตัวตนไม่ได้ครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“แม้ว่าทวิตเตอร์จะถูกใจผู้ใช้งานในเรื่องของข่าวสารที่เข้าถึงไว และก็รวดเร็ว แต่ข้อเสียใหญ่ที่สุดคือความปลอดภัยค่ะ ความปลอดภัยทั้งความเป็นส่วนตัว หรือการหาตัวผู้กระทำผิดเพื่อที่จะมารับโทษ ยากมากเลยคะ การสมัครใช้งานง่าย ไม่ได้ขั้นตอนที่รัดกุม ไม่ต้องยืนยันข้อมูลหรือแสกนใบหน้า และไม่จำเป็นต้องใช้รูปจริงสมัครใช้งาน เมื่อเจ้าของยูเซอร์ลบแอ็กเคานต์ทิ้ง หลักฐานข้อความใดๆก็จะไม่สามารถดูย้อนหลังได้เลยคะ อีกอย่างเรื่อง Toxic ก็เยอะมาก ๆ ค่ะทำให้ไม่ใช่เรื่องของเราเองบางทีผลอเข้าไปอ่านก็ส่งผลต่อสภาพจิตใจเราได้เหมือนกันนะคะ” (ผู้ให้ข้อมูล 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ถึงข่าวสารจะไว แต่ข้อเสียของความไวก็คือขาดการกลั่นกรองข้อเท็จจริง มีทั้งข่าวจริง ข่าวปลอมไม่ได้รับการตรวจสอบ อาจทำให้เกิดความสับสนเข้าใจผิดได้หรือบางครั้งก็ส่งผลกระทบต่อคนเป็นวงกว้างได้เช่นเดียวกัน รวมถึงที่ผมเคยพูดไปก่อนหน้านี้ก็คือผู้ใช้งานส่วนมากไม่สามารถระบุตัวตนได้ เพราะว่าเราสามารถใส่รูปโพลีไฟล์ที่ไม่ใช่รูปตนเองได้ เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ต้องดำเนินคดีเอาผิดก็ตามตัวผู้กระทำผิดได้ยากมาก” (ผู้ให้ข้อมูล 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“การแสดงความคิดเห็นอิสระเสรีเกินไปค่ะ หมายถึงในส่วนของความคิดเห็นที่ไม่ดี ใช้คำหยาบคายหรือโจมตีใส่ร้ายคนอื่น ระบบแอปพลิเคชันไม่ได้มีมาตรการควบคุมอะไรคะ และอีกข้อหนึ่งก็คือการระบุตัวตนของผู้ใช้งาน ไม่สามารถระบุได้ เลยเป็นเหตุที่ทำให้มีคนที่ใช้ทวิตเตอร์ในทางที่ไม่ดี กล้าทำเรื่องผิดๆโดยไม่เกรงกลัวกฎหมายคะ” (ผู้ให้ข้อมูล 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

“เมื่อมีข้อดีย่อมมีข้อเสีย เพราะเป็นของคู่กันอยู่แล้วตามธรรมชาติคะ แต่ส่วนไหนจะมากน้อยก็มีปัจจัยที่แตกต่างกันไป อย่างข้อเสียที่เราเห็นได้คือความอิสระเสรีในการแสดงความคิดเห็นที่ปราศจากมาตรการควบคุมการกระทำที่ไม่เคารพกฎหมาย ไม่เคารพ

ผู้ใช้งาน เมื่อใครก็ตามที่กระทำความผิดหรืออย่างการกลั่นแกล้งกันในโลกโซเชียลมีเดีย หนุขอยกตัวอย่าง การแสดงความคิดเห็นเชิงอคติกับกลุ่มบุคคลสาธารณะ เพราะเรามองว่าเป็นบุคคลสาธารณะเราถึงวิจารณ์กลุ่มคนเหล่านี้ด้วยถ้อยคำหยาบคายหรือทำร้ายจิตใจได้อย่างอิสระ อย่างนั้นหรือคะ? ซึ่งเรามองว่าบางอย่างก็อยู่เหนือนอกการควบคุม หรือบางทีกฎหมายก็อาจจะไม่ได้ช่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพขนาดนั้นค่ะ บางทีมันก็เป็นเรื่องของคุณธรรมจริยธรรมในใจคนด้วย แต่ที่หนุพุดมาข้อเสียที่ใหญ่ที่สุดของทวิตเตอร์คือขาดความเคร่งครัดในการควบคุมพฤติกรรมที่ไม่ดีของผู้ใช้งานบางคนค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ข่าวเร็ว แต่ Fake News เยอะ มีงานซีพีก็ตามตัวยาก ผู้ใช้งานก็แทบจะระบุตัวตนไม่ได้ เป็นช่องทางที่เอื้ออำนวยให้คนกล้าทำผิดมากจริงๆค่ะ อีกอย่างหลงเข้ามาเล่นทวิตเตอร์มันทำให้เราเสียดใจค่ะ ทุ่มเวลาไปกับการเล่นทวิตเตอร์มีผลต่อชีวิตประจำวันพอสมควรค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 9, การสื่อสารส่วนบุคคล 9, 9 ตุลาคม 2566)

“ความรวดเร็วก็เป็นทั้งข้อดีและข้อเสียในเวลาเดียวกันค่ะ อย่างข่าวที่มาเร็วๆก็ทำให้ขาดการกลั่นกรองข้อเท็จจริง พอคนเข้าถึงข่าวเท็จจำนวนมากในเวลารวดเร็วก็ทำให้เกิดความเข้าใจผิดๆ ตามมาค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 ตุลาคม 2566)

จากการศึกษาพบว่าแอปพลิเคชันทวิตเตอร์แม้จะมีข้อดีมากมาย แต่กลับมีช่องโหว่ที่ทำให้ผู้ใช้งานบางคนเล็งเห็นและใช้เพื่อกระทำความผิดได้ เช่น การให้อิสระเสรีในการแสดงความคิดเห็นที่มากเกินไป ซึ่งอาจทำให้มีการตอบโต้กันด้วยคำพูดหยาบคายรุนแรง นอกจากนี้การยืนยันตัวตนของแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ซึ่งไม่มีข้อบังคับให้ผู้ใช้งานต้องยืนยันตัวตนด้วยการระบุชื่อ - นามสกุล หรือใช้ภาพถ่ายของตนเองในการใช้งาน ซึ่งผู้ใช้งานมีอิสระในการใช้ภาพ และระบุชื่อ - นามสกุลใดก็ได้เพื่อใช้งานแอปพลิเคชันดังกล่าว ดังนั้นเมื่อเกิดการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์มักจะระบุตัวตนผู้กระทำความผิดเพื่อนำมาลงโทษตามกฎหมายได้ยาก เนื่องจากไม่สามารถระบุตัวตนที่แท้จริงของผู้ใช้งานได้ในระยะเวลาอันสั้น การที่ทวิตเตอร์มีมาตรการที่ไม่เคร่งครัดในเรื่องการยืนยันตัวตนทำให้ผู้ใช้งานบางส่วนไม่เกรงกลัวในการกระทำความผิด นอกจากนี้ข่าวสารต่าง ๆ ที่เผยแพร่ผ่านแอปพลิเคชันฯ มักไม่ได้รับการคัดกรองว่าข้อเท็จจริงและถูกแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็ว จึงอาจทำให้ผู้ใช้งานบางรายขาดการวิเคราะห์ และเข้าใจผิดจึงเกิดการกลั่นแกล้งกันในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลของนักจิตวิทยา ดังต่อไปนี้

“Twitter เท่าที่อาจารย์มองก็ค่อนข้างที่จะเป็นแพลตฟอร์มที่ระบบ Security ไม่ค่อยรัดกุมมากนัก สามารถทำอะไรก็ได้โดยไม่สามารถที่จะระบุตัวตนได้ รวมถึงไม่สามารถตรวจสอบตัวตนได้เลย ซึ่งเท่าที่อาจารย์พบเจอการกลั่นแกล้งมากที่สุดคือเนื้อหาที่เป็นกระแสสังคม การโจมตีบุคคลสาธารณะ การระดมให้เกิดความเกลียดชังซึ่งเหมือนเป็นลัทธิกระตุ้นให้เกิดการกลั่นแกล้งกันอย่างแพร่กระจาย และทำได้ง่ายโดยที่ไม่ได้รับผลกระทบทางกฎหมาย หรือไม่ได้รับบทลงโทษ อาจเกิดเป็นพฤติกรรมเลียนแบบในลักษณะ “ฉันเห็นเค้าทำได้ ฉันก็ต้องทำได้เหมือนกัน...” (นักจิตวิทยา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 มกราคม 2567)

“การระบุตัวตนอย่างชัดเจนบนโลก Social แม้เป็นสิ่งที่แพลตฟอร์มนี้ให้เราไม่ได้ การที่เราแสดงตัวตนของเราในช่องทางนี้ก็กลับทำร้ายเราได้เช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการถูกโจมตีด้วยคำพูด หรือการปลอมแปลงอัตลักษณ์ล้วนทำได้ง่ายดาย เพราะฉะนั้น ให้ระวังเรื่องของการโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลลงบนช่องทางทวีตเตอร์ด้วยค่ะ” (นักจิตวิทยา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 มกราคม 2567)

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า เมื่อการที่แอปพลิเคชันทวีตเตอร์ขาดการป้องกันที่ดี ไม่มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่รัดกุมแก่ผู้ใช้งาน ทำให้เกิดการกลั่นแกล้งในรูปแบบต่าง ๆ ได้ง่าย และเมื่อเกิดขึ้นแล้วอาจเกิดการแพร่กระจายอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบ เนื่องจากผู้ที่กระทำความผิดนั้นไม่ได้รับโทษทางกฎหมาย ดังนั้นแอปพลิเคชันควรมีมาตรการรักษาความปลอดภัยเข้มงวด รัดกุม เพื่อลดอัตราการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวีตเตอร์

4.1.3 ผลกระทบที่เกิดขึ้นของนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวีตเตอร์

จากการศึกษาพบว่าเมื่อนักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวีตเตอร์มีผลกระทบทางอารมณ์มากที่สุด เนื่องจากการกลั่นแกล้งๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำร้ายผู้อื่นให้รู้สึกเจ็บปวด อับอาย สูญเสียความมั่นใจ โดยความรู้สึกแรกที่นักศึกษาได้รับจากการตกเป็นเหยื่อ คือ โกรธแค้น เสียใจ ผิดหวัง ฯลฯ ซึ่งเมื่อเกิดความรู้สึกเช่นนี้มักจะเกิดการโต้ตอบที่รุนแรงตามมาได้ ซึ่งกรณีนี้เหยื่อต้องการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ มักจะเป็นไปได้ยากในการหาหลักฐาน

หรือระบุตัวตนผู้กระทำความผิด ซึ่งกระบวนการในการยืนยันตัวตนของผู้กระทำความผิดนั้นมีความซับซ้อนและต้องใช้เวลาพิสูจน์ตัวตนที่ยาวนาน และเมื่อไม่สามารถหาตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมายได้ นักศึกษาจึงเกิดความท้อแท้ ไม่สามารถหาทางออกได้ ไม่สามารถที่จะเยียวยาความรู้สึก หรือสภาพจิตใจที่บอบช้ำได้ ทำให้เกิดผลกระทบต่อสภาพจิตใจ ตกอยู่ในภาวะโรคซึมเศร้า และจำเป็นต้องได้รับการเยียวยาจากแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญ หรือแม้แต่ต้องรักษาด้วยยาอย่างต่อเนื่อง ในกรณีที่ถูกนำความลับมาเปิดเผยบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ย่อมได้รับผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัว เนื่องจากข้อมูลที่ถูกนำมาเปิดเผยนั้น มีบุคคลจำนวนมากพบเห็น อาจทำให้เสียความมั่นใจ อับอาย ถูกลดทอนคุณค่า และไม่สามารถออกมาใช้ชีวิตได้ตามปกติ

1) ผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัว จากการศึกษาพบว่า กรณีที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกนำความลับมาเปิดเผยนั้น สร้างผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวของนักศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากกรณีดังกล่าวมีการส่งต่อ และถูกแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็ว มีผู้พบเห็นเป็นจำนวนมาก โดยข้อมูลที่มักจะถูกนำมาเปิดเผยนั้น ได้แก่ ข้อมูลการศึกษา การวิจารณ์รูปร่างหน้าตา หรือเรื่องส่วนตัวอื่น ๆ เป็นต้น ดังนั้นจึงอาจทำให้นักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อ ไม่สามารถออกมาใช้ชีวิตได้ตามปกติ เพราะเกิดความรู้สึกหวาดระแวง กลัว อับอาย ไม่กล้าพบปะผู้คน และกระทบต่อการเรียนการทำงาน โดยมีข้อมูลดังต่อไปนี้

“ระแวงกลัวเพื่อนในชีวิตจริงจะไม่ชอบเรา เกลียดเรา กลัวเป็นเรื่องดังที่มหาวิทยาลัยจะอยากให้เป็นปัญหาแค้นในโลกออนไลน์แล้วจบที่โลกออนไลน์ก็พอค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“กังวลว่ากลับเข้าไปดูทวิตเตอร์จะยังโดนรุมด่าอยู่ใหม่ หรือคนมีคนด่าเราเพิ่มมากกว่าเดิมไหม ถ้าเราปิดทวิตเตอร์ไปจะบานปลายกว่าเดิมไหม จะโดนด่าแหม่มดใหม่ หรือจะถูกขูดคุ้ยประวัติส่วนตัวเอามาเผยแพร่ให้เสื่อมเสียอับอายไหมค่ะ กว่าจะตั้งสติได้ก็เป็นเดือนอยู่นะคะ” (ผู้ให้ข้อมูล 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลข้างต้น พบว่านักศึกษามีความกังวลต่อข้อมูลส่วนบุคคลของตนเอง ซึ่งหากถูกบุคคลอื่นนำมาเปิดเผย หรือแบล็กเมล์ จะมีผลกระทบต่อชีวิตส่วนตัว และไม่ต้องการให้เรื่องราวที่เกิดขึ้นบนโลกโซเชียลถูกนำมาเปิดเผยในชีวิตจริง เป็นเหตุให้บุคคลรอบข้างเปลี่ยนทัศนคติต่อตนเอง หรือกลัวว่าบุคคลอื่นจะกล่าวหาในความผิดที่ตนไม่ได้เป็นผู้กระทำ และกลัวว่าจะเป็นเรื่องที่โจษจันในมหาวิทยาลัย ในสังคมหรือชุมชน และอาจพัฒนากลายเป็นประเด็นที่คนใน

สังคมให้ความสนใจ ซึ่งจะสร้างความอับอาย ทำให้ตนเองสูญเสียความมั่นใจและเสียภาพลักษณ์ ไม่อาจออกไปพบปะคนภายนอก และไม่อาจใช้ชีวิตตามปกติได้

“อย่างทีบอกเรากลายเป็นคนร้ายในโลกออนไลน์กับความผิดที่เราไม่ได้ก่อ และโลกออนไลน์โดยเฉพาะทวิตเตอร์ข่าวที่ไวที่สุดคือข่าวฉาวอยู่แล้ว และเด็กรุ่นอย่างเรา ๆ ก็ใช้ชีวิตอยู่บนโลกออนไลน์เป็นกิจวัตรอยู่แล้วการที่เพื่อนๆ หรือคนรอบข้างผมอาจจะเคยเห็นแอ็กเคานต์ที่มีรูปโพสไฟล์เป็นหน้าผม แต่เอาไปโก่งเงินหรือคุกคามทางเพศคนอื่นผมจะต้องถูกจดจำได้ในครั้งแรกแน่นอนซึ่งผมกลัวมากที่จะเป็นแบบนั้นเพราะฉะนั้นผมจึงเก็บตัวอยู่ที่บ้านระยะหนึ่งเลยครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

2) ผลกระทบทางอารมณ์ จากการศึกษาพบว่านักศึกษาได้รับผลกระทบทางอารมณ์เป็นอันดับแรกหลังจากตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ กล่าวคือความรู้สึกวิตกกังวล โกรธแค้น เจ็บใจ เสียใจ เป็นต้น โดยมีข้อมูลดังต่อไปนี้

“ผลกระทบหลักที่ผมได้แค่ผลกระทบทางอารมณ์ครับ ผมโกรธแค้น และผมโกรธตัวเองที่ไม่รู้ และตกเป็นเหยื่อครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“จากโกรธเป็นเครียด แล้วก็กังวลใจ แล้วก็เศร้าใจ สุดท้ายผมเป็นโรคซึมเศร้าเลยครับ ผมกลัวการปรากฏตัวหรือนำเสนอเนื้อหาใหม่ๆ บนทวิตเตอร์รวมถึงช่องทางอื่นๆ ด้วย ผมเป็นเหยื่อที่เหมือนเป็นผู้ร้ายด้วยในคราวเดียวกัน เพราะความเข้าใจผิดของเหยื่อท่านอื่นที่ถูกหลอกหลวงด้วยโพสไฟล์รูปของผม แต่ไม่ใช่ผม เค้าทำให้ผมเป็นคนน่ากลัวในสังคมออนไลน์ ผมกินข้าวไม่ลงและนอนไม่หลับร่วมหลายเดือนเพราะเมื่อยามหลับหรือยามตื่นผมก็กลัวจนไม่กล้าทำอะไรแน่นอนว่าส่งผลต่อสภาพร่างกายของผมประมาณนี้แต่ก็ยังไม่ทำสภาพจิตใจที่ย่ำแย่ของผม” (ผู้ให้ข้อมูล 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 6, 8 ตุลาคม 2566)

“แต่ถ้าจิตใจก็พอสมควรค่ะ แต่ก็ไม่ถึงขั้นต้องพบแพทย์นะคะ ใช้คำว่าอารมณ์ชั่ววูบดีกว่า โกรธแค้น เจ็บใจ แค้นใจ มากกว่าค่ะ และก็โกรธตัวเองที่พลาดทำไปแบบนั้นด้วยค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ในกรณีของหนูเอง ไม่ได้ส่งผลกระทบต่ออะไรมากค่ะ อาจจะแค่เสียสาย เสียใจที่ตกเป็นเหยื่อมากกว่าซึ่งเป็นระยะเวลาชั่วคราว ไม่ได้เจ็บฝังใจ หรือทำให้มีอาการทางจิตขึ้นมาค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลพบว่าข้อมูลของนักศึกษามีความสอดคล้องกับข้อมูลของนักจิตวิทยา ที่กล่าวว่าผลกระทบแรกที่นักศึกษาพบหลังจากตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้ง คือผลกระทบทางอารมณ์ ดังข้อมูลต่อไปนี้

“คนเราเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กัน ได้สื่อสารกัน เมื่อเกิดความขัดแย้งกันมันก็จะส่งผลกระทบไปถึงตัวตนของบุคคลได้ และจะไปกระตุ้นอารมณ์เป็นพิเศษ โดยเฉพาะวัยรุ่นที่เป็นวัยที่ต้องการ การยอมรับจากสังคมค่อนข้างสูง หากเกิดความอับอาย ไม่พอใจ จากการถูกกลั่นแกล้งในรูปแบบต่าง ๆ นั้น ก็มักจะส่งผลกระทบต่ออารมณ์เป็นความรู้สึกแรก” (นักจิตวิทยา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 มกราคม 2567)

3) ผลกระทบต่อสภาพจิตใจ หรือการตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า จากการศึกษาพบว่านักศึกษาที่เคยตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ได้รับผลกระทบต่อสภาพจิตใจ เช่น หวาดระแวง เกิดความวิตกกังวลจน ฟุ้งซ่าน กลัว เหม่อลอย ไม่มีสมาธิ ไม่สามารถใช้ชีวิตตามปกติได้ ไปจนถึงพบจิตแพทย์เพื่อรับการปรึกษา หรือต้องรักษาด้วยยาต้านซึมเศร้า ฯลฯ

“จากกรณีนี้ที่เคยถูกกลั่นแกล้งมาถือว่ามีผลต่อสภาพจิตใจมากที่สุดค่ะ เกิดความวิตกกังวลมาก ๆ ไม่สามารถไปเรียนหรือกลับมาสานต่อธุรกิจที่เพิ่งก่อตั้งได้เลยค่ะ ถึงขั้นต้องพบจิตแพทย์และทานยาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาประมาณ 4 เดือนด้วยกัน เพื่อรักษาอาการนี้” (ผู้ให้ข้อมูล 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“สภาพจิตใจเลยค่ะ จิตตก ฟุ้งซ่าน และรู้สึกกลัวค่ะ ไม่กล้าโพสต์ขายของอย่างที่ควรทำเป็นประจำ รวมไปถึงไม่สร้างคอนเทนต์อะไรผ่านทวิตเตอร์อีกเลยค่ะ เพราะไม่รู้ว่าตัวเองจะตกเป็นเหยื่ออีกเมื่อไหร่ อย่างไม่อยากรับมือเมื่อตอนที่เหตุมันเกิดขึ้นไปแล้ว หรือเราเสียสุขภาพจิตไปแล้ว และไม่อยากให้เหตุการณ์แบบนี้ เหตุการณ์ที่ไม่ดีเกิดขึ้นซ้ำสองค่ะ ไม่แน่ว่าอาจจะรับไม่ได้ถึงขั้นเป็นโรคซึมเศร้าก็ได้ค่ะ หนูคิดว่าคนเราไม่ได้เข้มแข็ง

หรือต้องเข้มแข็งมากขนาดนั้นอะคะ อย่างน้อยเราก็ควรได้รับการเยียวยาสักอย่างจากใครสักคนคะ” (ผู้ให้ข้อมูล 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“กระทบนะคะ แต่อาจจะไม่ได้มากมาย แต่อย่างน้อยก็ทำให้เราหมดลอย และไม่มีสมาธิได้สักหนึ่งเลยคะ คือใจจะพะวงแต่ “ทำยังไงให้ปัญหานี้มันจบสิ้นสักที” อยู่ตลอดเวลาเลยคะ” (ผู้ให้ข้อมูล 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันครับ สุขภาพจิตใจ ไปร่างกาย สุดท้ายก็แทบจะไม่เข้าสังคมไปใช้ชีวิตอยู่พักใหญ่ๆเลยครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“จากโกรธเป็นเครียด แล้วก็กังวลใจ แล้วก็เศร้าใจ สุดท้ายผมเป็นโรคซึมเศร้าเลยครับ ผมกลัวการปรากฏตัวหรือนำเสนอเนื้อหาใหม่ๆบนทวิตเตอร์รวมถึงช่องทางอื่นๆด้วย ผมเป็นเหยื่อที่เหมือนเป็นผู้ร้ายด้วยในคราวเดียวกัน เพราะความเข้าใจผิดของเหยื่อท่านอื่นที่ถูกหลอกลวงด้วยโพรไฟล์รูปของผม แต่ไม่ใช่ผม เค้าทำให้ผมเป็นคนน่ากลัวในสังคมออนไลน์ ผมกินข้าวไม่ลงและนอนไม่หลับร่วมหลายเดือนเพราะเมื่อยามหลับหรือยามตื่นผมก็กลัวจนไม่กล้าทำอะไร แน่่อนว่าส่งผลต่อสภาพร่างกายของผมประมาณนี้แต่ก็คงไม่เท่าสภาพจิตใจที่ย่ำแย่ของผม” (ผู้ให้ข้อมูล 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“เดิมทีหนูก็มีอาการ Depression อยู่ก่อนแล้วจากความเครียดหลาย ๆ อย่างที่เกิดขึ้นในชีวิต มันเลยทำให้หนูไม่สามารถรองรับอารมณ์หรือต่อสู้กับปัญหาที่ยากจะรับมือได้อีกคะ แต่พอมาเจอเหตุการณ์ความ Toxic ในทวิตเตอร์อีกก็ยิ่งทำให้หนูอาการแย่งกว่าเดิมคะ มีความคิดอยากฆ่าตัวตายขึ้นมา กินไม่ได้นอนไม่หลับทำให้สภาพร่างกายของเราแย่งไปอีก การทานยามากๆก็ทำให้หนูน้ำหนักลดลงข้างเยอะ และหนูก็โทรมเพราะว่าไม่สามารถนอนหลับได้อย่างง่ายดายเหมือนปกติคะ” (ผู้ให้ข้อมูล 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

“ครั้งนี้ถือว่าเลวร้ายมากที่ถูกคนเข้าใจเราผิด และถูกด่าแรงๆแบบนั้น ไม่คิดว่าเกิดมาจะเจอเหตุการณ์แบบนี้ หนูต้องปรึกษาแพทย์ และกินยาเพื่อรักษาสุขภาพจิตช่วงเวลานึงเลยคะ ทรมานมาก ๆ คะ” (ผู้ให้ข้อมูล 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลพบว่านักศึกษาหลายรายได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจิตใจ จนต้องได้รับการรักษาจากจิตแพทย์ และทานยาเพื่อรักษาอาการเป็นระยะเวลานาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตตามปกติ เช่น ไม่สามารถไปเรียนหนังสือ หรือทำงานได้ โดยนักศึกษารายหนึ่งมีภาวะความเครียดสะสมจากเรื่องอื่น ๆ มาก่อน และเมื่อตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งฯ จึงทำให้มีความคิดอยากทำร้ายตนเอง กินไม่ได้นอนไม่หลับ สภาพร่างกายย่ำแย่ แต่ยังไม่พบนักศึกษาที่ลงมือทำร้ายตนเองด้วยสาเหตุการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

นอกจากนี้ข้อมูลของนักจิตวิทยากล่าวว่า การตกอยู่ในภาวะซึมเศร้านั้นอาจเกิดจากบุคลิกภาพของนักศึกษานั้นไม่เข้มแข็งมากพอ ขาดความมั่นคงทางจิตใจ หรือสถาบันครอบครัวไม่อาจเยียวยาหรือบรรเทาความรู้สึกของนักศึกษาได้ จึงอาจทำให้นักศึกษาตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า ดังข้อมูลต่อไปนี้

“คนที่ไม่สามารถรับมือกับการถูกลั่นแกล้งได้ ที่จริงขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลด้วยค่ะ ถ้าหากว่ามีสถาบันครอบครัวหรือมีสิ่งใดที่บรรเทาความรุนแรงได้ หรือมีจิตใจที่เข้มแข็ง ก็จะสามารถเอาชนะปัญหาได้โดยสามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ แต่หากว่าไม่สามารถรับมือได้ก็มีตั้งแต่การเป็นโรคซึมเศร้า วิตกกังวลระดับเก็บตัว เข้าสังคมไม่ได้ ไปจนถึงทำร้ายตนเองและฆ่าตัวตาย ซึ่งแบบสุดท้ายนั้นพบได้น้อย ส่วนใหญ่ก็จะมีบุคลิกเก็บตัว เครียด และต้องได้รับการรักษาจากแพทย์ หรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับมือกับปัญหาในระยะยาว... (นักจิตวิทยา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 มกราคม 2567)

นอกจากนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้นบนพื้นที่ออนไลน์หรือบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้นมีความรุนแรงกว่าการกลั่นแกล้งกันในชีวิตจริง ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นแบบสะสม ก็สามารถทำให้เหยื่อตกอยู่ในภาวะซึมเศร้าได้ ตามข้อมูลดังต่อไปนี้

“และหากได้รับผลกระทบจากการถูกลั่นแกล้งทางช่องทางทวิตเตอร์ อาจมีความรุนแรงมากกว่าการถูกลั่นแกล้งในชีวิตจริง ผลกระทบที่ได้รับอาจจะไม่จำเป็นต้องเกิดการสะสมมาตั้งแต่สมัยเด็กก็สามารถเป็นโรคซึมเศร้าได้ง่ายมากกว่า เพราะใช้แพลตฟอร์มทวิตเตอร์ที่ระบุตัวตนไม่ได้ เอาผิดได้ยาก ก่อเหตุได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น อาจารย์มองว่ามีความรุนแรงกว่ามาก เมื่อได้รับผลกระทบอาจส่งผลร้ายแรงกว่าที่คิดมากนักเป็นเรื่องที่ทุกคนควรให้ความสำคัญในการรับมือเป็นอย่างมาก” (นักจิตวิทยา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 มกราคม 2567)

4.1.4 แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแก้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาต้องการให้มีแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาในทุกสถาบัน โดยเริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา หน่วยงานของรัฐ สังคมและชุมชน โดยปัญหาการถูกลั่นแก้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้น มีสาเหตุที่เกิดมาจากการขาดความรู้หรือความเข้าใจที่เพียงพอต่อการหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าว ซึ่งเมื่อตกเป็นเหยื่อแล้วจึงไม่สามารถหาทางออกได้ ดังนั้นจึงมีแนวทางในการแก้ปัญหาดังนี้ 1) เพิ่มหลักสูตรการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันตนเองจากการถูกลั่นแก้งกันบนโลกไซเบอร์ โดยอาจต้องเริ่มปลูกฝังความรู้ให้ตั้งแต่ยังเป็นเด็ก เพราะเมื่อเติบโตขึ้นจะมีภูมิคุ้มกันต่อเหตุการณ์การถูกลั่นแก้งฯ ได้ มีสภาพจิตใจที่เข้มแข็ง รู้และเข้าใจต่อปัญหาที่ตนเองกำลังเผชิญ ตระหนักรู้ถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างดี ซึ่งไม่เพียงแต่เยาวชน วัยรุ่น เท่านั้นที่ควรมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาการถูกลั่นแก้งฯ บุคคลากรในมหาวิทยาลัย ครอบครัว สังคมและชุมชน ก็ควรที่จะมีความรู้ในปัญหาดังกล่าวด้วย การที่ทุกภาคส่วนมีความตระหนักรู้ต่อปัญหาดังกล่าวนั้น จะเป็นรากฐานที่สำคัญต่อการยับยั้งการถูกลั่นแก้งกันที่เกิดขึ้นบนโลกไซเบอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะเป็นกลุ่มบุคคลแรกๆ ที่เข้าช่วยแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษา หรือบุตรหลานของตนเอง เป็นการสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา 2) การรณรงค์หรือการประชาสัมพันธ์ให้ผู้คนเกิดความตระหนักรู้ต่อปัญหาการถูกลั่นแก้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ หรือบนโลกไซเบอร์ ควรได้รับการสนับสนุนจากทางมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ที่ดีร่วมกัน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ตระหนักรู้และเข้าใจมากขึ้น มีการใช้งานอย่างสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น เดินหน้าแก้ไขและป้องกันความรุนแรงที่เกิดขึ้นในโลกไซเบอร์ เพื่อลดอัตราผู้ที่ตกเป็นเหยื่อทุกเพศและทุกวัย 3) ในทุกมหาวิทยาลัยควรจัดตั้งคลินิกหรือศูนย์ให้คำปรึกษาหรือรักษาอาการป่วยทางสุขภาพจิตแก่นักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาทุกคนสามารถเข้าถึงการรักษาที่ดีได้ โดยให้นักศึกษาทุกคนได้รับสิทธิ์การรักษาอย่างเท่าเทียมกันทุกคน ซึ่งจะปรากฏตามข้อมูลต่อไปนี้

สำหรับสถานศึกษา

1) เพิ่มหลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องไซเบอร์บูลลี่ จากข้อมูลพบว่า ความรู้เป็นสิ่งสำคัญต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการถูกลั่นแก้งที่เกิดขึ้นบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ โดยจาก

ข้อมูลพบว่า นักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยเพิ่มหลักสูตรที่ให้ความรู้เกี่ยวกับไซเบอร์บูลลี่ วิธีการรับมือ รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อทุกคนมีความรู้และความเข้าใจต่อปัญหาดังกล่าวแล้ว ก็จะทำให้ทราบถึงวิธีการและแนวทางในการรับมือที่ถูกต้อง ดังข้อมูลต่อไปนี้

“การมีความรู้ในเรื่องของไซเบอร์บูลลี่อาจมีความสำคัญในบางส่วนหนึ่ง ซึ่งถ้าทุกคนเข้าใจ รู้กระบวนการ วิธีการ ความรุนแรงของการตกเป็นเหยื่อ ก็จะทำให้เราอยู่ห่างจากปัญหาดังกล่าวและแม้ตกเป็นเหยื่อก็ยังรู้ว่ารับมือได้อย่างไร ซึ่งถือว่าเป็นข้อดีหากมีความรู้เรื่องดังกล่าว” (นักจิตวิทยา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 มกราคม 2567)

“มหาวิทยาลัยอาจจะไม่ได้มีบทบาทในชีวิตประจำวันหรือชีวิตในโลกออนไลน์ของนักศึกษาอยู่แล้วครับ แต่ถ้ามีเรื่องที่ช่วยเยียวยาหรือป้องกันเหตุการณ์อันแกล้งได้ก็คงเป็นความรู้ครับ เพราะคนที่ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่ก็เพราะขาดความรู้ แต่ถ้าเรามีความรู้อย่างน้อยก็อาจจะมีลดอัตราการตกเป็นเหยื่อได้บ้างครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“หนูมองว่าสมัยนี้เด็กเข้าถึงโซเชียลมีเดียเร็วขึ้นมากค่ะ และอาจดองแกล้วกว่าเราที่อายุ 18-19 เสียอีก เพราะฉะนั้นอาจจะต้องเริ่มสอนกันตั้งแต่วัยประถมเลยค่ะ ปลูกฝังให้เด็กเรียนรู้กันก่อนเลยค่ะ อาจจะเป็นช่วงวัยที่ง่ายต่อการรับข้อมูล แต่ถ้าระดับมหาวิทยาลัยอาจต้องเป็นการณรงค์ ทำกิจกรรมหรือใช้เป็นวิชาเลือกวิชาเสรีให้เราเรียนกันได้ตามความสนใจ เพื่อเป็นการตอกย้ำถึงความสำคัญของปัญหานี้อย่างต่อเนื่อง” (ผู้ให้ข้อมูล 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ควรมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่ให้ความรู้เฉพาะด้านเป็นวิชาเลือกให้คนที่สนใจมาศึกษา” (ผู้ให้ข้อมูล 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

“มหาวิทยาลัยน่าจะมิวิชาเรียนหรือวิชาเลือกสำหรับเรียนรู้ หรือมีกรณีศึกษาให้เราเรียนค่ะ ให้เราสามารถประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงที่อาจทำให้เราตกเป็นเหยื่อได้เอง หรือหาทางออก หรือแก้ปัญหาเองได้ รวมถึงการณรงค์ มีกิจกรรมและประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ให้มากขึ้นค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลพบว่าปัจจุบันช่วงอายุของผู้เข้าถึงอินเทอร์เน็ตนั้นลดน้อยลง ควรเริ่มให้ความรู้ตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ซึ่งจะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งให้เมื่อเติบโตขึ้น หากสามารถให้ความรู้ได้ตั้งแต่แรกเริ่มจะทำให้นักศึกษาสามารถประเมินความรุนแรงในการกลั่นแกล้งๆ รวมถึงรับมือหรือป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ตนเองอยู่ห่างไกลจากการกลั่นแกล้งที่เกิดขึ้นบนโลกโซเชียล หรือแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ มีการใช้งานที่เหมาะสม สร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่ง ดังต่อไปนี้

“นักศึกษาสามารถเป็นคนจัดการปัญหาได้เอง โดยการสร้าง Self-Esteem ลองให้จัดการว่าจะทำอะไรให้ดีขึ้น นักศึกษาบางท่านมีความสามารถจัดการปัญหาได้เอง แต่ควรมีครอบครัว อาจารย์หรือบุคลากรในมหาวิทยาลัย คอยเป็นโค้ชให้” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2567)

“ควรนำเรื่องโซเชียลบุลลี่มาเป็นการพัฒนาสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับนักเรียนหรือนักศึกษาเพื่อที่จะได้เติบโตอย่างมีคุณค่า ผู้ใหญ่ต้องหลุดจากกรอบ คิดนอกกรอบ ต้องมีวิธีสอน วิธีบอกนักเรียนหรือนักศึกษา หรือสนับสนุนให้นักศึกษาลองแก้ไขปัญหากอง ให้ นักศึกษาเรียนรู้ และเดินไปได้ ให้เขารับมือกับการเปลี่ยนแปลง พ่อแม่ หรือบุคคลใกล้ชิดต้องรู้จักตัวของนักเรียนนักศึกษาที่อยู่ในความดูแลของตัวเองดีที่สุดก่อน แล้วถึงจะทราบแนวทางที่เหมาะสมที่จะนำไปจัดการกับเขา ต้องเป็นคำสอนที่มีคุณภาพ สอนให้มัน flow ไปกับตัวเขา” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2567)

2) สนับสนุนให้มีการรณรงค์ และประชาสัมพันธ์ถึงปัญหาความรุนแรงของอาชญากรรมทางโซเชียล

จากข้อมูลพบว่า การรณรงค์ และการประชาสัมพันธ์เป็นกิจกรรมที่ควรได้รับการสนับสนุนจากทางมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้ใช้งานหรือนักศึกษาเปลี่ยนทัศนคติต่อการใช้งานที่ดีขึ้น และมีความตระหนักรู้ถึงปัญหาการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ มีความสร้างสรรค์ขณะใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ทำให้ตนเองอยู่ห่างไกลจากเนื้อหาหรือบุคคลที่อาจทำให้นักศึกษาตกเป็นเหยื่อได้ โดยมีข้อมูลดังต่อไปนี้

“ส่วนระดับมหาวิทยาลัยอาจจะมีกิจกรรมอะไรที่จะเป็นการกระตุ้นให้มีทัศนคติที่ดีในการใช้งานหรือสร้างคอนเทนต์ดี ๆ มีความสร้างสรรค์ดี ๆ ตามความชื่นชอบของแต่ละบุคคล” (ผู้ให้ข้อมูล 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“น่าจะมีการณรงค์ป้องกันการกลั่นแกล้งกันผ่านทวิตเตอร์มากขึ้นครับ อาจจะมีการแทรกความรู้” (ผู้ให้ข้อมูล 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“มหาวิทยาลัยช่วยได้ดีที่สุดคือประชาสัมพันธ์ค่ะ ประชาสัมพันธ์หรือสอน แนะนำให้นักศึกษา บุคลากรหรือใครก็ตามที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีทัศนคติที่ดีกับการใช้ Social Media ทุก ๆ แพลตฟอร์มค่ะ อยากให้เป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุไม่ใช่ปลายเหตุค่ะ ถ้ามองว่าวิทยากรจะเป็นวิทยที่เป็นทั้งเหยื่อและผู้ก่อเหตุได้ ก็ควรที่จะเริ่มปลูกฝังทัศนคติที่ดี ๆ สร้างบทเรียนดี ๆ เพื่อป้องกันเหตุลักษณะนี้ค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“มหาวิทยาลัยน่าจะมีวิชาเรียนหรือวิชาเลือกสำหรับเรียนรู้ หรือมีกรณีศึกษาให้เราเรียนค่ะ ให้เราสามารถประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงที่อาจทำให้เราตกเป็นเหยื่อได้เอง หรือหาทางออก หรือแก้ปัญหาเองได้ รวมถึงการณรงค์ มีกิจกรรมและประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ให้มากขึ้นค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 ตุลาคม 2566)

3) เปิดคลินิกให้คำปรึกษาทางจิตเวช

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ได้รับผลกระทบต่อสภาพจิตใจ ซึ่งเริ่มเกิดตั้งแต่อาการเครียด วิตกกังวล นอนไม่หลับ จนถึงมีอาการซึมเศร้า ดังนั้นหากมหาวิทยาลัยสามารถจัดตั้งศูนย์ให้บริการรับคำปรึกษาจากจิตแพทย์ รวมทั้งจ่ายยารักษาอาการ อาจสามารถเยียวยาสภาพจิตใจของนักศึกษาได้ และควรเป็นสิทธิที่นักศึกษาทุกคนควรจะได้รับ ดังปรากฏในข้อมูลต่อไปนี้

“หรืออาจจะมีตั้งศูนย์บริการรับคำปรึกษาจากนักจิตวิทยาก็ได้ค่ะ อย่างน้อยก็เป็นสิทธิที่นักศึกษาทุกคนควรเข้าถึงได้ และใช้ได้จริงค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ผมให้คำแนะนำไปดีกว่าครับถ้าหากว่ามีส่วนช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นได้ในอนาคต ผมต้องการให้มหาวิทยาลัยเพิ่มเติมสิทธิที่นักศึกษาทุกคนเข้าถึงได้ นั่นก็คือการได้รับคำปรึกษาจากนักจิตวิทยาครับ หรือหากมีอาการที่รุนแรงต้องพึ่งยา ก็อาจจะสามารถเบิกจ่ายยาได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ลักษณะเหมือนประกันอุบัติเหตุกลุ่มที่มหาวิทยาลัยทำให้ครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้มีการเยียวยานักศึกษาที่ไม่ใช่แค่นักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อเท่านั้นละ กับทุกคนที่ต้องการเลย เช่นควรมีสายด่วนบริการนักศึกษาโดยแพทย์หรือนักจิตวิทยา หรือมีศูนย์ให้คำปรึกษาบริการที่มหาวิทยาลัยเลย เข้าถึงง่ายหลากหลายรูปแบบ ตอบสนองความต้องการของทุก ๆ คนที่ต้องการ แม้แต่ตัวเองก็อยากให้มีการสนับสนุนช่วยเหลือด้วยโดยที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายซึ่งเป็นสิทธิที่นักศึกษาพึงได้ไม่ต่างจากประกันอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วเลยละ รวมถึงการรณรงค์ให้การบูลลี่หรือการกลั่นแกล้งหมดไปจากมหาวิทยาลัยด้วยละ” (ผู้ให้ข้อมูล 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

“ควรมีการให้บริการด้านรับคำปรึกษาจากจิตแพทย์หรือนักจิตวิทยาเพื่อเยียวยากรณีตกเป็นเหยื่อจากการถูกรุ้ทำแบบต่าง ๆ สามารถปรึกษาได้ฟรี หรือมีสายด่วนให้บริการรับคำปรึกษาตลอด 24 ชั่วโมง หรือควร Take Action กับเหตุการณ์การกลั่นแกล้งที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาในสถาบันของเราหรือมีประเด็นที่สถานศึกษาเป็นต้นเหตุ” (ผู้ให้ข้อมูล 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

และความเห็นของนักจิตวิทยาที่ได้ให้ความสำคัญกับการรับบริการปรึกษาจากจิตแพทย์เช่นเดียวกัน ว่าการได้รับคำพูดที่ดี ๆ แม้เพียงเสี้ยววินาทีเดียวก็สามารถรักษาสภาพจิตใจของเหยื่อได้ ซึ่งไม่ได้จำกัดเพียงแค่ครอบครัวเท่านั้น โดยนักจิตวิทยาหรือจิตแพทย์เป็นกลุ่มคนที่สามารถประเมินสถานการณ์หรืออาการของเหยื่อได้ ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหามาได้อย่างตรงจุด ดังนั้นควรจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิต ให้นักศึกษาทุกคนได้เข้าถึงการรักษาที่ดีและมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตกอยู่ในภาวะซึมเศร้าของเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียลหรือบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ดังข้อมูลดังต่อไปนี้

“ด้านของบุคคลครอบครัวก็ถือว่ามีความสำคัญมากในการให้คำแนะนำ ปลอดภัยที่บอบช้ำจากการถูกลั่นแกล้ง การได้รับพูดคุย ๆ ให้กำลังใจกันแม้เพียงเสี้ยว

วินาทีที่สามารถรักษาสภาพจิตใจให้มั่นคงมากยิ่งขึ้นกับเหยื่อที่ถูกกลั่นแกล้งได้ ไม่เพียงเฉพาะบุคคลในครอบครัวเท่านั้น นักจิตวิทยา แพทย์ รวมถึงบุคคลใดก็ตามที่มีความสำคัญกับเหยื่อก็ควรให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าว และเป็น Safe Zone ให้กันและกัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ” (นักจิตวิทยา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 มกราคม 2567)

“เมื่อตกเป็นเหยื่อไปแล้ว ในมุมมองของนักจิตวิทยาอาจต้องประเมินสถานการณ์ความรุนแรงของแต่ละบุคคล รวมถึงบุคลิกภาพ เพื่อวิเคราะห์แนวทางในการแก้ปัญหาให้ตรงจุดมากยิ่งขึ้น ส่วนใหญ่สิ่งที่เสียหายมากที่สุดจากการถูกบูลลี่ในทวีตเตอร์ มักจะเป็นอารมณ์และจิตใจ ดังนั้นสิ่งที่ช่วยเยียวยาได้คือการต้องกอบกู้เอาความมั่นคง และความมั่นใจและการเห็นคุณค่าของตัวเองกลับมาให้ได้” (นักจิตวิทยา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 มกราคม 2567)

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านกฎหมาย หรือผู้บังคับใช้กฎหมาย

จากการศึกษาพบว่า กฎหมายในประเทศไทยยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาคารกั่นแกล้งบนโลกโซเชียลได้อย่างเด็ดขาด และยังไม่มีการดำเนินการในการเยียวยาให้กับเหยื่อที่ได้รับผลกระทบต่อสภาพจิตใจ เช่น ทำร้ายตนเอง หรือฆ่าตัวตาย เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย หรือผู้ที่บังคับใช้กฎหมายควรมีการพิจารณาแก้ไขตัวบทกฎหมายให้มีความเคร่งครัด จริงจัง และครอบคลุมการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียลทุกรูปแบบ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคารกั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวีตเตอร์ ดังข้อมูลต่อไปนี้

1) แก้ไขตัวบทกฎหมายให้มีความเคร่งครัดมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ การบัญญัติกฎหมายให้มีความเคร่งครัด และมีการดำเนินการอย่างจริงจัง สามารถนำมาบังคับใช้ได้จริง ครอบคลุมการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียลทุกรูปแบบ เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคารกั่นแกล้งที่เกิดขึ้นบนโลกโซเชียล หรือบนแอปพลิเคชันทวีตเตอร์ได้ ดังข้อมูลต่อไปนี้

“สิ่งที่อยากคือ โบลงบันทึกระจำวันมันไม่ได้เป็นสิ่งที่แก้ไขปัญหาคารกั่นแกล้งในทวีตเตอร์ได้จริง ๆ ค่ะ มันเหมือนเหมือนเอกสารที่เอาไว้อู่ฝ่ายตรงข้ามเฉย ๆ ว่าเรื่องมันมาถึงขั้นนี้แล้วนะ แต่เอาเข้าจริงก็ไม่ได้แก้ไขหรือติดตามเรื่องได้จริง ๆ ค่ะ อีกอย่างฝ่ายตรงข้ามก็ลบแอ็กเคานต์บนทวีตเตอร์ออก สุดท้ายหลักฐานอะไรก็ตามที่เราจะไปสาวความต่อก็

หายไปหมดเลยล่ะ ตามเรื่องอะไรต่อไม่ได้” (ผู้ให้ข้อมูล 1, การสื่อสารส่วนบุคคล 1, 8 ตุลาคม 2566)

“ปัจจุบันปัญหาการกลั่นแกล้งบนทวิตเตอร์ทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นค่ะ ซึ่งทำให้เห็นว่าการกฎหมายยังไม่สามารถบังคับใช้ได้จริงจัง หรือเข้มงวดเท่าที่ควร ข้อกฎหมายมีขึ้นมาเพื่อป้องกันเหตุ อยากจะให้รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้ และเข้าใจ และสามารถใช้อกฎหมายเพื่อปกป้องใครก็ตามจากการตกเป็นเหยื่อได้มากกว่านี้ค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 1, การสื่อสารส่วนบุคคล 1, 8 ตุลาคม 2566)

“ถ้าลองเข้ามาเป็นผู้ใช้งานทวิตเตอร์จริง ๆ จัง ๆ จะเห็นได้เลยว่าไม่มีใครเกรงกลัวต่อการถูกบดทลงโทษจากกฎหมายเลย หรือแทบจะไม่มีมาตรการป้องกันอะไรบนช่องทางนี้เลย มีเหตุการณ์กลั่นแกล้งกันตลอดเวลา จนปัญหานี้แทบจะเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวันไปแล้ว ใครแข็งแรงแง้งก็เอาตัวรอดได้ ใครอ่อนแอก็แพ้ไป ไม่ว่าจะป็นโรคซึมเศร้าฆ่าตัวตายก็กลายเป็นคอนเทนต์หรือข่าวที่ดังอยู่ฟังนึ่งแล้วก็ซาหายไป กฎหมายไม่มีบทบาทอะไรในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหานี้ได้เลยค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ถ้าบังคับใช้ได้ปัญหามีจมาชีพคงหมดสิ้นไปแล้วครับ ทุกวันนี้ก็ยังเห็นอยู่เนือง ๆ มีข่าวคนถูกกลั่นแกล้งอยู่ทุกวันจนเอาไปทำเป็นภาพยนตร์กันแล้ว” (ผู้ให้ข้อมูล 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“กฎหมายคำนี้ศักดิ์สิทธิ์นะคะ แ่ได้ยื่นก็รู้สึกว่าจะต้องเกรงกลัว เพราะฉะนั้นกฎหมายที่ปรับใช้ได้ บังคับใช้ได้จริง หรือลงโทษได้จริงก็ช่วยได้เยอะแล้วค่ะ ยิ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์หรือการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ยิ่งต้องนำมาใช้อย่างจริงจังค่ะ อย่ามีไว้เพียงงูให้กลัวเท่านั้น” (ผู้ให้ข้อมูล 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“สามารถบังคับใช้ได้ส่วนหนึ่งนะคะ แต่ก็ต้องปรับตัวกับกลใหม่ๆที่ผู้กระทำความผิดเอามาใช้ด้วยค่ะ บางคนกระทำความผิดก็หนีความผิดอย่างลอบยนวน ตามตัวไม่ได้ ตามแ่็กเคานต์ไม่ได้ สุดท้ายก็กลับมาก่อเหตุซ้ำเดิมอีก อาจจะใช้ได้กับคดีง่าย ๆ ได้รับความสนใจจากคนเยอะ ๆ มั้งคะ” (ผู้ให้ข้อมูล 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ได้นะได้ครับ แต่อาจจะไม่รวดเร็วทันใจ เมื่อเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงในลักษณะนี้ ผมก็อยากให้ลดขั้นตอนไม่ให้ซับซ้อนมากนักและใช้เอกสารไม่ต้องเยอะมาก ควรมีมาตรการตรวจสอบที่มีมาตรฐานและดำเนินการได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ๆ ขึ้นไปอีกครั้ง” (นักศึกษาคนที่ 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“กฎหมายมีบัญญัติไว้จริง แต่ก็ไม่ชัดเจนหมายถึงการบังคับใช้คุ้มครองเครือข่าย ไม่ได้เอาผิดได้จริง ไม่งั้นทุกวันนี้จะยังเห็นการถูกกลั่นแกล้งมากมายบนโลกโซเชียลได้อย่างไร” (ผู้ให้ข้อมูล 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลพบว่ากฎหมายในประเทศไทยไม่สามารถแก้ไขปัญหาการถูกกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียล หรือบนแอปพลิเคชันได้อย่างแท้จริง และไม่มีการดำเนินการจริงจัง ขาดความเคร่งครัด ส่งผลให้เกิดการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ที่เพิ่มมากขึ้น ผู้คนกระทำความผิดโดยไม่เกรงกลัวกฎหมาย ดังนั้นควรมีการแก้ไขด้วยกฎหมายให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ทุกรูปแบบ มีการดำเนินการจริงจัง และเคร่งครัด จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ได้

2) ประชาสัมพันธ์วิธีการรับมือทางกฎหมาย จากการศึกษาพบว่านักศึกษาเมื่อตกเป็นเหยื่อแล้วไม่เข้าใจกระบวนการทางกฎหมายหรือไม่รู้วิธีการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ เนื่องจากขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีดำเนินการทางกฎหมาย ดังนั้นการประชาสัมพันธ์วิธีการรับมือทางกฎหมายจึงถือเป็นแนวทางที่สำคัญต่อการแก้ไขและป้องกันการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ หรือบนโลกโซเชียล ดังข้อมูลต่อไปนี้

“ปัจจุบันปัญหาการกลั่นแกล้งบนทวิตเตอร์ทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นค่ะ ซึ่งทำให้เห็นว่ากฎหมายยังไม่สามารถบังคับใช้ได้จริงจัง หรือเข้มงวดเท่าที่ควร ข้อกฎหมายมีขึ้นมาเพื่อป้องกันเหตุ อยากจะให้ณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้ และเข้าใจ และสามารถใช้อกฎหมายเพื่อปกป้องใครก็ตามจากการตกเป็นเหยื่อได้มากกว่านี้ค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ก็ควรประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงคนมากขึ้น หรือเข้าใจรู้จักแล้วก็ต้องใช้มันปกป้องตนเองได้ด้วยเช่นกันครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ใช้ได้อยู่บ้างบางกรณีค่ะ แต่ก็อาจจะไม่ได้เคร่งครัดหรือจริงจังมาก การเตรียมตัวศึกษาหาความรู้ด้านกฎหมายหรือการแจ้งความเพื่อดำเนินคดีต้องเตรียมอะไรบ้าง เราควรทราบกระบวนการเบื้องต้น เพื่อที่จะได้ไม่มีเสียงลักษณะที่ว่า ตำรวจไม่ยอมติดตามเรื่องให้หรือตำรวจเห็นแก่คนที่มียอำนาจทางการเงินเท่านั้นถึงเร่งดำเนินคดีให้” (ผู้ให้ข้อมูล 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

“ช่วยได้ตามสถานการณ์แหละค่ะ เค้าก็ทำตามขั้นตอนตามกระบวนการของเค้า ซึ่งจะช่วยให้เราได้ใหม่ หรือเค้าทำเต็มที่ใหม่เรื่องนี้ก็ตอบยากค่ะ อย่างน้อยมีบทกฎหมายขึ้นมา ให้มีการลงโทษที่รุนแรง หรือมีการประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายมากขึ้นก็จะเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้นค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่านักศึกษายังขาดความรู้และความเข้าใจในกระบวนการทางกฎหมาย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย หรือผู้บังคับใช้กฎหมายควรมีการประชาสัมพันธ์วิธีการดำเนินคดี หรือแนวทางในการป้องกันตนเองจากการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ให้กับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ด้วยการเสริมสร้างความเข้าใจในข้อกฎหมาย โดยแนวทางนี้จะทำให้นักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อสามารถเตรียมพร้อมรับมือต่อปัญหาการกลั่นแกล้งดังกล่าวได้

สำหรับสังคม/ชุมชน

จากการศึกษาพบว่า แม้สังคมและชุมชนจะเป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ห่างไกลจากปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษา แต่ก็ควรที่จะมีความตระหนักรู้และเข้าใจในปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นบนโลกไซเบอร์ในระดับที่เพียงพอต่อการป้องกันปัญหาดังกล่าว เช่น รู้จักแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ หรือสื่อโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการวิธีการใช้งาน เพียงพอที่จะให้คำแนะนำแก่บุตรหลาน หรือเยาวชนในสังคม/ชุมชนได้ในเบื้องต้น ซึ่งการช่วยกันสอดส่องดูแลพฤติกรรมของบุคคลในชุมชน คอยให้คำปรึกษา และให้กำลังใจก็สามารถเยียวยาความรู้สึกทำให้นักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อมีกำลังใจ และรู้สึกว่ามีคนใส่ใจ พยายามทำความเข้าใจและช่วยแก้ไขปัญหาร่วมกัน และจะทำให้เหยื่อสามารถถึงความเชื่อมั่นของตนเองกลับมาได้ ลดปัญหาการตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า และไม่ทำร้ายตนเอง ดังข้อมูลต่อไปนี้

1) ตระหนักรู้และเข้าใจในปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์หรือบนช่องทางอื่น ๆ บนโซเชียลมีเดีย

การตระหนักรู้ต่อปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์หรือบนช่องทางอื่น ๆ นั้นจะสามารถทำให้สังคมและชุมชนเกิดความเข้าใจ และพร้อมที่จะให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่บุตรหลาน หรือคนใกล้ชิดของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสามารถเป็นพื้นที่ปลอดภัยให้กับบุตรหลานที่อยู่ในชุมชนของตนเองได้ ดังข้อมูลต่อไปนี้

“สังคมและชุมชน สำคัญค่ะ ทุกส่วน ทุกกลุ่ม ทุกคน หากมีความรู้ความเข้าใจในปัญหานี้ และให้ความใส่ใจบุตรหลาน หรือคนใกล้ชิด ช่วยกันสอดส่องดูแล ก็จะสามารถขจัดปัญหาการกลั่นแกล้งกันไม่ว่าจะช่องทางใดก็ตามได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ไม่น่ากลัวน้อยค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“บอกตามตรงว่าคนในสังคมหรือชุมชน น้อยมาก ๆ ที่จะมีความเข้าใจว่าการใช้งานแอปพลิเคชัน หรือการถูกกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์คืออะไร แก้ปัญหาอย่างไร การที่คนเหล่านี้จะเยียวยาเหยื่อได้ จำเป็นมาก ๆ ที่เขาต้องมีความรู้ตรงนี้” (ผู้ให้ข้อมูล 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“สังคมชุมชนคงไม่ได้เยียวยาผมได้มากเท่าไรครับ เขาคงไม่รู้จักเทคโนโลยีมากไปกว่าเด็ก ๆ ที่ใช้ชีวิตอยู่ในโลกออนไลน์มากกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน หากเขาเยียวยาได้ ก็อาจจะเป็นการเรียนรู้เทคโนโลยีครับ รู้เท่าทันโลกและเทคโนโลยีมากขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูล 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“อย่างชุมชนสังคมถ้าสำหรับหนูสิ่งที่เค้าอาจจะเยียวยาได้ก็คงเป็นการเข้าใจว่าโซเชียลมีเดียคืออะไร การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์คืออะไรมากกว่าค่ะ สร้างการรับรู้ ตระหนักรู้ ก็เพียงพอแล้วค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“หนูมีความคิดเห็นว่าถ้าทุกคนมีความรู้มีความเข้าใจ ก็สามารถเยียวยา หรือช่วยกลุ่มคนที่ตกเป็นเหยื่อได้ ไม่น่ากลัวน้อยค่ะ อย่างน้อยการแสดงออกว่าเข้าใจ ใส่ใจก็เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการช่วยเหลือเยียวยาได้ในระดับหนึ่งค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

“สังคมและชุมชน ก็ได้ นะคะ ถ้าเขามีความรู้พอ ถ้าเค้าเข้าใจว่าไซเบอร์บูลลี่ หรือทวิตเตอร์ คืออะไร ก็จะเริ่มมีบทบาทในการเยียวยาได้มากขึ้นค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

“ถ้ามองในภาพรวมปัญหาโดยรวมหนูก็ว่าทุกคนมีความสำคัญในการให้ความช่วยเหลือ นะคะ ถ้าทุกคนให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาด้วยกันหนูก็เชื่อว่าปัญหานั้นจะค่อยๆ หดไป และเรื่องการเยียวยา ก็อาจจะมียุทธศาสตร์ที่น้อยลงตามปัญหาที่ลดน้อยลงไปตามลำดับ” (ผู้ให้ข้อมูล 10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 ตุลาคม 2566)

2) ช่วยกันสอดส่องดูแลบุตรหลานที่อยู่ในสังคมหรือชุมชนนั้น ๆ จากการศึกษา พบว่า การที่สังคมและชุมชนมีความดูแลเอาใจใส่ ช่วยกันสอดส่องและดูแลความปลอดภัยให้กับ บุตรหลาน หรือบุคคลใกล้ชิดที่อยู่ภายในชุมชนต่าง ๆ เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนนั้น ๆ ให้มีความปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ หรือบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ดังข้อมูล ต่อไปนี้

“สังคมและชุมชน สำคัญค่ะ ทุกส่วน ทุกกลุ่ม ทุกคน หากมีความรู้ความเข้าใจในปัญหานี้ และให้ความใส่ใจบุตรหลาน หรือคนใกล้ชิด ช่วยกันสอดส่องดูแล ก็จะสามารถขจัด ปัญหาการกลั่นแกล้งกัน ไม่ว่าจะช่องทางใดก็ตาม ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ไม่น่ากลัวอีก ค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

และจากข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญได้อธิบายว่าสังคมและชุมชนเองก็ควรที่จะมีการ สร้างระบบเฝ้าระวัง หรือช่วยกันการสอดส่องดูแลบุตรหลาน หรือเยาวชนที่อยู่ในชุมชนนั้นๆ เมื่อ เกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งๆ บุตรหลานหรือบุคคลใกล้ชิดที่อยู่ในชุมชนนั้นๆ จะได้สามารถไปขอ ความช่วยเหลือได้ เป็นการสร้างพื้นที่ปลอดภัยได้ในอีกรูปแบบหนึ่ง ดังนั้นสังคมและชุมชนก็ควร จะเป็นอีกหนึ่งทางออกที่นักศึกษาหรือเหยื่อสามารถเลือกขอความช่วยเหลือได้ ดังข้อมูลต่อไปนี้

“ดังนั้นในการแก้ไขปัญหา ประเด็นแรก คือ ต้องหยุดการใช้ความรุนแรง ต้องรู้จักการ สร้างระบบการเฝ้าระวังทุกที่ไม่ใช่แค่ในสถานศึกษา รวมถึงในชุมชนเองด้วย พยายาม ๆ ต้องรู้จักการสร้างระบบเฝ้าระวัง คือ เมื่อไหร่ที่เกิดการกลั่นแกล้งกัน นักศึกษาต้องรู้ว่า เขาจะสามารถร้องขอความช่วยเหลือได้ที่ไหน ต้องเกิดทั้งในสถานศึกษา มหาวิทยาลัย

ชุมชนและสังคม เพื่อหยุดยั้งความรุนแรง” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2567)

“อย่าลืมนะโซเชียลมีเดียมันแรงนะ มันประทับใจเลย มันเป็นการกระทำซ้ำทาง Social Media และแถมดีไม่คิดคนอื่นก็เข้ามาผสมโรงเข้าไปโดยที่ไม่ได้รู้เรื่องอะไรเลย นี่ก็กลายเป็นปัญหาไปเลย เหมือนนักศึกษา เมื่อเจอปัญหาแบบนี้เขาไม่รู้ว่าจะไปคุยหรือไปปรึกษาใคร ไม่รู้ว่าจะหาทางออกอย่างไร ครอบครัว สถานศึกษา สังคมหรือชุมชนควรต้องมีการเฝ้าระวัง และตระหนักรู้ในปัญหาความรุนแรงนี้อยู่ตลอดเวลา” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2567)

3) เปิดใจรับฟังในปัญหาที่เกิดขึ้น การเปิดใจรับฟังนั้น คือการเยียวยาที่ดีในระดับหนึ่ง ที่จะทำให้นักศึกษาหรือเหยื่อเกิดความรู้สึกปลอดภัย สามารถระบายปัญหาความทุกข์ใจโดยไม่เก็บงำปัญหาไว้กับตัวเอง ซึ่งจะทำให้นักศึกษาสามารถหาทางออก หรือสามารถเยียวยาความรู้สึกบอบช้ำที่เกิดขึ้นต่อสภาพจิตใจของตนเองได้ ดังนั้นบุคคลในชุมชนหรือสังคมควรมีความพร้อมที่จะรับฟังปัญหาต่าง ๆ อยู่เสมอ เป็นพื้นที่ปลอดภัยที่บุตรหลานหรือบุคคลใกล้ชิดสามารถเข้าถึงได้อยู่ตลอดเวลา ดังข้อมูลดังต่อไปนี้

“สำคัญครับ การที่คนในสังคม คนในชุมชนหรือแม่แถมมหาวิทยาลัย คือจริง ๆ ก็ต้องพูดว่าทุกคนครับ ถ้าทุกคนพร้อมเข้าใจปัญหา พร้อมรับฟังก็คือว่าเป็นการเยียวยาได้ในระดับหนึ่งครับ ที่เหลืออาจจะต้องเป็นการเยียวยาตนเองครับ หาปัญหาให้เจอ และตัดไฟตั้งแต่ต้นลมครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ไม่ว่าใครก็เป็นคนที่เยียวยาได้ละ ถ้าเค้าคนนั้นคือคนที่คุณสบายใจที่จะเปิดใจเล่าปัญหาให้ฟัง แล้วเค้าก็พยายามเข้าใจและพร้อมแก้ปัญหาไปพร้อม ๆ กัน อย่างชุมชนสังคมถ้าสำหรับหนูสิ่งที่เค้าอาจจะเยียวยาได้ก็คงเป็นการเข้าใจว่าโซเชียลมีเดียคืออะไร การกลั่นแกล้งทางโซเชียลคืออะไรมากกว่าละ สร้างการรับรู้ ตระหนักรู้ ก็เพียงพอแล้วละ” (ผู้ให้ข้อมูล 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ผมเองก็อยากให้ทุกภาคส่วน ทุกกลุ่มทุกคนมีบทบาทที่สำคัญในการเยียวยาเหยื่อที่ถูกกลั่นแกล้งไม่ว่ารูปแบบใดก็ตาม และไม่ว่าจะเกิดขึ้นกับผมหรือไม่ ความเข้าใจเป็นสิ่งที่

สำคัญมาก ๆ ครับ การให้โอกาส การรับฟัง ความเข้าใจ ก็เป็นพื้นฐานในการเยียวยาสภาพจิตใจได้ในระดับหนึ่งเพราะฉะนั้นเองทุกคนมีความสำคัญในการเยียวยา ส่วนความมากน้อยก็ขึ้นอยู่กับบทบาทของคนๆนั้น และความสำคัญทางจิตใจต่อผู้ที่เป็นเหยื่อจากอาชญากรรมไซเบอร์หรือการกลั่นแกล้งกันบนโลกทวิตเตอร์ครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“หนูมีความคิดเห็นว่าถ้าทุกคนมีความรู้มีความเข้าใจ ก็สามารถเยียวยา หรือช่วยกลุ่มคนที่ตกเป็นเหยื่อได้ ไม่น่าก็น้อยค่ะ อย่างน้อยการแสดงออกว่าเข้าใจ ใส่ใจก็เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการช่วยเหลือเยียวยาได้ในระดับหนึ่งค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

และข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งได้มีการอธิบายเอาไว้ว่าสังคมและชุมชนเองก็สามารถเป็นหนึ่งในทางออกให้กับปัญหาการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ได้ แต่ควรต้องมีความรู้และเข้าใจต่อปัญหาดังกล่าวที่ดี จึงจะสามารถเป็นผู้สามารถเปิดใจรับฟังในปัญหาดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพได้ ดังข้อมูลต่อไปนี้

“อย่าลืมนะไซเบอร์บูลลี่นี่แรงนะ มันประทับใจได้เลย มันเป็นการกระทำซ้ำทาง Social Media และแถมดีไม่ดีคนอื่นก็เข้ามาผสมโรงเข้าไปโดยที่ไม่ได้รู้เรื่องอะไรเลย นี่ก็กลายเป็นปัญหาไปเลย เหมือนนักศึกษา เมื่อเจอปัญหาแบบนี้เขาไม่รู้ว่าจะไปคุยหรือไปปรึกษาใคร ไม่รู้ว่าจะหาทางออกอย่างไร ครอบครัว สถานศึกษา สังคมหรือชุมชนควรต้องมีการเฝ้าระวัง และตระหนักรู้ในปัญหาความรุนแรงนี้อยู่ตลอดเวลา” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2567)

ด้านสถาบันครอบครัวและตนเอง

จากการศึกษาพบว่าสถาบันครอบครัวเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับนักศึกษามากที่สุด และเป็นผู้ที่สามารถเยียวยาสภาพจิตใจที่บอบช้ำให้กับนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามครอบครัวควรมีความรู้และเข้าใจต่อปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ หรือบนโลกไซเบอร์อย่างดี เพื่อที่จะสามารถให้คำแนะนำ และหาทางออกให้กับนักศึกษาได้อย่างไรก็ตามการที่นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยตนเอง

นั่นควรจะต้องมีสติสัมปชัญญะขณะเข้าใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์หรือสื่อโซเชียลอื่น ๆ อยู่เสมอ จึงจะสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาการกลั่นแกล้งๆเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยง ให้นำตัวเองออกมาจากพื้นที่ดังกล่าว ลดการตอบโต้ที่มีความรุนแรง งดการปะทะกันอย่างไม่มีความรู้สึกสิ้นสุด และไม่เข้าถึงเนื้อหาหรือข้อมูลที่มีความเสี่ยงจึงจะเป็นผู้ที่อยู่ห่างไกลจากเหตุการณ์การกลั่นแกล้งที่เกิดขึ้นบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ได้อย่างแท้จริง ดังข้อมูลต่อไปนี้

1) ครอบครัวยุคใหม่มีความเข้าใจ เปิดใจรับฟังและพร้อมรับมือกับปัญหาไปพร้อมกับบุตรหลานของตนเอง จากการศึกษาพบว่าครอบครัวเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ได้ดีที่สุด ควรมีการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับครอบครัวด้วยการมีความรู้ เข้าใจต่อปัญหาต่าง ๆ มีการอบรมเลี้ยงดูที่ดี เปิดใจรับฟังปัญหาต่าง ๆ ของบุตรหลานในความดูแลของตนเองโดยไม่มีการบังคับ หรือฝืนใจ และเพราะครอบครัวคือผู้ที่มีความใกล้ชิดกับบุตรหลานของตนเองที่สุด จึงเป็นผู้ที่จะสามารถเยียวยาความรู้สึก ปลอดภัย และให้กำลังใจที่ดีที่สุดได้ ดังข้อมูลต่อไปนี้

“สำหรับหนู ครอบครัวค่ะ ที่สุดของความสบายใจ ใจกว้างใจ ความเข้าใจ การช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถ และครอบครัวเดิมทีก็เป็นพื้นฐานทางสังคมที่มีบทบาทที่ใหญ่ที่สุดในการใช้ชีวิตของคนเราอยู่แล้วค่ะ ไม่มีใครที่จะรู้จักเรา และเยียวยาสภาพจิตใจเราได้ดีที่สุดในขณะนี้ค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“มีเล่าให้แม่ฟังค่ะ แม่ก็ให้คำแนะนำเล็กน้อยค่ะ เป็นการปลอบใจเรามากกว่า และก็ให้กำลังใจเราค่ะ ส่วนเพื่อนหนูก็ไม่ได้สนิทกับเพื่อนหรืออาจารย์เท่าไรค่ะ สบายใจกับครอบครัวมากกว่า ไม่มีใครเข้าใจและยินดีรับฟังปัญหาของเราเท่ากับคนในครอบครัวค่ะ เพราะฉะนั้นถึงจะไม่ได้รับคำแนะนำอะไรมากก็ยังรู้สึกได้ถึงความปลอดภัยมากกว่าเอาไปเล่าให้คนอื่นฟังค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ผมเล่าให้ครอบครัวผมฟังเป็นอันดับแรกเลยครับ เพราะเป็นเหตุการณ์ที่ยากเกินที่ผมจะรับมือได้ แต่ครอบครัวของผมก็พร้อมที่จะรับมือและร่วมกันแก้ไขปัญหามาด้วยกันอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถเพื่อทวงความยุติธรรมและความถูกต้องให้ผมแน่นอนครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ครอบครัวเยียวยาผมได้ครับ อาจจะจากความเข้าใจผม รับฟังผมและร่วมมือช่วยเหลือผม แก้ปัญหานี้ไปพร้อมๆกัน สังคมและชุมชนจากเหตุการณ์ของผม ผมไม่น่าจะได้รับการ

เขียวย่าได้มากเท่าที่ควรครับ เพราะถือว่ากลุ่มคนนี้ไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์และก็น่าจะยากที่จะเข้าใจผมเปลอ ๆ ก็อาจจะคิดว่าผมเป็นผู้กระทำผิดเสียเอง” (ผู้ให้ข้อมูล 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลพบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัวเป็นอันดับแรก ซึ่งหากได้รับกำลังใจหรือมรการปลอบประโลมเพียงเล็กน้อยก็สามารถเขียวยาสภาพจิตใจได้ และครอบครัวก็เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในตัวนักศึกษามากที่สุด ดังนั้นจึงเป็นพื้นที่ปลอดภัยที่ดีที่สุดของนักศึกษา มีความสอดคล้องกับข้อมูลของนักจิตวิทยาดังต่อไปนี้

“ในด้านของบุคคลครอบครัวก็ถือว่ามีความสำคัญมากนักในการให้คำแนะนำ ปลอบประโลมจิตใจที่บอบช้ำจากการถูกกลั่นแกล้ง การได้รับพูดคุยให้กำลังใจกันแม้เพียงเสี้ยววินาทีก็สามารถรักษาสภาพจิตใจให้มั่นคงมากยิ่งขึ้นกับเหยื่อที่ถูกกลั่นแกล้งได้” (นักจิตวิทยา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 มกราคม 2567)

นอกจากนี้ ข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งก็ได้อธิบายเอาไว้ว่า นักศึกษาหรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้นบางครั้งอาจสามารถจัดการแก้ไขได้ด้วยตนเอง แต่อย่างไรก็ตามก็ควรมีครอบครัวเป็นผู้คอยให้คำแนะนำและดูแลอย่างใกล้ชิด เนื่องจากครอบครัวเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความใกล้ชิด และเป็นผู้ที่รู้จักบุตรหลานของตนเองมากที่สุด ดังข้อมูลต่อไปนี้

“สำหรับอาจารย์หรือบุคลากรในมหาวิทยาลัย ควรจะต้องรู้ Type ของนักศึกษาในความดูแลของตนเองว่าทรงไหน มีนิสัยอย่างไร แล้วออกแบบการแก้ไขปัญหารายบุคคล แก้ปัญหาเฉพาะรายคน โดยดูจากลักษณะนิสัยของนักศึกษา หาวิธีแก้ไขปัญหาตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล เพื่อแก้ไขปัญหาได้ถูกจุด เพื่อที่จะให้อาจารย์ บุคลากรในมหาวิทยาลัย หรือครอบครัวสามารถช่วยนักศึกษา บุตรหลานแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2567)

“นักศึกษาสามารถเป็นคนจัดการปัญหาได้เอง โดยการสร้าง Self-Esteem ลองให้จัดการว่าจะทำอย่างไรให้ดีขึ้น นักศึกษาบางท่านมีความสามารถจัดการปัญหาได้เอง แต่ควรมี

ครอบครัว อาจารย์หรือบุคลากรในมหาวิทยาลัย คอยเป็น โค้ชให้” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2567)

นอกจากครอบครัวจะมีความใกล้ชิดกับบุตรหลานของตนเองที่สุดแล้วนั้น การเปิดใจรับฟังในปัญหาต่างๆ โดยไม่มีการบังคับ หรือ ตัดสินใจแทนบุตรหลานนั้นก็ถือว่าเป็นแนวทางในการเยียวยาสภาพจิตใจได้ดีเช่นกัน เพราะเมื่อนักศึกษาหรือบุตรหลานของท่านตกเป็นเหยื่อแล้วนั้น จะต้องการพื้นที่ปลอดภัย ครอบครัวควรต้องเป็นพื้นที่ปลอดภัยที่ดีที่สุดให้กับบุตรหลานของท่าน ครอบครัวจะต้องดูแลสอดส่องพฤติกรรมของบุตรหลานของท่านอยู่ตลอดเวลา และหาโอกาสในการพูดคุยในทุกๆวัน เพื่อแบ่งเบาความรู้สึกเครียด กังวล หรือไม่สบายใจได้ ดังข้อมูลต่อไปนี้

“ประเด็นที่สอง พ่อแม่ต้องหาโอกาสพูดคุยกับบุตรหลานของตนเอง การได้มีโอกาสพูดคุยกับลูกทุกวัน โดยใช้ทักษะสุนทรียสนทนา ไม่ว่าจะลูกท่านจะมีนิสัยอย่างไร แต่ที่สำคัญ 3 คำถามง่าย ๆ เลยว่า “ลูกเรียนมาทั้งวันวันนี้รู้สึกอย่างไรบ้าง” เขาจะตอบหรือไม่ตอบก็แล้วแต่ ในลักษณะแบบนี้พ่อแม่จะได้รู้ว่าลูกเรามีปัญหาเกิดขึ้นไหม คำถามที่ 2 คือ “มีเรื่องอะไรที่ไม่สบายใจจะเล่าให้พ่อแม่พอจะแบ่งเบาได้บ้าง” “มีเรื่องอะไรที่ดี ๆ มาเล่าสู่กันฟังบ้าง” อันนี้เขาก็จะใช้วิธีการเล่าแบบ Story Telling เพื่อที่จะรู้ว่าลูกคิดอะไร หรือว่าลูกเรียนรู้อะไร เขาก็นั่งฟัง ถ้าเราอยากจะหลากหลายความคิด เขาก็ถามต่อได้ด้วยว่า “ถ้าเป็นลูก ลูกจะแก้ปัญหาอย่างไร” การถามในลักษณะนี้ผมอยากให้เกิดขึ้นทุกบ้านทั่วประเทศ และในสถานศึกษาด้วย” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2567)

“แล้วเวลาให้ความช่วยเหลือลูก พ่อแม่อย่าตัดสินใจแทนลูกนะ พ่อแม่อาจจะหารีหรือร่วมกับลูกเลย อยากจะได้รับความร่วมมือจากวัยรุ่น ท่านต้องไม่ใช่วิธีการบังคับอย่างเดียว อย่าไปครอบงำ ต้องมีเทคนิคในการที่จะให้คำปรึกษา และอย่าใช้ความรุนแรง เพราะเขาจะลอกเลียนแบบ ถ้าท่านนี้อดหลุด ให้สะท้อนไปเลยว่าตอนนี้เรายังพูดคุยกันไม่ได้ให้เราสติ ดังนั้นต้องมีการเปิดใจรับฟัง และเข้าใจในปัญหาความรุนแรงนั้นๆอย่างแท้จริง... (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2567)

2) การแก้ปัญหาด้วยตนเอง จากการศึกษาพบว่า การแก้ไขปัญหาด้วยตนเองนั้นเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด และสามารถระงับเหตุการณ์การกลั่นแกล้งได้ทันที โดยเป็นการแก้ที่เริ่มจากต้นเหตุ กล่าวคือนักศึกษาควรมีสติขณะใช้งาน

โซเซียลมีเดียอยู่เสมอ หลีกเลี่ยงการเข้าถึงข้อมูลที่ไม่เหมาะสม และมีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ งดการตอบโต้ที่มีความรุนแรง ที่จะสามารถลดพฤติกรรมการเล่นแบบได้ และเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัยหรือมีความเสี่ยงให้นำตนเองออกจากพื้นที่ดังกล่าว และสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้กับตนเอง ดังข้อมูลต่อไปนี้

2.1) มีสติ จากการศึกษาพบว่าการมีสติขณะใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ถือเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญ ซึ่งจะสามารถทำให้นักศึกษาหรือผู้ใช้งานสามารถหลีกเลี่ยงพื้นที่หรือบุคคลที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดการกลั่นแกล้งกันได้ เมื่อมีสติก็จะสามารถคิดไตร่ตรองถึงความอันตรายและเลือกเข้าถึงเนื้อหาที่สร้างสรรค์และมีประโยชน์ เมื่อตนเองตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งแล้วนั้นหากมีสติก็จะสามารถหาทางออกให้กับปัญหาได้อย่างแท้จริง ดังข้อมูลต่อไปนี้

“รู้สึกอย่างแรกคือต้องมีสติในการใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ค่ะ ใช้อย่างมีวิจารณญาณแต่ถ้าเราตกเป็นเหยื่อความรุนแรงในการกลั่นแกล้งลักษณะแบบนี้ อย่าไปตอบโต้เลยค่ะ เพิกเฉยไปเถอะค่ะ ความเจ็บก็หายไปได้ไม่แพ้คนนะค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ถ้าเหตุการณ์ไม่รุนแรงมากรับมือด้วยสติสัมปชัญญะดีที่สุดครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“สำหรับหนูคิดว่าการมีความรู้สำคัญต่อการแก้ปัญหาหนักที่สุดค่ะ และรองลงมาคือการมีสติ และทัศนคติที่ดีในการใช้งานทวิตเตอร์ ใช้อย่างสร้างสรรค์ ไม่กระทำอะไรที่ส่งผลเสียกับตัวเองและบุคคลอื่น” (ผู้ให้ข้อมูล 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ในมุมมองของหนู มีสติค่ะ ตั้งสติได้ก็จะหาทางออกเจอค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

2.2) หลีกเลี่ยงการตอบโต้ที่มีความรุนแรง จากการศึกษาพบว่าหากสามารถหลีกเลี่ยงการตอบโต้ด้วยความรุนแรงก็จะสามารถยุติการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ที่ไม่มีที่สิ้นสุดลงได้ ดังข้อมูลต่อไปนี้

“ที่ดีที่สุดคือการไม่ตอบโต้ ยิ่งเราตอบโต้เรื่องยังไม่ถึงวันสิ้นสุด เหมือนไฟกับไฟมาเจอกัน ในกรณีที่เราผิศจริงเรารับรู้ได้ ก็สามารถที่จะขอโทษและชี้แจงได้ แต่ต้องยอมรับนะว่าการขอโทษก็อาจจะไม่ได้ช่วยให้เรื่องมันจบ เพราะทวีเตอร์ หลายคนหลายความคิด ถ้าเขาไม่พอใจคำขอโทษของเราก็เท่านั้นเอง ไม่ได้แก้ปัญหอะไร เอาเป็นว่าคิดก็ว่าตามคิด หรือในกรณีที่เลวร้ายที่สุดก็ต้องพึ่งตำรวจแจ้งความดำเนินคดีตามขั้นตอนกันต่อไป” (ผู้ให้ข้อมูล 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“อาจจะไม่ใช่แค่เอสโคโน โกงนะครับ ผมก็ยังยืนยันว่าอย่าไว้ใจคนในโลกออนไลน์มากเกินไปครับ ควรระวังตัวเอง อีกอย่างนะครับ อย่าไปตอบโต้ด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสมครับ เช่น คำก่นไป คำก่นมา ไม่จบสิ้นครับ อย่าไปสนใจความ Toxic บนโลกทวีเตอร์มากครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลจะพบว่าหากมีการตอบโต้กันไปมาด้วยความรุนแรง ก็จะไม่สามารถหาที่สิ้นสุดและไม่อาจหลุดจากวงจรการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวีเตอร์ได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลของนักจิตวิทยาที่ได้อธิบายเอาไว้ ดังต่อไปนี้

“ในมุมมองของอาจารย์ถ้าเห็นพฤติกรรมถูกลั่นแกล้งในทวีเตอร์ แต่อาจจะไม่เข้าไปโต้ตอบหรือแสดงความคิดเห็นส่วนตัวเข้าไป การจะแสดงความคิดเห็นลงไป อย่างน้อยเราต้องเข้าใจข้อเท็จจริง หรือทราบต้นสายปลายเหตุเสียก่อน หรืออย่างที่เคยบอกไปว่าหากมีการแสดงความคิดเห็นอาจจะเป็นการแสดงความเห็นในเชิงวิชาการมากกว่าไม่มีความส่วนตัวมาเกี่ยวข้อง” (นักจิตวิทยา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 มกราคม 2567)

จะเห็นได้ว่า การไม่ตอบโต้หรือแสดงความคิดเห็นส่วนตัวลงไปนั้นอาจทำให้นักศึกษาหรือเหยื่อไม่ตกอยู่ในสถานการณ์ความรุนแรงจากการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวีเตอร์ได้ และหากประสงค์จะแสดงความคิดเห็นหรือตอบโต้ ควรจะต้องเข้าใจในข้อเท็จจริง มีการไตร่ตรองถึงต้นสายปลายเหตุเสียก่อน เพื่อหลีกเลี่ยงความรุนแรงที่จะตามมา

2.3) หลีกเลี่ยงการเข้าถึงเนื้อหาที่มีความเสี่ยง จากการศึกษาพบว่าเนื้อหาบางประเด็นมีส่วนที่ทำให้นักศึกษาหรือผู้ใช้งานแอปพลิเคชันทวีเตอร์ตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งฯ ได้ ดังนั้นขณะใช้งานแอปพลิเคชันทวีเตอร์ เมื่อพบเห็นเนื้อหาหรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสม หรือมีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อ ควรหลีกเลี่ยงการเข้าถึงเนื้อหาเหล่านั้น ดังข้อมูลต่อไปนี้

“ซึ่งการที่อาจารย์อยู่ห่างไกลจากปัญหาดังกล่าวอาจารย์มองว่าอาจเกิดจากเนื้อหา (Content) ที่เราเสพ จำพวกเนื้อหาที่เป็นที่สนใจของสังคมในวงกว้างที่ต้องพบเจอการกระทบกระทั่งหรือมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ซึ่งเป็น Community ที่อาจารย์เลือกเอง เรารู้ว่าสิ่งแวดล้อมไหนที่ปลอดภัย หรือไม่ปลอดภัย” (นักจิตวิทยา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 มกราคม 2567)

“เหมือนที่อาจารย์กล่าวไปข้างต้นแล้วว่า ช่องทางวิตเตอร์เป็นช่องทางหนึ่งที่สร้างความบันเทิงให้ผู้เล่นก็จริงค่ะ เราสร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยให้กับตัวเองได้ แต่ในอีกมุมหนึ่งก็เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการกลั่นแกล้งบุคคลอื่นได้เช่นเดียวกัน ซึ่งอาจารย์คิดว่าผู้ใช้งานทุกคน ไม่ว่าจะกลุ่มอายุใด ทราบดีว่าสิ่งแวดล้อมไหนที่เป็นคุณและเป็นโทษแก่ตนเอง ซึ่งที่วิตเตอร์เป็นช่องทางในการทำให้ถูกกลั่นแกล้งอาจมาจากหลายปัจจัยด้วยกัน ได้แก่ ปัจจัยที่ 1 ปัจจัยจากผู้ใช้งานเอง การเลือกเข้าถึงเนื้อหาใดๆ การตอบโต้ใดๆบนช่องทางนี้ก็เป็นสาเหตุให้ตกเป็นเหยื่อได้ รวมถึงพฤติกรรมเลียนแบบก็ค่อนข้างมีบทบาทสำคัญต่อการก่อเหตุการกลั่นแกล้งดังกล่าวด้วยส่วนหนึ่ง” (นักจิตวิทยา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 มกราคม 2567)

จากข้อมูลของนักจิตวิทยาได้มีการอธิบายเอาไว้ว่า เนื้อหาที่มักจะมีความเสี่ยงที่ทำให้นักศึกษาหรือผู้ใช้งานวิตเตอร์ตกเป็นเหยื่อได้นั้นคือเนื้อหาที่กำลังเป็นที่สนใจของคนในสังคมเป็นวงกว้าง ซึ่งเมื่อมีการเข้าถึงเนื้อหาเหล่านั้นของคนจำนวนมาก อาจมีการกระทบกระทั่งหรือขัดแย้งกันได้ เนื่องจากมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน หากนักศึกษารู้ว่าพื้นที่หรือเนื้อหานั้นไม่ปลอดภัย ก็ควรหลีกเลี่ยงที่จะเข้าถึงเนื้อหาเหล่านั้น และสร้างพื้นที่ปลอดภัยขณะใช้งานแอปพลิเคชันวิตเตอร์ให้กับตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงความรุนแรงจากการใช้งานแอปพลิเคชันวิตเตอร์ และอยู่ห่างไกลจากพฤติกรรมการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันดังกล่าว

2.4) หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่เสี่ยงจะตกเป็นเหยื่อ จากการศึกษาพบว่า หากสามารถหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงจะทำให้ตนเองตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งๆ ด้วยการไม่ตอบโต้กลับด้วยความรุนแรง หรือไม่เป็นผู้กระทำความผิดเสียเองก็สามารถทำให้ยุติพฤติกรรมการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันวิตเตอร์ได้ ควรงดการตอบโต้ด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม หรือเพิกเฉยแทนการตอบโต้ ซึ่งหากต้องการตอบโต้ก็ควรอยู่ในหลักการและเหตุผล เพราะการตอบโต้ที่รุนแรงอาจทำให้เกิดปัญหามานปลาย และไม่มีที่สิ้นสุดได้ ดังข้อมูลต่อไปนี้

“ที่ดีที่สุดคือการไม่ตอบโต้ ยิ่งเราตอบโต้เรื่องยิ่งไม่มีวันสิ้นสุด เหมือนไฟกับไฟมาเจอกัน ในกรณีที่เราคิดจริงเรารับรู้ได้ ก็สามารถที่จะขอโทษและชี้แจงได้ แต่ต้องยอมรับนะว่าการขอโทษก็อาจจะไม่ได้ช่วยให้เรื่องมันจบ เพราะทวิตเตอร์ หลายคนหลายความคิด ถ้าเขาไม่พอใจคำขอโทษของเราที่เท่านั้นเอง ไม่ได้แก้ปัญหอะไร เอาเป็นว่าคิดที่ว่าตามผิด หรือในกรณีที่เลวร้ายที่สุดก็ต้องพึ่งตำรวจแจ้งความดำเนินคดีตามขั้นตอนกันไป” (ผู้ให้ข้อมูล 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“อาจจะไม่ใช่แค่แค่คอนโทรล นะครับ ผมก็ยังยืนยันว่าอย่าไว้ใจคนในโลกออนไลน์มากเกินไปครับ ควรระวังตัวเอง อีกอย่างนะครับ อย่าไปตอบโต้ด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสมครับ เช่น คำก่นไป คำก่นมา ไม่จบสิ้นครับ อย่าไปสนใจความ Toxic บนโลกทวิตเตอร์มากครับ” (ผู้ให้ข้อมูล 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“รู้สึกว่าการอย่างแรกคือต้องมีสติในการใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ค่ะ ใช้อย่างมีวิจารณญาณแต่ถ้าเราตกเป็นเหยื่อความรุนแรงในการกลั่นแกล้งลักษณะแบบนี้ อย่าไปตอบโต้เลยค่ะ เพิกเฉยไปเถอะค่ะ ความเจ็บก็เขียวยายได้ไม่แพ้คนนะค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลของนักจิตวิทยาที่ได้ให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับข้อมูลของนักศึกษาในเรื่องของการตอบโต้ที่มีความรุนแรงว่า ซึ่งหากเราไม่เริ่มเป็นผู้กระทำผิดก่อน หรือไม่ตอบโต้กลับด้วยวิธีเดียวกันกับผู้กลั่นแกล้ง ก็จะสามารถลดพฤติกรรมการเล่นแบบได้ พฤติกรรมแบบนี้เกิดขึ้นมากบนโซเชียลมีเดีย และแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ดังนั้นการไม่ตอบโต้ เพิกเฉยต่อการกลั่นแกล้งรังแกกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นอกจากจะทำให้ตนเองไม่เสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อแล้วก็ยังสามารถลดอัตราการเกิดพฤติกรรมการเล่นแบบได้เช่นเดียวกัน ดังข้อมูลต่อไปนี้

“การไม่เป็นผู้กระทำเสียเอง อาจารย์พูดก่อนหน้าว่าพฤติกรรมการเล่นแบบนี้แพร่หลายมากยิ่งในช่องทาง Social Media โดยเฉพาะอย่างยิ่งทวิตเตอร์นั้นแพร่หลายได้ง่ายเป็นอย่างมาก เมื่อเรารู้ว่าการกระทำใดสร้างผลกระทบในเชิงลบได้ก็ควรหลีกเลี่ยง ไม่ควรเผยแพร่ถ้อยคำเกลียดชัง วิจารณ์บุคคลใดในเชิงลบ ไม่เผยแพร่ทัศนคติในเชิงลบอย่างน้อยก็หลีกเลี่ยงปัญหาการกลั่นแกล้งกันในโลกโซเชียลได้ไม่มากนักน้อย” (นักจิตวิทยา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 มกราคม 2567)

2.5) นำตัวเองออกจากพื้นที่เสี่ยง จากการศึกษาพบว่า การนำตนเองออกจากพื้นที่เสี่ยง เป็นการหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันที่ดี บางครั้งพื้นที่ออนไลน์อย่างแอปพลิเคชันทวิตเตอร์อาจทำให้นักศึกษาอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความทรงจำที่ไม่ดี อยู่กับบาดแผลเดิม ซึ่งถือว่าเป็นประสบการณ์ที่ไม่น่าจดจำ ดังนั้นควรนำตนเองออกจากพื้นที่เสี่ยง เปลี่ยนสภาพแวดล้อมใหม่ พักผ่อนจากความเจ็บปวด เชี่ยวชาญสภาพจิตใจที่บอบช้ำ จะทำให้นักศึกษามีสภาพจิตใจที่ดีขึ้น และไม่ตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ซ้ำอีก ดังข้อมูลต่อไปนี้

“ในมุมมองของตัวหนูซึ่งถือว่าเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้ง ง่ายที่สุดก็คือปิดทวิตเตอร์เลย ค่ะเอาตัวเองออกมาจากปัญหาที่เรารับมือไม่ได้ ทวิตเตอร์ไม่ว่าข้อความใด โพสต์หรือทวิตใด ๆ ถ้าได้รับความสนใจหรือเรียกว่าเป็นที่สนใจต่อกลุ่มมาก ไม่ว่าเราจะเป็นฝ่ายผิดหรือถูก เราอธิบายอะไรไปก็เหมือนเอาน้ำมันราดลงบนกองไฟ ปัญหานอกจากจะแก้ไม่ได้ สุดท้ายก็บานปลายกว่าเดิม ออกมาใช้ชีวิตจริงในสภาพแวดล้อมที่เราเลือกเองได้ สุขตรงไหนอยู่ตรงนั้นค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2566)

“ถ้าแนะนำในมุมมองของหนู ถ้าโซเชียลมันทำร้ายจิตใจเรา เราก็ออกมาจากตรงนั้นค่ะ แม้จะชั่วคราวก็ตาม ออกไปทำกิจกรรมอะไรดี ๆ มีความสร้างสรรค์ไปพบเจอเรื่องราวดี ๆ คนดี ๆ สิ่งแวดล้อมดี ๆ สิ่งเหล่านี้จะค่อย ๆ เชี่ยวชาญเราและทำให้เรามีเกราะป้องกันความ Toxic ได้ค่ะ ทำให้เราแข็งแกร่งและพึ่งตัวเองได้ การได้พูดคุย ระบายก็ช่วยได้เหมือนกันนะค่ะ และอยากแนะนำหนังสือให้เพื่อนๆ อ่านเพื่อให้กำลังใจและผ่านวิกฤติการตกเป็นเหยื่อของการถูกกลั่นแกล้งบนทวิตเตอร์ได้อย่างดีเยี่ยม คือหนังสือที่มีชื่อว่า “# HARSH TAG ให้ไซเบอร์บูลลี่จบที่รุ่นเรา” ถือว่าเป็นประโยชน์มาก ๆ เลยค่ะ” (ผู้ให้ข้อมูล 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2566)

จากข้อมูลพบว่า การที่เราอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย หรืออยู่ในพื้นที่เสี่ยงที่จะทำให้อาการของเราตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ควรจะนำตนเองออกจากพื้นที่นั้น และเลือกอยู่สภาพแวดล้อมที่ดีและปลอดภัยให้ต่อตนเอง โดยแนวทางนี้จะสามารถเชี่ยวชาญสภาพจิตใจที่บอบช้ำของนักศึกษาหรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อได้ เพราะการนำตนเองออกจากพื้นที่เสี่ยงได้นั้นคือการที่ตนเองไม่ต้องอยู่กับสถานการณ์ที่สร้างบาดแผลให้จิตใจของตนเอง ซึ่งนักจิตวิทยาก็ได้ให้ข้อมูลลักษณะนี้ไว้เช่นกัน ดังนี้

“ซึ่งการที่อาจารย์อยู่ห่างไกลจากปัญหาดังกล่าวอาจารย์มองว่าอาจเกิดจากเนื้อหา (Content) ที่เราเสพ จำพวกเนื้อหาที่เป็นที่สนใจของสังคมในวงกว้างที่ต้องพบเจอการกระทบกระทั่งหรือมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ซึ่งเป็น Community ที่อาจารย์เลือกเอง เรารู้ว่าสิ่งแวดล้อมไหนที่ปลอดภัย หรือไม่ปลอดภัย” (นักจิตวิทยา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 มกราคม 2567)

“เหมือนที่อาจารย์กล่าวไปข้างต้นแล้วว่า ช่องทางวิตเตอร์เป็นช่องทางหนึ่งที่สร้างความบันเทิงให้ผู้เล่นก็จริงค่ะ เราสร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยให้กับตัวเองได้ แต่ในอีกมุมหนึ่งก็เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการกลั่นแกล้งบุคคลอื่นได้เช่นเดียวกัน ซึ่งอาจารย์คิดว่าผู้ใช้งานทุกคน ไม่ว่าจะกลุ่มอายุใด ทราบดีว่าสิ่งแวดล้อมไหนที่เป็นคุณและเป็นโทษแก่ตนเอง” (นักจิตวิทยา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 มกราคม 2567)

4.2 ส่วนที่ 2 การอภิปรายผลการศึกษา

สำหรับการอภิปรายผลการศึกษา “นักศึกษากับการตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันวิตเตอร์” ปรากฏผลดังนี้

4.2.1 รูปแบบที่นักศึกษากลายเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันวิตเตอร์

แต่เดิมนั้นการกลั่นแกล้งกันโดยทั่วไปคือ การกลั่นแกล้งกันทางกายภาพ เช่น ตบ ตี ตะคอก หรือเป็นการสร้างความกดดันต่ออีกฝ่าย เช่น การข่มขู่ กีดกัน ให้อาย ทำให้ฝ่ายที่ถูกกลั่นแกล้งเกิดความรู้สึกเสียใจ เจ็บปวดจากการกระทำดังกล่าว และการกลั่นแกล้งกันด้วยคำพูด เช่น การพูดล้อเลียนรูปลักษณะภายนอก การด่าทอด้วยคำหยาบคาย มีความสอดคล้องกับงานศึกษาวิจัยของ สกลวรเจริญศรี (2559) ซึ่งได้กล่าวถึงประเภทของการกลั่นแกล้งกันเอาไว้ว่า และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ Farrington (n.d.) โดยจากการศึกษาวิจัยนี้อธิบายว่า การกลั่นแกล้งคือการถูกกดขี่ข่มเหงด้านร่างกาย สภาพจิตใจ ของคนที่มีอำนาจมากกว่า ซึ่งปัญหาการกลั่นแกล้งกันในรูปแบบเหล่านี้ไม่ถือว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่ในสังคมไทย แต่เป็นการยกระดับความรุนแรงที่มีความอันตรายและเกิดขึ้นได้ง่ายกว่าเดิม โดยการกลั่นแกล้งกันในรูปแบบใหม่ คือการกลั่นแกล้งรังแกกันบนโลกไซเบอร์ ที่มีความรุนแรงและอันตรายกว่าการกลั่นแกล้งกันโดยทั่วไป เนื่องจากสามารถเกิดขึ้นได้ง่าย ไม่มีจำกัดสถานที่หรือเวลา และสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคนที่มีการเข้าใช้งานเครือข่ายสังคม

ออนไลน์ เพียงแค่ใช้อุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์นั้นสามารถเกิดขึ้นได้ทุกช่องทางบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ เนื่องจากเป็นช่องทางที่มักจะเกิดการกลั่นแกล้งขึ้นบ่อยครั้ง พบเห็นได้ตลอดเวลา และเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย มีความสอดคล้องกับงานศึกษาวิจัยของ สุภาวดี เจริญวานิช (2560) ที่ได้อธิบายเอาไว้ว่า การรังแกกันผ่านพื้นที่ไซเบอร์เป็นรูปแบบความรุนแรงรูปแบบหนึ่งที่กำลังเกิดขึ้นแพร่หลายในสังคมไทยและสังคมโลก และถือเป็นอาวุธที่ร้ายแรงรูปแบบหนึ่งที่สามารถทำลายความสุขและทำลายชีวิตของผู้อื่นได้โดยผู้ที่กระทำไม่ต้องออกแรง ซึ่งรูปแบบความรุนแรงรูปแบบนี้สามารถเกิดขึ้นได้กับคนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัยในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มวัยรุ่น นอกจากนี้แอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ถือเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีผู้ใช้งานเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการกลั่นแกล้งที่มักจะพบเห็น หรือเกิดขึ้นได้ง่ายในทวิตเตอร์นั้น ได้แก่ การโจมตีด้วยคำพูดหยาบคายรุนแรง การคุกคามทางเพศแบบออนไลน์ การนำความลับของบุคคลอื่นมาประจานต่อสาธารณะ และการแอบอ้างตัวตน อย่างไรก็ตาม แอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้นเป็นช่องทางที่ให้อิสระเสรีในการแสดงความคิดเห็น หรือโพสต์ข้อความใด ๆ ลงไปก็ได้ โดยประเด็นที่มักจะเกิดการกลั่นแกล้งกันอยู่บ่อยครั้ง ได้แก่ ประเด็นที่กำลังเป็นกระแสสังคมในขณะนั้น ประเด็นทางการเมือง และความชื่นชอบส่วนบุคคล เป็นต้น

ซึ่งจากการศึกษาพบว่า การกลั่นแกล้งรังแกกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษา มักจะเป็นการโจมตีกันด้วยคำพูดรุนแรงหยาบคาย การคุกคามทางเพศแบบออนไลน์ การแอบอ้างตัวตนเป็นบุคคลอื่น และการนำความลับของบุคคลอื่นมาเปิดเผย

ดังนั้นรูปแบบการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยนั้น แบ่งออกเป็น 4 ประเภทด้วยกัน ดังนี้

- 1) การโจมตีด้วยคำพูด ได้แก่ การล้อเลียนหรือวิจารณ์รูปลักษณ์ภายนอกของบุคคลอื่น การโจมตีด้วยคำหยาบคายต่อประเด็นเนื้อหาทางการเมือง และความชื่นชอบส่วนบุคคล
- 2) การคุกคามทางเพศแบบออนไลน์ ได้แก่ การนำรูปภาพของบุคคลอื่นไปโพสต์เพื่อชักจูงให้บุคคลอื่นเข้ามาแสดงความคิดเห็นในเชิงลามกอนาจาร
- 3) การแอบอ้างตัวตนเป็นบุคคลอื่น ได้แก่ การนำรูปภาพของบุคคลอื่นไปแอบอ้างว่าเป็นตนเอง และนำไปใช้ในการกระทำความผิดรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้เหยื่อได้รับความอับอาย หรือได้รับความเสียหาย

4) การนำความลับของบุคคลอื่นมาเปิดเผย ได้แก่ การนำข้อมูลส่วนบุคคล เช่น ข้อมูลการศึกษา รูปถ่ายหน้าตาเปิดเผยต่อสาธารณชน ซึ่งกระทำเพื่อให้เหยื่อได้รับความอับอาย เสื่อมเสียชื่อเสียง รวมถึงการกลั่นแกล้งคุกคาม

งานศึกษาวิจัยของ ฉัตรรัชต์ สาเมาะ และพิมพ์วิทย์ บุญมงคล (2557) ได้อธิบายความหมายของการกลั่นแกล้งกันในโลกไซเบอร์ของเยาวชน ว่าหมายถึง การใช้โทรศัพท์มือถือ หรืออินเทอร์เน็ตในการทำร้ายกัน เพื่อสร้างความเสียหายและสร้างความรำคาญต่อผู้ถูกระทำ โดยรูปแบบของการรังแกกันประกอบด้วย การโจมตีด้วยวาจา หรือใช้วาจาหยาบคายผ่านอินเทอร์เน็ต โดยใช้โทรศัพท์มือถือในการกลั่นแกล้งรังแกกัน และจากการศึกษาพบว่าการกลั่นแกล้งรังแกกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ที่พบได้มากที่สุดคือ การโจมตีด้วยคำพูด เนื่องจากสามารถกระทำได้ง่าย เพียงแค่มีอุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์ก็สามารถทำความผิดได้ตลอดเวลา และไม่มีกรจำกัดสถานที่ สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ อนันต์ วิวัฒน์เดชา (2560) ที่กล่าวว่าสื่อโซเชียลมีเดียเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่คนเราใช้ในการบูลลี่ในทุกวันนี้แทนการบูลลี่ตรง ๆ หรือกระทำต่อตัวบุคคล โดยการกลั่นแกล้งกันนั้นสามารถกระทำผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น LINE Facebook Instagram Tik Tok และ Twitter เป็นต้น อย่างไรก็ตามแอปพลิเคชันทวิตเตอร์เป็นเว็บไซต์ 1 ใน 10 อันดับที่มีผู้เข้าใช้งานมากที่สุด หน้าทีของแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ คือเป็นแหล่งหรือพื้นที่สำหรับการแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่ต้องการพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรือโต้ตอบกันในประเด็นต่าง ๆ มีทั้งความคิดเห็นในเชิงบวกและในเชิงลบ และมีความสอดคล้องกับงานศึกษาวิจัยของ ธัญมาศ ทองมูลเล็ก (2560) ที่ได้อธิบายว่าการทำงานเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นช่องทางที่สามารถวิพากษ์วิจารณ์กระแสสังคมในเชิงลบ และอาจทำให้เกิดกรณีพิพาทที่บานปลาย รวมถึงมีภัยคุกคามจากเครือข่ายสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถเกิดขึ้นได้อยู่ตลอดเวลา การที่ผู้ใช้งานได้รับความอิสระในการแสดงความคิดเห็นหรือตอบโต้กันนั้น จึงทำให้การโจมตีกันด้วยคำพูดที่รุนแรงและหยาบคายเกิดขึ้นได้ง่ายกว่าการกลั่นแกล้งในรูปแบบอื่น ๆ และสามารถกลายเป็นพฤติกรรมเลียนแบบได้ เนื่องจากมีการกลั่นแกล้งเกิดขึ้นกันอย่างแพร่หลาย โดยพฤติกรรมการเลียนแบบนั้นจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีการเรียนรู้และใช้เวลาอยู่กับพฤติกรรม เบี่ยงเบนที่นาน โดยอาจมีความคิดว่า “ในเมื่อคนอื่นสามารถทำได้ ฉันก็สามารถทำได้” จึงทำให้การโจมตีกันด้วยคำพูดเกิดขึ้นบ่อยครั้ง และเกิดขึ้นอย่างไม่มีการสิ้นสุด โดยสอดคล้องกับทฤษฎีอาชญาวิทยา ในทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และทฤษฎีการเลียนแบบ อย่างไรก็ตามการโจมตีกันด้วยคำพูดมักจะเกิดขึ้นในประเด็นปัญหาที่กำลังเป็นที่สนใจของคนในสังคมขณะนั้น เช่น ประเด็นปัญหาการเมือง ความชื่นชอบส่วนบุคคล ซึ่งถือว่าเป็นประเด็นที่เปราะบางทางความคิด อาจเกิดการ

กระทบกระทั่งหรือเกิดความขัดแย้งกันได้ ซึ่งการโจมตีกันด้วยประเด็นปัญหาดังกล่าวนี้ถือเป็นการโจมตีทางความคิดรูปแบบหนึ่ง กล่าวคือ มนุษย์ย่อมมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของความคิด และความหลากหลายทางสังคม มีความสอดคล้องกับทฤษฎีขัดแย้ง

การคุกคามทางเพศแบบออนไลน์นั้นเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์และเกิดขึ้นบ่อยในลักษณะของการแสดงความคิดเห็นเชิงลามก ซึ่งเป็นการทำให้เหยื่อเกิดความรู้สึกอับอาย เนื่องจากผู้กระทำความผิดมีวัตถุประสงค์เพื่อละเมิดศักดิ์ศรีและสิทธิความเป็นส่วนตัวโดยการโพสต์ข้อความ หรือรูปภาพของเหยื่อ ด้วยการแสดงความคิดเห็นสองแง่สองง่าม หรือวิพากษ์วิจารณ์รูปร่าง การแต่งตัว หรืออื่น ๆ เป็นต้น โดยจากการศึกษาพบว่านักศึกษาตกเป็นเหยื่อในการกลั่นแกล้งรูปแบบนี้ในกรณีของการถูกนำรูปภาพไปแสดงความคิดเห็นในเชิงลามกอนาจาร ที่ผู้กระทำความผิดจะทำให้เหยื่อได้รับความเสียหาย และอับอายต่อการกระทำดังกล่าว โดยการกลั่นแกล้งกันรูปแบบดังกล่าวนี้สามารถเกิดพฤติกรรมกรรมกรเลียนแบบกันไปเรื่อย ๆ ได้ เพราะเป็นอีกรูปแบบการกลั่นแกล้งที่เกิดขึ้นได้อยู่บ่อยครั้ง พบเห็นได้ง่าย ขณะใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

การแอบอ้างตัวตนเป็นบุคคลอื่นนั้นเป็นการกลั่นแกล้งรูปแบบหนึ่งซึ่งผู้กระทำความผิดนำภาพถ่ายของเหยื่อมาแอบอ้างว่าตนเองคือบุคคลในภาพถ่ายนั้น โดยนำแอ็กเคานต์ที่สร้างขึ้นใหม่ไปกระทำความผิดในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้เหยื่อได้รับความเสียหาย โดยการกลั่นแกล้งกันในรูปแบบดังกล่าวอาจเกิดขึ้นจากความไม่ระมัดระวังต่อการลงข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองได้แก่ รูปภาพที่สามารถระบุตัวตนได้ชัดเจนของตนเองที่นำไปโพสต์ลงบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ซึ่งอาจทำให้มีผู้เล็งเห็นต่อการกระทำความผิด และนำรูปภาพหรือข้อมูลส่วนตัวไปใช้เพื่อแอบอ้างตัวตนได้ ตามทฤษฎีปกตินิสัย และการจุดชนวนของเหยื่อ เนื่องจากพฤติกรรมของผู้ใช้งานมีความเสี่ยงที่จะทำให้ตนเองตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งๆ

การนำความลับของบุคคลอื่นมาเปิดเผยนั้น จากการศึกษาค้นพบเป็นการกลั่นแกล้งที่เกิดขึ้น และสามารถพบเห็นได้บ่อยบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ เนื่องจากแอปพลิเคชันทวิตเตอร์เป็นสื่อโซเชียลมีเดียที่มีผู้ใช้งานเป็นจำนวนมาก สอดคล้องกับข้อมูลของ อนันต์ วิวัฒน์เดชา (2560) ว่าแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้นนับว่าเป็นบริการเครือข่ายของสังคมออนไลน์ที่นับตั้งแต่วันเปิดตัวแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ถือเป็นเว็บไซต์ 1 ใน 10 อันดับที่มีผู้เข้าใช้งานมากที่สุด และหากข้อมูลส่วนบุคคลถูก

เผยแพร่ออกไปแล้วก็จะไม่สามารถควบคุมได้ เนื่องจากเนื้อหาเหล่านั้นมีบุคคลจำนวนมากเข้าถึงอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มขึ้นอย่างแพร่หลายและอาจเกิดเป็นประเด็นที่มีผู้คนให้ความสนใจได้

ดังนั้นผลจากการศึกษาจะเห็นว่ากรกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษา นั้นมีความรุนแรงมากกว่ากลั่นแกล้งทั่วไป และไม่ต้องรอให้เกิดขึ้นซ้ำ ก็สามารถสร้างผลกระทบต่อเหยื่อได้ทันที โดยรูปแบบที่พบได้บ่อยที่สุดคือการ โจมตีด้วยคำพูด นอกจากนี้การกลั่นแกล้งกันในรูปแบบต่างๆสามารถเกิดขึ้นต่อเนื่องกันได้ เช่น เมื่อเกิดการ โจมตีด้วยคำพูดแล้วอาจบานปลายและกลายเป็นการกลั่นแกล้งรูปแบบอื่นๆได้ อย่างไรก็ตามเมื่อทวิตเตอร์เป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่พบเห็นการกลั่นแกล้งได้บ่อยครั้ง จึงอาจทำให้เกิดการเรียนรู้และเลียนแบบได้ ตามทฤษฎีอาชญาวิทยา ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้ การเลียนแบบ

ตารางที่ 4.1 สรุปรูปแบบการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ที่นักศึกษามหาวิทยาลัยเคยพบขณะใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

รูปแบบการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ที่นักศึกษาเคยพบ				
ผู้ให้ข้อมูล	การ โจมตีด้วยคำพูด	การคุกคามทางเพศแบบออนไลน์	การแอบอ้างตัวตนของผู้อื่น	การนำความลับการนำความลับมาเปิดเผย
RS-0001	√			
RS-0002	√			
RS-0003	√	√		
RS-0004	√		√	√
RS-0005	√			
RS-0006	√			
RS-0007	√	√		√
RS-0008	√			
RS-0009	√	√	√	√
RS-0010	√			

จากตารางแสดงรูปแบบการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ที่นักศึกษามหาวิทยาลัยเคยพบขณะใช้งานแอปพลิเคชัน จะเห็นได้ว่ารูปแบบที่นักศึกษาพบเห็นได้บ่อยที่สุดคือรูปแบบของการ โจมตีด้วยคำพูดรุนแรง หยาบคาย โดยนักศึกษาให้ข้อมูลว่า การ โจมตีด้วยคำพูดหยาบคายรุนแรงนั้นเป็นการกลั่นแกล้งกันที่สามารถเกิดขึ้นได้ง่ายที่สุด และเกิดกับผู้ใด

หรือเนื้อหาใดก็ได้ โดยการกลั่นแกล้งรังแกกันรูปแบบนี้มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนคือต้องการให้ผู้ถูกรกระทำได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์และจิตใจ สอดคล้องกับข้อมูลของ Langan (2011) ได้กล่าวถึงการข่มเหงรังแกด้านคำพูด เป็นลักษณะการพูดใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกหรือทำให้เจ็บปวด จะเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่มีการขู่ข่มขู่ เยาะเย้ย ข่มขู่ การพูดจาดูถูก เลียดสีกันในกลุ่มเพื่อน ทั้งนี้อาจหมายถึงรวมถึงการวิจารณ์ด้วยคำพูดในลักษณะการประ โคมข่าว ข่าวสื่อ คำนิทา และการพูดจาโกหกบิดเบือนข้อมูลที่ไม่เป็นจริง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความเจ็บปวดและจะมุ่งต่อสิ่งทีนอกเหนือการควบคุมของบุคคลที่ถูกข่มเหงรังแก เช่น รูปร่างกายตา เชื้อชาติ ครอบครัว สถานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น นอกจากนี้ยังหมายถึงรวมถึงการพูดจาที่รุนแรง โหดร้าย ทำให้เจ็บปวด อับอาย และรู้สึกเงินประหม่า เป็นต้น

ตารางที่ 4.2 สรूपรูปแบบการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัย

รูปแบบการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์				
ผู้ให้ข้อมูล	การ โจมตีด้วยคำพูด	การคุกคามทางเพศแบบออนไลน์	การแอบอ้างตัวตนของผู้อื่น	การนำความลับของผู้อื่นมาเปิดเผย
RS-0001	√		√	
RS-0002	√			√
RS-0003	√			
RS-0004	√			
RS-0005	√			
RS-0006		√	√	
RS-0007	√		√	
RS-0008	√			
RS-0009	√			√
RS-0010	√			

สรุปได้ว่า รูปแบบที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อมากที่สุดมีด้วยกันทั้งหมด 4 รูปแบบ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การถูกโจมตีด้วยคำพูด การแอบอ้างตัวตนของผู้อื่น การนำความลับของผู้อื่นมาเปิดเผย และการถูกคุกคามทางเพศแบบออนไลน์ จากข้อมูลในตารางที่ 1 จะพบว่าการ โจมตีกันด้วยคำพูดนั้นนักศึกษาพบเห็นได้บ่อยที่สุด และมีผู้ตกเป็นเหยื่อมากที่สุดเช่นกัน และพบว่านักศึกษาเคยตกเป็นเหยื่อจากการ โจมตีด้วยคำพูดถึง 9 คน และที่รองลงมาก็คือการแอบ

อ้างตัวตนเป็นผู้อื่น พบนักศึกษาเคยตกเป็นเหยื่อจำนวน 3 คน การนำความลับของผู้อื่นมาเปิดเผย พบนักศึกษาเคยตกเป็นเหยื่อ 2 คน และรูปแบบที่พบบ่อยที่สุดคือ การคุกคามทางเพศแบบออนไลน์ พบเพียง 1 คนเท่านั้น

4.2.2 สาเหตุที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

จากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ประกอบไปด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

1) ขาดความรู้ในเรื่องการกลั่นแกล้งกันบนพื้นที่ออนไลน์ หรือโลกไซเบอร์

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาขาดความรู้และความเข้าใจในประเด็นปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ และมีความตระหนักรู้ถึงปัญหาดังกล่าวที่น้อย จึงไม่ทราบถึงความรุนแรงว่ามีมากเพียงใด โดยกลุ่มวัยรุ่น หรือวัยของนักศึกษานั้นถือเป็นเหยื่อที่มีความเปราะบาง และมีแนวโน้มว่าจะตกเป็นเหยื่อได้ง่าย ตามความหมายที่ เฮ็นทิก ได้จำแนกประเภทของเหยื่อเอาไว้ ซึ่งจากการศึกษาวิจัยของ สุภาวดี เจริญวานิช (2560) ได้มีการอธิบายว่า การรังแกกันผ่านพื้นที่ไซเบอร์ เป็นรูปแบบความรุนแรงรูปแบบหนึ่งที่กำลังเกิดขึ้นแพร่หลายในสังคมไทยและสังคมโลก และถือเป็นอาวุธที่ร้ายแรงรูปแบบหนึ่งที่สามารถทำลายความสุขและทำลายชีวิตของผู้อื่นได้โดยผู้ที่กระทำไม่ต้องออกแรง ซึ่งรูปแบบความรุนแรงรูปแบบนี้ สามารถเกิดขึ้นได้กับคนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัยในสังคม และการแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุดคือเริ่มต้นจากตนเอง และครอบครัว โดยจะต้องมีความรู้และความเข้าใจในรูปแบบและวิธีการป้องกันและแก้ไข ซึ่งจะสามารถลดอัตราการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ได้ในระดับหนึ่ง มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌัฐรัชต์ สามะ และ พิมพวัลย์ บุญมงคล (2557) กล่าวว่า การจัดการกับปัญหานี้ด้วยตัวเอง ก็ควรที่จะต้องตระหนักในปัญหาเกี่ยวกับการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ให้มากขึ้น ดังนั้นนักศึกษาหรือผู้ที่ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ควรมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องการกลั่นแกล้งกันบนพื้นที่ออนไลน์ หรือโลกไซเบอร์ที่เพิ่มมากขึ้น ใช้งานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ หรือบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นับว่าเป็นอาวุธร้ายรูปแบบหนึ่งที่สามารถสร้างความเสียหายได้มากมาย และยังคงเกิดขึ้นอยู่ในสังคมไทยปัจจุบันอย่างไม่หยุดหย่อน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยยังคงขาดความตระหนักรู้ถึงปัญหาความรุนแรงดังกล่าวที่ตีโพ และไม่ได้ปลูกฝังความรู้ที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชนไทยอย่างแท้จริง ดังนั้นสังคมไทยควรมีการสร้างความรู้ โดยการเพิ่มหลักสูตรการศึกษาให้กับเด็ก

และเยาวชนไทย โดยเริ่มปลูกฝังให้ตั้งแต่วัยเป็นเด็ก เพื่อสร้างเกราะป้องกันที่มีประสิทธิภาพ ทำให้เด็กและเยาวชนมีภูมิคุ้มกันด้านทานต่อปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์เมื่อเติบโตขึ้น

2) มีปัญหาขัดแย้งกันมาก่อนในชีวิตจริง

จากการศึกษาพบว่าก่อนที่นักศึกษาจะตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้น เคยมีปัญหาคัดแย้งกับผู้กระทำความผิดมาก่อนในชีวิตจริง สอดคล้องกับทฤษฎีการจุดชนวนของเหยื่อ อธิบายได้ว่า เหยื่ออาจมีการกระทำบางอย่างในชีวิตจริงหรือมีส่วนร่วมในพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้นมาก่อน จึงทำให้เกิดการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ตามมา อธิบายได้ว่ามีการทะเลาะกันเกิดขึ้นมาก่อนในชีวิตจริง และการทะเลาะกันนั้นคือการกลั่นแกล้งระหว่างบุคคลหรือระหว่างกลุ่มคนเกี่ยวกับการใช้ภาษาหรือคำพูดที่หยาบคายรุนแรงไม่สุภาพ โดยกระทำการสื่อสารตอบโต้กันผ่านทางสื่อสารสังคมหรือสื่อออนไลน์ สอดคล้องกับรูปแบบหรือลักษณะของการกลั่นแกล้งที่ สุภาวดี เจริญวานิช (2560) ได้อธิบายเอาไว้ว่า การทะเลาะกันนั้นคือการกลั่นแกล้งกันทั่วไป ที่สามารถเกิดขึ้นต่อเนื่องไปเป็นการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ได้ ซึ่งถ้าหากเกิดการตอบโต้กัน มักจะไม่สามารถยุติปัญหาจนทำให้กลายเป็นปัญหาที่บ้านปลายไต้นอกจากนี้ทฤษฎีความกดดันทั่วไปได้อธิบายถึงการเผชิญหน้าต่อสิ่งที่ไม่ชอบ กล่าวคือ การที่ผู้ใช้งานมีปัญหาทะเลาะกับบุคคลอื่นมาก่อน ทำให้มีกดดัน มีความคับข้องใจ มีความขุ่นเคืองทางความรู้สึก และอารมณ์ ซึ่งทำให้ผู้ที่ถูกกดดันแสดงออกถึงพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเกิดเป็นการกลั่นแกล้งในรูปแบบต่างๆที่เกิดขึ้นบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ หรือบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ช่องทางอื่นๆได้

3) ความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน

จากการศึกษาพบว่า การกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันของนักศึกษาเกิดจากความคิดเห็นที่ขัดแย้ง หรือความคิดเห็นไม่ตรงกัน ซึ่งมักเกิดจากการเข้าถึงเนื้อหาที่มีความเปราะบางทางความคิด หรือความเห็นของตนเองไปกระทบต่อทัศนคติของผู้อื่น เช่น ปัญหาทางการเมือง ความชื่นชอบส่วนบุคคล และประเด็นที่เป็นกระแสสังคมอยู่ในขณะนั้น เมื่อผู้ใช้งานมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมักเกิดเป็นพฤติกรรมหนึ่ง คือ การตอบโต้หรือปะทะกันทางความคิด ซึ่งบางครั้งผู้ใช้งานแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านของความเป็นมนุษย์ และมีความหลากหลายทางสังคม โดย ธัญมาศ ทองมูลเล็ก (2560) ได้อธิบายเอาไว้ว่าการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์นั้นมักมีผลกระทบมากมาย และแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ถือเป็นเครือข่ายทางสังคมออนไลน์หนึ่งที่สามารถวิพากษ์วิจารณ์กระแสสังคมในเชิงลบ และอาจทำให้เกิดกรณีพิพาทที่บ้านปลายไต้นได้ โดยเรื่องของการเมืองเป็นเรื่องที่คนในสังคมให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก ย่อมมีผู้ที่มียุทธศาสตร์แตกต่างกันเข้ามาแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ทั้งเชิงบวกและเชิงลบได้ และหากเกิดการโต้แย้งที่รุนแรงก็อาจทำให้ปัญหาเกิดบาน

ปลาย เช่นเดียวกันการแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่ตนเองให้ความสนใจ ซึ่งเป็นปกติที่เมื่อได้รับความชื่นชมก็ต้องมีผู้ที่มียอคติกับสิ่งนั้น สอดคล้องกับข้อมูลของ กติกา สายสุนีย์ (2555) ที่มีการอธิบายว่าการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์นั้น เป็นช่องทางที่สามารถวิพากษ์วิจารณ์กระแสสังคมในเชิงลบ และอาจทำให้เกิดกรณีพิพาทที่บานปลาย

ดังนั้นเมื่อความคิดเห็นไม่ตรงกันก็ย่อมส่งผลให้นักศึกษาดกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ได้ และยังสอดคล้องกับทฤษฎีการจูดชนวนของเหยื่อ กล่าวคือ การที่นักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการตอบโต้ด้วยคำพูดที่หยาบคายรุนแรง ไม่ว่าจะเป็นประเด็นทางการเมืองหรือเรื่องของความชื่นชมส่วนบุคคล การกระทำดังกล่าวคือการกระตุ้น หรือจูดชนวนการตกเป็นเหยื่อที่เกิดขึ้นจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตอบโต้ นั่น ๆ ได้ และทฤษฎีปกตินิสัยสามารถนำมาอธิบายได้อีกว่า การที่ผู้ใช้งานมักมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น มักจะเข้าไปตอบโต้ หรือแสดงความเห็นขัดแย้งกับบุคคลอื่นอยู่บ่อยครั้ง ทำให้ตนเองตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้ง ๆ ได้เช่นกัน

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีอาชญาวิทยา ได้แก่ ทฤษฎีขัดแย้ง ซึ่งอธิบายได้ว่า บางครั้งการที่บุคคลหนึ่งตกเป็นเหยื่อได้นั้น อาจเกิดจากความขัดแย้ง ซึ่งกรณีการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้น อาจหมายถึงการขัดแย้งกันทางความคิด ทศนคติ อุดมการณ์ หรือมีความแตกต่างกันที่ความหลากหลายทางสังคม ความเป็นมนุษย์ ซึ่งอาจทำให้เกิดเป็นพฤติกรรมความรุนแรงที่ตามมาได้

4) แอปพลิเคชันทวิตเตอร์ขาดความปลอดภัย

จากการศึกษาพบว่าแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้นนอกจากให้ประโยชน์ต่อผู้ใช้งานที่หลากหลายแล้ว กลับเต็มไปด้วยข้อเสียมากมาย โดยแนวคิดวัฒนธรรมไซเบอร์สามารถนำมาอธิบายได้ว่าความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีเป็นตัวส่งเสริมการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์หรือบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ช่องทางอื่น ทำให้ผู้ใช้งานตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งหรือเหยื่ออาชญากรรมได้ เพราะเทคโนโลยีช่วยอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ และมีการเข้าถึงข้อมูลที่ง่าย ซึ่งอาจทำมีบุคคลอื่นบุคคลใดนำเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์ในทางที่ผิดหรือนำไปใช้ในการกลั่นแกล้งผู้ใช้งานอื่น ๆ ได้ จึงอาจทำให้คนที่รู้ไม่เท่าทัน หรือคนที่มีความวิตกกังวลต่ำอย่างเด็กและวัยรุ่นตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม หรือการกลั่นแกล้งกัน ๆ ได้ นอกจากนี้แอปพลิเคชันทวิตเตอร์มีการให้อิสระในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นการให้อิสระที่มากเกินไป โดยไม่มีการจำกัดความเหมาะสมในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งทำให้มีการแสดงความคิดเห็นเชิงลบ หรือเป็นการแสดงความคิดเห็นโจมตีหรือข่มขู่บุคคลอื่น เช่น มีการวิพากษ์วิจารณ์ส่วนตัว ซึ่งบางครั้งอาจกระทบกับความคิดของผู้ใช้งานคนอื่นได้ สอดคล้องกับข้อมูลของ รัชฎมาศ ทองมูลเล็ก (2560) ที่กล่าวเอาไว้ว่าการใช้งานเครือข่ายออนไลน์นั้นมีผลกระทบที่ร้ายแรงเพราะเป็นช่องทางที่สามารถวิพากษ์วิจารณ์กระแสสังคมในเชิง

ลบ และอาจทำให้เกิดกรณีพิพาทที่บ้านปลาย นอกจากนี้การยืนยันตัวตนบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ก็ไม่ได้มีกำหนดให้ผู้ใช้งานตั้งชื่อจริง นามสกุล หรือรูปภาพของตนเองในการสมัครเข้าใช้งาน ซึ่งกรณีนี้ผู้ใช้งานสามารถซ่อนตัวตนที่แท้จริงขณะใช้งานได้ ดังนั้นเมื่อมีการแอบอ้างตัวตน ผู้ใช้งานไม่อาจทราบได้เลยว่า แอ็กเคานต์ที่ใช้รูปภาพนั้น ๆ เป็นรูปภาพที่แท้จริงหรือไม่อาจทำให้นำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้ยากและใช้เวลานานเนื่องจากมีวิธีการที่ซับซ้อนยุ่งยาก ด้วยเหตุนี้ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตามมาได้ เนื่องจากสามารถหลบซ่อนตัวจากการรับโทษตามกฎหมาย ไม่มี ความเกรงกลัวต่อกฎหมาย อย่างไรก็ตามแอปพลิเคชันทวิตเตอร์เป็นช่องทางที่สามารถเข้าถึง ข่าวสารได้ตลอดเวลา และทันเหตุการณ์ ทว่าผู้ใช้งานก็ไม่อาจทราบได้เลยว่าข่าวต่าง ๆ ที่เผยแพร่ ออกไปนั้นมีข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งกรณีนี้อาจเป็นการสร้างความเข้าใจผิด ให้แก่ผู้ใช้งานได้ และบางครั้งเมื่อเกิดประเด็นปัญหาในแอปพลิเคชันในลักษณะดังกล่าวแล้ว ภายหลังอาจกลายเป็นประเด็นที่ผู้คนจำนวนมากให้ความสนใจ อาจถูกเผยแพร่ออกไปอย่าง กว้างขวาง ซึ่งหากมีการนำเข้าข้อมูล เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล หรือภาพถ่าย ความลับที่ไม่สามารถ เปิดเผยได้นั้น อาจทำให้ไม่สามารถยุติการส่งต่อ หรือแม้แต่ให้โอกาสเหยื่อได้โพสต์ให้คำอธิบาย เพื่อทวงถามความยุติธรรม หรือพิสูจน์ความบริสุทธิ์ได้เลย

โดย ปองกมล สุรัตน์ (2561) ได้มีการอธิบายถึงสาเหตุของการตกเป็นเหยื่อจากการ ใช้งานโซเชียลมีเดียเอาไว้ว่า การที่ผู้ใช้งานสามารถใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ด้วย การไร้ตัวตน หรือ ตัวตนปลอม จะสามารถทำให้ผู้กระทำผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย เนื่องจากเมื่อกระทำความผิด แล้วจะไม่ได้รับโทษทางกฎหมาย เพราะไม่สามารถหาตัวตนที่แท้จริงได้ มีแตกต่างจากการกลั่น แก่ล้างที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง เพราะจะได้รับผลทางกฎหมาย และถูกเปิดเผยชื่อและตัวตน ซึ่งสร้าง ความอับอายให้ตนเองและบุคคลรอบข้างได้ อย่างไรก็ตามผู้กระทำผิดบนช่องทางออนไลน์ก็ไม่ได้ ไร้ตัวตนอย่างสมบูรณ์แบบ เนื่องจากตามยังมีการอธิบายถึงการขาดความยับยั้งชั่งใจ ซึ่งกรณีนี้เป็น ผลสืบเนื่องมาจากการเข้าใช้งานอย่างไร้ตัวตน หรือการสร้างตัวตนปลอมขึ้นมานั้นมาสามารถ กระทำได้ง่าย อาจทำให้ผู้กระทำความผิดขาดความยับยั้งชั่งใจ หรือมีความวู่วามขณะใช้งาน จนทำ ให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้ ปัญหาการขาดการควบคุมดูแลที่ดีนี้ก็นับว่าเป็นสาเหตุหลักที่สำคัญ เพราะทวิตเตอร์ไม่อาจควบคุมดูแลการใช้งานของผู้ใช้งานได้อย่างเด็ดขาด เพราะจำนวนของ ผู้ใช้งานที่เพิ่มมากขึ้น และการให้บริการส่งข้อความส่วนตัวก็ไม่สามารถเข้าไปควบคุมดูแลได้อย่าง ทัวถึง การโพสต์ข้อความ การแสดงความเห็น หรือ โพสต์ข้อมูลส่วนตัวลงบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ นั้น หากมีการแชร์ต่อแล้วมักเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและไม่สามารถยุติได้ทันที ซึ่งเมื่อเป็นการประจาน กัน หรือการนำความลับมาเปิดเผยต่อสาธารณะชนแล้ว ย่อมเป็นการสร้างความเจ็บปวด

จนกลายเป็นบาดแผลทางใจแก่เหยื่อผู้ถูกกลั่นแกล้งเป็นอย่างมาก เพราะเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะลุกลามเป็นวงกว้าง และในกรณีสุดท้ายคือ ความเสี่ยงที่ไม่มีขีดจำกัด ซึ่งอธิบายได้ว่า เมื่อผู้คนใช้ชีวิตอยู่กับเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลา ย่อมเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งที่ไม่จำกัดเช่นเดียวกันซึ่งมีความแตกต่างจากการกลั่นแกล้งกันทั่วไป ที่ต้องมีเหยื่อที่เหมาะสม สถานการณ์และโอกาสในการกลั่นแกล้ง แต่เพราะแอปพลิเคชันทวีตเตอร์ขาดการดูแลที่ดี จึงทำให้ผู้ใช้งานทุกคนล้วนเป็นเหยื่อที่เหมาะสม และการกลั่นแกล้งก็สามารถกระทำเวลาได้ตลอดเวลา ไม่มีการจำกัดสถานที่ดังนั้นจากการศึกษาจะพบว่า การกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์หรือบนแอปพลิเคชันทวีตเตอร์นั้นมีความอันตราย และควรเข้าใจและตระหนักรู้ เพื่อยับยั้งอัตราการตกเป็นเหยื่อที่เพิ่มขึ้นในสังคมไทย

นอกจากนี้ทฤษฎีปกตินิสัยได้อธิบายเอาไว้ว่า การขาดผู้ปกครองหรือผู้ดูแลที่มีความสามารถ หมายถึงใครบางคนที่สามารถแทรกแซง หยุดหรือขัดขวางอาชญากรรมนั้น กล่าวคือ แอปพลิเคชันทวีตเตอร์นั้นขาดการดูแลที่ดี หรือมีความสามารถในการดูแลผู้ใช้งานที่ต่ำ จึงทำให้นักศึกษาหรือผู้ใช้งานอื่นๆ ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งได้ กล่าวคือ การกลั่นแกล้งสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ผู้ใช้งานทุกคนล้วนมีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งฯ จะเห็นได้ว่าแอปพลิเคชันทวีตเตอร์มีช่องว่างบางอย่างที่อาจทำให้เกิดการกระทำผิดรูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ควรต้องมีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเพื่อลดการกลั่นแกล้งฯ และลดโอกาสหรือเหยื่อที่เหมาะสมในการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวีตเตอร์ที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต

4.2.3 ผลกระทบที่เกิดขึ้นของนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวีตเตอร์

วัยของนักศึกษานั้นถือว่าเป็นบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาสังคมไทยในอนาคต ซึ่งหากนักศึกษากลายเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวีตเตอร์ ที่อาจส่งผลกระทบต่อในหลากหลายด้าน โดยข้อมูลดังกล่าว สอดคล้องกับงานศึกษาวิจัยของ วรณัน ดาราพงษ์ (2563) ซึ่งได้กล่าวว่าผลกระทบที่เกิดจากการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์นั้น อาจกระทบต่อการศึกษา หรือการใช้ชีวิตตามปกติของนักศึกษา ซึ่งจะทำให้การใช้ชีวิตของนักศึกษานั้นหยุดชะงักไปกลางคัน โดยในปัจจุบันการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ หรือบนแอปพลิเคชันทวีตเตอร์นั้นมีความรุนแรงที่เพิ่มมากขึ้น และแพร่หลายเป็นจำนวนมาก เมื่อเกิดขึ้นแล้วมักแก้ไขได้ยาก สอดคล้องกับงานศึกษาวิจัยของ สุภาวดี เจริญวานิช (2560) โดยอธิบายว่า ผลกระทบที่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อได้รับภายหลังจากการถูกกลั่นแกล้งคือ ผลกระทบต่อสภาพจิตใจ อารมณ์ และความเป็นส่วนตัว จะเห็นได้ว่าผลกระทบที่เหยื่อได้รับนั้นจะมีความรุนแรงกว่าการกลั่นแกล้งกันตามปกติในชีวิตจริง กล่าวคือ การที่ข้อมูลส่วน

บุคคล หรือข้อมูลลับ ถูกบุคคลอื่นนำไปเปิดเผยนั้นมักจะถูกส่งต่อเป็นจำนวนมาก โดยไม่สามารถยุติเหตุการณ์ดังกล่าวได้ในระยะเวลาที่รวดเร็ว ซึ่งจะทำให้สภาพจิตใจของเหยื่อได้รับผลกระทบที่มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น รวมถึงกระทบต่อความเป็นส่วนตัว ที่ทำให้เหยื่อเริ่มมีการเก็บตัวไม่พบปะผู้คนอย่างปกติที่ควรจะเป็น ซึ่งอาจทำให้เหยื่อขาดเรียน ไม่ได้ไปทำงาน สอดคล้องกับงานศึกษาวิจัยของ กชพรรณ มณีภาค และอุนิษา เลิศโตมรสกุล (2562) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับผลกระทบจากการถูกกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ คือ เสื่อมเสียชื่อเสียง ขาดเรียน และไม่ได้ไปทำงาน โดยผลสืบเนื่องต่อมาจากผลกระทบทางอารมณ์ คือ รู้สึกอับอาย กังวล ขาดความมั่นใจ หวาดระแวง จนต้องพบจิตแพทย์เพื่อรักษาอาการเช่นว่านั้น เป็นต้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mansour AL-Ali and Shattnawi (2018) ที่กล่าวว่าผู้ตกเป็นเหยื่อซึ่งจะมีผลกระทบต่อสภาพกาย สภาพจิตใจ สังคม และการเรียน ซึ่งหากไม่ได้รับการแก้ไขก็อาจทำให้นักศึกษาหรือเหยื่อตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า ซึ่งอาจทำให้นักศึกษาต้องได้รับการปรึกษาจากจิตแพทย์ และหากเป็นกรณีร้ายแรงที่สุดคือ คิดทำร้ายตนเอง หรือฆ่าตัวตาย ซึ่งจากการศึกษาวิจัยของ วาสนา คำดี (2564) พบว่า พฤติกรรมรังแกผู้อื่นผ่านโลกไซเบอร์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะซึมเศร้า หรือหมายความถึง เมื่อตกเป็นเหยื่อจากพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกกันผ่านโลกไซเบอร์นั้น อาจทำให้อยู่ในภาวะซึมเศร้าได้ ดังนั้นควรต้องมีแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้หมดไปจากสังคมไทย

จากการศึกษาพบผลกระทบจากการถูกกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษา ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1) ผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัว จากการศึกษาพบว่า เมื่อนักศึกษาตกเป็นเหยื่อแล้วทำให้รู้สึกหวาดระแวง จิตตก กังวล และสูญเสียความมั่นใจในการออกไปพบปะผู้คน เพราะกลัวว่าเรื่องที่เกิดขึ้นในแอปพลิเคชันทวิตเตอร์จะถูกนำไปเผยแพร่ในชีวิตจริง ทำให้คนรอบตัวจดจำได้ เสื่อมเสียชื่อเสียง และถูกลดทอนคุณค่า จึงทำให้ต้องเก็บตัวไม่ออกไปพบปะ ไม่ออกไปเรียนหรือทำงาน

2) ผลกระทบทางอารมณ์ จากการศึกษาพบว่า เมื่อนักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์แล้วได้รับผลกระทบต่ออารมณ์เป็นอันดับแรก ได้แก่ โกรธแค้น เศร้า เสียใจ ทำให้มีการตอบโต้กลับที่รุนแรง เป็นต้น

3) ผลกระทบต่อสภาพจิตใจ หรือตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า จากการศึกษาพบว่าเมื่อนักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์แล้วได้รับผลกระทบต่อสภาพจิตใจ คือ มีภาวะซึมเศร้า ต้องได้รับการรักษาจากจิตแพทย์ การรักษาด้วยยา และนักศึกษาบางคนมีความรู้สึกอยากทำร้ายตนเอง

ผลจากการศึกษาจะพบได้ว่า เมื่อนักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์แล้วนั้น ผลกระทบสามารถเกิดขึ้นได้หลากหลายด้าน เช่น ผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัว ผลกระทบทางอารมณ์ และผลกระทบต่อสภาพจิตใจหรือตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า โดยในวัยของนักศึกษานั้นมีความสำคัญต่ออนาคตของสังคมไทยเป็นอย่างมาก เมื่อได้รับผลกระทบจากการถูกกลั่นแกล้งแล้วนั้นอาจทำให้การศึกษา การทำงาน หรือการเข้าสังคมอื่น ๆ ชะงักและเกิดความล่าช้า กล่าวคือนักศึกษามีการเก็บตัวไม่เข้าเรียน ซึ่งอาจจะเป็นระยะเวลาหนึ่ง หรือเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน รวมทั้งการรักษาอาการป่วยจากการอยู่ในภาวะซึมเศร้าเองก็อาจทำให้ไม่สามารถใช้ชีวิตตามปกติได้ และหากอยู่ในภาวะซึมเศร้าขั้นรุนแรงก็อาจไม่สามารถเข้าสังคมได้เลย เพราะต้องได้รับการบำบัดและรักษาจนกว่าอาการจะหายดี และผลกระทบทางอารมณ์นั้นอาจทำให้การกลั่นแกล้งเกิดขึ้นได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพราะอารมณ์ที่มักเกิดขึ้นคืออารมณ์โกรธ แค้น จนทำให้มีการตอบโต้ที่รุนแรงตามมาได้ โดยทฤษฎีการจุดชนวนของเหยื่อสามารถนำมาอธิบายถึงพฤติกรรมการตอบโต้ที่รุนแรงของผู้ใช้งานได้ว่า เมื่อมีการเข้าไปมีส่วนร่วมในพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ก็อาจทำให้ตนเองตกเป็นเหยื่อได้ ดังนั้นควรจะต้องมีแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์หรือบนโลกออนไลน์ให้หมดไปจากสังคมไทย เพื่อให้การดำเนินชีวิตของวัยของนักเรียนและนักศึกษาสามารถเดินต่อไปข้างหน้าและพัฒนาสังคมไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.2.4 แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ มีดังต่อไปนี้

สำหรับสถานศึกษา

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาขาดความรู้และความเข้าใจ รวมถึงมีการตระหนักรู้ต่อปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนโลกโซเชียลที่น้อย จึงทำให้นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ และเมื่อตกเป็นเหยื่อแล้วมักไม่ทราบแนวทางในการแก้ไขและป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรคที่ควรจะมีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน กล่าวคือควรเพิ่มเติมหลักสูตรการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งกันบนโลกโซเชียลให้กับนักศึกษา สร้างความเข้าใจต่อปัญหา

หรือทราบถึงแนวทางต่างๆ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี และอยู่ให้ห่างไกลจากการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียล ควรมีสร้างความรู้ด้วยกิจกรรมรงค์หรือประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นบนโลกโซเชียล หรือวิธีการรับมือต่อปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นบนโลกโซเชียล สร้างทัศนคติที่ดีให้กับผู้ใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ หรือสื่อโซเชียลต่างๆ เพื่อให้นักศึกษาใช้งานโซเชียลมีเดียอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานศึกษาวิจัยของ สุภาวดี เจริญวานิช (2560) โดยอธิบายว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียลที่ดีที่สุดคือการที่วัยรุ่นและครอบครัว ทราบถึงวิธีการป้องกันพฤติกรรมมารังแกกันผ่านพื้นที่โซเชียล และงานศึกษาวิจัยของ Mansour AL-Ali and Shattnawi (2018) ได้กล่าวว่า การให้นักเรียนใช้ทักษะในการแก้ปัญหากรณีถูกกลั่นแกล้งด้วยตนเอง เพื่อที่จะได้ทราบว่าวิธีการรับมือเป็นอย่างไร และวิธีการดังกล่าวควรได้รับความร่วมมือระหว่างคุณครู ผู้ปกครองของนักเรียน เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหา โดยวิธีการดังกล่าวควรบรรจุเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอนของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการลดปัญหาการกลั่นแกล้งในโรงเรียน และ Lee and Wu (2018) กล่าวว่า แนวทางที่จะป้องกันการกลั่นแกล้งกันคือการสร้างความตระหนักให้เด็กรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้เกียรติกัน สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อ และมีการณรงค์ต่อต้านการกลั่นแกล้งกันของเด็ก และจากการศึกษาพบว่านักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยเปิดคลินิกให้คำปรึกษาทางจิตเวช รวมถึงจ่ายยารักษากรณีนักศึกษามีอาการป่วยทางจิตเวช เพื่อเป็นอีกแนวทางในการช่วยเหลือนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ที่ได้รับผลกระทบทางสุขภาพจิต หรือตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า จากข้อมูลของ กรมวิชาการ (2546) ได้กล่าวถึงแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการถูกกลั่นแกล้งเอาไว้ คือ การจัดตั้งทีมช่วยเหลือ (Team Helper) ไม่เพียงแค่สถาบันการศึกษาเท่านั้นที่จะสามารถแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งที่เกิดขึ้นในสังคมไทยได้ แต่ควรได้รับความร่วมมือหรือการช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้มาตรการหรือแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยหน่วยงานหรือกลุ่มคนที่ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ นักให้คำปรึกษา หรือจิตแพทย์หรือหน่วยงานอื่นๆ เป็นต้น

ดังนั้นแนวทางที่สถานศึกษาควรนำไปปรับใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้น คือการเพิ่มหลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องโซเชียลบุลลี่ สนับสนุนให้มีกิจกรรมรงค์ และประชาสัมพันธ์ถึงปัญหาความรุนแรงของอาชญากรรมทางโซเชียล หรือการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ และ เปิดคลินิกให้คำปรึกษาทางจิตเวช รวมถึงจ่ายยารักษากรณีนักศึกษามีอาการป่วยทางจิตเวช เช่น โรคซึมเศร้า เครียด วิตกกังวล นอนไม่หลับ

สอดคล้องกับ ทฤษฎีกับคักทางวัฒนธรรม อธิบายได้ว่า หากนักศึกษาได้รับการดูแลสอดส่องช่วยเหลือ หรือได้รับคำปรึกษาที่ดี มีความรู้และความเข้าใจต่อปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น นักศึกษาจะสามารถแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ไม่เรียนรู้พฤติกรรมเบี่ยงเบนจากการเข้าใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ และใช้งานแอปพลิเคชันต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ ห่างไกลพฤติกรรมสุ่มเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ และลดอัตราการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ให้เหลือน้อยลงได้ และทฤษฎีการควบคุมตนเองก็ได้มีการอธิบายว่าการที่ผู้ใช้งานหรือนักศึกษามีภาวะการควบคุมตนเองที่ต่ำนั้นเกิดจากการที่ขาดการเลี้ยงดูและการอบรมที่ดีซึ่งอาจเกิดจาก สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา ที่มีความสามารถในการขัดเกลาทางสังคมให้แก่บุตรหลานของตนเองที่ไม่ดีพอ ดังนั้นนักศึกษาซึ่งเป็นผู้ใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ควรต้องได้รับการศึกษาที่ดี ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ได้รับปลอดภัยจากทุกภาคส่วนไม่เพียงแค่มหาวิทยาลัย

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านกฎหมาย หรือผู้บังคับใช้กฎหมาย

จากการศึกษาพบว่า กฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในประเทศไทย ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์หรือบน โลกโซเชียลได้อย่างเด็ดขาด และยังคงขาดความเคร่งครัดในการบังคับใช้กฎหมาย กระบวนการดำเนินคดีมีล่าช้าและซับซ้อน ดังนั้นการแก้ไขด้วยบทกฎหมายให้บังคับใช้ได้จริง และมีความครอบคลุมต่อการกลั่นแกล้งทุกรูปแบบ จะสามารถคุ้มครองเยียวยาเหยื่อที่ได้รับผลกระทบจากการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ได้ มีความสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ วรณัน คาราวงษ์ (2563) ที่ได้มีการเสนอแนะ การบัญญัติกฎหมายเฉพาะของประเทศไทยในเรื่องการกลั่นแกล้งรังแกทางโซเชียล แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามศัพท์ เกณฑ์อายุของเด็กและเยาวชนที่พึงได้รับความคุ้มครอง กำหนดฐานความผิด และหน่วยงานที่รับผิดชอบ เป็นสำคัญ จะเห็นได้ว่าประเทศไทยควรมีกฎหมายที่เป็นเรื่องเฉพาะเจาะจงในความผิดที่เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์หรือบน โลกโซเชียล รวมถึงให้มีการเยียวยาคุ้มครองเหยื่อที่อยู่ในวัยนักเรียนและนักศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย หรือผู้ที่บังคับใช้กฎหมายควรมีการประชาสัมพันธ์แนวทางหรือวิธีการดำเนินการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อในโซเชียลให้บุคคลทั่วไปหรือนักศึกษาได้เข้าถึงและเข้าใจในแนวทางหรือวิธีการดำเนินคดี เพื่อที่จะได้เป็นอีกหนึ่งทางออกให้กับนักศึกษาหรือบุคคลอื่นที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม สอดคล้องกับงานศึกษาวิจัยของ ณัฐริชต์ สาเมาะ และพิมพัลย์ บุญมงคล (2557) โดยได้มีการอธิบายว่า หน่วยงานของรัฐควรมีบทบาทในสนับสนุนให้มีการณรงค์การใช้

สื่อออนไลน์อย่างถูกวิธี และสร้างสรรค์แก่เด็กและเยาวชน ตลอดจนให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่อง ความรุนแรงของอาชญากรรมการรังแกกันบน โลกโซเชียล เพื่อให้ทุกคนเกิดความตระหนักถึง สาเหตุ และรูปแบบการคุกคามทางเพศ ซึ่งอาจออกกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งมีมาตรการเยียวยาเหยื่ออาชญากรรมบน โลกโซเชียล

ดังนั้นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านกฎหมาย หรือผู้ที่บังคับใช้กฎหมายนั้น ก็คือการแก้ไขหรือบัญญัติตัวบทกฎหมายใหม่ให้สามารถแก้ไขปัญหาคารก้นแก้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์หรือบนโลกโซเชียลได้อย่างเด็ดขาด และมีวิธีการที่เคร่งครัดจริงจัง รวมถึงครอบคลุม การก้นแก้งทุกรูปแบบที่เกิดขึ้น มีการเยียวยาและคุ้มครองเหยื่อที่เป็นเด็กและเยาวชน กลุ่มของ นักเรียนและนักศึกษา ด้วยวิธีการกำหนดเกณฑ์อายุของเหยื่อ กำหนดบทลงโทษในการกระทำ ความผิดที่เกิดขึ้น เยียวยาและคุ้มครองเหยื่อที่ได้รับผลกระทบต่อสภาพจิตใจ นอกจากนี้หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับกฎหมายหรือผู้ที่บังคับใช้กฎหมายควรมีการประชาสัมพันธ์หรือให้ความรู้แก่บุคคล ทั่วไปหรือนักศึกษา เพื่อให้มีการตระหนักรู้และเข้าใจถึงวิธีการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาคารก้น แก้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาคารก้นแก้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ หรือโลกโซเชียลได้ในระดับหนึ่ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย หรือผู้บังคับใช้กฎหมาย ควรเป็นหน่วยงานที่สามารถลดโอกาสในการตกเป็นเหยื่อของนักศึกษาผู้ใช้งานแอปพลิเคชันทวิต เทอร์ ด้วยการเป็นผู้ที่สามารถหยุดหรือขัดขวางความรุนแรงที่เกิดขึ้นบนโลกโซเชียล หรือบนแอป พลิเคชันทวิตเตอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปิดช่องว่างในการกระทำผิดทุกช่อง ซึ่งจะทำได้ อัตราการตกเป็นเหยื่อของนักศึกษาลดน้อยลงไป ตามที่ทฤษฎีปกตินิสัยได้มีการอธิบายเอาไว้

สำหรับสังคม/ชุมชน

จากการศึกษาพบว่า แม้สังคมและชุมชนจะเป็นกลุ่มที่อยู่ห่างไกลจากปัญหาความรุนแรง จากการก้นแก้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษา แต่ก็ควรมีความรู้และความเข้าใจใน ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งยังต้องมีความตระหนักรู้ในปัญหาคารก้นแก้งในแอปพลิเคชันทวิต เทอร์หรือบนโลกโซเชียลเพื่อที่จะได้เป็นอีกหนึ่งพื้นที่ปลอดภัยของนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจะได้ สามารถขอคำปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือได้ ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับข้อมูลของ กรมวิชาการ (2546) ที่ได้มีการอธิบายถึงแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคารก้นแก้งจากการก้น แก้งสำหรับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษา ชุมชน สังคม ครอบครัว ซึ่งแนวทางที่ 1 คือการให้คำปรึกษา (Counseling) การให้คำปรึกษาเป็นวิธีการหนึ่งในการช่วยเหลือบุคคลที่ได้รับ

ความทุกข์หรือความไม่สบายใจในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งการที่สังคมและชุมชนสามารถเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ปลอดภัยสำหรับนักศึกษา ก็สามารถเยียวยาสภาพจิตใจที่บอบช้ำของนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อได้ อย่างไรก็ตามความรู้และความเข้าใจก็ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ ถ้าหากสังคมและชุมชนมีความรู้และความเข้าใจในปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ที่ดีพอก็จะสามารถเป็นที่ปรึกษาสามารถเป็นอีกหนึ่งกลุ่มคนที่เข้ามามีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทฤษฎีดังกล่าวได้อธิบายถึงการจัดการหรือการเลี้ยงดูที่ดี ซึ่งไม่เพียงแต่ครอบครัวหรือสถานศึกษาเท่านั้น สังคมและชุมชนจะเป็นอีกกลุ่มคนจะช่วยสอดส่องดูแลพฤติกรรม เปิดใจรับฟังในปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อลดอัตราการกลั่นแกล้งกันบนโลกโซเชียลหรือแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ และช่วยเยียวยาสภาพจิตใจนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อ ลดการตกอยู่ในภาวะซึมเศร้าได้

ดังนั้นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคือการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษาต่อสังคมและชุมชน ก็คือการที่สังคมและชุมชนสามารถเป็นพื้นที่ปลอดภัยให้กับบุตรหลาน หรือนักศึกษาที่อยู่ในชุมชนนั้น ๆ ได้ อย่างไรก็ตามสังคมควรมีความรู้และความเข้าใจในระดับหนึ่ง รวมถึงมีความตระหนักรู้ในปัญหาความรุนแรงของการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์หรือบนโลกโซเชียล ช่วยกันสอดส่องดูแลบุตรหลานของตนเอง พร้อมทั้งเปิดใจรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยความเข้าใจ และพร้อมที่จะแก้ไขปัญหไปพร้อมกับบุตรหลานของตนเอง สามารถเยียวยาสภาพจิตใจของเหยื่อหรือนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อได้ โดยการที่สังคมหรือชุมชนสามารถเป็นพื้นที่ปลอดภัยที่ดีได้นั้นถือว่าเป็นอีกหนึ่งแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งจะสามารถทำให้นักศึกษามีความสามารถในการควบคุมตนเองต่อการกระทำหรือการกระทำการบางอย่างที่ดีขึ้น ทำให้นักศึกษาอยู่ห่างไกลจากการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้ง และไม่เป็นผู้กลั่นแกล้งคนอื่นเสียเองตามที่ทฤษฎีการควบคุมตนเองได้มีการอธิบายไว้

ด้านสถาบันครอบครัวและต่อตนเอง

แนวทางสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาคือการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษาสำหรับสถาบันครอบครัวและต่อตนเองนั้น มีดังนี้

1) ด้านสถาบันครอบครัว จากการศึกษาพบว่าครอบครัวควรจะต้องตระหนักรู้ มีความเข้าใจ เปิดใจรับฟัง และพร้อมรับมือกับปัญหาไปพร้อมกับบุตรหลานของตนเอง กล่าวคือเมื่อ

ครอบครัวมีความรู้และเข้าใจในปัญหาความรุนแรงของการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์หรือ บนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ รวมถึงความตระหนักรู้ต่อปัญหาดังกล่าวไปพร้อมกันกับนักศึกษา อาจทำให้ครอบครัวกลายเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ปลอดภัย หรือทางออกที่ดีสำหรับนักศึกษา เนื่องจากครอบครัวเป็นกลุ่มคนที่มีความใกล้ชิดกับนักศึกษามากที่สุด และจะสามารถเยียวยาสภาพจิตใจให้กับนักศึกษาได้ที่สุด การมีพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูที่ดีจากครอบครัว จะทำให้นักศึกษาเกิดความไว้วางใจที่จะเล่าถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อขอรับคำปรึกษา หรือขอความช่วยเหลือจากบุคคลในครอบครัว เพื่อหาทางออกให้กับปัญหาดังกล่าว ซึ่งจากทฤษฎีกับดักทางวัฒนธรรมนี้ก็เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงหลักการเอาไว้ว่าการที่ครอบครัวไม่ได้มีการปล่อยปละละเลย มีการควบคุมดูแล สอดส่องเอาใจใส่ สอบถามสารทุกข์สุขดิบถึงปัญหาแต่ละวันที่บุตรหลานของตนเองพบเจอมาบ้างนั้น จะทำให้ครอบครัวและบุตรหลานเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นพื้นที่ปลอดภัยให้กับบุตรหลาน ดังนั้นการมีครอบครัวที่อบอุ่น มีพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูที่ดี ครอบครัวมีการเปิดใจรับฟังในปัญหาต่าง ๆ มีความรู้และเข้าใจ สามารถให้ความช่วยเหลือ และเยียวยาสภาพจิตใจให้กับบุตรหลานของตนเองได้นั้น ก็จะทำให้ นักศึกษาสามารถหาทางออกให้กับปัญหาการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ได้ ไม่ตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า และแก้ไขปัญหาเมื่อตนเองตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งได้อย่างทันท่วงที โดยมีครอบครัวเป็นอีกหนึ่งกลุ่มที่คอยให้ความช่วยเหลือ สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ สุภาวดี เจริญวานิช (2560) ที่กล่าวเอาไว้ว่า กลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดที่จะช่วยป้องกันปัญหาดังกล่าวได้คือตัววัยรุ่นเอง และพ่อแม่ และงานวิจัยของ ฉวีรัชต์ สามะ และ พิมพัทธ์ บุญมงคล (2557) ที่กล่าวเอาไว้ว่า บิดามารดาตลอดจนบุคคลในครอบครัวต้องสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เพื่อให้เกิดความไว้วางใจ เชื่อใจ เมื่อเกิดปัญหากับบุคคลใดบุคคลหนึ่งในครอบครัวก็จะสามารถเล่าสู่กันฟัง และร่วมกันแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ ผู้ปกครองต้องแนะนำบุตรหลานของตนให้เกิดความตระหนักให้เห็นทั้งประโยชน์ และโทษการใช้สื่อออนไลน์ ตลอดจนสอดส่องพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ของบุตรหลานอย่างใกล้ชิด

2) ต่อตนเอง จากการศึกษาพบว่า การแก้ปัญหาที่ดีที่สุดคือการแก้ปัญหาด้วยตนเอง เมื่อตนเองรู้และเข้าใจในสถานการณ์การกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชัน และรู้ว่าพฤติกรรมใดมีความเสี่ยงที่จะทำให้ตนเองตกเป็นเหยื่อ กล่าวคือการนำตนเองออกมาจากพื้นที่เสี่ยง และหลีกเลี่ยงการตอบโต้ที่มีความรุนแรง และทุกครั้งที่มีการใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์จะต้องมีสติอยู่เสมอ มีความระมัดระวังในการแสดงความคิดเห็น หรือโพสต์ข้อความใด ๆ ลงบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ซึ่งจะสามารถลดความเสี่ยงที่จะทำให้ตนเองตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับทฤษฎีทฤษฎีอาชญาวิทยา คือ ทฤษฎีการควบคุมตนเอง หากบุคคลมีภาวะการควบคุมตนเองที่ดี สามารถสร้างมาตรฐานที่ดีต่อการใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ควบคุมการใช้งาน จำกัดการเข้าถึง

เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม ก็จะสามารถหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อได้ นอกจากนี้ยังทำให้นักศึกษาไม่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากการเรียนรู้พฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง และไม่เลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และทฤษฎีการเลียนแบบได้อธิบายเอาไว้ว่า หากบุคคลใดอยู่ในสังคมหนึ่งเป็นระยะเวลาที่นานและมีความใกล้ชิดกับบุคคลอื่นที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน จะทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และเริ่มที่จะเลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าวได้ นอกจากนี้ การที่นักศึกษาราบเกี่ยวกับข้อบกพร่องของการใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ และมีการระมัดระวังต่อการใช้งาน ซึ่งจะทำให้ลดอัตราการเป็นเหยื่อที่เหมาะสม ซึ่งจะทำให้ นักศึกษาไม่อยู่ในสถานะแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย สามารถใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์อย่างสร้างสรรค์

ดังนั้นจากการศึกษา สามารถสรุปแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ที่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง ดังต่อไปนี้

- (1) มีสติ คือ ขณะใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ต้องมีสติอยู่เสมอ
- (2) หลีกเลี่ยงการตอบโต้ที่มีความรุนแรง คือ เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์การกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ให้งดตอบโต้ด้วยความรุนแรง เพื่อลดปัญหาการปะทะกันอย่างไม่ที่สิ้นสุด และหากจำเป็นต้องมีการตอบโต้ ให้ใช้หลักการและเหตุผลในการแก้ไขปัญหา
- (3) หลีกเลี่ยงการเข้าถึงเนื้อหาที่มีความเสี่ยง คือ หากทราบว่าเนื้อหาใดมีความเสี่ยงจะทำให้ตนเองตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ให้หลีกเลี่ยงเนื้อหาเหล่านั้น
- (4) หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่เสี่ยงจะตกเป็นเหยื่อ คือ งดเว้นพฤติกรรมเสี่ยง เช่น การแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาที่มีความเสี่ยง มีความระมัดระวังในการโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลลงบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์
- (5) เอาตัวเองออกจากพื้นที่เสี่ยง คือ เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์การกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ให้นำตนเองออกจากพื้นที่ดังกล่าว เพื่อลดการปะทะกัน หรือออกจากพื้นที่ที่มีความเสี่ยงเพื่อเยียวยาสภาพจิตใจของตนเอง

ซึ่งข้อมูลต่อไปนี้สอดคล้องกับงานศึกษาวิจัยของ Lee and Wu (2018) ที่ได้มีการกล่าวเอาไว้ว่า ควรมีการกำหนดระยะเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งให้ข้อมูลแก่วัยรุ่นว่า อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์และมีความเสี่ยงอย่างไรบ้าง และให้มีความระมัดระวังต่อการแสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าวขณะใช้งานอินเทอร์เน็ต และควรระวังการตกเป็นเหยื่อบนโลกโซเชียล พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกในการใช้โซเชียลมีเดียในเชิงสร้างสรรค์มากกว่าเป็นอาวุธในการทำลายคู่ขัดแย้ง และยังมีความสอดคล้องกับงานศึกษาวิจัยของ ฉวีรัฐศักดิ์ สามะ และพิมพ์วัลย์ บุญมงคล (2557) ที่ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลต้องระมัดระวังการเข้าสู่โลกโซเชียล รวมทั้งต้องตระหนักถึงพฤติกรรมที่

เหมาะสมในการเผยแพร่ข้อความและรูปภาพส่วนตัวของตนเอง หรือการแชร์รูปภาพและข้อความของบุคคลอื่น รวมทั้งไม่เผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวให้บุคคลอื่นทราบแม้กระทั่งบุคคลใกล้ชิด

ดังนั้นการแก้ไขปัญหาสำหรับตนเองเป็นแนวทางที่สามารถแก้ไขปัญหาได้ในทันที และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากหากเรามีสติขณะใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ มีการหลีกเลี่ยงการตอบโต้ที่มีความรุนแรง ไม่เข้าถึงเนื้อหาที่มีความส่อเสียด ไม่แสดงพฤติกรรมที่จะทำให้ตนเองตกเป็นเหยื่อ และเมื่ออยู่ในสถานการณ์เสี่ยงก็นำตนเองออกจากสถานที่หรือสภาวะแวดล้อมนั้นๆ คือการสร้างพื้นที่ปลอดภัยขณะใช้งาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้งานหรือนักศึกษาอยู่ห่างไกลจากปัญหาการกลั่นแกล้งกันที่เกิดขึ้นบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ จะต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจต่อปัญหา ตระหนักรู้และมีความสามารถในการควบคุมตนเอง เป็นการตัดโอกาสที่เหมาะสมในการกลั่นแกล้งของบุคคลอื่น ไม่เป็นผู้จุดชนวนในการกระทำความผิดของผู้อื่นด้วยการมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ตามทฤษฎีการจุดชนวนของเหยื่อ ทฤษฎีปกตินิสัย และทฤษฎีการควบคุมตนเอง ซึ่งอธิบายโดยสรุปได้ว่าการที่นักศึกษาจะมีความสามารถในการควบคุมตนเองที่ดีนั้น จะต้องมีพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูที่ดีจากครอบครัว หรือสถาบันอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้นักศึกษาสามารถอยู่ในพื้นที่ปลอดภัยขณะใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์และไม่ทำให้ตนเองต้องตกอยู่ในสถานการณ์การกลั่นแกล้ง หรือมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปกระทำความผิดกับผู้อื่น

บทที่ 5

สรุปผล และ ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “นักศึกษากับการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชัน ทวิตเตอร์” จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.2 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย

งานวิจัยเรื่องนักศึกษากับการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ เพื่อศึกษาถึงสาเหตุที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นของนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีการเก็บข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 13 ราย โดยแบ่งเป็น 1) นักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ จำนวน 10 ราย 2) นักจิตวิทยา ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา จำนวน 1 ราย 3) ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเด็กและความรุนแรงในเด็ก และเยาวชน จำนวน 2 ราย โดยการศึกษาเชิงคุณภาพสามารถแบ่งประเด็นการศึกษาได้ดังนี้ 1) รูปแบบที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ 2) สาเหตุที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ 3) ผลกระทบที่เกิดขึ้นของนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ 4) แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

1) รูปแบบที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ การกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษานั้นที่พบนั้น จำแนกได้ทั้งหมด 4 รูปแบบหลัก ดังต่อไปนี้

1.1) การ โจมตีด้วยคำพูด ได้แก่ การแสดงความคิดเห็นตอบโต้กันด้วยคำพูด หยาบคายรุนแรง ที่เป็นการทำร้ายผู้อื่น โดยจะเป็นการกระทำจากบุคคลคนเดียว หรือจากหลายคนก็ได้ เช่น การด่าทอ การล้อเลียนหรือวิจารณ์รูปลักษณ์ภายนอก ถูกเหยียดหยาม การเหน็บแนม การใส่ร้ายป้ายสี การนินทา ฯลฯ โดยพฤติกรรมกร โจมตีด้วยคำพูดมักเกิดขึ้นมากในประเด็นทางการเมือง และเรื่องความชื่นชอบส่วนบุคคล เนื่องจากประเด็นปัญหาเหล่านี้เป็นประเด็นที่มีความเปราะบาง และมักจะมีการกระทบกระทั่งกัน หรือใช้คำพูดที่รุนแรงในการตอบโต้กันมากที่สุด ซึ่งพบได้ง่ายเนื่องจากการกลั่นแกล้งกันที่ไม่ว่าใครก็สามารถทำได้ และไม่ว่าใครก็สามารถตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งรูปแบบนี้ได้

1.2) การคุกคามทางเพศแบบออนไลน์ ได้แก่ การแสดงความคิดเห็นต่อรูปภาพของบุคคลอื่นในลักษณะของการล่วงละเมิดทางเพศ ลามกอนาจาร ล้อเลียน หยาบโยน ซึ่งเป็นการกระทำที่ทำให้ผู้อื่นรู้สึกอับอาย เสื่อมเสียชื่อเสียง และถูกลดทอนคุณค่า โดยการกลั่นแกล้งรูปแบบนี้สามารถพบได้ทุกเพศ ทุกวัย และพบบ่อยที่สุดกับบุคคลที่มักจะใช้รูปของตัวเองเป็นรูปโปรไฟล์ หรือมักจะโพสต์รูปของตนเองลงบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์อยู่บ่อยครั้ง

1.3) การแอบอ้างตัวตนเป็นบุคคลอื่น ได้แก่ การนำรูปภาพของบุคคลอื่นไปโดยไม่ได้รับอนุญาตไปเพื่อใช้ในการแอบอ้างเป็นบุคคลนั้น และนำไปใช้ในการกระทำผิดรูปแบบอื่น ๆ และเป็นการกระทำที่มุ่งหวังให้ผู้อื่นได้รับความอับอาย ได้รับความเสียหาย โดยสามารถเกิดขึ้นได้กับคนที่มักจะโพสต์รูปภาพของตนเองลงบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์อยู่บ่อยครั้ง

1.4) การแบล็กเมล์กัน โดยนำความลับของบุคคลอื่นมาเปิดเผย ได้แก่ การนำความลับของบุคคลอื่นมาเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น รูปภาพตัวตนที่แท้จริง ข้อมูลการศึกษา ที่อยู่ ครอบครัว หรือเรื่องลับเฉพาะ ซึ่งกระทำเพื่อให้บุคคลอื่นได้รับความอับอาย เสื่อมเสียชื่อเสียง โดยมักจะเกิดกับเรื่องความขัดแย้งหรือปัญหาส่วนตัว หรือมีการถกเถียงกันด้วยประเด็นทางการเมือง หรือเรื่องของความชื่นชอบส่วนบุคคล เป็นต้น

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่า รูปแบบการกลั่นแกล้งกัน โดยวิธีการ โจมตีด้วยคำพูด เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นมากที่สุด และบ่อยที่สุด เนื่องจากสามารถกระทำได้ง่าย และเกิดขึ้นได้กับผู้ใช้งานทุกเพศ ทุกวัย โดยมักจะเกิดขึ้นในประเด็นทางการเมือง เรื่องความชื่นชอบส่วนบุคคล เช่น ศิลปิน นักแสดง นักร้อง บุคคลสาธารณะ ฯลฯ รวมถึงประเด็นที่เป็นกระแสสังคมขณะนั้น และ

มักจะมีการตอบโต้กันด้วยคำพูดที่รุนแรงบ่อยครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการโจมตีทางคำพูดจากบุคคลคนเดียวหรือหลายคน เนื่องจากประเด็นเนื้อหาต่าง ๆ ที่เข้าถึงนั้นมักจะเป็นเนื้อหาที่มีความประจบประแจงและอาจทำให้เกิดการขัดแย้งกันทางความคิดได้ อย่างไรก็ตามการใช้คำพูดโจมตีกันนั้นเป็นการทำร้ายจิตใจบุคคลอื่น และผลกระทบแรกที่เหยื่อได้รับคือผลกระทบทางอารมณ์ ซึ่งเมื่อมีความโกรธแค้น มักทำให้เกิดพฤติกรรมรุนแรงตามมาได้ ทำให้การกลั่นแกล้งเกิดบานปลายกลายเป็นการกลั่นแกล้งรูปแบบอื่น ๆ ตามมา นอกจากนี้การที่ผู้ใช้งานมักจะโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองลงบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์อยู่บ่อยครั้ง อาจทำให้เป็นช่องว่างในการกลั่นแกล้งรูปแบบของการคุกคามทางเพศแบบออนไลน์ การแอบอ้างตัวตน หรือการแบล็คเมลล์กันด้วยการนำความลับมาเปิดเผยได้ โดยแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้นมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น จึงทำให้เกิดการกลั่นแกล้งกันเกิดขึ้นได้ง่าย เกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย และเพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกวัน

5.1.2 สาเหตุที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

สาเหตุของการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษานั้นเกิดจากการขาดความรู้และความเข้าใจในปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ เมื่อขาดความรู้และความเข้าใจต่อปัญหาเหล่านี้ จึงทำให้ขาดความระมัดระวังในการใช้งาน มีการใช้งานที่ไม่สร้างสรรค์ ทำให้ตนเองอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย หรือเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งอยู่ตลอดเวลา และเมื่อตนเองตกเป็นเหยื่อแล้วมักไม่สามารถหาทางออกให้กับปัญหาได้ กล่าวคือไม่ทราบว่ามีขั้นตอนการเป็นเหยื่อแล้วควรจะได้รับการศึกษาจากใคร ควรดำเนินการทางกฎหมายอย่างไร หรือแม้แต่ไม่ทราบวิธีการเยียวยาความรู้สึกของตนเอง ทำให้นักศึกษาตกอยู่ในภาวะโรคซึมเศร้าเนื่องจากเก็บปัญหาไว้กับตนเองคนเดียว นอกจากนี้ ปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์เกิดจากปัญหาความขัดแย้งหรือมีการทะเลาะกันมาก่อนในชีวิตจริง จึงทำให้มีการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ตามมาได้ อย่างไรก็ตามแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ถือเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารที่มีผู้ใช้งานเป็นจำนวนมาก เมื่อมีการแสดงความคิดเห็นหรือเข้าถึงเนื้อหาที่มีความประจบประแจงหรือค่อนข้างเป็นประเด็นที่มีความอ่อนไหว มักไม่สามารถหลีกเลี่ยงการมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันได้ การที่ผู้ใช้งานมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันนั้นอาจทำให้เกิดพฤติกรรมตอบโต้ด้วยคำพูดที่รุนแรง หรือมีการปะทะกันทางความคิดที่ไม่อาจหาข้อยุติได้ จากภาพรวมสาเหตุของการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์แล้วสาเหตุที่สำคัญอีกประเด็นคือ การที่แอปพลิเคชันทวิตเตอร์เป็นช่องทางที่ขาดความปลอดภัย และไม่มีมาตรการในการดูแลและควบคุมพฤติกรรมการใช้งานที่เข้มงวด ซึ่งจะทำให้ผู้ที่ใช้งานทุกคนไม่ว่าผู้ใดก็มีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อจากการกลั่น

แก๊งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ได้ในทุกรูปแบบ ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุที่เมื่อมีการเข้าใช้งานแอปพลิเคชันดังกล่าวแล้ว มักจะพบเจอการกลั่นแกล้งได้ง่ายและมีความแพร่หลายเป็นจำนวนมากในสังคมไทยปัจจุบัน

5.1.3 ผลกระทบที่เกิดขึ้นของนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษา พบว่านักศึกษาได้รับผลกระทบทางอารมณ์เป็นอันดับแรก ได้แก่ อารมณ์โกรธ แค้น เสียใจ ร้องไห้ อับอาย เครียด หวาดระแวง กลัว สูญเสียความมั่นใจ ถูกลดทอนคุณค่า เป็นต้น ซึ่งผลกระทบทางอารมณ์นี้มีผลต่อเนื่องคืออาจทำให้นักศึกษานอนไม่หลับ ทานอาหารไม่ลง ไม่สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ ไม่เข้าเรียน ไม่ออกไปทำงาน แยกตัวออกจากสังคม เก็บตัว ซึ่งจากการศึกษาพบว่านักศึกษาที่ถูกกลั่นแกล้งตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า ต้องเข้ารับการรักษาจากจิตแพทย์ และรับการรักษาด้วยยา รวมถึงมีความคิดอยากทำร้ายตนเอง

5.1.4 แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

1) แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาสำหรับสถานศึกษา

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์สำหรับสถานศึกษา คือ การเพิ่มหลักสูตรการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งกันบนโลกโซเชียล รวมทั้งวิธีการรับมือและป้องกันปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นบนโลกโซเชียลเพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจ และตระหนักรู้ถึงความรุนแรงของการกลั่นแกล้งๆ นอกจากนี้การสนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์และการณรงค์สำหรับนักศึกษาในเรื่องของการกลั่นแกล้งกันบนโลกโซเชียล เป็นการสร้างทัศนคติที่ดีร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีต่อการใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์หรือโซเชียลมีเดียอื่น ๆ อย่างมีประโยชน์และมีความสร้างสรรค์ อยู่ห่างไกลจากการกลั่นแกล้งที่เกิดขึ้นบนโลกโซเชียล นอกจากนี้สถานศึกษาอย่างมหาวิทยาลัยควรเปิดคลินิกให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิต รวมถึงการรักษาด้วยยา เช่น จำยารักษากรณีนักศึกษามีอาการรุนแรง หรือจำเป็นต้องรักษาด้วยวิธีการดังกล่าว และควรส่งเสริมให้มีคลินิกบำบัดสุขภาพจิตเกิดขึ้นในทุคมหาวิทยาลัย และให้สิทธินักศึกษาทุกคนที่มีอาการป่วย หรือต้องการรับคำปรึกษาจากจิตแพทย์

ได้รับการรักษาตลอดเวลา ซึ่งทำให้เป็นสิทธิเหมือนกันกับประกันชีวิต ซึ่งจะทำให้นักศึกษามีทางออกในปัญหาที่เกิดขึ้น หรือได้รับการเยียวยาเพื่อลดความรุนแรงจากผลกระทบที่ได้ในระดับหนึ่ง และให้มหาวิทยาลัยเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ปลอดภัยสำหรับนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์หรือแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

2) แนวทางในการป้องกันและแก้ไขสำหรับสังคมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านกฎหมาย หรือผู้บังคับใช้กฎหมาย

แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันของนักศึกษา สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านกฎหมาย หรือผู้บังคับใช้กฎหมาย คือการแก้ไขตัวบทกฎหมายให้มีความเคร่งครัดมากยิ่งขึ้น เนื่องจากปัจจุบันกฎหมายที่บังคับใช้อยู่นั้นขาดความเคร่งครัดและจริงจัง และยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งกันฯ ได้อย่างเด็ดขาด ดังนั้นการแก้ไขตัวบทกฎหมายใหม่ ให้มีความครอบคลุมการกลั่นแกล้งทุกรูปแบบ มีการกำหนดนิยามศัพท์อายุของเหยื่อ และบทลงโทษที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งฯ ของนักศึกษาได้อย่างเด็ดขาด นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านกฎหมาย หรือผู้บังคับใช้กฎหมายควรมีการประชาสัมพันธ์วิธีการรับมือทางกฎหมายให้สำหรับนักศึกษา เพื่อให้ทุกคนได้เข้าถึงกระบวนการทางกฎหมายและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกลั่นแกล้งฯ ได้อย่างทันทั่วถึง และเกิดความมั่นใจต่อกระบวนการทางกฎหมายที่มากขึ้น

3) แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาล่าช้าสำหรับสังคมและชุมชน

แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์สำหรับสังคมและชุมชนคือ การที่สังคมและชุมชนมีความตระหนักรู้และเข้าใจในปัญหาความรุนแรงของการกลั่นแกล้งกันที่เกิดขึ้นบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์หรือบนช่องทางอื่น ๆ บนโซเชียลมีเดีย และช่วยกันสอดส่องดูแลบุตรหลานของตนเองที่อยู่ในสังคมหรือชุมชนนั้น ๆ แม้ปัญหาจะอยู่ห่างไกลจากสังคมและชุมชนแต่ก็ควรจะต้องมีความรู้และความเข้าใจต่อปัญหาการกลั่นแกล้งฯ ในระดับหนึ่งเพื่อที่จะได้สามารถให้คำแนะนำหรือให้คำปรึกษากับบุตรหลานของตนเองได้ การสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้กับบุตรหลาน เด็กและเยาวชนในพื้นที่สังคมและชุมชน ยังถือเป็นอีกแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งฯ แม้จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเด็ดขาด แต่ก็ยังสามารถเป็นอีกหนึ่งกลุ่มบุคคลที่จะสามารถเยียวยาสภาพจิตใจให้กับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งฯ ได้และมีความพร้อมที่จะเปิดใจรับฟังในทุกปัญหาแม้เพียงเล็กน้อยก็สามารถเยียวยาความบอบช้ำให้กับเหยื่อที่ได้รับผลกระทบจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ได้ไม่มากนัก

4) แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสำหรับสถาบันครอบครัวและตนเอง

แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์สำหรับครอบครัวคือ ครอบครัวต้องมีความตระหนักรู้ มีความเข้าใจ เปิดใจรับฟังและพร้อมรับมือกับปัญหาไปพร้อมกับบุตรหลานของตนเอง เนื่องจากครอบครัวมีความใกล้ชิดกับนักศึกษามากที่สุด และมีความเข้าใจต่อตัวของนักศึกษามากที่สุด ดังนั้นครอบครัวจึงเป็นพื้นที่ปลอดภัยแรกที่นักศึกษาจะนึกถึง และสามารถเยียวยาสภาพจิตใจที่บอบช้ำของนักศึกษาได้ดีและเห็นผลมากที่สุด และแนวทางในการแก้ไขสำหรับนักศึกษาคือการใช้งานอยู่ตลอดเวลา มีความระมัดระวังต่อการแสดงความคิดเห็น หรือเข้าถึงเนื้อหาใด ๆ ที่มีความเสี่ยง และใช้งานอย่างสร้างสรรค์ มีการหลีกเลี่ยงที่จะตอบโต้ด้วยความรุนแรง ไม่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เมื่อตนเองตกเป็นเหยื่อ หรืออยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงจะเกิดการกลั่นแกล้งฯ ให้นำตนเองออกจากพื้นที่ดังกล่าวนั้น ควรสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้กับตนเองขณะใช้งาน ซึ่งจะทำให้การใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์มีความปลอดภัยมากขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย

ข้อเสนอแนะของการศึกษา ประกอบด้วย

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ได้แก่

1) การเพิ่มหลักสูตรการศึกษาที่เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ในมหาวิทยาลัย

ควรเพิ่มหลักสูตรการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ เช่น วิธีการรับมือ การป้องกัน การดำเนินคดี และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลอื่น ๆ ที่ครอบคลุมการป้องกันปัญหาดังกล่าวได้อย่างครบถ้วน อีกทั้งควรมีการอบรมให้ความรู้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างการตระหนักรู้ และเพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) การออกมาตรการทางกฎหมาย หรือแก้ไขเพิ่มเติมด้วยบทกฎหมายที่เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์

ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการออกมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อการถูกกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนและนักศึกษา และควรมีการแก้ไขเพิ่มเติม

ตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ และมีการกำหนดบทลงโทษที่เคร่งครัด บังคับใช้อย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันและแก้ไขการกลั่นแกล้งกันได้อย่างครอบคลุมและสร้างความเชื่อมั่นได้เป็นอย่างดี

3) การจัดตั้งศูนย์เพื่อเยียวยาสุขภาพจิต โดยจิตแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญในทุกมหาวิทยาลัย

ทุกมหาวิทยาลัยควรมีการจัดตั้งศูนย์เพื่อเยียวยาสุขภาพจิต รวมถึงมีผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้คำปรึกษาเบื้องต้นได้ เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อฯ และจำเป็นต้องการได้รับการรักษา ซึ่งควรเป็นสวัสดิการที่นักศึกษาทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับอย่างเท่าเทียมกัน

4) การสร้างความร่วมมือกับสังคมและชุมชนเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาความรุนแรงจากการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์

ควรมีการสร้างความร่วมมือกับสังคมและชุมชนต่าง ๆ เพื่อการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ ซึ่งอาจมีการอบรม พูดคุยเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ หรือร่วมกันหาแนวทางป้องกัน และแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นในสังคมและชุมชนนั้น ๆ

5.2.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

สำหรับข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ประกอบไปด้วย

1) ข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษา

- 1.1) ให้ความสำคัญกับปัญหาการกลั่นแกล้งฯ
- 1.2) เพิ่มหลักสูตรการเรียนรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งฯ ให้แก่นักศึกษาทุกคน ได้มีความรู้และความเข้าใจ
- 1.3) สร้างความตระหนักรู้ให้กับนักศึกษาด้วยการสนับสนุนให้มีการรณรงค์เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งฯ
- 1.4) สร้างช่องทางการให้คำปรึกษาทางจิตเวช หรือคลินิกให้คำปรึกษาทางจิตเวช รวมถึงมีการจ่ายยาเพื่อรักษาอาการทางจิตเวชให้กับนักศึกษา
- 1.5) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง รวมถึงสังคมและชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขการตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งฯ
- 1.6) จัดตั้งทีมงานดำเนินการทางกฎหมายเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการกลั่นแกล้งฯ

1.7) สนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งฯ และการรับมือทางกฎหมายให้กับนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อ

2) ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย หรือผู้บังคับใช้กฎหมาย

2.1) แก้ไขเพิ่มเติมตัวบทกฎหมาย หรือบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งฯ ขึ้นมาใหม่โดยเฉพาะ กรณีการแก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่การแก้ไข รัฐธรรมนูญแห่งประเทศไทย ว่าด้วยเรื่อง “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น”, พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โดยให้มีการบัญญัติความรับผิดชอบของการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ไว้อย่างชัดเจน, ประมวลกฎหมายอาญา เกี่ยวกับการบัญญัติความรับผิดชอบทางอาญาของการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ เป็นต้น

2.2) มีมาตรการในการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบต่อสภาพจิตใจ หรือตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า หรือฆ่าตัวตาย

2.3) กำหนดนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมการกลั่นแกล้งกันทุกรูปแบบ

2.4) กำหนดอายุของเหยื่อที่ได้รับผลกระทบจากการถูกกลั่นแกล้งฯ โดยเฉพาะเด็ก เยาวชนและวัยรุ่นที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน

2.5) กำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหการกลั่นแกล้งฯ

2.6) มีการร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเพื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการรับมือทางกฎหมาย เพื่อให้ นักศึกษามีความเข้าใจและเข้าถึงความยุติธรรมได้มากขึ้น

2.7) ลดวิธีการดำเนินการทางกฎหมายให้มีขั้นตอนที่น้อยลง เพื่อความรวดเร็วในการดำเนินคดี

2.8) มีการดำเนินการทางกฎหมายที่เคร่งครัด จริงจัง

3) ข้อเสนอแนะสำหรับครอบครัว สังคมและชุมชน

3.1) ควรมีความรู้และความเข้าใจในปัญหาการกลั่นแกล้งฯ

3.2) มีการเฝ้าระวัง และช่วยสอดส่องดูแลบุตรหลานของตนเองอยู่เสมอ

3.3) ร่วมกันแก้ไขปัญหาไปพร้อมกันกับบุตรหลานของตนเอง

3.4) ไม่ปล่อยปละละเลยต่อปัญหาที่บุตรหลานของตนเองพบจากการกลั่นแกล้งฯ

3.5) เปิดใจรับฟังปัญหาของบุตรหลานตนเองอย่างมีเหตุผลและเปิดกว้าง

3.6) บุคคลในสังคมและชุมชนควรมีความเข้าใจและตระหนักรู้ต่อปัญหาการกลั่นแกล้งๆ

3.7) พยายามสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้กับบุตรหลานของตนเอง ด้วยการพูดคุยถามไถ่ รวมถึงการให้กำลังใจอยู่เสมอ เพื่อให้บุตรหลานของตนเองมีความไว้วางใจที่จะพูดคุยถึงปัญหาต่าง ๆ ที่พบเจอ

4) ข้อเสนอแนะสำหรับนักศึกษา

4.1) มีสติในการใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ หรือ โซเชียลมีเดียอื่น ๆ อยู่เสมอ

4.2) ตระหนักรู้ และเข้าใจในปัญหาการกลั่นแกล้งๆ อย่างถ่องแท้

4.3) จำกัดเวลาการเข้าใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ให้ลดน้อยลง

4.4) ใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์อย่างสร้างสรรค์และมีประโยชน์

4.5) ไม่เข้าถึงเนื้อหาที่มีความเสี่ยง

4.6) หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่มีความเสี่ยง

4.7) เมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงให้นำตนเองออกจากพื้นที่ดังกล่าว

4.8) พยายามหาพื้นที่ปลอดภัยให้กับตนเองขณะใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

4.9) ไม่เก็บปัญหาไว้คนเดียว ควรมีการพูดคุยปรึกษากับบุคคลใกล้ชิดหรือครอบครัวอยู่เสมอ

4.10) คอยสร้างความมั่นใจและเห็นคุณค่าในตนเองอยู่เสมอ

5) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.1) ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการเรียน การสอนที่เกี่ยวข้องกับการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

5.2) ควรมีศึกษาวิจัยในวิธีเชิงปริมาณเพิ่มเติม โดยใช้แบบสอบถามอื่นๆเพิ่มเพื่อที่จะทำให้เข้าใจตัวแปรที่ศึกษาให้ลึกซึ้งมากขึ้น

5.3) ควรศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างเพิ่มมากขึ้นเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่หลากหลายของนักศึกษาการตกเป็นเหยื่อบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

5.4) การศึกษานักศึกษากับการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ เมื่อมีการศึกษาในภาคกลางแล้ว ควรมีการเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อของนักศึกษาในภาคอื่นด้วย เพื่อทราบถึงความแตกต่างของพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ที่แตกต่างกัน

บรรณานุกรม

- การบูลลี่และความรุนแรงต่อเด็ก ปัญหาใหญ่ในโรงเรียนที่ร้ายกาจกว่าระบบการศึกษา. (2567, 12 กุมภาพันธ์). *ไทยรัฐ*. สืบค้นจาก <https://plus.thairath.co.th/topic/politics&society/104211>
- กรัณท์กรัณท์ วิทยอภิบาลกุล. (2563). *การพัฒนารูปแบบกิจกรรมเพื่อป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนในจังหวัดยะลา* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.
- กุสุมา ภูใหญ่. (2556). *Media and Society* พื้นที่สาธารณะ. สืบค้นจาก <http://kusumakooyai.blogspot.com/2013/05/blog-post.html>
- กรมสุขภาพจิต. (2562). รายงานการวิจัยเรื่อง “BULLYING” กลั่นแกล้ง ความรุนแรงที่รวันปะทุ” เพื่อหาทางออกและวิธีแก้ไขปัญหาเด็ก โคนก่กลั่นแกล้ง หรือ บูลลี่. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กรกมล แจ่มเจริญยิ่ง. (2564). *การเปิดรับ ทศนคติ พฤติกรรม และแนวโน้มการรับมือต่อสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งบนสื่อสังคมของกลุ่มเจนเอเรชั่นแซคผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เกษตรชัย และหิม. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา. *วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา*, 6(12), 14 – 30.
- กชพรรณ มณีภาค, และอุนิษา เลิศโตมรสกุล. (2562). การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต: กรณีศึกษาการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 11(2), 1-11.
- โกวิท นพพร. (2563). *รับมืออย่างไรในสังคม Bully*. สืบค้นจาก <https://www.samitivej-hospitals.com/th/รับมือ-bully/>
- งามตา วนินทานนท์. (2535). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- จิราพร ชั้นประดับ. (2563). *การระราน กลั่นแกล้ง คุณคาม ผ่านโลกโซเชียล*. สืบค้นจาก www.thaindc.org
- ชุตินาด ศักรินทร์กุล, และอลิสรา วัชรสินธุ. (2557). ความชุกของการข่มเหงรังแกและปัจจัยด้านจิตสังคมที่เกี่ยวข้องในเด็กมัธยมต้น เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 59(3), 221-230.
- ณัฐริชต์ สามาะ, พิมพวัลย์ บุญมงคล, Timo, T. O., รณภูมิ สามัคคีคารมย์, และ Thomas, E. G. (2557). การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่โซเชียล. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*, 6(1), 351-364.
- ธัญมาศ ทองมูลเล็ก. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ในสังคมไทย. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม*, 5(2), 114-123.
- นุชิตา ทวีชีพ. (2565). *ผลของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโรงเรียนที่มีต่อความผูกพันของนักเรียนระดับประถมศึกษา: การวิจัยแบบผสานวิธี* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- นันทิยา สวัสดิวิชัยโสภิตรัตน์. (2563). *การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในสถานศึกษา* กรณีศึกษา: มหาวิทยาลัยนเรศวร (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ประสาธน์ หลักศิลา. (2528). *สังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ: ก้าวหน้า.
- ปองกมล สุรัตน์. (2561). *การรังแกผ่านโลกโซเชียลในมิติสังคมวัฒนธรรม: กรณีศึกษาเยาวชนไทยเจนเนอเรชัน Z* (Unpublished Doctoral dissertation). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พัชราภา เอื้ออมรวิช. (2561). การรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 24(พิเศษ), 20-28.
- พวงชมพู ประเสริฐ. (2563). *บูลลี่ ไม่ใช่เรื่องเด็ก ๆ ความรุนแรงที่รอวันปะทุ*. สืบค้นจาก <https://cutt.ly/rgMBU96>
- พิไลฐ ระฆังวงษ์. (2561). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร* (Unpublished Master's thesis). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พรชัย ชันดี, ธัชชัย ปิยะนิตะบุตร และอศวิณ วัฒนวิบูลย์. (2543). *ทฤษฎีและงานวิจัยทางอาชญาวิทยา*. กรุงเทพฯ: บั๊คเนท.
- ภัททชญา คำพวง. (2559). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตอบโต้จากการถูกรังแกบนพื้นที่โซเชียลของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร* (Unpublished Master's thesis). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- มูลนิธิยูวพัฒน์. (2562). *การกลั่นแกล้ง (Bullying) ความรุนแรงในสังคม*. สืบค้นจาก <https://www.yuvabadhanafoundation.org/th/>.
- เมธินี สุวรรณกิจ. (2560). มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกกลั่นแกล้งในสังคมออนไลน์. *วารสารนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยรัตนนคร*, 10(2), 49-68.
- วาสนา คำดี. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการรังแกกันผ่านโลกโซเชียลกับภาวะซึมเศร้าและพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นในจังหวัดหนึ่ง เขตพื้นที่ภาคกลาง. *วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต*, 35(1), 77-90.
- วรรณัน ดาราพงษ์. (2564). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลการกลั่นแกล้งรังแกทางโซเชียลในกรณีเด็กและเยาวชน. *วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์*, 14(1), 130-141.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2561). *ความฉลาดทางดิจิทัล (DQ Digital Intelligence)*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิส่งเสริมสื่อเด็กและเยาวชน วิทยาไทย.
- สรานนท์ อินทนนท์. (2563). *ความฉลาดทางดิจิทัล (DQ Digital Intelligence)*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิส่งเสริมสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.).
- สิโรตม มณีแฮด, และปรัชญนันท์ นิลสุข. (2562). การกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียล: การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อสกัดกั้นในโรงเรียน Cyberbullying: Application of Hindering Technology for School. *วารสารการสื่อสารมวลชน คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 7(2), 46-67.
- สุชา จันทน์เอม. (2536). *จิตวิทยาพัฒนาการพฤติกรรมมนุษย์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี. (2562). *พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุภางค์ จันทวานิช. (2543). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาวดี เจริญวานิช. (2560). การรังแกกันผ่านพื้นที่ไซเบอร์: ผลกระทบและการป้องกัน ในวัยรุ่น Cyber Bullying: Impacts and Preventions in Adolescents. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 25(4), 640 – 645.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2566). *การสำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2566 (ไตรมาส 1)*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561- 2580. (ฉบับย่อ). (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf
- เสกสันต์ เครือคำ. (2562). *อาชญากรรม อาชญวิทยา และงานยุติธรรมทางอาญา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- อัสรี อนุตธโต. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อุทุมพร จามรมาน. (2531). *การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Al-Ali, N. M., & Shattnawi, K. K. (2018). *Bullying in school. Health and academic achievement*, Retrieved from <https://www.intechopen.com/books/health-and-academic-achievement/bullying-in-school>
- Akers, R. (1998). *Social learning and social structure: A general theory of crime and deviance*. Boston: North- eastern University Press.
- Baron, S. W. (2003). Self-control, social consequences, and criminal behavior: Street youth and the general theory of crime. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 40(4), 403–425.
- Beccaria, C. (1764). *Of crimes and punishments*. New York, NY: Marsilio Publishers.
- Beccaria, C. (1995). *On crimes and punishments*. Cambridge, U.K.: Cambridge University Press.
- Becker, G.S. (1968). Crime and punishment: An economic approach. *Journal of Political Economy*, 76, 169–217.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Burns, L. D., & Johnson, T. S. (2013). *Generation BULLIED 2.0: Prevention and Intervention Strategies for Our Most Vulnerable Students*. NY: Peter Lang Publishing Group.
- Bentham, J. (1789). *An introduction to the principle of morals and legislations*. Oxford, UK: Blackwell.
- Cohen, L., & Felson, M. (1979). Social change and crime rate trends: A routine activity approach. *American Sociological Review*, 44, 588–608.
- Cornish, D. B., & Clarke, R. V. (Eds.). (1986). *The reasoning criminal: Rational choice perspectives on offending*. New York: Springer.
- Eck, J. E. (1994). *Drug markets and drug places: A case – control study of the spatial structure of illicit drug dealing* (Unpublished Doctoral dissertation). University of Maryland, US.
- Farrington, P.D. (2021). *Understanding and Preventing Bullying*. Retrieved from www.journals.uchicago.edu
- Felson, M. (1995). Those who discourage crime. In J. E. Eck & D. Weisburd (Eds.), *Crime prevention studies* (4th pp. 53 – 66. Monsey, NY: Criminal Justice Press.
- Felson, M., & Boba, R. (2010). *Crime and everyday life* (4th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Felson, M., & Clarke, R. V. (1998). *Opportunity makes the thief. Practical theory for crime prevention*. London: Home Office, Policing and Reducing Crime Unit.
- Ferguson, F. C. (2014). *History of Bullying*. Retrieved from <http://www.netplaces.com/dealingwith-bullies/what-is-bullying/history-of-bullying.htm>.
- Franken, A., Moffitt, T. E., Steglich, C. E. G., Dijkstra, J., Harakeh, Z., & Vollenbergh, W. (2016). The role of self-control and early adolescents' friendships in the development of externalizing behavior: The SNARE study. *Journal of Youth and Adolescence*, 45(9), 1800–1811.
- Glover, D., Netta, C., & Denis, G. (1998). *Towards Bully-Free Schools Interventions in Action*. Philadelphia: Open University Press.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Gottfredson, M., & Hirschi, T. (1990). *A general theory of crime*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Gottfredson, M. R. (2011). Sanctions, situations, and agency in control theories of crime. *European Journal of Criminology*, 8(2), 128–143.
- Hirschi, T. (1969). *Causes of delinquency*. Berkeley, CA: University of California Press.
- Hunter, N. (2013). *Cyber Bullying*. Chicago: Heinemam Library.
- Kubrin, C. E., Stucky, T. D., & Krohn, M. D. (2009). *Researching theories of crime and deviance*. New York: Oxford University Press.
- Langan, P. (2011). *Bullying in Schools: What you need to know*. New Jersey: Townsend Press Inc.
- Lee, Y.C., & Wu, W.L. (2018). *Factors in cyber bullying: the attitude - social Influence efficacy model*. Retrieved from doi.org/10.6018/analesps.34.2.295411
- Master Backline. (2002). *Bullying*. R.I.C. Publication
- Meyers, J. (2014). *Research Colloquium: Implications of Qualitative and Quantitative Methods for Research on Bullying*. US: DeGarmo Hall Illinois state university.
- Moffitt, T. E., Poulton, R., & Caspi, A. (2013). Lifelong impact of early self-control. *American Scientist*, 100(5), 352–359.
- Osgood, D. W., Wilson, J. K., Bachman, J. G., O'Malley, P. M., & Johnson, L. D. (1996). Routine activities and individual deviant behavior. *American Sociological Review*, 61, 635-655.
- Perrone, D., Sullivan, C. J., Pratt, T. C., & Margaryan, S. (2004). Parental efficacy, self-control, and delinquency: A test of a general theory of crime on a nationally representative sample of youth. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 48(3), 298–312.
- Rigby, K. (2001). *Stop the Bullying: Handbook for Teachers*. Ontario: Sten house Publishers.
- Rivers, I., Duncan, N., & Besag, V. E. (2007). *Bullying: A handbook for educators and parents*. US: Bloomsbury Publishing.
- Robert, J.R., & Walter, B. (2008). *Working with Parent of Bully and Victims*. Thousand Oak: Corwin Press.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Sanders, Cheryl, E., C. Phye, G. D., Gary, P. (2004). *Bullying Implications for the Classroom*.

Boston: Elsevier Academic Press.

Shariff, S. (2008). *Cyber-Bullying: Issues and solutions for the school, the classroom and the*

home. Oxon, United Kingdom: Routledge.

Sherri, G. (2021). *Why Victims of Bullying Often Suffer in Silence*. Retrieved From

<https://www.verywellfamily.com/reasons-why-victims-of-bullying-do-not-tell-460784>.

Stuckey, R. (2013). *Cyber Bullying*. New York: Crabtree Publishing Company.

Tilley, N. (2009). *Crime prevention*. Cullompton, UK: Willan.

TWF Agency. (2020, April 25). *อัปเดตสถิติและพฤติกรรมผู้ใช้งาน Internet ทั่วโลก*

Retrieved from <https://www.everydaymarketing.co/update-news/digital-report-2020-from-we-are-social-covid19/>.

Vazsonyi, A., Pickering, L. E., Junger, M., & Hessing, D. (2001). An empirical test of a

general theory of crime: A four-nation comparative study of self-control and the

prediction of deviance. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 38(2), 91–131.

Wikiwan. (n.d.) *การข่มเหงรังแก*. Retrieved from <https://www.wikiwand.com/th/>.

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

เรื่อง นักศึกษากับการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

1. ข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์

เพศ

 ชาย หญิง

อายุ

 19 ปี 20 ปี 21 ปี 22 ปี

ระยะเวลาในการใช้งานแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

 น้อยกว่า 30 นาที 1 - 3 ชม. 3 - 5 ชม. 6 - 8 ชม. มากกว่า 8 ชม.

เนื้อหา (Content) ที่คุณมักจะเข้าถึงเป็นประจำ

 Entertainment (ความบันเทิง) Lifestyle (ชีวิตประจำวัน) Influencer (ผู้มีอิทธิพลบนโลกโซเชียล) E-commerce (ค้าขายออนไลน์) Political (การเมือง) อื่นๆ.....

มียอดผู้ติดตามบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ (Twitter) ประมาณ.....คน

ผู้ติดตามบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ (Twitter) ของคุณ มีเพื่อนที่รู้จัก หรือคนที่ไม่รู้จักอยู่ด้วยหรือไม่

- มีเฉพาะเพื่อนที่รู้จัก มีคนอื่นที่ไม่รู้จัก
- มีทั้งรู้จักและไม่รู้จัก

คุณใช้รูปจริงของคุณเป็นรูปโปรไฟล์หรือไม่

- ใช่
- ไม่ได้ใช้
- ใช้เป็นบางครั้ง

แอกเคานต์ทวิตเตอร์ (Twitter) ของคุณตั้งเป็น สาธารณะ (Public) หรือส่วนตัว (Private)

- ส่วนตัว (Private)
- สาธารณะ (Public)

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์

2. ข้อคำถามเกี่ยวกับรูปแบบที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

2.1 ท่านเคยพบเห็นการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ในรูปแบบใดบ้าง เช่น ถูกโจมตีด้วยถ้อยคำหยาบคาย การคุกคามทางเพศแบบออนไลน์ ถูกบุคคลอื่นแอบอ้างตัวตน ถูกแบล็กเมลล์กันโดยนำความลับมาเปิดเผย ถูกหลอกลวงให้หลงเชื่อ ถูกผู้อื่นสร้างกลุ่มในโซเชียลเพื่อโจมตีโดยเฉพาะ เป็นต้น

2.2 ท่านคิดว่าการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์รูปแบบใดที่มักเกิดขึ้นบ่อยครั้ง

2.3 ท่านเคยตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์รูปแบบใดบ้าง

2.4 ความถี่ของการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ใน 1 ปีที่ผ่านมา มีจำนวนกี่ครั้ง

3. ข้อคำถามเกี่ยวกับสาเหตุที่นักศึกษาตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

3.1 ท่านทราบหรือไม่ว่าการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์เป็นอย่างไร

3.2 ท่านเริ่มใช้งานแอปพลิเคชันตั้งแต่เมื่อใด

3.3 ท่านคิดว่าแอปพลิเคชันทวิตเตอร์มีประโยชน์ด้านใดบ้าง

3.4 ท่านคิดว่าแอปพลิเคชันทวิตเตอร์มีข้อเสียอย่างไรบ้าง

3.5 ท่านคิดว่าปัจจัยใดที่ทำให้ท่านตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

3.6 ท่านคิดว่า การมียอดผู้ติดตามเป็นจำนวนมากจะส่งผลให้ตนเองตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ได้หรือไม่

3.7 ท่านคิดว่าเนื้อหา (Content) ที่มักจะเข้าถึงเป็นประจำเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ท่านตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ใช่หรือไม่ อย่างไร

3.8 ท่านคิดว่าการมีผู้ติดตามบนแอคเคาน์ทวิตเตอร์เป็นผู้ที่รู้จักและไม่รู้จักอยู่ร่วมกัน เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ท่านตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ใช่หรือไม่ อย่างไร

4. ข้อคำถามเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นของนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

4.1 ท่านคิดว่าหากท่านตกเป็นเหยื่อการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์จะส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจของท่านหรือไม่อย่างไร

4.2 ผลกระทบหลักที่ท่านได้รับจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์เป็นอย่างไร

4.3 ท่านคิดว่าการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์จะส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตปกติหรือไม่อย่างไร

4.4 การตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นั้นส่งผลกระทบต่อการเรียนการศึกษาหรือไม่ อย่างไร

5. ข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

5.1 ท่านรู้หรือไม่ว่าเมื่อตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ มีวิธีการแก้ไขปัญหายังไร

5.2 เมื่อท่านตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ท่านตอบโต้การกลั่นแกล้งดังกล่าวหรือไม่ และอย่างไร

5.3 เมื่อท่านตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ท่านได้บอกปัญหานี้ให้กับครอบครัว หรือคนใกล้ชิด เช่น เพื่อน อาจารย์ หรือบุคคลที่อยู่ในสังคม ชุมชนออนไลน์ ให้ทราบหรือไม่

5.4 เมื่อท่านตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ ท่านได้มีการแจ้งความเพื่อดำเนินคดีหรือไม่ และหากมีการแจ้งความดำเนินคดี ท่านคิดว่าวิธีการแจ้งความนั้นมีขั้นตอนที่ยากหรือไม่อย่างไร

5.5 ท่านต้องการได้รับการเยียวยาจากบุคคลใดมากที่สุด เพราะเหตุใด เช่น จากครอบครัว , อาจารย์, สังคม/ชุมชน ฯลฯ

5.6 ถ้าหากมหาวิทยาลัยสามารถเยียวยาแก้ไขปัญหาการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชัน ทวิตเตอร์ หรือโลกโซเชียลได้ ท่านต้องการให้มหาวิทยาลัยเยียวยาแก้ไขปัญหอย่างไร เพราะเหตุใด

5.6 ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรบ้างเกี่ยวกับแนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหาการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์

5.7 ท่านคิดว่ากฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบันสามารถแก้ไขปัญหาคาดกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ หรือโลกโซเชียลได้มากน้อยเพียงใด

5.8 ท่านคิดว่าสังคม/ชุมชน หรือบุคลากรในสถานศึกษามีความสำคัญต่อการเยียวยา จากการตกเป็นเหยื่อในการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์มากน้อยเพียงใด

5.9 ท่านคิดว่าวิธีการใดคือวิธีการเยียวยาแก้ไขปัญหาการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ที่ดีที่สุด เพราะเหตุใด

แบบสัมภาษณ์ (นักจิตวิทยา และผู้เชี่ยวชาญ)

งานวิจัยเรื่อง "นักศึกษากับการตกเป็นเหยื่อจากการถูกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์"

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ชื่อ-นามสกุล

.....

2. ตำแหน่ง

.....

3. หน้าที่ปฏิบัติงานหลักของท่าน

.....

4. อายุ.....ปี

5. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ส่วนที่ 2 : ปัญหาการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย

1. ท่านคิดว่าสาเหตุของการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์เกิดจากปัจจัยใดบ้าง
2. ท่านคิดว่าเพราะสาเหตุใดแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ถึงกลายเป็นช่องทางหนึ่งในการทำให้นักศึกษาหรือบุคคลอื่นตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้ง
3. การกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ที่ท่านเคยเห็น หรือทราบมีรูปแบบใดบ้าง หรือมีพฤติกรรมอย่างไรบ้างบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์
4. ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์มีอะไรบ้าง
5. ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรบ้างเกี่ยวกับรูปแบบและแนวทางในการป้องกันการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย (ข้อเสนอแนะสำหรับตัวของนักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อ ครอบครัว เพื่อน หรือบุคคลใกล้ชิดของนักศึกษา)
6. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวอย่างไรแก่นักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์
7. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวอย่างไรเมื่อพบการการกลั่นแกล้งกันบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ที่เกิดขึ้นต่อหน้า

COA. No. RSUERB2023-143

เอกสารรับรองโครงการวิจัย (Certificate of Approval)
โดย คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยรังสิต

เอกสารรับรองเลขที่	:	COA. No. RSUERB2023-143
ชื่อโครงการวิจัย	:	นักศึกษากับการตกเป็นเหยื่อจากการถูกกลั่นแกล้งบนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ The student victims of Cyber Bullying on Twitter
ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย	:	นางสาวนิริวรรณ ศรีวิเชียร
หน่วยงานที่สังกัด	:	คณะอาชีวศึกษาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต
วิธีทบทวน	:	พิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนแบบเต็มคณะ (Full Board Review)
เอกสารที่รับรอง	:	1. แบบเสนอโครงการวิจัย 2. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย 3. หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย 4. แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์
วันที่รับรอง	:	26 กันยายน 2566
วันที่หมดอายุ	:	26 กันยายน 2568

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยรังสิต ได้พิจารณาและมีมติรับรองเอกสาร ดังที่ระบุไว้ข้างต้น โดยยึดหลักจริยธรรม Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline และ International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice หรือ ICH-GCP

ลงนาม

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปานันท์ กาญจนภูมิ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยรังสิต

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นิธีวรรณ ศรีวิเชียร
วัน เดือน ปีเกิด	14 พฤษภาคม 2539
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยศรีปทุม บางเขน ปริญญานิติศาสตรบัณฑิต, 2561 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม, 2567
ที่อยู่ปัจจุบัน	37/67 พฤษภาวิไลเลข 35 ซอย 1 ถนนเลียบคลองสาม ตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม

